

Täysistunto

Keskiviikko 9.11.2022 klo 13.59—20.35

Täysistunto alkoi klo 13.59. Täysistunto päättyi klo 20.35.

Puhetta johtivat ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne (13.59—15.59), toinen varapuhemies Juho Eerola (15.59—18.00 ja 19.59—20.35) ja puhemies Matti Vanhanen (18.00—19.59).

1. Nimenhuuto

Nimenhuutoraportti Liite 1A

Toimitettiin nimenhuuto.

2. Ilmoituksia

2.1. Muut ilmoitukset

Puhemiesneuvosto on 18.10.2022 antanut puhemiesneuvoston ehdotuksen PNE 1/2022 vp laiksi eduskunnan virkamiehistä annetun lain muuttamisesta.

3. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ulkomaalaislain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 100/2022 vp

Valiokunnan mietintö HaVM 20/2022 vp

Ensimmäinen käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 3. asia. Käsittelyn pohjana on hallintovaliokunnan mietintö HaVM 20/2022 vp. Yleiskeskustelu asiasta päättyi 8.11.2022 pidetyssä täysistunnossa.

Nyt käsitellään muutosehdotukset.

114 §

Mari-Leena Talvitie kok: Arvoisa puhemies! Teen kokoomuksen vastalauseen mukaisen pykäläehdotuksen.

Heikki Vestman kok: Arvoisa puhemies! Kannatan edustaja Talvitien esitystä.

Mari-Leena Talvitie ehdotti Heikki Vestmanin kannattamana, että pykälä hyväksytään vastalauseen 2 mukaisena.

Pöytäkirja PTK 120/2022 vp

Keskustelua ei syntynyt.

Mietintö ”jaa”, Mari-Leena Talvitien ehdotus ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 88, ei 67; poissa 44 (äänestys 1). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

115 §

Mari-Leena Talvitie kok: Arvoisa puhemies! Teen kokoomuksen vastalauseen mukaisen pykäläehdotuksen.

Heikki Vestman kok: Arvoisa puhemies! Kannatan edustaja Talvitien esitystä.

Mari-Leena Talvitie ehdotti Heikki Vestmanin kannattamana, että pykälä hyväksytään vastalauseen 2 mukaisena.

Keskustelua ei syntynyt.

Mietintö ”jaa”, Mari-Leena Talvitien ehdotus ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 91, ei 66; poissa 42 (äänestys 2). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 100/2022 vp sisältyvän lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotuksen ensimmäinen käsittely päättyi.

4. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi terveydenhuoltolain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 74/2022 vp
Lakialoite LA 75/2020 vp, 45/2021 vp
Toimenpidealoite TPA 106, 142/2020 vp
Kansalaisaloite KAA 10/2019 vp
Valiokunnan mietintö StVM 21/2022 vp

Ensimmäinen käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 4. asia. Käsittelyn pohjana on sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietintö StVM 21/2022 vp. Yleiskeskustelu asiasta päättyi 8.11.2022 pidetyssä täysistunnossa.

Nyt käsitellään muutosehdotukset.

1. lakiehdotus

27 §

Arja Juvonen ps: Arvoisa herra puhemies! Teen perussuomalaisten vastalauseen mukaisen pykälämuutosesityksen 27 §:ään, jolla psykoterapia nostetaan Terapiatakuu-aloitteen mukaisesti osaksi perusterveydenhuoltoa.

Pöytäkirja PTK 120/2022 vp

Minna Reijonen ps: Arvoisa herra puhemies! Kannatan edustaja Juvosen tekemää esitystä.

Arja Juvonen ehdotti Minna Reijosen kannattamana, että pykälä hyväksytään vastalauseen 1 mukaisena.

Keskustelua ei syntynyt.

Mietintö ”jaa”, Arja Juvosen ehdotus ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 92, ei 67; poissa 40 (äänestys 3). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

51 §

Arja Juvonen ps: Arvoisa herra puhemies! Teen perussuomalaisten vastalauseen mukaisen pykälämuutosesityksen 51 §:ään, joka mahdollistaa nimikesuojattujen terveydenhuollon ammattihenkilöiden, kuten lähihoitajien, työskentelemisen tulevaisuudessakin hoitotarpeen arvioinnissa.

Minna Reijonen ps: Arvoisa herra puhemies! Kannatan edustaja Juvosen tekemää esitystä.

Arja Juvonen ehdotti Minna Reijosen kannattamana, että pykälä hyväksytään vastalauseen 1 mukaisena.

Keskustelua ei syntynyt.

Mietintö ”jaa”, Arja Juvosen ehdotus ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 129, ei 34; poissa 36 (äänestys 4). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 74/2022 vp sisältyvien 1.—8. lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Eduskunta yhtyi valiokunnan ehdotukseen lakialoitteisiin LA 75/2020 vp ja 45/2021 vp sisältyvien lakiehdotusten hylkäämisestä. Eduskunta yhtyi valiokunnan ehdotukseen kansalaisaloitteeseen KAA 10/2019 vp sisältyvien lakiehdotusten hylkäämisestä. Lakiehdotusten ensimmäinen käsittely päättyi.

5. Välikysymys hallituksen EU-vaikuttamisen laiminlyönneistä ennallistamisasetuksessa Välikysymys VK 4/2022 vp

Ainoa käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Ainoaan käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 5. asia. Nyt annetaan vastaus Sanni Grahn-Laasosen ja muiden välikysymykseen VK 4/2022 vp hallituksen EU-vaikuttamisen laiminlyönneistä ennallistamisasetuksessa.

Valtioneuvoston vastauksen ja edustaja Sanni Grahn-Laasosen puheenvuoron jälkeen välikysymyskeskustelu käydään etukäteen varattujen puheenvuorojen osalta nopeatahtisena. Aluksi pidetään ryhmäpuheenvuorot, joiden pituus on enintään viisi minuuttia. Muut

Pöytäkirja PTK 120/2022 vp

ennalta varatut puheenvuorot käytetään ryhmäpuheenvuorojärjestyksessä, ja niiden pituus on enintään viisi minuuttia. Puhemiesneuvosto suosittaa, että nopeatahtisen keskusteluosuuden jälkeenkin pidettävät puheenvuorot kestävät enintään viisi minuuttia. Lisäksi myönnän harkitsemassani järjestyksessä vastauspuheenvuoroja. — Vastaus, pääministeri Marin, olkaa hyvä.

Keskustelu

14.05 Pääministeri Sanna Marin (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suomi on eduskunnan päätöksellä sitoutunut luontokadon pysäyttämiseen osana YK:n biodiversiteettisopimusta. Tätä tavoitetta on tärkeää edistää paitsi kansallisesti myös EU-tasolla. Valtioneuvoston EU-selonteon mukaisesti tavoitteenamme on sosiaalisesti, taloudellisesti ja ekologisesti kestävä Euroopan unioni.

Ennallistamisasetus on osa EU:n biodiversiteettistrategiaa, jonka tavoitteena on pysäyttää luonnon monimuotoisuuden heikkeneminen. Luonnon tilaa parantavien toimien vahvistaminen luontokadon pysäyttämiseksi ja luonnon tilan heikkenevän kehityssuunnan kääntämiseksi on välttämätöntä. Samalla kun teemme työtä luontokadon pysäyttämiseksi EU-tasolla, on välttämätöntä huolehtia siitä, että päätökset ovat oikeudenmukaisia, toimivallan jakoa kunnioittavia sekä Suomen ja suomalaisten edun mukaisia. Lisäksi EU-sääntelyn on aina huomioitava perusoikeudet, kuten omaisuudensuoja. Näin on myös ennallistamisasetuksen osalta.

Metsät ovat avainasemassa luonnon monimuotoisuuden kannalta sekä toimivat ilmastomuutosta hillitsevinä nieluina. Samalla metsillä on Suomelle erityisen keskeinen merkitys hyvinvoinnin, talouden ja työllisyyden kannalta. Suomi elää metsistä monella eri tavalla, ja näin on oltava myös jatkossa. Siksi Suomi vaikuttaa aktiivisesti EU:n metsiin liittyvien politiikkatoimien valmisteluun. [Oikealta: Tosi aktiivisesti!]

Ennallistamisasetuksella on tärkeä tavoite, mutta ehdotus ei ole hyväksyttävissä ilman olennaisia muutoksia. [Eduskunnasta: Hyvä!] Hyväksyttävän kokonaisratkaisun saavuttaminen edellyttää valtioneuvoston alustavan arvion mukaan kustannusten merkittävää alenamista ja jäsenvaltioiden liikkumavaran sekä keinovalikoiman joustavuuden turvaamista tai lisäämistä. Tarkemmat reunaehdot määrittelee Suomen eduskunta kannassaan.

Ennakkovaikuttaminen on ollut suunnitelmallista ja pitkäjänteistä niin virkamiestasolla kuin poliittisesti. Aktiivisen virkamiestyön lisäksi useat eri ministerit ovat esimerkiksi tavanneet komissaareja sekä Euroopan parlamentin jäseniä. Itse olen keskustellut ehdotuksesta komission puheenjohtajan Ursula von der Leyenin kanssa.

Lisäksi vaikuttamisessa on tehty tiivistä yhteistyötä samanmielisten jäsenmaiden kesken. Tämän yhteistyön jatkaminen on tärkeää koko ehdotuksen käsittelyn ajan.

Ennakkovaikuttamisessa valtioneuvosto on korostanut muun muassa kustannustehokkuutta, realistisia ja toteuttamiskelpoisia toimia sekä jäsenvaltioille jätettävää liikkumavaraa. Metsiä koskeva viestimme on johdonmukaisesti se, että metsäpolitiikka kuuluu kansallisen päättävällän piiriin. [Keskustan ryhmästä: Hyvä!] Lisäksi Suomi on pitänyt tärkeänä, että luonnon tilan parantamista koskevat toimet perustuvat ensisijaisesti maanomistajien vapaaehtoisuuteen. Suomella on myös vapaaehtoisten suojele- ja ennallistamistoimien käyttämisestä hyviä ja rohkaisevia kokemuksia. Aktiivisen vaikuttamisen kautta on onnistuttu painottamaan muun muassa vapaaehtoisten keinojen käyttöä ja saavutettu pel-

Pöytäkirja PTK 120/2022 vp

kästään Suomen käytettävissä olevia joustoja turvepeltojen ennallistamisvaatimuksiin huoltovarmuuden turvaamiseksi ruoantuotannossa.

Arvoisa puhemies! Ennallistamisasetuksen osalta Suomelle muodostuvat vuotuiset kustannukset olisivat komission arvion mukaan 931 miljoonaa euroa. EU:n jäsenvaltioille arvioituista kokonaiskustannuksista tämä olisi 12,6 prosenttia. [Perussuomalaisten ryhmästä: Ohhoh!] Suomen maksuosuus EU:n budjettiin on nykyisin 1,77 prosenttia. Suomelle aiheutuisi asetuksesta kolmanneksi eniten kustannuksia Ranskan ja Espanjan jälkeen. Alustavan arvion mukaan puolet Suomelle kohdistuvista vuotuisista kustannuksista aiheutuisi sisävesien ennallistamisesta, noin viidennes metsien ennallistamisesta ja noin kuudennes turvemaiden ennallistamisesta.

Valtioneuvosto pitää välttämättömänä, että Suomelle syntyviä kustannuksia pyritään alentamaan merkittävästi. Tämä on keskeinen neuvottelutavoitteemme. Välttämätöntä on myös lisätä jäsenmaiden liikkumavaraa, sillä näin toimia voidaan toteuttaa kustannustehokkaimmalla tavalla.

Komission esittämiin kustannusarvioihin liittyy myös merkittäviä epävarmuuksia. Arvio perustuu esimerkiksi olettamukseen, että kaikki tuntemattomassa tilassa olevat luontotyyppien esiintymät vaatisivat ennallistamista. Näin ei kuitenkaan todennäköisesti Suomessa ole. Osa asetuksen toimeenpanon kustannuksista perustuu olemassa olevan lainsäädännön toimeenpanoon. Esimerkiksi sisävesien osalta luonnon tilan parantamisen kustannukset sisältyvät pääosin Suomen jo aikaisemmin hyväksymän vesipuitedirektiivin mukaisiin vesienhoitosuunnitelmiin.

Ehdotuksen suoria sekä välillisiä taloudellisia vaikutuksia tulee koko käsittelyn ajan yhä tarkentaa. Valtioneuvoston kannan mukaisesti kustannuksia on joka tapauksessa merkittävästi pienennettävä hyväksyttävän kokonaisratkaisun saavuttamiseksi.

Arvoisa puhemies! Perustuslain mukaan eduskunta käsittelee ehdotukset sellaisiksi säädöksiksi, sopimuksiksi tai muiksi toimiksi, joista päätetään Euroopan unionissa ja jotka muutoin perustuslain mukaan kuuluisivat eduskunnan toimivaltaan. Valtioneuvoston eduskunnalle toimittaman ennallistamisasetusta koskevan U-kirjelmän käsittely on nyt käynnissä niin suuressa valiokunnassa kuin erikoisvaliokunnassa. On tärkeää, että valtioneuvoston kannassa esiin nostetut huolet käsitellään perusteellisesti myös eduskunnassa. Suomella on vain yksi kanta. Sen määrittelevät yhteistoiminnassa valtioneuvosto ja eduskunnan suuri valiokunta. Kun tämä kanta on muodostettu, se toimii Suomen ainoana kantana EU-tason neuvotteluissa. Ensimmäinen ministeritason keskustelu komission ehdotuksesta käydään joulukuun ympäristöneuvostossa. Ministerit toimivat neuvotteluissa aina Suomen kannan pohjalta.

Arvoisa puhemies! EU:n perussopimusten mukaisesti toissijaisuusvalvonta on kansallisille parlamenteille kuuluva tehtävä. Komissio toimittaa kaikki säädösehdotuksensa suoraan eduskunnan suurelle valiokunnalle. Toissijaisuushuomautuksen valmistelu käynnistetään, mikäli suuren valiokunnan jäsen, erikoisvaliokunta tai Ahvenanmaan maakuntapäivät sitä esittää. Eduskunta ei ole toissijaisuushuomautuksen osalta sidottu valtioneuvoston näkemyksiin. Esimerkiksi rakennusten energiatehokkuusdirektiivistä eduskunta hyväksyi alkuvuodesta 2022 toissijaisuusperiaatetta koskevan perustellun lausunnon ennen valtioneuvoston U-kirjelmän toimittamista eduskunnalle.

Toimivaltainen ministeriö ja valtioneuvoston kanslian EU-asioiden osasto tukevat aina tarvittaessa eduskuntaa, mikäli eduskunnassa halutaan aloittaa toissijaisuushuomautuksen valmistelu. Ennallistamisasetuksen osalta toissijaisuushuomautuksen valmistelun aloitta-

Pöytäkirja PTK 120/2022 vp

mista ei kuitenkaan ole eduskunnassa esitetty. Ennallistamista koskeva toissijaisuusasia avattiin ja rekisteröitiin eduskunnassa 29.6. Se merkittiin saapuneeksi samana päivänä suuren valiokunnan kokouksessa toissijaisuusasioiden listan käsittelyn yhteydessä ja lähetettiin työjärjestyksen mukaisesti ympäristövaliokunnan käsiteltäväksi. [Jussi Saramo: Nukuiko oppositio?] Ympäristövaliokunta merkitsi asian saapuneeksi syyskuun ensimmäisessä kokouksessaan käsitellessään toissijaisuusasioiden listaa. Ympäristövaliokunta tai kukaan suuren valiokunnan jäsenistä ei annetussa määräajassa tai sen jälkeen esittänyt, että ehdotuksen toissijaisuusperiaatteen mukaisuutta ryhdyttäisiin tutkimaan.

Valtioneuvoston EU-selontekoa koskevassa mietinnössään suuri valiokunta on myös todennut, ettei se pidä toissijaisuusmenettelyä tehokkaana keinona vaikuttaa EU:n lainsäädäntöehdotusten sisältöön ja että eduskunta voi tehokkaimmin vaikuttaa ehdotusten toissijaisuusperiaatteen mukaisuuteen ohjaamalla valtioneuvoston toimintaa EU:n neuvotteluissa. Eduskunnan suuri valiokunta käsittelee nyt sitä kantaa, joka neuvotteluissa ohjaa valtioneuvoston toimintaa.

Arvoisa puhemies! Ennallistamisasetuksen hyväksymisestä päätetään neuvostossa määräenemmistöpäätöksellä. Asiasta käydään ensin neuvottelut jäsenmaiden yhteisestä näemyksestä ja tämän jälkeen vielä kolmikantaneuvottelut neuvoston, komission ja Euroopan parlamentin kesken. Neuvotteluprosessi on vasta alussa, ja Suomen aktiivinen vaikuttamistyö ehdotuksen hyväksyttävyyden parantamiseksi jatkuu. Kun ehdotuksesta päätetään määräenemmistöllä, yksittäinen jäsenmaa ei voi estää ehdotuksen käsittelyä. On kansallisen etumme mukaista toimia prosessissa rakentavasti, jotta voimme parhaiten vaikuttaa ehdotuksen sisältöön Suomen neuvottelutavoitteiden mukaisesti.

Valtioneuvosto tekee kaikkensa sen eteen, että asiassa saavutetaan Suomelle hyväksyttävä lopputulos. [Välihuutoja] Mikäli neuvotteluissa ei saavuteta hyväksyttävää kokonaisratkaisua, Suomella on perusteet äänestää lopputulosta vastaan. Lopullisen kantansa ehdotuksen sisältöön ja äänestyspäätöksensä Suomi muodostaa neuvotteluiden loppuvaiheessa Suomen kokonaisuuden arvioiden. Tämän päätöksen aika ei ole kuitenkaan nyt. Ensinnä katsottava, millaisen ratkaisun tämä ja tuleva hallitus onnistuvat neuvottelemaan.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Grahn-Laasonen, olkaa hyvä.

14.15 Sanni Grahn-Laasonen kok: Arvoisa puhemies! Päätösvalta Suomen metsistä kuuluu meille suomalaisille. Me emme ole valmiita luovuttamaan metsäpolitiikkaa EU:n toimivaltaan. EU:n yhteisen ympäristöpolitiikan keinot on valittava tavalla, jolla kotimaisten metsien vastuullista ja kestävää käyttöä ei vaaranneta. [Anne Kalmari: Hallituksen linja!]

Komission esitys EU:n ennallistamisasetukseksi on niin räikeästi epäreilu ja kallis Suomelle, ettei pitäisi olla mitään epäselvää siinä, että Suomen olisi Ruotsin lailla pitänyt vastustaa asetusta alusta alkaen. Oppositio on kokoomuksen johdolla jättänyt tämän välikysymyksen, koska hallitus on pääministeri Sanna Marinin johdolla laiminlyönyt Suomen edun puolustamisen ja EU-vaikuttamisen kansallisesti tärkeässä metsäpolitiikassa.

Hämmästelemme, miten Suomen hallitus, ja keskusta siellä mukana, asettui kannattamaan jäsenvaltioille sitovia tavoitteita ja velvoitteita luonnon ennallistamiseksi, vaikka esityksen kustannukset ovat Suomelle suhteessa kansantalouden kokoon ylivoimaisesti

Pöytäkirja PTK 120/2022 vp

suurimmat, lähes miljardi euroa vuodessa, ja esityksen vaikutusarviot ovat täysin puutteellisia. [Välihuutoja]

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Edustaja Grahn-Laasonen, hetkeksi keskeyttäkää. — Pyydän, että kunnioitetaan puheenvuoron pitäjää sillä tavalla, että välihuudot eivät häiritse varsinaista puheenvuoroa. — Edustaja Grahn-Laasonen, olkaa hyvä.

Pysähdytään tässä kohdassa näihin kustannuksiin: Komission mukaan Suomen suorat kustannukset ennallistamisasetuksesta ovat EU-maista suurimmat bkt:hen suhteutettuna, noin 930 miljoonaa euroa vuodessa. Suomen osuus olisi 12,6 prosenttia kaikkien jäsenmaiden kustannuksista — tässäkö reilua taakanjakoa meille? Todennäköisesti kustannukset olisivat suuremmatkin, sillä esityksessä ei ole arvioitu kattavasti vaikutuksia esimerkiksi yksityisille maanomistajille, teollisuudelle, kaupungeille ja verotuloihin. Verrataan Suomen osuutta unionin suurimpaan jäsenmaahan Saksaan: Suomi maksaisi lähes miljardin, Saksa 190 miljoonaa.

Marinin hallitus jättää muutenkin perinnöksi 40—50 miljardia uutta velkaa ja julkisen talouden, joka velkaantuu lähes 10 miljardin vuosivauhtia tästä eteenkinpäin. Ennallistamisasetus on jälleen yksi esimerkki siitä, että hallitukselta puuttuu vastuu Suomen taloudesta.

Arvoisa puhemies! Ennallistamisasetus kohtelee erityisen ankarasti Suomea johtuen muun muassa vertailuvuodesta 1952. Suomi rakennettiin sotien jälkeen, ja maamme teollistui myöhään. Se, että muut maat olivat hakanneet metsänsä jo paljon aiemmin, ei voi tarkoittaa, että Suomi maksaa ennallistamisesta muidenkin puolesta. Jokaisella EU-maalla on kansallisia erityiskysymyksiä, joissa niiden on oltava erityisen hereillä. Euroopan metsäisimmän maan etuja metsäpolitiikassa ei valvo kukaan muu kuin Suomi itse. Metsien vastuullinen ja kestävä käyttö on osa Suomen kansantalouden perustaa.

Suomessa on ennen Marinin hallituksen kautta vallinnut kansallinen yhteisymmärrys siitä, että pidämme maamme puolia metsäpolitiikassa. Tällä hallituskaudella tämä kansallinen yhteisrintama on murtunut. Tämä välikysymys on välttämätön, koska hallitus ei ole kyennyt hoitamaan Suomen asioita sisäisten ristiriitojensa takia. Selkeää kantaa ei ole vielä — mikä on tämän päivän kanta? Suomen hallituksen kannanmuodostus viivästyi kesän yli ja kesti 12 viikkoa. Sillä aikaa päätöksentekojuna Brysselissä on edennyt kovaa vauhtia.

Hallitus laiminlöi tehtävänsä toimittaa ennallistamisasetusta koskeva valtioneuvoston U-kirje eduskunnalle asiallisessa aikataulussa. Hallitus antoi kirjeen eduskunnalle niin myöhään, että Suomi ei ehtinyt jättää komissiolle toissijaisuushuomautusta, jonka mukaan asia kuuluisi enemmän Suomen kansalliseen toimivaltaan. Läheisyysperiaatteen mukaan EU:n toimivaltaa tulisi käyttää siten, että päätökset tehdään mahdollisimman lähellä kansalaisia. Luulisi, että metsäpolitiikkaa koskevassa asiassa järkevämpää olisi päättää asiat Suomessa kuin Brysselissä, täällä lähempänä luontoa ja ihmisiä.

Yleensä Suomi ja Ruotsi ovat vetäneet yhtä köyttä EU-pöydissä, kun kyse on ollut metsistä ja luonnosta, olemmehan aika samanlaisia maita. Ruotsi jätti toissijaisuushuomautuksen, vaikka kustannukset ovat sille paljon lievemmat. Suomi ei jättänyt, ja se on anteeksi-antamatonta. Suomi myöhästyi hallituksen sisäisen riitelyn, viivyttelyn, kesälomailun ja EU-politiikan johtamisen laiminlyöntien takia. Kaiken huipuksi hallitus kehtaa nyt syyt-

Pöytäkirja PTK 120/2022 vp

tää, että kokoomuksen olisi pitänyt vaatia toissijaisuushuomautuksen jättämistä omin päin täällä eduskunnassa. Kuka tämän maan EU-politiikkaa oikein johtaa?

Nyt vielä tästä ihan teknisestä prosessista, kun sitä kuvattiin:

Suomen EU-asioden käsittelyjärjestelmän mukaista on, että eduskunta valmistelee kannanottonsa toissijaisuusasioissa yhteistoiminnassa valtioneuvoston kanssa. Suuren valiokunnan lausunnon mukaan valtioneuvoston on kiirehdittävä kirjelmien toimittamista eduskuntaan, mikäli ehdotuksen toissijaisuusperiaatteen vastaisuudesta on esitetty Suomessa tai muiden jäsenvaltioiden piirissä perusteltuja epäilyjä.

Myös oikeusministeriön ohjeessa on korostettu, että jos ministeriö arvioi, että säädösehdotus saattaa rikkoa toissijaisuusperiaatetta, on U-kirjelmä tai E-kirje toimitettava eduskuntaan hyvissä ajoin ennen määräpäivän umpeutumista, vaikka asia ei muutoin olisi EU-tasolla kiireellinen. Näin ei toimittu, ja se on virhe. [Sari Sarkomaa: Miksi näin ei toimittu? — Toimi Kankaanniemi: Ruotsi teki niin!]

Arvoisa puhemies! Kaiken tämän päälle hallituksen ministerit ovat puhuneet eri viestein julkisuudessa ja tehneet irtiottoja ihan sen ohi, mitä ovat ministerivaliokunnassa olleet itse sopimassa. Mistä meidän pitäisi tietää, mitä mieltä Suomen hallitus on, ja mistä Brysselin pään pitäisi tietää, mitä mieltä Suomen hallitus on, kun se ei tiedä sitä itsekään ja vastaus riippuu siitä, keneltä kysyy? Kuinka EU-politiikka ja Suomen edun valvominen voi onnistua, jos ei ole yhtä, selkeää Suomen kantaa?

Pääministeri on epäonnistunut Suomen EU-politiikan johtamisessa näin tärkeässä asiassa. Tarkoittiko pääministerin tämän päivän puhe, että Suomen kanta muuttuu nyt myönteisestä kielteiseksi? Puoltaako hallitus tällaista kannanmuutosta? Se olisi toki hyvä uutinen, ja tervetuloa järkilinjalle. Hallituspuolueiden kansanedustajatkään eivät nimittäin enää tue hallituksen linjaa ja luota siihen täällä eduskunnassa. Rivit ovat menneet ihan solmuun valiokunnissa, kun hallituspuolueiden kansanedustajat ovat äänestäneet kokoomuksen esityksen puolesta hallituksen kantaa vastaan. [Välihuutoja keskustan ryhmästä] Me muutamme Suomen kannan täällä eduskunnassa. Kokoomuksen linjan takana näyttäisi olevan eduskunnan enemmistö, ja se on tosi hyvä asia. Valitettavasti vain hallituksen hapuilun, sisäisten ristiriitojen, heikon EU-politiikan johtamisen ja suoranaisten laiminlyöntien takia monta kuukautta on hukattu sitä aikaa, kun olisi pitänyt vaikuttaa Euroopan unionin suuntaan tämän asetuksen korjaamiseksi.

Tämä ei valitettavasti edes ole ensimmäinen kerta tällä hallituskaudella, kun puhutaan samasta asiasta. Hallitus ei ole pystynyt hoitamaan Suomen edunvalvontaa sisäisten erimielisyyksien takia, esimerkiksi ilmastotaksonomia-asiassa. Tilanne oli Suomen edunvalvonnan kannalta surkea, jopa nolostuttava, kun pääministeri ei saanut hallituksen rivejä suoriksi edes sinä aamuna, kun asiasta vastaava komissaari matkusti vierailulle Suomeen. Komissaari oli Suomessa, mutta Suomen hallituksella ei ollut kantaa. Tällaista ennenkuulumatonta voi tapahtua vain siksi, että Suomen EU-politiikkaa ei johda kukaan. Perustuslain mukaan se olisi Suomen pääministerin vastuu.

Arvoisa puhemies! Luontokadon pysäyttäminen on välttämätöntä, eikä siitä ole riitaa. Se on edellytys tulevaisuuden hyvälle elämälle ja myös kestäväälle metsätaloudelle. Meidän on pidettävä yhdessä parempaa huolta Suomen luonnosta, ja tästä olemme kaikki samaa mieltä. Luonnon monimuotoisuuden turvaaminen on niin tärkeä kysymys ratkaistavaksi, että siihen liittyvän valmistelun on oltava huolellista. Meidän on osattava valita kustannustehokkaimmat keinot. Tässä jäsenmaille on jätettävä harkintavaltaa etenkin silloin, kun kyse on kansalliseen päätösvaltaan kuuluvasta metsäpolitiikasta.

Pöytäkirja PTK 120/2022 vp

Kokoomus kannattaa vaikuttavia luonnonhoitotoimia. Metso- ja Helmi-ohjelmilla voidaan suojella ja ennallistaa arvokkaita metsä- ja suoelinympäristöjä. Hyviä metsänhoidon käytänteitä kehitetään jatkuvasti, ja yhä useampi metsänomistaja painottaa luontoarvoja osana metsänhoitotavoitteitaan.

Kokoomuksen mielestä maanomistajien vapaaehtoisuuteen perustuvaa mallia pitäisi edistää myös vedenalaisessa luonnossa. Vesistöjen kuormitusta on määrätietoisesti vähennettävä. Kokoomuksen puheenjohtaja Petteri Orpo on esimerkiksi edistänyt kalakantojen elinvoimaisuutta ja virtavesien kuntoa suurella intohimolla. Muun muassa kalastuslain uudistus 2015 sekä virtavesi- ja vaelluskalastrategioiden edistäminen ovat tästä hyviä onnistumisen esimerkkejä. Suomi ansaitsee hallituksen, joka kykenee luomaan tien, jolla Suomen luonnon tilaa parannetaan vaikuttavin keinoin yhteistyössä, luottamukseen perustuen, ei vastakkainasettelulla.

Arvoisa puhemies! Suomen EU-vaikuttaminen on epäonnistunut EU:n ennallistamisasetuksessa. Kannat ovat yhä levällään, määräpäivistä on myöhästytty, EU-politiikan johtaminen, joka kuuluu pääministerille, on laiminlyöty. Hallitus on vielä tälläkin viikolla jatkanut kiistelyään siitä, onko se asetuksen puolesta vai sitä vastaan. Tässä ei pitäisi olla mitään epäselvää: Suomen tulee ottaa selkeä kielteinen kanta ja vaikuttaa EU:ssa. Edessä oleva luottamusäänestys kertoo suomalaisille, kuka puolustaa metsiämme koskevan päätöksenteon pysymistä lähellä suomalaisia.

Arvoisa puhemies! Pääministeri Marin ei vastauksessaan kyennyt vakuuttamaan, että hän ja hänen hallituksensa ovat huolehtineet Suomen edun ajamisesta koskien EU:n ennallistamisasetusta. Metsäpolitiikan on pysyttävä kansallisessa päätösvallassa, ja Suomen on otettava ennallistamisasetukseen kielteinen kanta. Siksi esitän, että eduskunta toteaa, ettei hallitus nauti enää eduskunnan luottamusta. [Vasemmalta: Missä ovat kokoomuksen ilmastoteot? — Vaikuttaa vai vastustaa? Kokoomuksen linja on täyskäännös kokoomuksen vanhaan EU-politiikkaan! — Oikealta: Hallituksella ei ole linjaa ollenkaan!]

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Sitten siirrytään ryhmäpuheenvuoroihin. — Ensimmäisenä sosiaalidemokraattinen eduskuntaryhmä ja edustaja Kimmo Kiljunen. [Välihuutoja] — Jos keskityttäisiin puheenvuoroon täältä päin. — Olkaa hyvä, edustaja Kiljunen.

14.26 Kimmo Kiljunen sd (ryhmäpuheenvuoro): Debatti tuntuu kulkevan, arvoisa puhemies, jo valmiiksi. — Mistä me puhumme, kun puhumme ennallistamisasetuksesta? Me puhumme Suomen luonnosta, sen monimuotoisuudesta, lajirikkaudesta ja sitä uhkaavasta luontokadosta. Tämä on aikakautemme suuri haaste ilmastonmuutoksen rinnalla. SDP etsii sitoutuneesti kestäviä ratkaisuja molempiin.

EU-komission toimivaltaan kuuluu eurooppalainen ilmasto- ja luontopolitiikka. Komission kunnianhimo näissä molemmissa on ollut ihailtavan korkea, mitä osoittaa nyt käsillä oleva ennallistamisasetus. Hyvä niin. Me tuemme tätä tavoitetta. Samalla korostamme, että sen keinoista ja niiden kustannustehokkuudesta on syytä vielä keskustella, ja paljon.

Olemme Suomessa jo sitoutuneet EU:n biodiversiteettistrategiaan, jonka tavoitteena on luontokadon pysäyttäminen vuoteen 2030. Tämä vaatii lisätoimia eri puolilla, myös Suomessa. Kannamme asiassa kansallisen vastuun.

Arvoisa puhemies! Ennallistamisasetus koskee hyvin erilaisia luontoympäristöjä: soita, metsiä, maatalousmaita, urbaaneja ympäristöjä, merialueita ja sisävesiä. Suomessa eniten

Pöytäkirja PTK 120/2022 vp

keskustelua on herättänyt metsien osuus, ymmärrettävistä syistä. On silti hyvä muistaa, että metsät muodostavat vain viidenneksen ennallistettavasta pinta-alasta. [Sheikki Laakso: Hyvää vähättelyä!]

Suomelle ja suomalaisille metsät ovat kuitenkin elämää suurempi asia, kaiken alku. Meidät on aikoinaan leimattu metsäläisiksi, ja totta, olemme metsästä kasvanut ja met-
siemme varassa vaurastunut kansa. Sotien jälkeen metsäteollisuus oli taloudellisena run-
kona suomalaisen hyvinvointiyhteiskunnan rakentamisessa.

Olemme EU:n metsäisin maa. Suomen pinta-alasta 73 prosenttia on metsää. Kansainvä-
lisesti verrattuna olemme myös vastuullisesti ja kestävästi hyödyntäneet kansallisomai-
suuttamme. Kaadetut metsäalueet on hoidettu ja varmistettu metsien uusiutuminen. Vertai-
lun vuoksi Saksassa metsäpinta-alaa on enää jäljellä 32 prosenttia ja Hollannissa vaivaiset
11 prosenttia.

Vuonna 2021 metsäteollisuustuotteiden viennin arvo oli Suomessa 13 miljardia euroa. Metsäsektorilla on yhä keskeinen merkitys Suomen koko kansantaloudelle ja työllisyydel-
le.

Arvoisa puhemies! Metsillä on muukin arvo kuin taloudellinen. Metsämme ovat luku-
isten eläin- ja kasvilajien koti ja merkittävä ekologinen ympäristö. Ilmastopolitiikan kannal-
ta metsät sitovat hiiltä. Ne hillitsevät eroosiota ja valumia sekä pidättävät melusaastaa ja
pölyä. Ne ovat myös virkistytymisen ja harrastusten kohde.

Valtaenemmistö suomalaisista kannattaa luonnonmetsien suojelua ja esimerkiksi val-
tion omistamien vanhojen metsien hakkuukieltoa. Metsä on monille pyhä paikka. Astues-
sasi sinne koet luomakunnan hengähtävän.

Arvoisa puhemies! Komission ennallistamistavoitteet voidaan ja pitää toteuttaa vastuul-
lisesti. On tärkeää varmistaa kansallinen liikkumavara, sillä luontoympäristöt ja suojeluun
liittyvät haasteet vaihtelevat eri jäsenmaiden välillä. Kussakin maassa on paras paikallis-
tuntemus sopivimmista keinoista. Tulee muistaa, että EU:n päätöksenteossa metsäpolitiik-
ka on kansallisessa toimivallassa. Ennallistamistoimien kustannustenjaon täytyy olla koh-
tuullista ja oikeudenmukaista jäsenmaiden välillä, ja siihen pääministeri omassa puheen-
vuorossaan hyvin selkeästi viittasikin.

Yksi luonteva tapa ohjata ennallistamista olisi asetuksen sijaan laatia direktiivi. Tämä
antaisi jäsenmaille enemmän kansallista liikkumatilaa. Jos pysytään asetusmuodossa, tu-
lee kansallinen liikkumavara varmistaa neuvotteluprosessissa, mikä on myös valtioneu-
voston linja.

Arvoisa puhemies! Oppositio väittää välikysymyksessään, että hallitus on sitoutunut en-
nallistamisvelvoitteisiin ilman kattavaa arviointia. Väite on outo. Emme ole vielä sitoutu-
neet mihinkään. [Anne Kalmari: Juuri näin!] On mitä suurin tarve lisätiedolle ja täydentä-
ville arvioille.

Oppositiokin tietää, että tavoitteiden konkreettisesta sisällöstä käydään neuvostossa pit-
kät neuvottelut, jotka ovat vasta alkamassa. Niihin hallitus haluaa täysimääräisesti ja kai-
kella tarmolla osallistua, toisin kuin oppositio, joka julistaa jo etukäteen Salomonin tuo-
mionsa ”ei”. Kun kaikkeen suhtautuu kielteisesti, jää kovin vähän villoja keskusteluun ja
välineitä vaikuttaa. Näin sulkee itsensä ulos neuvotteluista jo ennen kuin ne ovat alkaneet,
ja ne ovat juuri alkamassa, edustaja Grahn-Laasonen.

Hallitus haluaa vaikuttaa, ei väistää. Jos lopputulos ei ole hyväksyttävissä, voidaan neu-
vottelujen jälkeen aina äänestää vastaan. Opposition jyrkän ”ein” takaa pilkistääkin ketun-
häntä. Välikysymyksen ydin ei ole metsissä tai kansallisissa eduissamme vaan hallituksen

Pöytäkirja PTK 120/2022 vp

horjuttamisessa. Tämä tehdään tilanteessa, jossa tarvitaan vakautta ja yhtenäisyyttä sekä Suomessa että Euroopassa.

Arvoisa puhemies! Lopuksi: Oma lukunsa on kokoomuksen pikkupolitikointi. Puolue väittää hallituksen rivien rakoilevan. Kohtuu kaikessa, kollegat. [Puhemies koputtaa — Välihuutoja] Olisiko paikallaan, että kokoomus, ennen kuin jakaa hyviä ohjeita muille, saisi ensin omat rivinsä järjestykseen? Kun tässä on kuunnellut kokoomusjohtajien puheita, tuntuu siltä, että he ovat eri mieltä itsensä kanssa. [Puhemies koputtaa] Yksi puhuu yhtä, toinen toista. Ottaako tästä Ellun kanakaan selvää?

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Sitten perussuomalaisten eduskuntaryhmä, edustaja Purra, olkaa hyvä.

14.32 Riikka Purra ps (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Ennallistamisasetus on Suomelle pöyristyttävien, kallein, EU:n toimivaltaa aiheettomasti laajentavien ja vaikutusarviot laiminlyövin sekä suvereniteettiamme eniten kaventava esitys, mitä Marinin hallituksen aikana EU:sta on Suomelle lähetetty. Tämä on melkoinen saavutus, sillä kuluvalle ja onneksi kohta päättyvällä kaudella EU:sta on tullut elpymispaketti, yhteisvelka ja liuta muita mekanismeja, jotka ovat tuoneet Suomelle uutta maksettavaa lähemmäs kymmenen miljardia euroa. Ja näihin te suostuitte mukisematta.

Kuten EU-kuvioissa tapoihin kuuluu, taloudelliset menetykset, takaukset ja EU:n lainanotto eivät näy valtiomme talousarviossa menoina tai velkana. EU ja te, arvoisa hallitus, jätätte tekosenne piiloon. Kaikki jätetään seuraavien hallitusten murheeksi, kunhan te pääsette jakamaan rahoja tai patsastelemaan valokeilassa Euroopan, ilmaston ja kaiken hyvän pelastajina.

Ennallistamisasetus aiheuttaisi Suomelle ainakin miljardin euron vuotuiset suorat kustannukset, eikä sen varsinaisia muita kielteisiä vaikutuksia talouteemme ole edes arvioitu. Niitä tulee, kun esimerkiksi metsäteollisuuden tarvitseman puun saanti heikkenee Suomessa. Ympäristökään ei kiitä, sillä jos puuta ei saada Suomesta, se pitää jostain saada. Lopputuloksena puu tuodaan maista, jotka eivät tähän sopimukseen kuulu.

Kuten ylikireä ilmastopolitiikka täällä aiheuttaa hiilivuotoa eli teollisuuden ja työpaikkojen häipymistä ja pakenemista muualle, synnyttää tämä asetukset saman ilmiön: puuta kaadetaan muualla, tehtaot pyörivät muualla, työpaikat ovat muualla. Mutta näinhän juuri teidän vihreä siirtymänne muutenkin toimii.

Arvoisa puhemies! Perussuomalaisten haukutaan olevan Impivaara-puolue, joka haikaillee markka-ajan kaksinumeroisia korkoja, kahta televisiokanavaa ja tillilihaa, mutta katso-kaapa peiliin. Tämä esitys aivan kirjaimellisesti haluaa palauttaa Suomen vuoteen 1952. Suomi oli tuolloin maatalousvaltainen, yhtenäiskulttuurinen, neljän miljoonan suomalaisen maa, ja viimeinen sotakorvausjuna lähti Suomesta Neuvostoliittoon tuona syksynä. Mutta vuonna 2022 Suomi ei ole EU:n suuriruhtinaskunta eikä suurten maiden sätkynukke. Ei koko Euroopan hiilinielu, ei koko Euroopan suojelureservaatti. Me pyrimme estämään Suomen taantumisen menneiden aikojen käskyläiseksi ja riistettäväksi.

Nyt vaurautemme ulosmitataan muiden tarpeisiin. Lainsäädäntömme tulee joko direktiiveillä tai asetuksilla, mutta ei muita EU-maita kiinnosta, mikä on Suomelle tarpeellista tai mihin meillä on varaa. Eiväthän ne edes tiedä, paljonko täällä on metsää, kun te ja liittolaisenne olette kuiskineet, että Suomi tuhoaa omia metsiään, omaa luontoaan. Tätä perikatoa avustaa sitten vielä Euroopan kaduilla häiriköivä Elokapina, joka haluaa vallan neu-

Pöytäkirja PTK 120/2022 vp

vostoille, ja kapitalismia kaatava ilmastoguru Greta Thunberg. Juuri tätä politiikkaa te olette kannustaneet. Teidän hallitusohjelmanne ensimmäinen sana on ilmastomuutos, ja se kertoo kyllä kaiken oleellisen.

Suomi on itsenäinen valtio, jolla on veto-oikeus yksimielisyyttä vaativiin päätöksiin. Rahat, joita te mielellänne jaatte, eivät ole teidän vaan kansalaisten. Omaisuudet, joiden määräysvallan luovutatte vieraille valloille, ovat yksityistä omaisuutta ja nauttivat perustuslain suojaa.

Arvoisa puhemies! Hallitus ei vaikuttanut asetukseen sen laadinnan aikana. Kun se annettiin, hallitus piti sitä koko kesän pöytälaatikossaan. Koko kesän. Ei vaikuttanut, ei vaatinut, ei neuvotellut, ei neuvotellut ilmeisesti edes keskenään. Ruotsissa kuitenkin hallitus osasi vaaleista ja kesälomista huolimatta sanoa, että ei käy.

EU-edunvalvonta tuntuu olevan hallitukselle ja erityisesti SDP:lle ylivoimaisen vastenmielistä. Se on totta kai ymmärrettävää, sillä EU ja euro ovat leimallisesti SDP:n suuressa saagassa menestystarinoita. Te joudutte taikatempuilla ja kaunopuheella kääntämään epäonnistumiset voitoiksi.

Arvoisa puhemies! Perussuomalaisten mielestä hallitukselle ei tule antaa mandaattia hyväksyä asetusta myöskään vähän muutetussa muodossa. Meille ei kelpaa suomalaisten metsien ryöstö paljon mutta ei myöskään vähän vähemmän. Kyse ei ole pienestä mittakaavaerosta vaan suuresta periaatteesta.

Ennallistamisasetus ja siihen reagoiminen alleviivaavat Suomen alistuvaa EU-politiikkaa, oman päätösvaltamme pois antamista, isänmaamme ja sen omaisuuden uhraamista sekä täysin yltiöpäistä ilmasto- ja metsäpolitiikkaa. Perussuomalaisille tämä ei käy.

Kannatan edustaja Grahn-Laasosen tekemää epäluottamuslausetta.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Sitten kokoomuksen eduskuntaryhmä, edustaja Sankelo, olkaa hyvä.

14.37 Janne Sankelo kok (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Vuosi 1952 on jäänyt monin tavoin suomalaisten mieliin. Helsingissä pidettiin olympialaiset, Armi Kuusela valittiin Miss Universumiksi, ja raskaat sotakorvaukset saatiin maksettua. Suomi katsoi eteenpäin. Suomalaisella maaseudulla raivattiin peltoa asutustiloille ja metsiä hoidettiin kasvukuntoon. Kotitilallani Fräntilässä Ilo-hevonen veti Fiskarsin kymppiauroja. Koneellistumisen vuodet olivat edessä, ja suomalaisen hyvinvointiyhteiskunnan rakentaminen laitettiin vauhtiin.

Kokoomuksen eduskuntaryhmä arvostaa vuoden 1952 merkkitapahtumia, raivaajasukupolven työtä ja Ilo-hevosen työpanosta suomalaisen ruoantuotannon ja metsätalouden kehittämisessä. Emme kuitenkaan näe järkevänä, että nykyaikaista suomalaista maa- ja metsätaloutta voitaisiin Euroopan unionin ennallistamisasetuksen hengen mukaisesti palauttaa vertailuvuoden 52 tasolle. [Eduskunnasta: Aivan kuten hallitus!] Meidän on haettava uusia tapoja viljellä ja varjella maita, metsiä ja vesiämme.

Suomalainen maanviljelijä ja metsänomistaja näkevät hyödyt, mitä terve luonto antaa. He ovat myös lisänneet luonnonhoitotoimia ja luonnonsuojelua. Meillä on käytössä esimerkiksi maanomistajien vapaaehtoisuuteen perustuvat Metso- ja Helmi-ohjelmat sekä kestävä metsätalouden rahoittamislain luonnonhoitotoimet, joihin metsänomistajat voivat hakea tukea. Suomalaiseen kestäväan metsätalouteen kuuluu aina osana myös luonnonhoito.

Pöytäkirja PTK 120/2022 vp

Ministerit Kurvinen ja Saarikko ja koko hallitus eivät kuitenkaan ole luottaneet suomalaisiin metsänomistajiin hyväksyessään EU-ministerivaliokunnassa linjan, että Suomi kannattaa EU:n ennallistamisasetusta. Tämä on pöyristyttävää.

Arvoisa puhemies! Ennallistamisasetus puuttuu Suomen metsäpolitiikkaan kohtuuttomasti. Ei ole oikeudenmukaista, että Suomi kantaa huomattavasti suuremman vastuun ennallistamisasetuksen toimeenpanon velvollisuuksista ja kustannuksista kuin muut EU-jäsenmaat. Kyse ei ole siitä, että vastustamme luonnon tilan parantamista, vaan siitä, miten se aiotaan tehdä. Ennallistamisesitys on täynnä kysymysmerkkejä. Tuohon epävarmuuteen ei pidä syöksyä pää edellä.

Me kokoomuksessa emme ymmärrä, miten hallitus on voinut ottaa myönteisen kannan näin epäoikeudenmukaiseen esitykseen. [Mikko Savola: Kuuntelitteko te pääministerin vastauksen?] Joku on nukkunut pommiin, ja pommi tämä esitys on suomalaisille myös kustannuksiltaan. [Jussi Saramo: Kokoomus on suuressa valiokunnassa!] Me maksamme komission arvion mukaan tästä vuodessa 170 euroa per henkilö. Saksalainen maksaa alle kaksi euroa. Hallitus, onko tämä teistä oikeudenmukaista?

Nyt puhutaan 600 000 suomalaisen metsänomistajan omaisuudesta. Olisi kaappaus romuttaa omistajan päätäntävalta ja rajoittaa omistusoikeutta. Siitähän tässä on kyse. Hallituksen pitäisi kiittää metsänomistajia siitä, että he ovat panostuksillaan mahdollistaneet metsien kasvun ja käytön lisäyksen. Mitä tekee hallitus? Kiitoksen asemasta tarjolla on kuritusta.

Uskotteko, että kreikkalaiset suostuisivat, jos komissio esittäisi kohtuuttomia rajoituksia oliiviviljelmille? Suostuisivatko italialaiset maksamaan, jos komissio esittäisi lisäkustannuksia viiniviljelyyn? Suostuisivatko ranskalaiset, jos komissio esittäisi maatalousmaiden ennallistamista ajalle, jolloin maa vasta aloitti maataloustuotannon? Voin kertoa: eivät suostuisi. [Mika Niikko: Voi keskustaparkaa!]

Arvoisa puhemies! Hallituksen kanta on ollut levällään puoli vuotta asiassa, joka on tärkeämpi meille kuin yhdellekään toiselle jäsenmaalle. [Jukka Gustafsson: Voi tätä populistin määrää!] Ei hallitus voi käydä komission suuntaan keskusteluja niin, että linja riippuu siitä, kuka puhuu. Ministeri Ohisalo puhuu toista ja ministeri Kurvinen toista.

Linjattomuus on aiheuttanut myös sen, ettei kaikkia välineitä vaikuttamiseksi ole käytetty. Esimerkiksi toissijaisuushuomautuksen tekeminen olisi tuonut esille, että komissio menee liian pitkälle. Ruotsin kanta tämä oli, mutta ei Suomen. Hallitus on jättänyt asian hoitamatta.

Kokoomuksen linja on selvä: Me emme hyväksy ennallistamisasetusta. Suomen metsät ja niiden kestävä käyttö ovat ratkaisu ilmastonmuutoksen torjunnassa. Voimme omilla keinoillamme parantaa luonnon tilaa, mutta emme voi museoida metsiämme. Mistä kumpuaa hallituksen usko ulkoisen ylivallan viisauteen?

Arvoisa puhemies! Lopuksi: Arvoisat kollegat täällä salissa, lukekaa välikysymys tarkkaan. Lukekaa hallitukselle esitetyt kysymykset, ja vastatkaa käsi sydämellä, kannatatteko välikysymyksemme linjaa vastustaa EU:n ennallistamisasetusta ja pitää metsäpolitiikka kansallisena vai hallituksen linjaa kannattaa ennallistamisasetusta ja luovuttaa päätösvalta Brysseliin? Raaka työ on jäänyt hallitukselta tekemättä. [Timo Heinonen: Keskustan viimeinen äänestys!]

Suomalaiset haluavat, [Puhemies koputtaa] että linjanmuutos ennallistamisasetukseen tehdään tässä ja nyt. Kokoomus on valmis puolustamaan suomalaisia maita, vesiä ja omistajuutta — onko hallitus?

Pöytäkirja PTK 120/2022 vp

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Keskustan eduskuntaryhmä, edustaja Kalmari, olkaa hyvä.

14.43 Anne Kalmari kesk (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Keskusta ei hyväksy EU-komission esittämää ennallistamisasetusta. Saman totesi myös pääministeri hallituksen puolesta.

Arvoisa puhemies! Luonto on meille suomalaisille tärkeä. Suomi elää maasta ja metsästä. Siksi olemme kautta aikojen osanneet sovittaa elomme sopusointuun luonnon kanssa, viljellen ja varjellen — kauan ennen Kojärvi-liikettä, kettutyttöjä ja Elokapiinaa. Se on suomalaista ja keskustalaista ylisukupolvisuutta. Siksi olemme itse suojelleet ja ennallistaneet luontoa, tavalliset maan- ja metsänomistajat, vapaaehtoisesti, kautta Suomen. Metso- ja Helmi-ohjelmat ovat tästä osoituksia.

Arvoisa puhemies! Olemme hoitaneet asiamme muita maita paremmin: Euroopan tiukasti suojelluista metsistä yli puolet on Suomessa. Ja hoidamme vastakin. EU:n valtakamareista saneltu pakkoennallistaminen ei käy keskustalle.

Komission esitys tarkoittaisi Suomen metsien laajamittaista rämettämistä päästölähteiksi. Viljavien turvapeltojen vettämistä pilalle. Eduskunnan budjettivallan ja Suomen metsäpoliittisen päätösvallan menettämistä. Ihmisten omaisuudensuojan murtumista. Suomea museoitaisiin äärimmillään miljoonia hehtaareja. Haikaillaan paluusta 50-luvulle, jolloin evakkoja ja rintamamiehiä asutettiin ja maata jälleenrakennettiin, aikaan, jolloin harsituissa metsissä oli puuta miljardi kuutiota vähemmän sitomassa hiiltä. Kaiken kukkuraksi Suomi olisi isoimpia maksajia. Vuosittainen lasku meille suomalaisille olisi liki miljardi euroa. Saamisemme sen sijaan ovat tyystin tyhjän päällä. Sanon vielä kolmannen kerran: siksi pakkoasetusta ei tällaisena voi hyväksyä.

Eurooppalaisissa pöydissä pitää neuvotella lujemmin. Brysselin pakkovallalle pitää sanoa ”ei” niin, että kovakorvaisinkin komissaari kuulee [Välihuutoja oikealta] ja ymmärtää esimerkiksi sen, että metsällä ei ole tiettyä tilaa, jonne sen voisi palauttaa tai jossa se pysyisi. [Anne-Mari Virolainen: Tämän me ymmärrämme!]

Arvoisa puhemies! Nyt ei pidä tehdä Suomesta reservaattia. Ei, vaikka yksioikoisen jyrkkää linjaa ajavat Brysselin byrokraattien lisäksi jotkut puolueetkin. Leipä ja lämpö eivät tule itsestään. Ne tulevat maasta ja metsistä koko Suomen mitalta. Suomalaisella työllä ja yrittämisellä.

Keskustan mielestä nyt pitää päinvastoin yhdessä turvata metsien ja muiden kotimaisen luonnonvarojemme kestävä käyttö. Viljellen ja varjellen. Ihminen ja luonto tasapainossa. Se takaa, että meillä suomalaisilla on kaikissa oloissa ruokaa ja energiaa omasta takaa. Se tuo työtä, toimeentuloa ja hyvinvointia koko maahan yli 70 miljardin euron edestä. Se varmistaa, että jokaisella suomalaisella on myös tulevaisuudessa mahdollisuus nauttia metsistä ja luonnosta, puhtaasta vedestä ja ilmasta, kun korvaamme fossiilisia polttoaineita kotimaisilla uusiutuvilla.

Päätösvalta metsistä kuuluu yksinomaan meille suomalaisille. EU:n tulee pitää kiinni omista perussopimuksistaan. Tarvitsemme EU:ssa jäsenmaiden keskinäistä yhteistyötä ja täällä kotimaassa yksituumaisuutta. Nykyisen komission röyhkeät yritykset laajentaa toimi- ja budjettivaltaansa pitää pysäyttää.

Arvoisa puhemies! Keskusta on tyytyväinen, että pääministeri on jo kiristänyt hallituksen linjaa. Metsien kestävää käyttöä uhkaavat monet EU:n esitykset, joita ei pidä hyväksyä. Eduskunta päättää Suomen kannan ennallistamisasetukseen. Isänmaalle kaikkein tär-

Pöytäkirja PTK 120/2022 vp

keimmissä asioissa yhteinen kanta pitää muodostaa yli hallitus—oppositio-rajojen. [Toimi Kankaanniemi: Tulkaa opposition linjoille!]

Talous-, ympäristö-, maa- ja metsätalous- sekä valtiovarainvaliokunta ovat jo tiukentaneet Suomen kantaa. Valiokuntien lausunnot vedetään lopulta yhteen suuressa valiokunnassa. Tämä velvoittaa hallitusta, nykyistä ja tulevaa.

Kokoomus on valiokunnissa osoittanut, että isänmaata voi palvella myös oppositiosta. Tämä välikysymys sen sijaan on vain vaali- ja puoluepolitiikkaa. [Välihuutoja] Samaan aikaan osa kokoomuksen mepeistä toimii toistuvasti Suomen edun vastaisesti Euroopan parlamentissa. [Eduskunnasta: Ohhoh!] Toivottavasti rivit nyt suoristuvat. Suomen talouden perustaa ei saa tuhota. [Välihuutoja]

Arvoisa puhemies! Isämme eivät istuttaneet metsiämme muun Euroopan reservaatiksi. [Puhemies: Kiitos!] Pidetään yhdessä huoli, että metsät ja luonnonvaramme kuuluvat meille nyt ja tulevaisuudessa. Ihmisten hyvinvoinnin ja työpaikkojen vuoksi. Jotta Suomi pärjää.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Seuraavaksi vihreä eduskuntaryhmä, edustaja Harjanne, olkaa hyvä.

14.49 **Atte Harjanne vihr** (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Aloitan puheenvuoroni muutamalla lainauksella.

”Päätöksenteossa paikallistasolta valtakunnalliselle, eurooppalaiselle ja kansainväliselle tasolle saakka on tehtävä johdonmukaisesti valintoja, jotka turvaavat ja edistävät ympäristön puhtautta ja luonnon monimuotoisuutta, lajien säilymistä ja ilmastonmuutoksen torjuntaa. Tämän vastuun kantaminen on se mitta, jolla tekojemme arvo kaikkein eniten määrittyy tulevien sukupolvien silmissä.” Mistä nämä viisaat sanat ovat peräisin? Kokoomuksen periaateohjelmasta. [Välihuutoja]

Entäpä tämä? ”Maamme tulee jättää uusille sukupolville sosiaalisesti, taloudellisesti, sivistyksellisesti ja ekologisesti sekä moraalisktä tasoltaan paremmassa kunnossa kuin se on tänä päivänä.” Nämä jyvät sanat ovat perussuomalaisen periaateohjelmasta.

Otetaan vielä yksi... [Välihuutoja]

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Edustaja Harjanne, pyydän, että hetkeksi keskeyttäkää. — Pyydän, että nyt keskitytään kuuntelemaan puheenvuoroa täältäpäin eikä välihuudoilla häiritä keskustelua. — Olkaa hyvä.

Kiitos, arvoisa puhemies! Otetaan vielä yksi lainaus: ”Luonnon monimuotoisuuden heikkenemisen estämisen, ilmastonmuutoksen ehkäisyn ja ilmastonmuutokseen sopeutumisen puolesta on tehtävä kaikki mahdollinen.” Tämä puolestaan oli otos kristillisdemokraattien periaateohjelmasta. [Päivi Räsänen: Se oli hyvin sanottu! — Ben Zyskowiec: Oletteko eri mieltä?]

Vaikuttavia eurooppalaisia toimia, Suomen ekologisen tilan parantamista, kaiken mahdollisen tekemistä luontokadon torjumiseksi. Sellaisia asioita oppositiopuolueet ohjelmissaan linjaavat. Onkin hämmäntävää, että oppositio on nyt tehnyt välikysymyksen, jossa se syyttää hallitusta omien periaatteidensa mukaisista toimista. [Välihuutoja oikealta]

Vihreille luonnon puolustaminen ei ole sanahelinää. Se vaatii tekoja. [Välihuutoja perussuomalaisen ryhmästä]

Pöytäkirja PTK 120/2022 vp

Arvoisa puhemies! Keskeinen syytös välikysymyksessä on, että hallitus on laiminlyönyt Suomen kansallisen edun. Mutta mikä on kansallinen etu? Ainakaan kansallinen etu ei ole nelirajajarrutus ympäristönsuojelua kohtaan. Aikoinaan väitettiin, että Suomen teollisuus joutuu muuttamaan muualle, jos tehtaiden jätevesiä pitää ryhtyä puhdistamaan. Näin ei käynyt. Sen sijaan saatiin puhtaammat vedet ja maailmanluokan osaamista jätevesien hallinnasta.

2000-luvun alussa EU:n komissio ehdotti hinnan asettamista hiilidioksidipäästöille päästökaupalla. Sitäkin moitittiin tuolloin Suomelle erittäin epärealistiseksi ja teollisuudelle tuhoisaksi. Tänäpäin Suomen sähkön ja kaukolämmön tuotannon hiilidioksidipäästöt ovat pudonneet alle puoleen tuosta ajasta, ja teollisuuden etujärjestötkin kiittelevät päästökauppaa fiksunä ja kustannustehokkana tapana ohjata hiilipäästöjä.

Kymmenen vuotta sitten peloteltiin, että rikkidirektiivi tekisi laivakuljetuksista niin kalliita, että Suomesta kuolee vientiteollisuus. Näinkään ei käynyt. Sen sijaan ilma puhdistui ja suomalaiset merenkulkuteknologian osaajafirmat saivat töitä ja tilauksia.

Toimivat markkinat ovat kerta toisensa jälkeen osoittaneet jarruttajien ja pelottelijoiden maalaamat uhat ja hintalaput liioitelluiksi. Suomen kansallinen etu onkin reilu ja tieteelliseen tilannekuvaan pohjaava, luonnon tilaa vahvistava, kustannustehokas ja kestävästä talouden edellytykset turvaava sääntely myös EU-tasolla. Juuri sellaisen edistämiseen hallitus on kannassaan sitoutunut.

Arvoisa puhemies! Arvojensa lisäksi oppositiolta on hukassa se, miten EU:ssa vaikutetaan. Perustellun sääntelyn totaalinen vastustaminen ei suinkaan lisää vaan vähentää vaikutusmahdollisuuksia lopputulokseen. Ennallistamisasetus pohjaa EU:n biodiversiteettistrategiaan ja tavoitteisiin, joihin Suomi on jo sitoutunut. Jos ja kun haluamme parhaan mahdollisen ennallistamisasetuksen, suhtaudumme valmisteluun rakentavasti ja analyttisesti, aiheellista kriittisyyttä unohtamatta.

Suomessa pruuokataan toistella, että metsäpolitiikka pitää pitää kansallisissa käsissä. Tämä on perusteltua läheisyysperiaatteen ja EU:n vallan rajojen kunnioittamisen kannalta. Samalla on jo ihan fysiikan puitteissa selvää, että metsien käyttöä ohjaa osaltaan myös ilmasto- ja ympäristöpolitiikka, joissa EU-tason sääntely on täysin perusteltua ja tarpeen. [Ville Tavio: Ei ole!] On hyvä muistaa kaikessa tässä sekin, että metsiin kohdistuu ennallistamistoimista vain murto-osa, ja ennallistamisesta täällä Suomessa hyödynme siis nimenomaan me itse.

Arvoisa puhemies! Hyvinvointimme on lopulta täysin riippuvainen luonnosta. Luonnon elvyttäminen on välttämätöntä luontokadon pysäyttämiseksi, myös Suomessa. Ennallistamisasetusta tarvitaan. Sen sorvaaminen ei silti ole yksinkertaista, ja hallitus onkin arvioinut työssään tasapainoisesti ja kattavasti asetuksen perusteluita, hyötyjä, haasteita ja kehittämistarpeita eri näkökulmista. Juuri tällaista kokonaisvaltaista otetta hallitukselta tarvitaan, ja hallituksella on tässä työssään vihreän eduskuntaryhmän täysi tuki. Käsi sydämelä, edustaja Sankelo.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Vasemmiston eduskuntaryhmä, edustaja Kyllönen, olkaa hyvä.

14.55 Merja Kyllönen vas (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Suomi on sitoutunut YK:n luonnon monimuotoisuutta koskevaan yleissopimukseen ja Euroopan unionin biodiversiteettistrategiaan, jonka tavoitteena on kääntää luonnon monimuotoisuus el-

Pöytäkirja PTK 120/2022 vp

pymisuralle vuoteen 2030 mennessä. Yhtenä EU:n biodiversiteettistrategian tavoitteena on edesauttaa kansainvälisen yhteisön sitoutumista siihen, että vuoteen 2050 mennessä maailman ekosysteemit on ennallistettu.

Miksi ennallistamisasetus säädetään? Koska emme ole vapaaehtoisin toimin onnistuneet pysäyttämään luonnon monimuotoisuuden heikkenemistä, vaikka olemme olleet siihen sitoutuneita. Ennallistamisasetuksella tähdätään EU-tason vahvempien toimien lisäksi uuden kansainvälisen sopimuksen aikaan saamiseen ja monimuotoisuuskadon konkreettiseen pysäyttämiseen.

Opposition olisikin hyvä tiedostaa, että toissijaisuushuomautuksetkin täyttäisivät lähinnä sisäpoliittisia tavoitteita kokonaisuudessa, johon olemme jo aiemmin sitoutuneet ja vapaaehtoisin toimin epäonnistuneet sitoumuksiin vastaamisessa. Ja kun puhutaan kauniisti kokoomuksen äänellä täällä siitä, kuinka luonnon monimuotoisuus on tärkeää, niin haluaisin herättää muistia siinä suhteessa, että kollega Grahn-Laasonen ministerinä vuonna 2014 jäädytti vuosia valmistellun soiden suojelun ohjelman. [Sanni Grahn-Laasosen välihuuto]

Ihmiskunnalle ja planeetallemme luonnon monimuotoisuuskato on vakavampi uhka kuin ilmastonmuutos. Monimuotoisuuskato etenee nopeammin, ja on hyvä muistaa, että laji voi kuolla sukupuuttoon vain yhden kerran. Luonnon monimuotoisuuden heikentymiseen vastaamista ei voi vierittää toisen maan vastuulle, koska metsittäminen tai vesistöjen hoito Saksassa ei korjaa vesistöjen tilaa tai vahvasta heikentyneestä monimuotoisuutta Suomessa. Luonnon monimuotoisuuden kautta kehittyvät myös uudet lajit ja ekosysteemit, jotka selviytyvät muuttuvissa olosuhteissa.

Arvoisa puhemies! Komission valmisteleman ennallistamisasetuksen alaisten toimenpiteiden olisi katettava vähintään 20 prosenttia EU:n maa- ja merialueista vuoteen 2030 mennessä ja kaikki ennallistamisen tarpeessa olevat ekosysteemit vuoteen 2050 mennessä. Asetukseen sisältyvät meret, järvet, tunturit, suot, maaseutu ja kaupunkiluonto metsien lisäksi. Koko Suomea ei ole tarkoitus palauttaa 50-luvun kehitystasolle, eikä EU:n ennallistamisesitys puutu siihen, miten ja missä osassa maata Suomi ennallistaa luontoaan, kunhan Suomi vain pääsee EU:n yhteisesti asettamiin tavoitteisiin. Päätösvalta ennallistamistoimien kohdentamisesta on Suomen omissa käsissä.

Yksityisten metsän- ja maanomistajien pelottelu siitä, että he menettäisivät omistamiensa alueiden päätösvallan, on totuuden vääristelemistä. Ennallistaminen kannattaa kohdentaa valtion maille ja erityisesti vesialueille. Suomella on myös mahdollisuus tarjota rahallista kannustinta niille yksityisten alueiden omistajille, jotka haluavat vapaaehtoisesti osallistua luonnon ennallistamiseen.

Arvoisa puhemies! Suomessa koko keskustelu on keskittynyt metsiin, soihin ja turvemaihin, kun vesien ennallistaminen on se asia, joka maksaa eniten. Euroopan komissio on arvioinut, että Suomelle kohdistuisi ennallistamisesta vuosittain 931 miljoonan euron kustannukset. Suurin hintalappu on sisävesien muokkaamisella, joka veisi tästä summasta puolet. Viidennes olisi metsien ennallistamista, kuudennes turvemaiden palauttamista luonnontilaan. On hyvä tunnistaa, että olemme maksajien joukossa vesistöjen heikon tilan vuoksi. Suomella on runsaasti sisävesiä, joita uhkaa rehevöityminen, eikä meidän meri-alueidenkaan tila hurraata nostata.

Siinä missä ennallistaminen komission arvioiden mukaan maksaa, niin se voisi tuoda Suomelle arviolta 9,7 miljardin euron vuosittaiset hyödyt. Hyödyt on laskettu arvioimalla, että ennallistaminen auttaisi sopeutumaan ilmastonmuutokseen, estämään ja vähentämään luontokatastrofien vaikutuksia sekä parantamaan veden, ilman ja maaperän laatua.

Pöytäkirja PTK 120/2022 vp

Arvoisa puhemies! Eduskunta hyväksyi jo neljä vuotta sitten EU:n biodiversiteettistrategian, jossa oli mukana ennallistamisasetus. Puolueiden on pitänyt olla asiasta tietoisia, kun asiaa on käsitelty moneen kertaan ja ennallistamistoimien tarpeellisuus perusteltu. Missä olivat vaikuttamistoimet vuonna 2018?

Asetus tulee Euroopan parlamentissa etenemään, joten täällä käytävän keskinäisen kääntäjäjärjestelmän sijasta voimavarat kannattaa kohdistaa siihen, että Euroopan parlamentissa saamme muutetuksi asetusta tarpeelliseksi katsomiltamme osin. Muistuttaisin eduskuntaa siitä, että Suomessa suuri valiokunta laati laajalla enemmistöllä neuvottelupohjaksi eduskunnan kattavan kannan myös Fit for 55 -pakettiin perustelluin muutostarpein ja nämä tavoitteet ovat edenneet parlamentissa.

Sama voidaan tehdä myös ennallistamisasetuksen osalta. On viisasta tunnustaa tarve ennallistamiselle ja monimuotoisuuskadon pysäyttämiseksi. Se ei sulje pois toimia, joilla ehdotuksen parlamenttikäsittelyssä asetuksen valtiontaloudellisia kustannusvaikutuksia on saatava jäsenmaiden kesken oikeudenmukaisemmiksi, lisättävä jäsenvaltioiden liikkumavaraa ja parannettava edellytyksiä kustannustehokkaille kansallisille ennallistamistoimille huomioiden eri luontotyyppiryhmien ja elinympäristöjen tarpeet tasapainoisesti.

Tietopuutteet, vaikutusten arvioinnin epävarmuus sekä jäsenvaltioiden erilaisten lähtötilanteiden ja olosuhteiden huomioiminen ovat tärkeitä asioita jatkoneuvotteluiden pohjaksi. EU:n päätöksenteossa ratkaisukeskeiset toimijat vaikuttavat, eivät he, jotka huutavat jälkikäteen ”eitä”, [Puhemies: Kiitos!] jos eivät sattuneet ymmärtämään vuosia sitten linjattujen asioiden vaikutuksia ja merkitystä.

Vasemmistoliiton eduskuntaryhmä tukee ratkaisukeskeistä ja vaikuttamaan pyrkivää linjaa myös ennallistamisasetuksen käsittelyssä ja on valmis tekemään hartiavoimin töitä parlamenttiin kohdistuvassa vaikuttamisessa. [Puhemies: Kiitoksia!] Hallituksella on vasemmistoliiton eduskuntaryhmän luottamus.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Ruotsalainen eduskuntaryhmä, ledamot Norrback, var vänlig.

15.01 **Anders Norrback r** (ryhmäpuheenvuoro): Ärade talman! Svenska riksdagsgruppen och SFP anser det vara av central betydelse att vi sätter fokus på hur Finland kan påverka slutresultatet i kommissionens förslag till restaurering av natur på det absolut mest ändamålsenliga sättet. Ett konstruktivt förhållningssätt gynnar oss på flera olika plan. Svenska riksdagsgruppen poängterar att det därför är mycket viktigt att vi spelar våra kort rätt.

Ärade talman! Skogen har en speciell plats i våra hjärtan och kallas inte obefogat för vårt gröna guld. Skogen spelar en viktig roll för vår ekonomi, skapar jobb, exportintäkter, erbjuder rekreation och värdefulla naturupplevelser samtidigt som den utgör en betydande egendomsmassa för finska skogsägare. Skogen har också en viktig uppgift som kolsänka och ekosystem. Med återanvändbara produkter av en förnybar råvara kan vi dessutom gå från det fossila till ett mer klimatsmart samhälle. Här finns flera framtida möjligheter. Skogen är helt enkelt en viktig resurs, och det är klart att den ska värnas. Vi bör se till att den grundlagstryggade äganderätten alltid respekteras. Exempelvis har de frivilliga Metso- och Helmi-programmen varit mycket framgångsrika när det kommer till att trygga biologisk mångfald, samtidigt som de respekterar äganderätten.

Pöytäkirja PTK 120/2022 vp

Arvoisa puhemies! Kun lähes 75 prosenttia Suomen pinta-alasta on metsää, olisivat ennallistamisasetuksen vaikutukset Suomelle merkittävät. Hallituksen hyvin selkeä linja on ollut, että asetuksesta aiheutuvia kustannuksia on saatava merkittävästi pienemmiksi ja että jäsenmaiden eri lähtökohdat on huomioitava. Sama koskee toimivallan jakoa. Hallitus on selvästi korostanut, että metsäpolitiikka on ja tulee jatkossakin olemaan kansallisissa käsissä. Tätä tukee selvästi myös EU:n perustamissopimus, mutta sitä puoltavat myös hallituksen EU-selonteko ja lukemattomat valtioneuvoston kannat. Asiasta ei ole epäselvyyttä.

Ärade talman! Regeringen har gjort flera framtidssatsningar för ett klimatsmartare Finland. Vi har gjort storsatsningar på grön omställning. Dessutom har vi stiftat en ny klimatlag och regeringen har gett en proposition till ny naturvårdslag. Här i riksdagen har det sällan talats så mycket om klimat och miljö och vår gemensamma framtid som under den här regeringsperioden. Restaureringsförordningen har i sig ett gott syfte, och det är även i Finlands intresse att EU-länderna lyckas göra ändamålsenliga biodiversitetsåtgärder, men när det kommer till skogsfrågan är faktum det att naturen i hela Europa ser olika ut.

Arvoisa puhemies! Hallitus nauttii täysin ruotsalaisen eduskuntaryhmän luottamusta. Ei ole yllätys, että hallituskauden lähentyessä loppuaan oppositio turvautuu entistä useammin raskaimpaan parlamentaariseen aseeseensa ja tekee välikysymyksen. Se on poliittiselta painoarvoltaan merkittävä väline, jonka tarkoituksena on — jos sitä käytetään oikein — hallituksen kaataminen.

Kyllä, on totta, että vaikka komission ennallistamisehdotuksen tavoite sinänsä on hyvä, se herättää myös huolta. Siksi meidän on tehtävä kaikkemme sisällön parantamiseksi. Siitä voimme varmasti täällä täysistuntosalissa olla kaikki yhtä mieltä.

Arvoisa puhemies! Parantaisiko hallituksen kaatuminen Suomen neuvotteluasetelmaa? [Oikealta: Kyllä!] Vastaus on yksiselitteisesti ”ei”. Ei tietenkään parantaisi, koska se vain heikentäisi meidän vaikutustyötämme. Hallituksen kaataminen samalla kun on kriittinen ajankohta vaikuttaa ehdotuksen sisältöön EU-tasolla, ei ole vastuullista politiikkaa Suomen kansaa kohtaan. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kristillisdemokraattinen eduskuntaryhmä, edustaja Essayah, olkaa hyvä.

15.05 **Sari Essayah kd** (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa puhemies! ”Meillä taitaa olla sama suunta”, pohtivat sosiaalidemokraatit ennen vaaleja. Juuri tällaiselta pohdinnalta nykyhallituksen työskentely vaikuttaakin — asia toisensa jälkeen arvotaan, onko suunta sama vai sittenkin eri. Ennallistamisasetuksen käsittely ja kannanmuodostus on siitä tuorein esimerkki.

EU-politiikassa yhteisen suunnan löytäminen on erityisen tärkeää, jotta Suomi voi puhua unionin suuntaan yhdellä suulla ja löytää vaikuttamiseen parhaat kumppanit jäsenmaiden joukosta ja vieläpä ajoissa. Hallitus on myöhästynyt EU-vaikuttamisessa tavan takaa. Keskustan ja vihreiden riitaisuus uhkaa maksaa Suomelle maltaita, ja tämän pääministeri on EU-politiikan johtajana sallinut. Brysseliin on viety Suomesta kilvan vähintään kahta eri viestiä. Tämä ei ole voittavaa vaikuttamisstrategiaa. Sen ymmärtää jokainen tässä salissa.

Pöytäkirja PTK 120/2022 vp

Kuten maa- ja metsätalousvaliokunnan lausunnossa todetaan, valtioneuvoston tulee käsitellä EU-asiat sellaisella aikataululla, että eduskunnalla on aito mahdollisuus harkita toissijaisuushuomautuksen tekemistä. Näin ei nyt tapahtunut. Hallitus ei voi piiloutua eduskunnan selän taakse, sillä olemme yhdessä linjanneet, että toissijaisuusasioissa kannat muodostetaan yhteistoiminnassa valtioneuvoston kanssa. EU-asioiden käsittelyssä valtioneuvoston on kiirehdittävä sellaisten kirjelmien toimittamista eduskuntaan, missä ehdotuksen toissijaisuusperiaatteen vastaisuudesta on esitetty meillä tai muissa jäsenvaltioissa epäilyjä. Ruotsi ilmaisi jo hyvissä ajoin vastustavansa esitystä, koska se rikkoo toissijaisuusperiaatetta. On käsittämätöntä, että Suomi ei pystynyt samaan kuin länsinaapuri vaalikiireittensä keskellä pystyi. [Oikealta: Aivan!]

Arvoisa puhemies! Ennallistamisvaatteet tähtäävät sinällään tärkeään luonnon monimuotoisuuden edistämiseen, mutta asiantuntijoiden mukaan edes ilmastovaikutukset eivät ole yksiselitteisiä ja esitys on jopa biodiversiteetin kannalta heikko. Mitä järkeä on lisätä suojelua pääsääntöisesti borealisessa havumetsässä, kun Keski- ja Etelä-Euroopassa metsien lajikirjo olisi moninkertainen?

Suomelle esitys on erityisen ongelmallinen. Suomen metsistä ollaan tekemässä Keski- ja Etelä-Euroopan maiden suojelureservaattia, jonka kulut me maksaisimme. Bruttokansantuotteeseen suhteutettuna maksaisimme eniten, eikä miljardilaskussa ole edes huomioitu vaikutuksia arvonalisäykseen ja työllisyyteen metsäsektorilla ja muilla kansantalouden toimialoilla.

Komissio tai mikään muukaan taho ei ole pystynyt avaamaan, mihin esityksen laskennalliset kymmenen miljardin hyödyt perustuvat. On aika vaikea nähdä esimerkiksi luontomatkailun miljardien kasvua alueella, jolla on jo laajat luonnonsuojelualueet ja kansallispuistot, yli puolet Euroopan tiukasti suojelluista metsistä sekä toimivat jokamiehenoikeudet. Lisäksi metsien vapaaehtoinen suojelu lisääntyy meillä koko ajan Metso- ja Helmi-ohjelmien myötä. Myöskään esityksen seurauksista maataloudelle ei ole puhuttu riittävästi aikana, jolloin turvepohjaisia peltojamme tarvitaan ruokaturvan varmistamiseen eikä komission ohjein ojat tukkimalla leikkimään riisipeltoja.

Erityisen vakava ongelma on taas yhden kokonaisen politiikkasektorin siirtyminen pois kansallisesta, demokraattisesta päätösvallasta. Esitys kaventaa merkittävästi eduskunnan budjettisuvereniteettia ja loukkaa omaisuudensuojaa. Hallituksen tuore kanta valtiovarainvaliokunnan lausunnossa tältä päivältä osoittaa, että hallitus on valmis myymään päätösvallan metsistämme EU:lle, kunhan hinnasta sovitaan, eli — lainaan — ”esitystä on muutettava siten, että kustannusvaikutus alenee merkittävästi”. [Toimi Kankaanniemi: Vastuutonta!] Rahastako tässä vain on kysymys, hyvä hallitus? Ihmettelen tätä syvästi, erityisesti keskustan osalta. Me kristillisdemokraatit emme hyväksy metsäpolitiikan valumista unionin päätösvaltaan.

Arvoisa puhemies! Marinin hallitus on ehtinyt tehdä monta Suomelle kallista EU-päätöstä. Hallitus hyväksyi hätäisesti kyhätyn elpymisvälineen ja avasi portit uusille tulonsiirroille. Veronmaksajien rahoja on valunut eteläeurooppalaisten energiaremontteihin ja ilmastotoimien sosiaalirahaston kautta suorana sosiaaliturvana sähkö- ja energialaskuihin, mikä on täysin vastoin pääministerin vakuuttelua eduskunnalle. Taksonomiassa delegoiduin päätöksiin rahoituksen ohjaus lipui käsistämme. Nyt sitten Suomen kaavaillaan vielä ottavan hoitaakseen Euroopan luontomuseon tehtävät. Mitähän seuraavaksi?

Erään vaalikampanjan iskulauseena oli jokunen vuosi sitten ”Suomella töissä”. Suositelen hallitusta harkitsemaan samaa. On hyvä katsoa peiliin ja kysyä, kenelle me töitä

Pöytäkirja PTK 120/2022 vp

teemme. Meneekö teillä, arvoisa hallitus, jossain raja vallan siirrosta pois kansalaisilta ja Suomen köyhdyttämisessä? Keskustakin lupasi aikanaan vaalikampanjassaan ”Suomen arvoisia tekoja”. Niille olisi nyt tilausta.

Arvoisa puhemies! Kannatan edustaja Grahn-Laasosen esittämää epäluottamuslausetta.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Seuraavaksi Liike Nyt, edustaja Harkimo, olkaa hyvä.

15.11 Harry Harkimo liik (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa puhemies, ärade talman! Pääministerin takki kääntyi rivakasti. Huoli luontokadosta loppui lentomatkalla Egyptistä Helsinkiin. YK:n ilmastokokouksessa kansainvälinen media sai kuulla, kuinka on viimeinen hetki puuttua ilmastomuutokseen ja luontokatoon, ja nyt EU-komission asetus siirretään seuraavalle hallitukselle ajatuksella, että sitä olisi hyvä vastustaa.

Tätä tämän hallituksen koko kausi on ollut. Kaikki tärkeät päätökset siirretään seuraavan hallituksen vastuulle. Tärkeintä on, että kansainvälinen media noteeraa pääministerin juhlapuheet.

Ruotsi vastusti tätä asetusta jo vuosi sitten, mutta Suomi sai muotoiltua tämän venkoi-lun vasta viime yönä. Miksi emme tehneet Ruotsin kanssa yhteistyötä? Tämä välikysymys tiesi paikkansa, kun joku päätös oli pakko tehdä ja joku kanta muodostaa.

Hallitus pysyy kasassa purukumivirityksillä, mutta toimintakykyinen se ei ole, ja keskusta on aivan oma lukunsa. Vasen käsi ei tiedä, mitä oikea tekee.

Pääministeri ja hallitus ovat epäonnistuneet perusteellisesti ja laiminlyöneet täysin keskeisen tehtävän eli valvoa Suomen ja suomalaisten metsän- ja maanomistajien etuja EU-politiikassa. Tämä jatkuva selittely, kollektiivinen vastuun pakoilu ja poliittisten irtopisteiden keräily vain pahentaa tilannetta.

Sanon sen nyt selkosuomeksi: Hallitus heräsi tähän asiaan aivan liian myöhään. Hallitus nukkui onnensa ohi. Älkää selittäkö, vaan katsokaa peiliin. Suomen hallitus on vuosia laiminlyönyt metsäpolitiikkaamme. Metsät kuuluvat kansalliseen päätösvaltaan. Tällaisista asioista pitää tehdä päätös ajoissa, tehdä suunnitelma, ottaa kantaa ja vaikuttaa. Mitään näistä ei pääministeri eikä hallitus ole tehnyt, ja pääministeri vastaa henkilökohtaisesti Suomen EU-politiikasta. Mitä se vastuu tässä tapauksessa tarkoittaa, pääministeri Marin?

EU:n suuntaa ratkotaan yksittäisten kysymysten kautta. Jos Suomi ei ymmärrä olla näihin keskeisiin ratkaisuihin vaikuttamassa, olemme automaattisesti täydellinen ajopuu ja ikuinen nettomaksaja.

Velkapaketin piti olla ainutkertainen ja tarkkarajainen. Ei ole ollut ainutkertainen eikä tarkkarajainen. Nyt meille tullaan Euroopasta neuvomaan, kuinka meidän pitää hoitaa metsiämme ja maitamme. Suomalaiset osaavat hoitaa metsänsä ja maansa. Näissä asioissa meitä neuvovat vihervasemmistolaiset osaavat ainoastaan kasvattaa tulppaneja.

Arvoisa puhemies, ärade talman! Jatkuvalla vastakkainasettelulla ja riitelyllä emme saavuta yhtään mitään. Ilmastonsuojelu ja luonnosta huolehtiminen ovat äärimmäisen tärkeitä asioita kaikkien mielestä. Nyt onkin kysymys keinoista, erityisesti Suomen ja suomalaisten roolista ja aikataulusta. Hosumalla ei synny mitään kunnollista. Liian fanaattisesti ilmasto- ja luontoasioihin suhtautuva vihervasemmisto yrittää sosialisoida suomalaisten omistamat metsät ja viedä voitot metsäyhtiöiltä, mutta ei se niin voi mennä.

On käsittämätöntä, että hallitus sitoutuu erilaisiin tavoitteisiin ilman kunnollisia selvityksiä niiden aiheuttamista kustannuksista. Kysymys on tasapainosta. Ei taloutta voi liikaa

Pöytäkirja PTK 120/2022 vp

alistaa muille tärkeille tavoitteille. Ilman toimivaa metsätaloutta meillä ei ole varaa ylläpitää nykyistä hyvinvointia. Ilman kaikkien yritysten kasvua, investointeja ja terveitä työpaikkoja Suomella ei ole tulevaisuutta eikä edellytyksiä ilmastonsuojeluun ja luonnosta huolehtimiseen.

Arvoisa puhemies, ärade talman! Merkittävässä kansallisissa päätöksissä meidän pitää olla paljon yhtenäisempiä ja ajoissa liikkeellä ja vaikuttamassa. On aivan eri asia suhtautua kriittisesti kuin vastustaa, ja tätä eroa ei tunnu pääministeri ymmärtävän, vaikka hän vastaa hallituksessa EU-politiikasta. Näin löysällä ja hajanaisella puheella Suomella ei ole mitään vaikutusvaltaa EU:ssa, vaikka nyt puhutaan Suomen kannalta täysin keskeisistä asioista, ja tästä hallitus on täysin vastuussa.

Olen EU:n kannalla, mutta kriiseistä huolimatta kehitys on huolestuttavaa, kuten esimerkiksi yhteisvelka koronan takia. Uusia velkapaketteja EU:ssa rakennellaan, vaikka ei niistä meillä vielä puhutakaan, vaikka juuri niistä pitäisi nyt puhua. Jos annat pikkusorimen, ne vievät koko käden.

Kannatan Grahn-Laasosen esittämää välikysymystä.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Näin on ryhmäpuheenvuorot kuultu. — Nyt myönnän ministeri Tuppuraiselle, Kurviselle ja Ohisalolle kullekin kolmen minuutin puheenvuoron — eurooppaministeri Tuppurainen ensimmäiseksi — ja sen jälkeen mennään debattikeskusteluun.

15.16 Eurooppa- ja omistajaohjausministeri Tytti Tuppurainen: Arvoisa herra puhemies! Kiitos ryhmille puheenvuoroista. — Haluan tässä painottaa, että Suomen hallitus toimii EU-vaihtamisessaan oikea-aikaisesti ja sitä myötä vaikuttavasti ja Suomen etua turvaten. [Eduskunnasta: Ei näytä siltä!] Tässä ennallistamisasetuksen kannanmuodostuksessa me olemme liikkeellä aikataulussa. Suurella osalla EU-jäsenmaista kansallista kantaa ei vielä edes ole. Asian käsittely on tosiasiallisesti vasta varhaisessa asiantuntijavaiheessa. [Välihuutoja oikealta] Me etenemme aikataulun mukaisesti, ja määrätietoisella ennakkovaihtamistyöllä ja ylipäänsä vaikuttamistyöllä olemme Marinin hallituksessa jo saaneet läpi tavoitteitamme, esimerkiksi koskien huoltovarmuutemme kannalta erittäin tärkeää turvepeltojen käyttöä. Tästä on näyttöä, että meidän politiikallamme on vaikuttavuutta.

On selvää, että näitä Suomen kantoja tullaan tarkentamaan useita kertoja valtioneuvoston ja eduskunnan suuren valiokunnan yhteistoiminnassa, kuten asiaan kuuluu. Valtioneuvoston U-kirjeen valmistelun yhteydessä me emme nähneet perusteltuja epäilyjä toissijaisuusperiaatteen vastaisuudesta. [Ben Zyskowiczin välihuuto] Alustavassa arviossa ehdotus on toissijaisuusperiaatteen mukainen. Mutta EU:n perussopimusten mukaan tämä toissijaisuusperiaatteen noudattamisen valvonta kuuluu kuitenkin jäsenvaltioiden kansallisille parlamenteille, Suomessa siis eduskunnalle. Valtioneuvosto ei ole rajoittanut, eikä se edes voi rajoittaa, eduskunnan päätösvaltaa toissijaisuusvalvonnassa. [Keskeltä: Onneksi!]

Eduskunnan ei tarvitse odottaa valtioneuvoston U-kirjelmää, se ei ole eduskunnan toissijaisuusvalvonnan edellytys. Eduskunta ei myöskään ole sidottu valtioneuvoston näkemyksiin. Esimerkiksi tänä vuonna eduskunta teki toissijaisuushuomautuksen rakennusten energiatehokkuusdirektiiviä koskeneessa toissijaisuusasiassa ennen valtioneuvoston U-kirjelmää. [Sari Essayahin välihuuto] Eduskunnan ja suuren valiokunnan omat työjärjestykset sisältävät selkeät toimintasäännöt siitä, miten eduskunta voi sille kuuluvaa itsenäistä oikeutta oma-aloitteisesti käyttää.

Pöytäkirja PTK 120/2022 vp

Puhemies! Suomen hallituksen tavoitteena on maailman kilpailukykyisin ja sosiaalisesti ehein, ilmastoneutraali Euroopan unioni. Tämä on meidän tavoitteemme. Me haluamme EU:n, joka on vahva ja yhtenäinen ja tuottaa meille ja sen jäsenille aitoa eurooppalaista lisäarvoa ja kykenee vastaamaan myös globaaleihin haasteisiin, kuten ilmastomuutos ja luonnon monimuotoisuuden suojelu. Suomelle tärkeissä kysymyksissä, kuten vaikkapa metsäpolitiikassa, toimimme etunojassa kumppaneita hakien ja kaikki vaikuttamisen paikat hyödyntäen. Tähän tarvitaan yli vaalikausien ulottuvaa sitoutumista. Marinin hallitus on aina löytänyt yhteisen linjan. [Naurua perussuomalaisten ryhmästä]

Mutta, puhemies, mitä on tapahtunut kokoomuksen EU-politiikalle? Näyttää siltä, että se on kasvanut kiinni perussuomalaisiin. [Eduskunnasta: Se on hyvä!] Ääni on Jaakobin, mutta ovatko kädet Esaun? [Naurua] Jos tässä jotakin pitäisi pikaisesti ennallistaa, [Puhemies koputtaa] niin se on kokoomuksen EU-politiikka.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Ministeri Kurvinen, olkaa hyvä.

15.20 Maa- ja metsätalousministeri Antti Kurvinen: Herra puhemies! Suomen julkisessa keskustelussa on syntynyt kuva, että me emme olisi tehneet mitään luonnontilamme parantamiseksi, niin sanotuksi ennallistamiseksi. Tämä ei pidä paikkaansa. Suomi tekee luonnontilan parantamista jo tällä hetkellä, ja sinänsä nämä komission esityksen tavoitteet ovat aivan hyviä. Metso-ohjelma, vapaaehtoinen metsiensuojeluohjelma, ja tämän vaalikauden menestystarina, Helmi-ohjelma, jossa maksetaan maanomistajille, kun he vapaaehtoisesti antavat maitaan suojeluun, ovat olleet menestystarinoita. Kotiseudullani Etelä-Pohjanmaalla Lapualla juuri ennallistettiin luonnonlähde juuri Helmi-ohjelman puitteissa.

Puhemies! On ihan selvä asia, että hallitus ei voi hyväksyä tällaisenaan tätä komission ehdotusta ennallistamisasetukseksi. Se on liian kallis, se on liian epäselvä, ja se on liian epäreilu Suomen kannalta. Tarvitaan jäsenvaltioille enemmän joustavuutta. Voisiko esimerkiksi ajatella, että tätä asiaa suoraan sovellettavan asetuksen sijaan säänneltäisiin direktiivillä, puitelaila, mitä jokainen jäsenvaltio sitten katsoisi omiin olosuhteisiinsa tarpeelliseksi? Voisiko tämä arviointireferenssivuosi olla ei 70 vuoden takana vaan esimerkiksi 30 tai 40 vuoden takana?

Arvoisa puhemies! Ennallistamisasetukseen vaikuttaminen on pitkä tie. Seuraava hallitus ja seuraava eduskunta käyvät ratkaisuväännöt tämän asian osalta. Siksi toivoisinkin, että tässä saataisiin aikaan enemmän kansallista yhtenäisyyttä meidän metsiemme puolesta. [Petteri Orpo: Aloitetaan hallituksesta!]

Vähemmälle huomiolle on jäänyt se, että tämä ennallistamisasetus on hyvin hankala myös suomalaisen maatalouden kannalta. Se uhkaa meidän niin sanottujen turvepeltojen, turvepitoisten maa-alueiden, käyttämistä maatalouteen, mikä on erittäin tärkeä asia meidän huoltovarmuudelle ja ruokaturvalle, varsinkin kun kuumuudet ja kuivuudet ilmastokriisin takia pahenevat.

Herra puhemies! Tässä asiassa on nyt kovin aktiivisena ollut pääoppositiopuolue kokoomus, ja kun olen seurannut teidän poliitikkojenne kannanottoja, olen ihmetellyt tätä sekavuutta, mikä niistä ilmenee. Olen miettinyt, onko kokoomuksella linja sekaisin vai onko kysymys tahallisesta suomalaisten harhaan johtamisesta ja vedättämisestä. [Jani Mäkelä: Hyvä kysymys!] — Se on erittäin hyvä kysymys. — Nimittäin Janne Sankelo, kollegani Kauhavalta, puhuu Härmän Kylpylässä tosi järkeviä metsäasioista, kun mennään kahville, mutta sen sijaan Pertti Salolainen ei puhu kovin järkeviä metsäasioista täällä Helsingin

Pöytäkirja PTK 120/2022 vp

päässä. [Naurua perussuomalaisten ryhmästä — Välihuutoja] Haluaisin kysyä oppositiojohtaja, puheenjohtaja Petteri Orpolta: Kun te haluatte antaa epäluottamuslauseen hallitukselle, milloin kokoomus antaa epäluottamuslauseen Sirpa Pietikäiselle, [Jukka Kopra: Tu lihan se sieltä! — Välihuutoja] joka kokoomuksen riveissä koko ajan syö maata Suomen metsäpolitiikan alta EU:ssa? Koska kokoomus erottaa Sirpa Pietikäisen, [Puhemies koputtaa] joka toimii Suomen kansallisia etuja vastaan europarlamentissa kokoomuksen mandaatilla?

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Ministeri Ohisalo, olkaa hyvä.

15.23 Ympäristö- ja ilmastoministeri Maria Ohisalo: Arvoisa puhemies! Haluan nyt palauttaa tämän keskustelun siihen olennaiseen kysymykseen, irti näistä lillukanvarsista ja prosessikritiikeistä. [Ben Zyskowicz: Kuulitteko, Kurvinen?] Selvästi itse asiasta on haastavaa keskustella, kun puhutaan vain prosesseista. Haluan palauttaa keskustelun siihen, mikä on ajankohtainen tämän viikon jälkeenkin ja tämän hallituskaudenkin jälkeen: saammeko pysäytettyä luontokadon Suomessa, vai emmekö saa pysäytettyä luontokatoa? Tätä suomalaisetkin meiltä kysyvät, ja tätä suomalaiset meiltä odottavat.

Opposition puheenvuoroja kuunneltuani tuntuu hieman siltä, että oppositio ei tätä tavoitetta jaa, ei ainakaan silloin, jos jotain pitää tehdä eri tavalla kuin ennen tai jos se maksaa euroakaan lisää. Kuten hallituksen yhteisessä kannassa todetaan, luonnon tilaa parantavien toimien vahvistaminen on välttämätöntä. Samaan aikaan tarvitaan kansallista liikkumavaraa toimissa ja kustannuksia pitää saada painettua merkittävästi alaspäin. Tältä pohjalta on ylipäättään ollut mahdollista neuvotella komission kanssa. Jos olisi suoraan vain sanottu, että mikään ei käy, millaisen vaikuttamismahdollisuuden se olisi jättänyt jatkokeskusteluihin? [Eduskunnasta: Hyvä!]

Ilmestelen hieman opposition välikysymystä, sillä hallituksen kanta sisältää jo vastauksia välikysymyksessä esitettyihin huoliin. Kyllä tämä valitettavasti hieman siltä näyttää, että oppositio haluaa, että luonnon tilan parantamista ei alkuunkaan tehtäisi tai ainakaan mitään ei saisi tehdä yhteistyössä EU-maiden kanssa. Eikös meidän pitäisi vaatia, että ne muutkin EU-maat tekevät ja mielellään paljon, paljon enemmän?

On hyvä hahmottaa, että Suomessa tehdään jo suurta osaa sellaisista toimista, joista nyt puhutaan. Olemme jo tällä hallituskaudella parantaneet elinympäristöjen tilaa muun muassa ennallistamalla soita, kunnostamalla lintuvesiä ja hoitamalla metsäluontoa. Tämä kaikki auttaa sekä luonnon tilaa että meitä suomalaisia. Esimerkiksi pölyttäjät ovat välttämättömiä ruoantuotannon ja sitä kautta myös huoltovarmuuden näkökulmasta. Monimuotoiset metsät kestävät paremmin ilmastokriisin vaikutuksia. Hyvinvoivat kalakannat ovat ehdottomasti matkailuvaltti — luulisi erityisesti kokoomuksen olevan kiinnostunut tästä.

Eikä tätä asiaa tehdä vain EU:n takia. Suomen luontoa voi vaalia vain Suomessa. Suomen luontotyypeistä noin puolet on uhanalaisia, ja joka yhdeksäs laji on uhanalainen — asiat eivät todellakaan ole vielä hyvin. Me olemme ainoita, jotka voivat pitää huolta tästä meidän omasta ympäristöstämme.

On sääli, että Suomen luonnosta on tehty hallituksen horjuttamisen väline, [Puhemies koputtaa] että kaikista asioista juuri tämä — kaikista asioista tämä — on se, [Puhemies: Kiitoksia!] jolla oppositio haluaa hallituksen työtä kamppailaa, ja niin te todella yritätte. Luontokadon pysäyttämisen tavoitteessa on epäonnistuttu sekä vuoteen 2010 että vuoteen 2020 mennessä. Ei tätä palloa voi ikuisesti siirtää eteenpäin. [Puhemies: Nyt kiitoksia!]

Pöytäkirja PTK 120/2022 vp

Luonnon köyhtyminen pitää pysäyttää. Nyt tässä on kyse elämästä ja kuolemasta, ja tässä on kyse myös talouden kestävydestä.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Siirrytään debattiin, ja pyydän nyt niitä edustajia, jotka haluavat osallistua debattiin, nousemaan seisomaan ja painamaan V-painiketta. — Edustaja Grahn-Laasonen, olkaa hyvä.

15.27 Sanni Grahn-Laasonen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä välikysymys on jo nyt osoittanut tarpeellisuutensa. Hallitus käy täällä jatkuvaa keskustelua...

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Edustaja Grahn-Laasonen, pyydän, että keskeyttätte. — Nyt pyydän poistamaan lehteriltä tuon mielenosoituksen. [Eduskunnasta: Näin niitä asioita hoidetaan! — Kenen vieraita? — Porttikielto! — Opetelkaa käyttäytymään!] — No niin, edustaja Grahn-Laasonen, voitte aloittaa alusta.

Arvoisa puhemies! Tämä välikysymys on jo osoittautunut tarpeelliseksi. Suomen kantaa tähän ennallistamisasetukseen pitää muuttaa. Tämä on ollut selkeä nukkuminen, myöhästyminen ja EU-politiikan johtamisen epäonnistuminen jo tähän asti, ja valitettavasti asiat etenevät Brysselissä, ja pitäisi ennakkovaikuttaa, mistä Tytti Tuppurainen, EU-ministeri, puhuikin tässä. Selkeästi ennakkovaikuttaminen ei vain onnistu, jos ei ole selkeää kantaa tai se kanta on väärä tai se on epäselvä. Siksi toivonkin, että voisitte nyt selkeyttää vielä suomalaisille, kannattaako Suomen hallitus nyt siis Suomen hallituksen kannan muuttamista myönteisestä kielteiseksi, kuten on ollut eduskunnan valiokunnassa esimerkiksi hallituspuolueidenkin enemmistön kanta, esimerkiksi talousvaliokunnassa ja myös muissa valiokunnissa. Eli muutetaanko Suomen kanta nyt myönteisestä kielteiseksi?

Ministeri Ohisalo, kun tämä on teidän failinne, teidän asianne, kerrotteko te nyt selkeästi ympäristöministerikollegoillenne ympäri Eurooppaa, [Puhemies: Kiitoksia!] että Suomelle ei tämä ennallistamisasetus käy?

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Pyritään pitämään siitä minuutista kiinni. — Edustaja Kimmo Kiljunen, olkaa hyvä.

15.29 Kimmo Kiljunen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kuuntelin erittäin huolella edustaja Grahn-Laasonen puheenvuoron ja myöskin opposition puheenvuorot. Niissä on selkeä perusteesi, niin kuin kuulimme äsken: Suomella ei ole kantaa. Me emme ole kyenneet hoitamaan asiaa. Me olemme myöhästyneet ja emme pysty vaikuttamaan. [Välihuutoja oikealta]

Miksi te oppositiossa tarkoituksellisesti johdatte ihmisiä harhaan? Miksi te johdatte ihmisiä harhaan? [Leena Meri: Miten niin? — Välihuutoja oikealta]

1) Olemme vasta saaneet komission esityksen.

2) Olemme nyt aloittamassa ja muodostamme juuri nyt kannan Suomelle. [Välihuutoja] Suuressa valiokunnassa yhdessä hallituksen kanssa muodostetaan Suomen kanta.

3) Vasta siitä alkavat neuvottelut, ja ne tulevat olemaan pitkät.

4) Ne tulevat olemaan niin pitkät, että tämä vaalikausi ei riitä.

Tämä on se tilanne, missä me olemme. Miksi te sanotte, että me emme kykene vaikuttamaan ja hallitus ei ole vaikuttanut? Tulkaa mieluummin yhdessä mukaan vaikuttamaan.

Pöytäkirja PTK 120/2022 vp

Tämä on meille suomalaisille iso kysymys. Tehdään se yhdessä, älkääkä tehkö tarpeettomia välikysymyksiä. [Leena Meri: Voiko tulla mukaan?]

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Purra, olkaa hyvä.

15.30 Riikka Purra ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Edustaja Kiljunen, näihin asioihin vaikutetaan ennakkoon. Niin tekevät sellaiset maat, jotka ajavat omia kansallisia etujaan. Sen sijaan vetoaminen eduskuntaan, jossa hallituspuolueilla on enemmistö, on teiltä yksinkertaisesti typerää.

Perussuomalaiset on tälläkin kaudella varoittanut siitä, että komissio kahmii itselleen valtaa, komissio vie meiltä päätösvaltaa ja vie budjettivaltaa, ja tässä on jälleen yksi esimerkki siitä. Mutta kun me olemme puhuneet siitä, niin erityisesti keskusta on meille ker-tonut, että ei saa maalata noita mörköjä seinille. Tässä teillä nyt on mörkö seinällä, [Välihuutoja] ja jälleen kerran tilanne on sama: te kerotte, että tähän vaikutetaan, tätä muutetaan ja näin tämä ei tule menemään. Mutta olkaa hyvä, hallitus, kertokaa nyt sitten: Minkä verran tämä saa maksaa, kuinka paljon vuodessa tämä saa maksaa, että te hyväksytte tämän? Kuinka paljon Suomen metsiä saadaan museoida?

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Sankelo, olkaa hyvä.

15.31 Janne Sankelo kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Sen, että muut EU-maat ovat hakanneet metsänsä, ei pitäisi tarkoittaa sitä, että omat virheet maksetaan nyt suomalaisilla ja Suomella. Pääministeri totesi tuossa puheenvuorossaan, että ennakkovai-kuttaminen on ollut suunnitelmallista. Se viesti ei ole kyllä millään tavalla tullut perille, vaan kyllä tämä näyttää aivan toiselta: pääministeri ei johda ja ennakkovai-kuta EU-poli-tiikkaamme riittävästi. Sen takiahan tässä ollaan. Ei 600 000 suomalaisen metsänomista-jan etua valvota cocktaillasi kädessä. Nyt pitää ryhtyä töihin. Suomen ääni on ollut Brys-selissä sekakuoroääni. [Välihuutoja]

Kysyisinkin: Miksi olette antaneet hallituksen lähettää tällaista ristiriitaista viestiä Brys-seliin? Täällä hallituspuolueiden edustajat ovat olleet huolissaan tästä asiasta, ja he ovat tulleet kokoomuksen taakse monissa valiokunnissa. [Pia Lohikoski: Eivät onneksi kaikki!] Vähättelettekö te hallituspuolueiden edustajien huolta?

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Edustaja Kalmari, olkaa hyvä.

15.32 Anne Kalmari kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Keskustan taakse tuli kokoomus esimerkiksi maa- ja metsätalousvaliokunnassa, ja se on hyvä. Olisi tärkeää, että me saisimme yhteisen koalition puolustamaan näitä asioita. Olen vähän huol-lissani siitä, aikooko kokoomus nyt muuttaa kelkkaansa. Tähän asti kokoomus on ollut sitä mieltä, että vastustetaan mutta neuvotellaan täysillä, mutta nyt tuntuu, että käännetään kan-nat vastakkain ja kävellään neuvotteluista pois. [Välihuutoja oikealta] Haluaisin, että ko-koomuksen kanta olisi selkeä. Toisaalta sitten siellä vaikka Sirpa Pietikäinen tekee kaik-kensa, että Suomen kanta ei etenisi. Hän haluaa, että metsämme museoidaan EU:n toimes-ta. Voisitteko te suoristaa rivinne? Olisi mukavaa, että olisi se vanha kokoomus, johon voi-si tukeutua — ja mielellään ihan kaikkienkin puolueitten osalta — näin tärkeässä isänmaal-lisessa kysymyksessä.

Pöytäkirja PTK 120/2022 vp

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Edustaja Harjanne, olkaa hyvä.

15.33 **Atte Harjanne vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minäkin vähän kaipailisin vanhaa kokoomusta, jolla oli kahdet rattaat, joista toiset kuulemma olivat jollain tavalla ympäristöorientoituneet. Nyt on enää vain yhdet rattaat, ja ne ovat kyllä luontoa vastaan.

Tässä menevät hieman sekaisin maksajat ja hyötyjät, eli on hyvä huomata, että tässähän ei olla kelkkomassa rahaa Brysseliin johonkin määrättömään kuiluun, vaan katsotaan kustannukset, jotka kohdistuvat Suomeen, ja hyödyt, jotka kohdistuvat Suomeen. Toivoisin tiettyä rehellisyyttä, kun tätä asiaa käsitellään, niin että ihmiset ymmärtävät, mistä on kyse.

Tähän toissijaisuuteen liittyen kanssa olisi hyvin rehellistä oppositiosta kertoa, että jos te olette sitä mieltä, että tätä varten ei tarvita EU-sääntelyä lainkaan — se nyt kuulosti siltä, jos ymmärsin oikein edustaja Grahm-Laasosta — niin mitkä silloin ovat ne kansalliset toimet, joilla päästään näihin samoihin tavoitteisiin. [Jani Mäkelä: Eihän niistä nyt puhuta!] Kolmeen ja puoleen vuoteen en muista kuulleen yhtään tämäntyyppistä esitystä, mutta saa muistuttaa, jos olen väärässä. Mielelläni olen. Sen sijaan se kuuluisa soidensuojelu täällä muistetaan kyllä toistaa, ja on hyvä muistuttaa: sanat ja teot, se ero siinä. Ja ehkä myös edustaja Grahm-Laasoseen viittaisin sen osalta, että puheissa täällä ja siinä, mitä siellä talousvaliokunnassa on päätetty, [Puhemies koputtaa] niissäkin on tiettyä ristiriitaisuutta sen suhteen, [Puhemies: Kiitoksia!] mikä se EU-vaikuttamisen linja nyt on.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Edustaja Kyllönen, olkaa hyvä.

15.34 **Merja Kyllönen vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Pakko puuttua tähän: kansa on valinnut myöskin Euroopan parlamentin jäsenet, ja on täysin vastuutonta haukkua täällä ihmistä, joka ei ole paikalla ja kykene puolustamaan itseänsä. [Välihuutoja]

Sen lisäksi totean, että tällä talolla on tässä maassa korkein päätösvalta, vaikka sellainen mielikuva ei ehkä ulospäin enää tänä päivänä synnykään. Sen lisäksi me yhdessä vastaamme valtioneuvoston kanssa EU-asioista suuressa valiokunnassa, tämän talon valiokunnassa. Pääministeri ei yksin valvo Suomen etua. Siellä on runsaasti virkamiehiä ja päätöksentekijöitä, Euroopan parlamentin jäseniä — siellä on toimijoita, jotka vastaavat yhteistyössä siitä, että Suomen asioita viedään eteenpäin. On häpeällistä antaa ymmärtää, että pääministerin olisi yksin pitänyt vastata kaikesta.

Haluan huomauttaa, että asian käsittely on todellakin vasta alussa. Nyt meidän täytyy tehdä kaikkemme, [Puhemies koputtaa] jotta neuvoston kanta ja parlamentin kanta sisältävät ne Suomen tavoitteet, [Puhemies: Kiitoksia!] mitä me toivottavasti yhteisesti suuressa valiokunnassa linjaamme.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Ledamot Norrback, var vänlig.

15.35 **Anders Norrback r** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies, ärade talman! I debatten, både i den offentliga och här i salen, nämns ofta Sveriges hållning i den här frågan och den tas som referens.

Pöytäkirja PTK 120/2022 vp

Arvoisa puhemies! Tietääkseni Ruotsin EU-linjan tekee Ruotsin hallitus ja jälkikäteen eduskunta hyväksyy sen. Jos joku täällä salissa on löytänyt Ruotsin virallisen linjan, niin se olisi mielenkiintoista lukea.

Ärade talman! Däremot har förstås ett utskott i Sveriges riksdag tagit ställning. — Tack.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Essayah, olkaa hyvä.

15.36 Sari Essayah kd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täällä pääministeri puheessaan kertoi, kuinka asioihin on ennalta vaikutettu. Toisaalta saman puolueen Kiljunen toteaa, että tässä vasta aloitetaan nyt vaikuttaminen. Mitä pitäisi uskoa? Samalla hallitus vastauksissaan yrittää piiloutua eduskunnan selän taakse ja moittii eduskuntaa, kun te ette ole tehneet toissijaisuushuomautusta. [Juha Mäenpään välihuuto]

Nyt on kysyttävä: Kun olette ennalta vaikuttaneet ja seuranneet sitä, että esimerkiksi Ruotsissa vaalikiireitten keskellä muodostui toissijaisuushuomautus, niin missä vaiheessa teillä hallituksella oli tieto tästä Ruotsin kannasta, ja mitä se vaikutti sitten teidän omaan käyttäytymiseen ja asiakirjojen kiirehtimiseen eduskunnalle? Meillähan oikeusministeriö on todennut, että tällaisissa asioissa, joissa epäillään toissijaisuusperiaatteitten vastaisuutta joko meillä tai jossakin muussa jäsenmaassa, asiakirjat tulee kiireellisesti toimittaa eduskuntaan. Eli missä vaiheessa tämä tieto Ruotsin kannasta tuli hallitukselle, [Puhemies koputtaa] ja toimitteko sen mukaisesti kuin oikeusministeriö on ohjeistanut?

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Harkimo, olkaa hyvä.

15.37 Harry Harkimo liik (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies, ärade talman! Kun tässä on nyt puhuttu koko ajan siitä vaikuttamisesta, niin kysyisin hallitukselta: olisiko semmoinen mahdollista, että lyöttäytyisitte yhteen vaikka Ruotsin, Slovakian, Tšekkien ja Itävallan kanssa, joilla on myös samat murheet tästä asiasta? Voisitte kutsua sitä vaikka nimellä ”nuuka metsikkö” ja panna tulppaanimiehet kuriin.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Sitten myönnän pääministerille minuutin puheenvuoron ja ministeri Saarikolle minuutin. — Pääministeri, olkaa hyvä.

15.38 Pääministeri Sanna Marin (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minun itse asiassa piti olla tänään Itävallassa — minun piti olla tänään Itävallassa kahdenkeskisessä tapaamisessa Itävallan pääministerin kanssa, ja yhtenä aiheena olisi ollut juuri tämä metsäkysymys, mutta sen sijaan olen täällä vastaamassa opposition tekemään välikysymykseen. [Välihuutoja] Onneksi vaikuttamiselle on myöhemminkin tilaa, ja me tulemme aktiivisesti käymään tietenkin tätä kuten monia muitakin EU-kysymyksiä yhdessä läpi muiden jäsenmaiden kanssa ja hakemaan koalitioita Suomelle tärkeissä asioissa.

Se, mitä eniten ihmettelen tässä opposition välikysymyksessä ja puheenvuoroissa, on se, että te sanotte, että nyt jo — nyt jo — pitäisi sanoa kategorisesti ei. Se olisi huonointa vaikuttamistyötä, mitä Suomi voisi tehdä. Me emme pystyisi millään tavoin vaikuttamaan enää esityksen sisältöön, näihin huoliin, mitä me olemme nostaneet esille, jos me nyt sanoisimme ei. [Välihuutoja] Minkä vuoksi muilla olisi mitään intressiä antaa Suomelle myönnetyksiä, jos me joka tapauksessa sanoisimme, että tapahtui mitä tapahtui, me tulem-

Pöytäkirja PTK 120/2022 vp

me äänestämään ei. [Puhemies koputtaa] Se olisi valtavan huonoa vaikuttamista, ja sitä eniten ihmettelen opposition puheenvuoroissa. [Välihuutoja]

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Ministeri Saarikko, olkaa hyvä.

15.39 Valtiovarainministeri Annika Saarikko (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minusta on aivan aiheellista ja huolta herättävää pohtia tapaa, jolla EU on tuonut esityksen meidän ja muiden jäsenmaiden käsittelyyn. Tämä ennallistamisasetus ei tee hyvää Suomessa suhteillemme EU:ssa. Siksi on erityisen tärkeää, että me yhdessä painokkaasti Suomea ja Suomen eduskuntana kerromme, että tässä esityksessä on asioita, jotka eivät ole Suomen hyväksyttävissä.

Minusta oli itse asiassa kaikesta puheen sävystä huolimatta myönteistä panna merkkille, että kokoomuksen välikysymyspuheenvuoro ja hallituksen pääministerin puheenvuoro pitivät sisällään tismalleen samat huolet tämän esityksen sisällöstä. [Ben Zyskowiczin välihuuto] Valtiovarainministerinä puutun nyt tähän kustannusten osuuteen: Nimittäin hallitus omassa kannassaan täällä tänään välikysymykseen vastatessaan toteaa, että on välttämätöntä, että Suomelle syntyviä kustannuksia pyritään alentamaan merkittävästi ja että se on keskeinen neuvottelutavoitteemme. En kertaa lukuja, liki miljardia, joka tästä on arvioitu vuositasolla [Ben Zyskowicz: Nythän te kertaatte!] — se on kohtuuton, ja sitä ei voida hyväksyä [Puhemies koputtaa] — mutta täydennän vain sillä, että komissio ei edes ole arvioinut tämän esityksen välillisiä vaikutuksia, [Puhemies: Kiitoksia!] joita ovat esimerkiksi puun saatavuus, verotulot, vientitulot ja työllisyys. Asia on taloudellisesti vakava ja merkittävä.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Tavio, olkaa hyvä.

15.40 Ville Tavio ps (vastauspuheenvuoro): Herra puhemies! Suomi häviää tämän hallituksen johdolla jatkuvasti, ensin EU:n elvytyspakettineuvotteluissa, sitten Uniperissa ja nyt ennallistamisasetuksessa. Erityisesti pääministeri laiminlyö tehtävänsä Suomen kansallisen edun valvojana. Hyvä valtiovarainministeri Saarikko, kuinka paljon näitä kustannuksia saadaan suuntaan tai toiseen, okei, se ei ole se asian pihvi, koska kun Suomi kerran taas luovuttaa valtaa EU:lle, niin sieltä tulee ajan myötä vain uusi asetus. Te ette voi myydä tätä maata jostain rahasummasta toistuvasti ja toistuvasti neuvotella sitä. Nyt EU astuu tontille, joka ei sille kuulu. EU-liittovaltio kasvaa, eikä Brysseliä kiinnosta Suomen etu. Kuten tuosta vastauksestanikin kävi ilmi, niin nyt kansalliseen päätöksentekovaltaan kuuluu metsäpolitiikkaa ollaan keskustan johdolla antamassa EU:lle. Eikö omatuntonne kolkuta?

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Edustaja Orpo, olkaa hyvä.

15.41 Petteri Orpo kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kokoomus haluaa, että metsäpolitiikka on kansallisissa käsissä, kokoomus haluaa tehdä töitä luonnon monimuotoisuuden puolesta, ja kokoomus haluaa, että Suomi tekee vahvaa, oikea-aikaista EU-vaikuttamistyötä. Nyt on tosiasia se, että hallituksella ei ole ollut kantaa tähän kansallisesti erittäin tärkeään asiaan, [Eveliina Heinäluoma: Ei ole kokoomuksellakaan!] eikä ole vielä, kun olemme kuunnelleet muun muassa hallitusryhmäpuheenvuorot.

Pöytäkirja PTK 120/2022 vp

Toinen asia on, että hallitus laiminlöi vaikuttamisen silloin, kun olisi ollut ennakkovaliokuttamisen paikka. 12 viikkoa tämä asia oli levällään hallituksen pöydällä silloin, kun olisi pitänyt vaikuttaa. Mutta, arvoisa pääministeri, te vastauksessanne vyörytätte syyt epäonnistuneesta EU-vaikuttamisesta eduskunnalle. Minusta se on käsittämätöntä. EU-vaikuttamistyö ja EU-politiikka, eduskunnan antamien linjojen mukaisesti, on yksiselitteisesti hallituksen vastuulla, ja pääministeri vastaa siitä. Kanta on ollut auki 12 viikkoa, [Puhemies koputtaa] viime keväästä on valmisteltu tätä esitystä, [Puhemies: Kiitoksia!] ja lopputulema on, että se maksaa Suomelle miljardin ja Saksalle 150 miljoonaa. — Ei muuta.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Pääministeri Marin, olkaa hyvä.

15.43 Pääministeri Sanna Marin (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! En minä ole mielestäni vastuuta eduskunnalle täällä sysännyt. Olen todennut vain sen, että eduskunnan suuri valiokunta yhdessä valtioneuvoston kanssa vastaa Suomen EU-kantojen muodostamisesta, ja suuri valiokunta on kantaansa muodostamassa. Aivan kuten omassa puheenvuorossani tuossa aluksi totesin, se kanta on se, mitä me edustamme kaikissa ministerineuvostoissa, [Kai Mykkänen: Teidän takia se on vasta tulossa!] myös Eurooppa-neuvostossa — se kanta, jonka me yhdessä täällä muodostamme.

Se, minkä nostin esille, oli toissijaisuushuomautus, ja ihmettelen sitä, että vaikka valtioneuvosto ei ole siis omassa kannassaan katsonut, että tässä olisi villoja toissijaisuushuomautukselle, [Ben Zyskowiec: Kuulitteko te, keskusta? Metsät eivät kuulukaan meille!] niin totta kai eduskunta olisi voinut silti tämän nostaa esille, ja te täällä tätä peräänkuuluttatte, mutta tekään ette ole ilmeisesti nähneet tälle villoja, koska ei yksikään kansanedustaja ole nostanut tätä asiaa esille suuressa valiokunnassa [Välihuutoja] ja pyytännyt tätä toissijaisuusasian käsittelyä. Tätä olen ihmetellyt. Jos se on teistä merkittävää, miksi te ette nostaneet sitä esille?

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Edustaja Vähämäki, olkaa hyvä.

15.44 Ville Vähämäki ps (vastauspuheenvuoro): Kunnioitettu puhemies! Kyllä olen sitä mieltä, että tämä komission ehdotus täytyy hylätä. Tässä on kysymys lämmöstä ja leivästä. Tässä on kysymys siitä, miten meidän maatalouden ja metsätalouden toimintaedellytykset pidetään pystyssä jatkossakin, miten se tie pellolta pöytään saadaan pidettyä yllä, jotta meidän maatalouden toimintaedellytykset eivät heikkene, jos peltojen käyttöihin tulee muutoksia. Ja edelleen on siitä kysymys, miten me pystymme käyttämään omia metsiämme, tuomaan työpaikkoja ja leipää ja lämpöä tupiin.

Eduskunnan kannalta keskeinen asia on eduskunnan budjettivallan suojaaminen. Kustannukset täytyy pystyä painamaan alemmaksi, ja nähdäkseni ainut keskeinen tapa on se, että koko ehdotus hylätään. Omaisuudensuojakysymys on valtavan iso, 600 000 suomalaista metsänomistajaa, kun kuitenkin nähdään se, että meillä on omat Helmi- ja Metso-ohjelmat, [Puhemies koputtaa] millä metsänomistajat itse suojelevat näitä alueitaan.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Kalli, olkaa hyvä.

15.45 Eeva Kalli kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Alkuun kiitos pääministerille linjakkaasta vastauksesta. Siitä kävi selkeästi ilmi, että hallitukselle tämä EU-ko-

Pöytäkirja PTK 120/2022 vp

mission asetusehdotus ei tällaisenaan käy. Oikein. Tämä on myös keskustan eduskuntaryhmän näkemys.

Kokoomuksen puheenvuoroja sen sijaan kun kuuntelee, tulee ikään kuin vaikutelma siitä, että vaikuttamistyössä oltaisiin jo myöhässä tai kannattaisi nostaa kädet valmiiksi ylös tai heittää hanskat tiskiinkin. Toivottavasti näin ei ole, sillä meillä on edessämme erittäin tiukka ja pitkään jatkuva vääntö EU-pöydissä, ja jotta voimme onnistua siellä EU-pöydissä, meillä täytyy olla ensinnäkin selkeä yhteinen linja ja kanta — se Suomen kanta, jonka yhdessä toivottavasti laajassa yhteistyössä yli hallitus—oppositio-ajan suuressa valiokunnassa pian muodostamme. Kiitän kokoomusta siitä yhteistyöstä, jota olemme lausuntovaliokunnassa hyvässä hengessä tehneet, ja toivon, että tämä sama hyvä yhteistyö isänmaan eteen jatkuu myös suuressa valiokunnassa.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Mykkänen, olkaa hyvä.

15.46 Kai Mykkänen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! ”Eurooppalaisissa pöydissä pitää neuvotella lujemmin. Brysselin pakkovallalle pitää sanoa ’ei’ niin, että kovakorvaisinkin komissaari kuulee.” [Perussuomalaisten ryhmästä: Ohhoh! — Välihuutoja] Näin lausui keskustan ryhmäpuheessa edustaja Kalmari tänään ja jatkoi tilanearviotaan Demokraatti-nimisen arvostetun median haastattelussa seuraavasti: ”Ollaan saatu hallitus taipumaan. Silloin, kun saa kumppanit omalle puolelleen, pitää linjan pitää. Ennen oltiin kriittisiä, ja nyt ei hyväksytä tätä komission pohjaesitystä.” Hyvä, välikysymys on täytännyt tarkoituksensa, ja hallitus on muuttanut linjaansa.

Nyt se pääkysymys — myös edustaja Kallin puheenvuoroon liittyen — on, hyvä pääministeri: tarkoittaako tämä sitä, että hallitus antaa myöten, että suuressa valiokunnassa voidaan ottaa sen mukainen kanta kuin valtioneuvoston kannan vastaisesti talousvaliokunnassa, maa- ja metsätalousvaliokunnassa ja ympäristövaliokunnassa on tehty, [Puhemies koputtaa] eli että valtioneuvoston kannasta poiketen Suomen tulee vastustaa asetusehdotusta? [Sanni Grahn-Laasonen: Tämä on se ydinkysymys! Vastaus vielä tähän! — Välihuutoja]

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Lindtman, olkaa hyvä.

15.47 Antti Lindtman sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Uskon, että Mykkänen kyllä tietää, että Suomen järjestelmässä suuri valiokunta muodostaa kannan itsenäisesti. [Välihuutoja]

Arvoisa puhemies! Tämän välikysymyksen ehkä suurin uutinen ei kuitenkaan ole se, että pohja tältä toissijaisuushuomautukselta siltä osin putosi pois, että tänä vuonna olemme yhdessä aikaisemmin sellaisen tehneet jo ennen hallituksen U-kirjelmää. Ymmärrän, että tässä on varmaan katsojien vähän vaikea pysyä perässä, mutta joka tapauksessa yhteenvedon voi todeta, että kokoomuksen keskeiseltä kritiikiltä putosi pohja pois.

Mutta iso uutinen on se, että kun oppositio penäsi hallituksen kantaa, niin nyt näyttää siltä, että yllätykseksi oppositio löysi toisensa. [Välihuutoja] Kokoomus meni perussuomalaisten ei ei -linjalle. Hallitushan vastauksessaan totesi, että ehdotus ei ole hyväksyttävissä ilman olennaisia muutoksia ja nyt meidän kaikkien pitäisi yhdessä vaikuttaa siihen, että muutoksia tulee. Ja tämän jälkeen kokoomuksen puheenvuorossa todettiin, [Puhemies ko-

Pöytäkirja PTK 120/2022 vp

puttaa] että Suomen tulee ottaa selkeän kielteinen kanta, [Puhemies: Kiitoksia!] eli jo etukäteen ilmoittaa, että ei. Arvoisa kokoomus, tämä on huono strategia, ja te tiedätte sen.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Edustaja Elomaa, olkaa hyvä.

15.49 Ritva Elomaa ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Euroopan unioni on ottamassa entistä enemmän valtaa ja pyrkii sanelemaan jäsenmaille, miten toimitaan. Tämä loukkaa Suomen itsemääräämisoikeutta. Perussuomalaiset eivät tällaista hyväksy. Ennallistamisasetus iskee Suomen kansallisomaisuuden, metsien, käyttöön sekä maatalouteen. Unionin alkuperäinen tarkoitus ei ole ollut sanella pilkuntarkasti asetusten kautta, miten jäsenmaat asioitaan hoitavat. Nyt kun komissio on tämän Suomelle äärimmäisen haitallisen tien valinnut, Suomen on pakko panostaa täysillä kansallisen edun ajamiseen EU-neuvotteluissa.

Arvoisa puhemies! Mielestäni hallitus on epäonnistunut maamme edun valvonnassa. Kysyn sieltä ministeriä: Miten te olette mielestänne ylipäättään onnistuneet puolustamaan rakasta isänmaatamme Brysselissä? Minkä kouluarvosanan antaisitte itsellenne tähän mennessä? Otetaanpas se arvoasteikko neljästä kymmeneen, ja esitän tämän kysymyksen vaikka suoraan pääministerille.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Edustaja Suomela, olkaa hyvä.

15.50 Iiris Suomela vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Paljon on tässä salissa ylistetty kotimaisia luonnonsuojelutoimia, ja oikeastaan Helmi- tai Metso-ohjelmasta ei varmaan ikinä ole puhuttu niin kauniisti kuin tässä keskustelussa — oppositiohan on tämän hallituksen ennätyksellisen luontomyönteiselle linjalle aiemmin naureskellut, kun muistetaan puheet vaikkapa kosteikkoviljelystä sun muusta.

Teot puhuvat kuitenkin eri kieltä kuin nämä sali- ja juhlapuheet. Kun kokoomus on ollut vallankahvassa, puolue on muun muassa romuttanut kipeästi kaivatun soidensuojeluohjelman ja leikannut luonnonsuojelun määrärahoja miltei 70 prosenttia. Nämäkö ovat niitä kotimaisia luonnonsuojelutoimia, joita te tänään olette täällä vaatineet ja puolustaneet? Ei siis mikään ihme, että suomalaisen luonnon tila on heikentynyt, kun kerran luonnonsuojelua ei ole kunnolla hoidettu. Ensinhän luontokato piti pysäyttää 2010 mennessä, sitten 2020 mennessä, ja nyt sitten entistä myöhemmin. [Puhemies koputtaa] Selvää on, että jos tällä kokoomuksen edustamalla kotimaisella linjalla jatketaan, [Puhemies: Kiitos!] luonnon tila jatkaa Suomessa heikkenemistä.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Edustaja Eestilä, olkaa hyvä.

15.51 Markku Eestilä kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! En kyllä usko, että luonnontila jatkaa heikkenemistään. Aika hyviä toimenpiteitä Suomessa on tehty. [Välihuutoja vasemmalta]

Arvoisa pääministeri, sen verran sanoisin, että eihän tätä välikysymystä olisi tehty, ellei valtioneuvosto olisi ollut tälle ennallistamisasetukselle yltiömyönteinen. Mikä tässä on kaikkein pahinta, niin näissä papereissa ei ole minkään näköisiä talousvaikutuksia — kukaan ei tiedä, mitä tämä tulee maksamaan suomalaiselle metsäteollisuudelle ja veronmaksajille, ja vaikutuksista varsinkaan vuoden 2030 jälkeen ei ole mitään tietoa.

Pöytäkirja PTK 120/2022 vp

Arvoisa puhemies! Aivan oikein edustaja Kyllönen täällä mainitsi, että tämä ennallistamisasetushan perustuu biodiversiteettistrategiaan, jonka Suomi on hyväksynyt, mutta vaikka kokoomusta moitittiin linjattomaksi, niin me vastustimme jo maa- ja metsätalousvaliokunnassa biodiversiteettiasetusta ja sen sisältöä ja totesimme, että strategioita hyväksyttäessä on tarkemmin tiedettävä, mitä suojellaan ja miten [Puhemies koputtaa] ja mitä sosiaalisia ja taloudellisia seurauksia toimenpiteillä on. [Puhemies: Kiitos!] Näistä asioista on päätettävä kansallisesti vasta sen jälkeen, kun edellä mainitut asiat ovat tiedossa.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Ministeri Kurvinen, olkaa hyvä.

15.52 Maa- ja metsätalousministeri Antti Kurvinen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tätä kokoomuksen sekavaa linjaa näihin luonnonvara-asioihin kuvaa se, että kun Suomessa keskusteltiin siitä, pitäisikö ympäristöministeriö lakkauttaa, niin kokoomuksen helsinkiläiset vaikuttajat sanoivat, että maa- ja metsätalousministeriö pitää lakkauttaa. Kysyisinkin nyt Petteri Orpolta: jos kokoomus pääsee ensi kevään jälkeen hallitukseen, lupaatteko, että ette lakkautta maa- ja metsätalousministeriötä, vai mikä tähän on kokoomuksen linja? [Naurua — Petteri Orpon välihuuto]

Arvoisa puhemies! Edustaja Elomaa kysyi hyvin, minkä kouluarvosanan annan meidän EU-vaikuttamiselle ja mitä olemme tehneet. Koska olen vaatimaton eteläpohjalainen, niin sanoisin, että seiska puoli, Gaussin käyrän keskelle, antaisin arvosanan omalle toiminnalleni. Olen ollut muun muassa perustamassa lokakuussa metsäisten EU-maiden yhteistä rintamaa, mitä täällä on toivottu — tällainen For Forest -rintama on jo perustettu. Siinä on mukana Suomi, Ruotsi, Slovenia ja Itävalta tässä vaiheessa, ja pyritään laajentamaan sitä porukkaa. Tapasin syyskuussa 12 keskeistä ympäristö- ja maatalouspuolen meppiä, muita kuin suomalaisia, muun muassa tämän ennallistamisen pääraportöörin ja -neuvottelijan.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Saramo, olkaa hyvä.

15.53 Jussi Saramo vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! 29.6. me suuren valiokunnan jäsenet — myös te, edustaja Essayah, kokoomuslaiset ja perussuomalaiset — avasimme ennallistamisasian, ja kukaan meistä, kukaan, ei silloin vastustanut ennallistamista ja esittänyt toissijaisuushuomautusta, ja miksi olisimmekaan.

Politiikka on yleensä mainettaan parempaa, ja me aidosti väännetään täällä näkemyseroista, aidoista eroista päätöksissä, mutta viime viikkoina minua on kyllä hävettänyt olla täällä eduskunnassa. Lähetystä katsova kansalainen tuskin ymmärtää tästä saivartelusta paljoakaan, ja vika on täällä eduskunnan päässä.

Koska kaikki perussuomalaisia lukuun ottamatta ovat kannattaneet itse ennallistamista, puhtaita järviä ja jokia sekä Itämerta ilman sinilevää mutta haluavat Suomen neuvottelevan asetukseen muutoksia, on koko täällä nähty näytelmä aika arvoton, huonosti kirjoitettu farssi, ja vaikka vaalit nyt lähestyvät, [Puhemies koputtaa] toivon, että jokainen puolue hallituksesta oppositioon keskittyisi nyt taas yhteisten asioiden hoitamiseen eikä gallupkannatuksen parantamiseen.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Koskela, olkaa hyvä.

Pöytäkirja PTK 120/2022 vp

15.55 Jari Koskela ps (vastauspuheenvuoro): Kiitoksia, arvoisa herra puhemies! Tässä edustaja Saramo muistutti 29:nnestä kuudesta, ja aikaisemmin edustaja Kiljunen puhui, että olemme vasta saaneet ennallistamisasetuksen. Mutta eilen saimme lisäksi EU:ssa juuri päätetyn uuden asetuksen päästövähennysvelvoitteista liittyen päästökaupan ulkopuolisiin päästöihin. Nyt meidän siis pitäisi vähentää päästöjä 50 prosenttia vuoden 2005 tasosta pääosin maataloudesta ja liikenteestä vuoteen 2030 mennessä, siis seuraavan kahdeksan vuoden aikana.

Päästövähennyspaineet tulevat kohdistumaan kohtuuttomasti juuri maatalouteen. Tässä kohtaa herää kysymys, eikö maataloutta pitäisi katsoa laajemmin, muutenkin kuin päästölähteenä. Maatalousyrittäjät juuri istuttavat metsää, kasvattavat nurmea ja tekevät paljon hiilinieluja lisäävää työtä. Eikö tämäkin pitäisi huomioida? Käytännössä maatalousyrittäjät tekevät suurimman osan työstä, joka ylläpitää hiilinielujamme. [Puhemies koputtaa] Olemmeko todellakin sitoutuneet tällaisiin epärealistisiin, kansakuntaamme kurjistaaviin vähentämistoimenpiteisiin?

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Wallinheimo, olkaa hyvä.

15.56 Sinuhe Wallinheimo kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Jos ennakkovaikuttaminen olisi onnistunut, todennäköisesti komission esitys ei olisi ollut sitä, mitä se on ja meillä ei olisi tätä keskustelua. [Petteri Orpo: Juurikin näin!] Tämä on vain fakta.

Toisekseen minua ihmetyttää, minkälainen yleensä tämä valtioneuvoston alkuperäinen kanta on. Se kaadetaan tällä hetkellä, jos sitä vastustetaan jokaisessa valiokunnassa. Miten te olette päätyneet tähän kantaan? Miten se on voinut mennä pääministeri Marinilta läpi, miten se on voinut mennä valtiovarainministeri Saarikolta läpi? Jokainen valiokunta tätä tällä hetkellä vastustaa. Joku tässä on mennyt paljon vikaan.

Kolmanneksi tässä on paljon kritisoitu pääministeri Marinin johtajuutta. Täytyy kyllä yhtyä kritiikkiin, ja onneksi suuri valiokunta tulee lopulta muuttamaan sen teidän alkuperäisen valtioneuvoston kannan.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Ministeri Ohisalo.

15.57 Ympäristö- ja ilmastoministeri Maria Ohisalo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Nyt täytyy kyllä edustaja Petteri Orpolle tässä sanoa ihan suoraan, että olen hyvin ihmeissäni tästä kokoomuksen linjasta. Joko sitä luontokatoa pysäytetään tai sitten sitä ei pysäytetä. [Ben Zyskowitz: Kun täällä puhutaan näin paljon kokoomuksen linjasta, niin voisiko kokoomus saada yhtä paljon puheenvuoroja kuin hallitus?] Te annatte ymmärtää, että Suomi jotenkin kaatuu näihin kustannuksiin, joita luonnon tilan parantamisesta tulee. Päinvastoin, luonnon tilan parantaminenhan auttaa meidän maataloutta ja meidän metsätaloutta. Sillä on aidosti taloudellisia hyötyvaikutuksia, jotka löytyvät myös sieltä komission alkuperäisestä esityksestä.

Olen ihmeissäni siitä, että kokoomus on kyllä valmis antamaan kahden miljardin euron veronkevennykset hyvätuloisille ihmisille, mutta kun puhutaan luonnon tilan parantamisesta, niin rahaa ei tunnu riittävän — ei paljon paina vaelluskalojen ahdinko. En tiedä, mitä mieltä ovat ne vapaaehtoiset ympäri Suomen, jotka tekevät tätä työtä, miten he katsovat nyt kokoomuksen vaikuttamista tässä kysymyksessä. Tämä on hyvin erikoista. [Ben Zysko-

Pöytäkirja PTK 120/2022 vp

wicz: Katsokaa gallupeista!] Millaista uskottavuutta on kokoomuksen luonnonsuojelutoimilla, jos katsotte, että tällainen kysymys nyt olisi kaatamassa hallitusta? [Puhemies: Kiitoksia!] Millaista uskottavuutta on kokoomuksen EU-osaamisella, jos nyt katsotte, että kannattaa heittää hanskat tiskiin? [Ben Zyskowicz: Kuka sellaista on esittänyt?] Tätä en ymmärrä. Nyt kannattaisi ehkä kuunnella sitä omaa Sirpa Pietikäistä tai Pertti Salolaista, jos minua ei kiinnosta kuunnella.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Pääministeri Marin, olkaa hyvä.

15.58 Pääministeri Sanna Marin (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Myös tuossa valtioneuvoston kirjelmässä eduskunnalle on nostettu esille ne keskeiset huolet ja huomiot, joita nyt suuri valiokuntakin omassa kannassansa käy läpi. Esimerkiksi nämä kustannukset ovat liian isoja meidän mielestämme, ja ne ovat myös liian epämääräisiä, ja me haluamme selkeästi muutoksia näihin kysymyksiin. Niitä me ajamme nyt neuvotteluissa, ja kuten täällä on hyvin todettu, neuvottelut ovat vasta alussa. Tämä on pitkä prosessi, ja se ei tule tällä hallituskaudella mitä todennäköisimmin valmistumaan. Voi hyvin olla, että menee pitkälle ensi kaudelle, ennen kuin tämä kokonaisuus on käsitelty, eli nyt me vaikutamme ja me neuvottelemme.

Edelleen peräänkuulutan ja ihmettelen sitä, että kun kokoomuksen strategia tässä välikysymyksessä ja näissä puheenvuoroissa näyttää olevan se, että me etukäteisesti jo sanoisimme, että kävi miten kävi, millaiseksi tahansa tuo asetus muuttuisi, niin me äänestämme ei. [Ben Zyskowicz: Kuka näin on sanonut?] Se on tavattoman huono strategia, kun kyse on määränemistöpäätöksestä. Ymmärtäisin sen strategian, jos kyse olisi yksimielisyyttä vaativasta asiasta. Silloin tuollainen strategia, että kategorisesti ei, jos meidän kantohimme ei suostuta, [Puhemies koputtaa] voisi olla järkevä, mutta kun kyse on määränemistöpäätöksestä, se on valtavan huono strategia. Tätä ihmettelen kokoomuksen vaikuttamisessa.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Nyt on minuutti kulunut. — Edustaja Satonen.

16.00 Arto Satonen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Nyt tässä välikysymyksessä on ennen kaikkea kyse EU-vaikuttamisesta ja siitä, miten sitä EU-edunvalvontaa on hoidettu. Siitä lähtien, kun tämä komissio aloitti, tämä hollantilainen sosiaalidemokraatti Timmermans on nähnyt suomalaiset metsät ongelmana eikä ratkaisuna suhteessa tähän ympäristöhaasteeseen. Se on ollut nimenomaan näin, ja tämä ennallistaminen on yksi asia. Täällä on puhuttu aikaisemmin taksonomiasta, ja on LULUCF:ää, on RED kolmosta, on vaikka minkälaista. Sieltä on valtava vyörytys koko ajan suomalaista metsätaloutta, suomalaisia metsänomistajia, metsäklusterista eläviä ihmisiä ja kaikkia niitä kohtaan, jotka myöskin näistä metsäteollisuuden vientituloista hyötyvät, eli meitä kaikkia kohtaan. Tässä olisi pitänyt johdonmukaisesti hallituksen ajaa suomalaisten etua, mutta siihen te ette ole kyenneet, koska te ette ole olleet keskenänne yhtä mieltä, ja tämä on vaikeuttanut meidän edunvalvontaamme keskeisellä tavalla.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Kankaanniemi.

Pöytäkirja PTK 120/2022 vp

16.01 Toimi Kankaanniemi ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kun tämä esitys tuli komissiolta kesäkuun lopussa, niin olisin odottanut, että keskustalainen maa- ja metsätalousministeri ja keskustalainen maa- ja metsätalousvaliokunnan puheenjohtaja olisivat olleet hereillä ja vaatineet tätä toissijaisuusmuistutuksen tekemistä. Teidän vastuullanne on keskeisesti se, että suomalaista maa- ja metsätaloutta isketään tässä nyt näin rajusti ja metsäpolitiikkaa ollaan viemässä Suomesta komissiolle. Tätä perussuomalaiset eivät hyväksy.

Emme myöskään hyväksy sitä, että suvereniteettiamme loukataan. Emme hyväksy sitä, että budjettivaltaa eduskunnalta viedään pois. Emme hyväksy sitä, että yksityiseen omistusoikeuteen EU:n kautta puututaan. Näitä tekijöitä on monta, joiden perusteella perussuomalaisten linja kaikissa valiokunnissa on ollut selkeästi, että tätä ei saada sellaiseksi, että se voisi Suomen etuja ajaa. [Puhemies koputtaa] Maksaa paljon, antaa todella vähän.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Kalmari.

16.02 Anne Kalmari kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Tosiasia on se, että toissijaisuusvaatimus ei tätä asiaa olisi muuttanut miksikään, eikä se ole muuttanut Ruotsin taholta, niin että se on tietyllä tapaa sivuseikka. Mutta se ei ole sivuseikka, että me löytäisimme tässä talossa yhtenäisen kannan, joka viedään sitten EU:hun yhteisesti eteenpäin koko Suomen kantana. Silloin meillä on vaikutusmahdollisuuksia.

Olen ihan kiittollinen siitä työstä, mitä esimerkiksi ministeri Kurvinen on tehnyt. Ajatelkaa, että lähtökohta oli se, että 50 prosenttia Suomen turvepelloista pitäisi vettää. Tähän on nyt vedetty viiva ja ruksit yli. Monta muuta asiaa on, mille pitää vielä vetää ruksit yli, ja se vaatii meiltä yhtenäisyyttä. Vetoan teihin kaikkiin: tulkaa yhteiselle linjalle, joka on kielteinen alkuperäiselle esitykselle, [Välihuutoja oikealta] vaatii muutoksia ja antaa painetta ministereille, [Puhemies koputtaa] mutta se on yhteinen kanta.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Kiljunen, Kimmo.

16.03 Kimmo Kiljunen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Sosiaalidemokraattien linja tässä kokonaisuudessa on ollut meillä hyvinkin selkeä. Me olemme edellyttäneet tehokasta luontopolitiikkaa, ja tämä luontopolitiikkahan on Euroopan unionin toimivallassa, kuten me tiedämme, ja siellä se Brysselin rooli näkyy — ja kyllä ehdottomasti pitääkin näkyä. Me olemme myöskin edellyttäneet vastuullista metsäpolitiikkaa, ja me tiedämme, että metsäpolitiikka on kansallisessa kompetenssissa, ja me haluamme myöskin sen pitää omissa käsissämme. Tältä pohjalta me liikumme.

Täällä on moitittu hallitusta siitä, ettei ole ennakkoaiikutettu. Meitä oli iso joukko tänään suuressa valiokunnassa, ja me kuulimme selkeästi, miten Suomi, Suomen hallitus, on pyrkinyt ennakkoaiikutamaan, [Välihuutoja oikealta] mukaan lukien pyrkinyt selkeästi lisäämään kansallista liikkumavaraa tässä ennallistamisasetuksessa. Se on sinne sisäänrakennettu, yksi keskeinen Suomen vaatimus. Me olemme ennakkoaiikutaneet, mutta me myöskin tiedämme, että varsinainen päätöksenteko alkaa ja neuvottelut alkavat juuri nyt. Tulkaa todellakin yhdessä mukaan suuressa valiokunnassa. Rakennetaan yhteisrintama siinä. [Mika Niikko: Ei me tulla vastaan yhtään mihinkään!] Tuetaan hallitusta siinä, että onnistumme näissä neuvotteluissa aidosti ja kunnialla.

Pöytäkirja PTK 120/2022 vp

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Mäkelä.

16.04 Jani Mäkelä ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä toissijaisuudessa on kysymys pohjimmiltaan siitä, onko asia EU:n määräys- tai säätelyvallassa, ja hallitus on antanut asiaan yksiselitteisen näkemyksensä, että se on hallituksen mielestä EU:n säätelyvallassa, koska hallituksen arvion mukaan tämä on toissijaisuusperiaatteen mukainen esitys, ainakin alustavan arvion mukaan. Tähän arvioon käsittääkseni myöskin keskustapuolue hallituspuolueena on sitoutunut, eli tässä on mielestäni piste tälle toissijaisuuskeskustelulle. Hallituksen mukaan toissijaisuusperiaate täyttyy tässä ja huomautusta ei tarvita.

Kun nyt kuitenkin komissio työntää jatkuvasti näitä EU:n valtaa laajentavia esityksiään sellaisille alueille, joilla EU:lla ei pitäisi olla valtaa mutta se laajennetaan sinne väkisin käyttämällä vipuvartena ilmasto- ja ympäristöpolitiikkaa, niin Suomella pitäisi olla jonkinlainen linja puolustaa omaa kansallista etuaan. Ihmettelen, että kun pääministeri sanoi aiemmin keskustelleensa komission puheenjohtajan von der Leyenin kanssa, mitäs siellä nyt sitten on keskusteltu, kun hallituksella ei ole ollut tähän asti tästä asiasta mitään linjaa vihreiden ja keskustalaisten tapellessa keskenään hallituksessa ja sosiaalidemokraattien yrittäessä sovittelua sitä.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Virolainen.

16.06 Anne-Mari Virolainen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Huoli ennakkovaikuttamisesta on aivan aito. Tässä ei ole kysymys nyt mistään temppuilusta. Me kaikki tiedämme, että kun haluamme vaikuttaa, meillä pitää olla selkeät viestit sekä toisto, toisto ja toisto. Nyt valitettavasti ministereiden viestit eivät ole kuitenkaan olleet aivan yhteneväisiä, mitä me nyt täälläkin olemme kuulleet, ja koko tämä prosessi on edennyt melko merkittävästi. Ensiksi hallitus teki EU-ministerivaliokunnassa yhteisen kannan. Sitteen asia tuli tänne eduskuntaan käsittelyyn. Lausuntovaliokunnassa hallituspuolueiden edustajia keskustasta, sosiaalidemokraateista ja RKP:stä on tullut kokoomuksen linjoille ja yhtynyt eriäviin mielipiteisiin, ja nyt tässä välikysymysvastauksessa nämä sanamuodot ovat tiukentuneet erittäin paljon, ilmeisesti keskustan vaatimuksesta. [Eduskunnasta: Hyvä!] Haluankin kysyä teiltä, pääministeri Marin: missä kohdin, mitkä ovat ne selkeät seikat, missä te lähditte keskustan linjalle?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Ovaska.

16.07 Jouni Ovaska kesk (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Todellakin keskustan linja näkyy ja kuuluu tässä välikysymysvastauksessa. Haluan myös kiittää kokoomusta siitä, että me olemme tehneet hyvää yhteistyötä valiokunnissa. Me olemme löytäneet tällaisen isänmaallisen koalition, jossa on SDP, keskusta, kokoomus, RKP. Olemme onnistuneet luomaan vahvan vaikutuskanavan, joka toivottavasti menee myös suureen valiokuntaan, joka eduskunnan kannan sitten lopulta sanoo. Eli olemme todella hyvin onnistuneet siinä. Mutta sitten, arvoisa kokoomus: miksi kesken tämän prosessin te teitte välikysymyksen? [Kai Mykkäsen välihuuto]

Teidän oma linjanne on nyt hukassa. Täällä on viitattu Euroopan parlamenttiin. Me muodostamme Suomen kannan, Euroopan parlamentti on yksi neuvotteluosapuoli. Teillä

Pöytäkirja PTK 120/2022 vp

on kolme meppiä: yksi äänestää tyhjää, yksi puolesta ja yksi vastaan. Se on plus miinus nolla Suomen kannalta.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Orpo.

16.08 Petteri Orpo kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ensin ministeri Ohi-salolle sanon, että kokoomus on tehnyt enemmän vaelluskalojen ja kalakantojen puolesta kuin vihreä liike historiansa aikana yhteensä. Hiitolanjoelle, missä tällä hetkellä vapautetaan upeaa koskea, annettiin rahat viime hallituskauden aikana. Olin niitä itse huolehtimassa. Kalastuslaissa, joka perustuu luontaisten kalakantojen vahvistamiseen, on alla allekirjoittaneen nimi. Eli joku kohtuus näissä puheissa.

Kyse on siitä, että tähän ei vaikutettu ajoissa. Tämä on Suomen kannalta vahingollinen. Luonnosta ja sen monimuotoisuudesta voi myöskin järkevällä tavalla huolehtia, mikä on samalla myöskin veronmaksajien etu, mutta teille, kuten on nähty, miljardihan ei merkitse mitään, varsinkaan velkamiljardi.

Pääministeri Marin, kun te sanoitte, että me vastustamme, lyömme hankat tiskiinkin ja sanomme vain ei: Ei kukaan ole niin sanonut. Me olemme sanoneet, että me emme hyväksy tätä esitystä tässä muodossa, ja tässä on valtava ero. Teidän pitää tehdä töitä nyt, kun te olette epäonnistuneet tähän mennessä, joka päivä sen eteen, [Puhemies koputtaa] että tämä muuttuu parempaan suuntaan. Ja kuten huomataan, niin isänmaallinen koalitiio on syntynyt. Tervetuloa kokoomuksen linjalle.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Nyt on aika täynnä. — Seuraavaksi edustaja Niikko.

16.09 Mika Niikko ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallitus, teidän täytyy nyt ymmärtää, mitä te olette tekemässä. Ajatteko te Suomen etua vai EU:n etua? [Joonas Könttä: Suomen!] Kenen etua te ajatte? Teidän täytyy tehdä nytten päätös tässä asiassa. Sen takia oppositio tekee tämän välikysymyksen, koska te ette selkeästi ymmärrä, [Välihuutoja — Puhemies: Shh!] että teidän tulisi ajaa Suomen etua ensisijaisesti. Me emme hyväksy sitä, että kansallinen metsäpolitiikka annetaan Brysselin käsiin, edes pieninä osina — kuten täällä on monessa puheenvuorossa mainittu, kun vähän annat, niin pian koko käsi viedään mennessään.

Nytten yritetään uskotella, että pääministeri yrittää neuvotella tästä hyvän sopimuksen, mutta ei sitä täällä uskota. Muistatteko, kun te kerroitte, että te menette neuvottelemaan elvytyspaketista? Te menitte neuvottelemaan, että maksu vähän pienenee meillä. No, se toki vähän pieneni, ja välillä se nousi, mutta lopputulema oli, että se maksoi meille miljardeja euroja, ja tässä tulee käymään aivan samoin. Me emme tiedä, maksaako tämä meille miljardin vuodessa vai 500 miljoonaa vai jopa kaksi miljardia, [Puhemies koputtaa] jota vihreät odottavat. Me emme hyväksy tällaista temppuilua ollenkaan.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Seuraavaksi edustaja Räsänen.

16.10 Päivi Räsänen kd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Te, pääministeri Marin, ette vastannut siihen kysymykseen tässä välikysymyksessä, miksi maa- ja metsätalousministeriö ja ympäristöministeriö ovat edistäneet kahta ristiriitaista Suomen kantaa, mikä on ollut kaikille täysin ilmeistä — se on näkynyt myös tässä keskustelussa, ja se

Pöytäkirja PTK 120/2022 vp

on ollut nimenomaan tässä ennakkovaikuttamisessa vahingollista isänmaan kannalta. Te vastasitte, että Suomella tulee olemaan yksi kanta, mutta ei tässä kysymyksessä kysytty sitä tulevaa kantaa, vaan sitä, millä tavalla ennakkovaikuttamista on tehty.

Toivon, että te vastaatte myös siihen edustaja Essayah'n kysymykseen, milloin te saitte tiedon Ruotsin toissijaisuushuomautuksesta. Milloin te saitte tiedon siitä? [Ben Zyskowitz: Konkreettinen kysymys! — Vasemmistoliiton ryhmästä: Muutetaan Ruotsiin, niin helpottaa!]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Gustafsson.

16.11 Jukka Gustafsson sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Yksi lähtökohta on mielestäni selvä: me suomalaiset annamme arvon sille, että lapsemme ja lastenlapsemme pääsevät uimaan puhtaaseen veteen ja voivat kalastaa ja sauna ja järven rannalla. Tästä on nyt kysymys. On mielenkiintoista todeta, että kesti kaksi tuntia kymmenen minuuttia, että kokoomus sai sanottua, että olemme valmiit hyväksymään sopimuksen, kun sitä pikasen parannellaan. Tästähän nyt on kysymys! [Ben Zyskowitz: Ai pikkasen?] Arvoisat oikeistopopulistiset puolueet, te olette puhuneet kaksi tuntia nyt asian vierestä, ja nyt vasta tultiin tähän asian ytimeen. Tästä hallituksenkin mielestä on kysymys.

Tätä esitystä, joka nyt on suuren valiokunnan päätöksen alla, pitää merkittävästi parantaa, jotta me sosiaalidemokraatit ja hallitus voimme sen hyväksyä. [Välihuutoja oikealta] Ei tämä tämän vaikeampaa ole, edustaja Orpo. [Ben Zyskowitz: Eli hallituksen kantaa pitää parantaa! Hyvä, edustaja Gustafsson, parhaita puheenvuorojanne!] — Kyllä niitä vielä tulee!

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Meri, puheenvuoro. [Leena Meri: Odotan, kunnes tuo edustaja Gustafsson malttaa lopettaa.]

16.13 Leena Meri ps (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Tuossa ajattelen sitä tavallista niin sanottua Erkkiä, joka televisiota katsoo — onko hän tänään saanut selkeästi selville, minkälaista linjaa te olette ajaneet tässä ennakkovaikuttamisessa? Totta kai sillä on merkitystä. Kun kuunteli tänään ryhmäpuheenvuoroja, niin vihreät hehkuttivat tätä, ja aivan ihanaa, ja keskusta suhtautui hyvin kriittisesti ja kertoi, kuinka metsiä on hoidettu hyvin, ja että he eivät hyväksy pakkoennallistamista. No okei, siinähan on kaksi täysin erilaista laitaa. Ministeri Saarikko on sanonut, että tätä ei tulla hyväksymään, jos kustannukset tulevat olemaan kohtuuttoman suuria Suomelle. Ja sitten olette tänään sanoneet, että todennäköisesti äänestätte hallituksen luottamuksen puolesta, mutta ette täysin varmasti. Elikkä onko täällä yksi kanta? Ettehän te ole ilmoittaneet, että te tulette äänestämään luottamuksen puolesta. Ei se ole kuulkaa ihme, että täällä on kaikilla aivan sekaisin, mikä on hallituspuolueiden kanta. [Puhemies koputtaa] Te olette enemmistössä.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Zyskowitz.

16.14 Ben Zyskowitz kok (vastauspuheenvuoro): Kiitos, herra puhemies! Täällä hallitus on kehunut omaa ennakkovaikuttamistaan tässä asiassa, mutta jokainen, joka on viime päivinä ja viime viikkoina seurannut mediaa, on huomannut — otsallaankin itse asiassa — että hallituspuolueiden kannat tässä asiassa ovat hyvin hajallaan. No kun näin on, niin mi-

Pöytäkirja PTK 120/2022 vp

ten se ennakkovaikuttaminen olisi voinut edes onnistua? Minkä linjan mukaisesti siellä on sitten ennakkovaikutettu? [Eduskunnasta: Johtajuuden puutetta!]

Toinen asia: Pääministeri Marin sanoi, että se nyt vasta olisi huonointa vaikuttamista, että ilmoitettaisiin etukäteen, että me ainakin ollaan loppuun saakka vastaan ja lyödään hanskat tiskiin. Kuka tällaista esittää? [Välihuutoja sosiaalidemokraattien ryhmästä] Ei minun käsittääkseni kukaan esitä, että muuttui tämä minkälaiseksi tahansa, me lyömme hanskat tiskiin ja lopetamme kaiken vaikuttamisen. Eikö se ole hallituksen ja opposition sinänsä täysin yhteinen tavoite, että tästä pyritään tekemään Suomen kannalta mahdollisimman hyvä, kunhan hallitus olisi yksimielinen siitä, mikä on Suomen kannalta mahdollisimman hyvä ratkaisu? [Jukka Gustafsson: Tähän asti ennen Orpon puhetta samaa mieltä kuin perussuomalaiset oli kokoomus!]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Kosonen.

16.15 Hanna Kosonen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ehkä suurin yllätys tässä keskustelussa on ollut, että eurooppalainen kokoomus on lähtenyt perussuomalaisten EU-vastaiselle linjalle. [Jukka Gustafsson: Juuri näin!] Mutta mikä se hallituksen kanta sitten on? No se on kuultu täällä jo moneen kertaan, mutta kerrataan nyt vielä: Tavoitteet ennallistamis- eli luonnontilanparantamisasetuksessa ovat hyvät, mutta keinot todellakaan eivät ole hyvät. Keinot asetuksessa eivät ole oikeudenmukaiset Euroopan maiden välillä: vaikuttaa siltä, että se, joka tekee eniten, joutuu tulevaisuudessakin tekemään eniten. Asetus on valmisteltu kiireessä, ja se näkyy puutteellisissa vaikutusarvioissa. EU puuttuu valtion budjettiin ja metsiimme — muun muassa. Eikä asetusta pidä hyväksyä, kuten muun muassa ympäristövaliokunta on linjannut, yhteistyössä kokoomuksen kanssa. [Ben Zyskowitz: Se on varsin toinen kuin hallituspuolueiden kanta!] Mutta EU:ssa kuitenkin nyt olemme ja komission ehdotukseen antamassa Suomen kannan, siis täällä eduskunnassa. Suomen eduskunnallahan on erityisen suuri valta EU:n muihin maihin verrattuna EU-asioissa, [Puhemies koputtaa] ja sitä tulemme täällä käyttämään.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Nyt edustaja Pitko.

16.16 Jenni Pitko vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kumpi on tehnyt enemmän vaelluskalojen hyväksi, kokoomus vai vihreät? No ei kumpikaan läheskään tarpeeksi. Vaelluskalat on hyvä esimerkki siitä epäonnistumisesta, minkä olemme meidän luontopolitiikassa Suomessa nähneet. Ihmiset jokivarsilla kärsivät siitä, että vaelluskalakannat ovat kuolleet sukupuuttoon ja kadonneet emmekä vielä 2020-luvullakaan ole onnistuneet tekemään luonnonmukaisia ohitusuomia isoihin jokiimme.

Kun tätä keskustelua kuuntelee, ei voi kuin ihmetellä kokoomuksen lupauksen ja tekojen ristiriitaa. Te väitätte, että te otatte luontokadon tai vaelluskalojen ahdingon tosissanne, mutta miten se näkyy teidän toiminnassanne? Luonnontilan palauttaminen on myös vaelluskalojen palauttamista, ja te kokoomuksessa vastustatte tätä. Tuntuu absurdilta joutua perustelemaan, minkä takia luonnon tilaa pitää parantaa. Me kaikki näemme sen muutoksen ympäristössämme. Emmekö ole samaa mieltä, [Puhemies koputtaa] että kirkkaat vedet, vaelluskalat ja elinvoimainen luonto ovat Suomen etu?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Edustaja Kyllönen.

Pöytäkirja PTK 120/2022 vp

16.17 Merja Kyllönen vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Haluaisin vielä kerran korostaa sitä, että kun on arvioitu, miksi Suomi on suurempien maksajien joukossa, niin aidosti se syy on siinä, että meillä on niitä sisävesiä, joita uhkaa erityisesti rehevöittävä hajakuormitus ja joiden tila on vaarassa heiketä myöskin sisävesillä, ellei tehdä laaja-alaisia toimenpiteitä. Ja valitettavasti nämä maksavat, nämä maksavat meille yli puoli miljardia euroa. Ne ovat jääneet tekemättä, ja siinä ihan varmasti joka ikinen puolue saa katsoa peiliin.

EU-edunvalvonnassa täällä toinen toistemme syytteleminen ei auta yhtään mitään, mutta sen sijaan se auttaa, että meillä on vahva, yhtenäinen linja, jota viedään lävitse sekä neuvostossa että Euroopan parlamentissa, joissa näissä molemmissa toimielimissä asiaa tullaan tulevana kuukausina käsittelemään. Muistuttaisin, että Ruotsi on tuleva puheenjohtajamaa, [Puhemies koputtaa] mikä tarkoittaa myöskin sitä, että heidän on neutraalina toimijana haettava kompromissia tähän asiaan.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ledamot Adlercreutz.

16.19 Anders Adlercreutz r (vastauspuheenvuoro): Ärade talman! Biodiversiteettikato on todellinen asia — joka päivä eläinlajeja ja kasvilajeja kuolee sukupuuttoon. Ilmastonmuutos on todellinen uhka. Nämä vaativat todellisia toimia, eivät pelkästään lauseita puoluepapereissa. No, ennallistamisasetus pyrkii siihen, mutta keinot ovat ongelmalliset. Siihen pyrimme nyt vaikuttamaan.

Oppositio toteaa, että kriittinen linja ei riitä vaan pitää olla jyrkän kielteinen, ja on puhuttu jopa hylkäämisestä, [Ben Zyskowicz: Nykyisen asetuksen!] tietäen, mitä se tarkoittaa, koska tämä asia on selvästi tullut esille valiokuntakuulemisessa. Tällainen itkupotkurairaritaktiikka tarkoittaa, että poistumme neuvottelupöydistä. Se on sama asia kuin hankojen lyöminen tiskiin. Se on sitä, että ulkoistamme päätöksen metsäpolitiikastamme Bulgarialle, Kreikalle, Italialle. Se on opposition linja tässä kysymyksessä.

Haluan vielä varmistaa hallitukselta: kyllähän me neuvottelemme, kyllähän me haluamme niihin neuvottelupöytiin, [Puhemies koputtaa] kyllähän me pyrimme tekemään tästä sellaisen, että se täyttää sen tavoitteet ja myöskin varjelee meidän intressejä?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Malm.

16.20 Niina Malm sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllähän se niin on, että Suomella on oltava vain yksi kanta, ja se kanta täytyy määritellä täällä. Sen takia on aika erikoista nyt penätä sitä kantaa, mikä se on, kun sitä kantaa ollaan juuri nyt muodostamassa. Mielestäni on aika tärkeää demokratian kannalta, että se kanta on juurikin tässä salissa eikä yksistään vain hallituksen käsissä.

Sen sijaan, mitä oikeastaan haluaisin tuoda tässä vielä esiin, kun on puhuttu ympäristöstä ja ollaan puhuttu metsäteollisuudesta, niin muistuttaisin siitä, että ympäristö ja työ kättä lyö. Omassa kotikaupungissani tällä viikolla saimme iloisen uutisen siitä, että Stora Enson jätti-investointi Imatran tehtaiden puunkäsittelyn uudistukseen valmistui aivan hetki sitten, ja tällä investoinnilla pystytään säästämään 500 miljoonaa litraa vettä. Se vähentää 85 prosenttia tehtaan vedenkulutuksesta. Näitä investointeja me tarvitsemme Suomeen myös tulevaisuudessa.

Pöytäkirja PTK 120/2022 vp

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Immonen.

16.21 **Olli Immonen ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Perussuomalaisten mielestä tämä EU:n metsävallankaappausyritys täytyy nyt estää. Metsäpolitiikasta päättäminen on pidettävä kansallisissa käsissä, eikä EU:n saa antaa murentaa enää palastakaan Suomen suvereniteetista. Ennallistamisesitys kuitenkin kiistatta murentaa kansallista budjettisuvereniteettiamme ja suomalaisten omaisuudensuojaa, ja tätä ei voida hyväksyä.

Kysyisinkin hallitukselta: Aiotteko te tehdä EU:n pöydissä selväksi, että EU:n tulee pitää näppinsä erossa Suomen metsäpolitiikasta, vai sallitteko EU:n puuttumisen Suomen metsäpolitiikkaan, kunhan vain rahallinen hinta on oikea ja kustannukset eivät kasva liian suuriksi? Onko itsenäisyys teille kaupan, arvon hallitus?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Nyt vielä välikysymyksen ensimmäinen allekirjoittaja, edustaja Grahn-Laasonen. Sen jälkeen ministereiden vastaukset, ja sen jälkeen siirymme puhujalistaan.

16.22 **Sanni Grahn-Laasonen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ollaanko täällä nyt sitä mieltä, että Ruotsi, joka teki sen toissijaisuushuomautuksen ja linjakkaasti osoitti sitä kautta omaa tahtoaan, on nyt sitten pois neuvottelupöydistä ja tehnyt potkurai-vareita, ja mitä termejä täällä onkaan käytetty? No ei tietenkään. On ihan luonnollista, että jokainen EU-maa puolustaa kansallisesti merkittävissä asioissa omaa etuaan. Se on normaalia toimintaa.

Itse asiassa ennen Marinin hallituksen kautta Suomi on puolustanut omia metsiään ja metsäelinkeinojaan yhtenä kansallisena rintamana. Meille on ollut isänmaan asia huolehtia siitä elinkeinosta, joka tuo meille työtä ja hyvinvointia, ja meidän suomalaisesta luonnosta ja mahdollisuuksista päättää Suomen metsistä kansallisesti, niin kuin toimivaltaan kuuluu.

Tämä välikysymys on jo hyvällä tavalla toiminut niin, että hallitus on joutunut korjaamaan kurssiaan, mutta edelleen jäi epäselväksi kysymys, mikä kanta nyt on otettu, kun keskustusta on sitä mieltä, että hallitus on nyt ottanut kielteisen kannan toisin kuin alkuperäisessä U-kirjeessä, ja pääministeri Marin käytti sitten sanamuotoja, että ei tällaisista kategorista kielteisistä kantaa oteta. Oletteko te hallituspuolueet valmiita nyt eduskunnassa siihen, että Suomen kanta muuttuu myönteisestä kielteiseksi tälle ennallistamisasetukselle, [Puhemies koputtaa] joka tuo Suomelle miljardikustannukset?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Nyt ministereiden vastaukset. Pääministeri Marin, olkaa hyvä.

16.24 **Pääministeri Sanna Marin** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä keskustelussa nyt kyllä kokoomuksen riveistä on kuultu aika monta erilaista kantaa. Edustaja Grahn-Laasonen välikysymyspuheenvuorossa aluksi te totesitte, että Suomen olisi Ruotsin lailla pitänyt vastustaa asetusta alusta alkaen. Toinen lainaus: ”Tässä ei pitäisi olla mitään epäselvää: Suomen tulee ottaa selkeän kielteinen kanta” — eli jo etukäteisesti sanoa, että me äänestämme vastaan. [Välihuutoja kokoomuksen ryhmästä — Puhemies koputtaa] No, sitten täällä on puheenvuoroissa kokoomuksen riveistä todettu, muun muassa puheenjohtaja Orpo totesi, että ei tietenkään, eihän tämä tietenkään sitä tarkoita, että Suomen pitäisi

Pöytäkirja PTK 120/2022 vp

jo etukäteisesti sanoa ei. Eli mikä nyt on kokoomuksen linja? [Ben Zyskowicz: Se, että tässä muodossa selkeän kielteinen kanta!] Pitäisikö meidän etukäteisesti sanoa ei, vai pitäisikö meidän pyrkiä vaikuttamaan? [Välihuutoja — Puhemies koputtaa] Kokoomuksen riiveistä on nyt kahta linjaa.

Itse edustan sitä linjaa, ja hallitus edustaa sitä linjaa, että on asioita, joita me haluamme muuttaa. Me haluamme vaikuttaa ja me haluamme neuvotella. On asioita, joita me haluamme tästä asetuksesta muuttaa, ja pahinta myrkkyä, mitä me voisimme tässä kohtaa tehdä, on sanoa kategorisesti ”ei”. Silloin me emme pystyisi tähän asetuksen sisältöön millään tavalla vaikuttamaan.

Nyt neuvottelut todella alkavat. Me teemme aktiivista työtä sen eteen, että nämä kysymykset, joita valtioneuvosto on omassa kirjelmässään eduskunnallekin alusta pitäen nostanut esiin, [Puhemies koputtaa] esimerkiksi nämä kustannukset... Näitä pitää muuttaa. Jos me emme saa riittävästi muutoksia tähän kokonaisuuteen, sitten Suomi voi aina harkita ja tarvittaessa äänestää ”ei”.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Seuraavaksi ministeri Ohisalo, olkaa hyvä.

16.25 Ympäristö- ja ilmastoministeri Maria Ohisalo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On hyvä jatkaa pääministerin puheenvuoron perään. [Hälinää]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Nyt on ministeri Ohisalolla puheenvuoro.

Pidän hyvin erikoisena sitä, että tässä salissa ja erityisesti kokoomuksen suunnalta nyt tunnutaan sanovan, että komission esitykset menevät sellaisinaan maaliin asti. Mikä esitys on Euroopan unionin tasolla mennyt alusta loppuun sellaisenaan ilman, että siihen on tehty muutoksia? Totta kai me hallituksena vaikutamme tähän niin paljon kuin pystymme, jotta kustannuksia merkittävästi lasketaan Suomen kansantalouden näkökulmasta ja jotta kansallista liikkumatilaa tähän varmistetaan. Aivan selkeä kanta — lukenut jo hallituksen yhteisessä ensimmäisessä U-kirjeessä, joka on se hallituksen kanta. Kannattaa perehtyä, kannattaa lukea.

Hienoa kuulla, että tässä salissa todella kehutaan hallituksen tekemää ympäristöpolitiikkaa. Metso- ja Helmi-ohjelmia kehutaan eli tätä luonnontilan parantamista. Uskon, että oli hallitus sitten minkä värinen tahansa seuraavalla kaudella, niin näihin varmasti halutaan panostaa, koska nyt sitä on täällä niin kovasti kehitetty.

Vielä nostan tähän esille, että emme me Suomessa ehkä kuitenkaan kaikkea ole ihan täydellisesti hoitaneet. Miten voi olla siis, että joka yhdeksäs laji meillä on uhanalainen ja joka toinen luontotyyppi on meillä uhanalainen? [Hannu Hoskonen: Eikä ole!] Kyllähän tämä tarvitsee vielä työtä. Valmis tämä homma ei ole, ja luontokato pitää pysäyttää. Sen takia tämä esitys on tärkeä, mutta siihen pitää vaikuttaa.

Odotan, että sieltä kerrotaan meille niitä komission esityksiä, jotka olisivat sellaisinaan menneet alusta loppuun ilman vaikuttamista ja ilman muutoksia. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ministeri Kurvinen.

16.27 Maa- ja metsätalousministeri Antti Kurvinen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Ensimmäisenä haluan todeta opposition monen edustajan huoleen omai-

Pöytäkirja PTK 120/2022 vp

suudensuojasta ja maanomistajien asemasta, että jaan sen huolen ja se on myös voimakkaasti hallituksen vastauksessa mukana, että siihen täytyy kiinnittää huomiota. Ei voi tulla mitään valtavia suojelumääräyksiä, sellaisia, jotka rajoittaisivat kohtuuttomasti maanomistajien oikeuksia. Se on meille erittäin tärkeä asia.

Puhemies! Täällä on tullut sellainen kuva, että hallituksen alkuperäinen kanta tähän ennallistamiseen olisi ollut jotenkin myönteinen. Alusta lähtien se on ollut kriittinen ja olemme todenneet, että tällainen ei meille sovi. Tämä on ollut ihan selvä asia. Ettei tule mitään väärää käsitystä.

Toisekseen, täällä on syntynyt sellainen kuva, että tämä toissijaisuusilmoitus olisi joku vapaudu vankilasta -kortti. Sellainen se ei todellakaan ole, vaan kyse on ikään kuin prosessiväitteestä, onko EU:lla tähän toimivaltaa vai ei. Jos se prosessiväite kaatuu, niin sitten jyllätään eteenpäin, ja koskee myös Ruotsia tämä asia. Ei Ruotsi ole saanut mitään erivapautta.

Puhemies! Käyn nyt läpi vielä hieman omalta osaltani EU-ennakkovaikeuttamista: Muun muassa kesäkuussa komission varapuheenjohtaja Frans Timmermans, josta täällä on aikaisemminkin puhuttu, kävi Suomessa. Kävin mettässä hänen kanssaan Sipoossa. Olen tavannut maatalouskomissaarin ja puhunut hänen kanssaan tästä. Olen tavannut ympäristökomissaari Sinkevičiusta ja puhunut hänen kanssaan tästä asiasta. Pari kuukautta sitten Strasbourgissa tapasin 12 keskeisintä europarlamentaarikkoa, jotka tätä asiaa käsittelevät. Ja juuri muutama viikko sitten perustettiin tämä For Forest -ryhmäkin tekemään metsäedunvalvontaa.

Sen sanon vielä, arvoisa puhemies, että se, mitä ei ole tullut esille täällä, oli se, että EU-ministerivaliokunta kesäkuussa otti ennakkovaikeuttamiskannan, virallisen, koko hallitusta sitovan ennakkovaikeuttamiskannan, joka sitoo kaikkia, niin minua kuin ministeri Ohisaloa ja pääministeriä ja kaikkia. Eli kyllä nämä väitteet, mitä oppositio on esittänyt, ovat nyt vähän tällaisia Kummeli-juttuja. [Leena Meri: Aika halveksivaa!]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ministeri Tuppurainen.

16.29 Eurooppa- ja omistajaohjausministeri Tytti Tuppurainen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Muutama sana tästä toissijaisuusperiaatteesta, koska se on niin monella tavalla otettu tässä esille. Ensinnäkin tämä kahdeksan viikon sisällä tehtävä toissijaisuushuomautus on sellaisenaan täysin EU:n perussopimusten mukaan kansallisten parlamenttien käsissä. Se on kansallisten parlamenttien käsissä, ja siihen ei valtioneuvosto puutu. Mutta toissijaisuuskantaa voidaan tehdä pitkin matkaa. Valtioneuvosto on sitä omalta osaltaan arvioinut, ja mikäli tämä esitys etenee neuvostossa tavalla, että on syytä ottaa uudestaan toissijaisuuskortti esille, me voimme sen tehdä missä tahansa prosessin vaiheessa. Eli tästä ei olla millään tavalla myöhässä, vaan tähän voidaan vielä puuttua.

Mutta on toisaalta niin, että ei tämä toissijaisuuskysymys ole tässä mikään kaikki autuaaksi muuttava tekijä. [Kimmo Kiljunen: Juuri niin, se on toissijainen kysymys!] Siinä ei oteta kantaa juridisesti siihen, onko EU:lla toimivaltaa johonkin kysymykseen, vaan arvioidaan poliittisesti sitä, onko EU:n toimivallan käyttäminen asianmukaista. Ja sitä asianmukaisuutta arvioidaan sillä perusteella, onko EU:n toimivallan käyttäminen välttämätöntä — tarvitaanko EU:ta välttämättä, jotta joku asia saadaan eteenpäin — tai onko tämä EU:n toimivallan käyttäminen eurooppalaista lisäarvoa tuovaa, niin että jäsenmaat eivät

Pöytäkirja PTK 120/2022 vp

yksin saisi jotain tiettyä aikaiseksi. Tähän sitä toissijaisuusperiaatetta käytetään, mutta sillä ei sen enempää hyväksytä kuin hylätä yhtään ainutta asiaa.

Nyt on, puhemies, kysymys siitä, että tässä salissa ja — uskallan sanoa — tässä isänmaassa, tässä Suomenmaassa, on täysin yhteinen käsitys siitä, että metsäpolitiikka on kansallista. Siitä ei ole epäilystäkään, ei Marinin hallituksessa, ei tässä salissa, ei suomalaisessa yhteiskunnassa. Me haluamme pitää metsäpolitiikan kansallisissa käsissä. Ja tähän me olemme ennakkovaikuttaneet. Se oli keskeinen EU-ministerivaliokunnan hyväksymä ennakkovaikuttamislinjaus, ja tämä on selkeästi viestitty komissiolle, ja tätä työtä jatketaan. Me emme ole mistään myöhässä. Nyt on vasta komission esitys, eikä missään kirkossa ole kuulutettu, että komissio saisi Euroopan unionissa esityksensä lävitse sellaisena kuin se haluaa. Neuvottelut ovat vasta alussa, ja aivan kuten pääministeri Marin on täällä useasti tuonut esille, [Puhemies koputtaa] nyt on Suomen paikka vaikuttaa. [Puhemies: Ja nyt on aika täyttynyt!] Nyt on tarkka paikka, ettemme pelaa itseämme sivuraiteelle, niin että muut maat päättävät ennallistamisasetuksen sisällön ja me joudumme sen vain hyväksymään.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Och ännu minister Henriksson.

16.31 Oikeusministeri Anna-Maja Henriksson (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Erittäin hyvä puheenvuoro ministeri Tuppuraiselta, ja yhdyn kaikkeen siihen, mitä hän tässä sanoi. Omaisuudensuoja on meille kaikille tärkeä. Se on tärkeä perusoikeus Suomessa, ja siitä pidetään myös tässä kiinni. Myös metsäpolitiikka kuuluu meille. Se on kansallista politiikkaa. Kaikki nämä asiat tuodaan myös Suomen kannassa esille erittäin selkeästi, ja mielestäni pääministeri on vastannut erittäin selkeästi myös näihin opposition esittämiin kysymyksiin.

Suomihan haluaa vaikuttaa, meidän haluamme vaikuttaa tähän lopputulokseen, koska me emme ole tyytyväisiä tähän, mitä komissio nyt on esittänyt. Tästä on kyse, ja meidän pitää sitten pelata korttimme niin, että ei pelata itseämme paitsioon. Se ei ole Suomen etu eikä suomalaisten etu, ja sen takia tässä toimitaan nyt niin kuin toimitaan, ja olen iloinen siitä, että myös kokoomuksen riveistä on nyt kuultu sellaista puhetta, että totta kai pitää vaikuttaa. Silloin lähdän siitä, että silloin myös ymmärretään, että silloin pitää pelata korttinsa tässä vaiheessa oikein, ja siihen hallitus pyrkii, ja se on suomalaisten ja Suomen etu.

Tässä meidän kannassamme ja pääministerin puheessa tuli hyvin selkeästi esille myös se, että mikäli näissä neuvotteluissa ei saavuteta hyväksyttävää kokonaisratkaisua, niin Suomella on perusteet äänestää lopputulosta vastaan. Voiko sen selkeämmin sanoa?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin, kiitokset. — Nyt puhujalistaan. Edustaja Turtiainen.

16.33 Ano Turtiainen vkk: Arvoisa puhemies! Tähän välikysymykseen kysyttiin mukaan koko eduskunta, ja koska tämä on ensimmäinen kerta, kun myös minua täten kysyttiin mukaan, on luonnollista, että allekirjoitin välikysymyksen, ja näin haluan olla mukana kaatamassa hallitusta. Nykyinen hallitus tulee kaataa pelkästään jo sen vuoksi, että se on osoittautunut toimissaan ulkomailta ohjatuksi. Suomalaiset ansaitsevat toimintakykyisen hallituksen, joka ajaa Suomen ja suomalaisten etua kaikessa, siis ihan kaikessa.

Pöytäkirja PTK 120/2022 vp

Vaikka nykyinen hallitus kaatuisi tähän välikysymykseen, ei suomalaisilla ole silti mitään aihetta minkäänlaisiin juhliin. Vai kuvitteleeko joku, että tämän eduskunnan sotahullusta oppositiosta löytyisi muka sellaista ainesta, että mahdollinen uusi hallitus olisi jollain tavalla nykyistä parempi? Minä väitän, että jos nykyinen oppositio olisi ollut hallituksessa vaikka edesmenneen niin sanotun pandemian aikana, olisivat hallituksen toteuttamat ja yhteiskunnallemme järkyttävää hallaa aiheuttaneet poikkeustoimet olleet vielä rajumpia ja pahimmillaan ajaneet maamme jopa sisällissotaan. Ja jos nyt olisimme nykyisen opposition johtamana ottamassa vastaan tätä lännen järkyttävää sotapropagandaa, todennäköisesti maaperällämme olisi jo ydinaseita puhumattakaan siitä, mitä muuta siitä olisi jo seurannut.

Ennen kaikkea Suomi tarvitsee uskottavan hallituksen, jolla on kanttia vetää Nato-hakemus pois ja sanoa Euroopan unionille hyvästi. Valitettavasti noin uskottavaa hallitusta ei tämän eduskunnan aineksista saada veistettyä edes kirveellä. Eli tarvitaan uudet vaalit. Vähiten tämä kelvoton eduskunta pystyy aiheuttamaan hallaa, kun Marinin hallitus kaadetaan ja tuleviin vaaleihin saakka mennään virkamieshallituksella.

Hyvää tämän eduskunnan toiminnassa on se, että sen kyvyttömyys on ajanut kourallisen pienpuolueväkeä meuhkaamaan säännöllisesti eduskunnan ulkopuolelle ja vaatimaan kyvyttömältä eduskunnalta itselleen oikeuksia, ja se on siten paljastanut myös oman ymmärtämättömyytensä ja kelvottomuutensa. Sysipimeään pirttiin ei tullutkaan valoa, vaikka kuinka säkillä kannettiin. Onneksi valta kuuluu kansalle, ja onneksi tavalliset kansalaiset ovat niin viisaita, että toteuttavat sen oikean, toimivan ja oikeasti ison mielenilmauksen vasta sitten seuraavissa vaaleissa.

Hyvät kollegat, halusitte tai ette, mutta seuraavat vaalit tulevat olemaan Nato- ja EU-erovaalit. Ja kyllähän te sen jo tiedätte, ja siksi en yhtään ihmettele, vaikka te olisitte jo keskenänne yrittäneet sopia jopa tulevien vaalien siirtämisestä. Jos näin on, sen vuoksiko te lietsotte sotaa maaperällemme, niin että se olisi tarpeeksi painava syy siirtää vaaleja?

Arvoisa puhemies! Suomalaiset ovat rauhaa rakastava kansa, ja koska tämä eduskunta on osoittautunut täysin kelvottomaksi kaikessa sotahulluudessaan, esitän epäluottamusta koko eduskunnalle. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Kiitos. — Arvoisat edustajat, pyritään pitämään puheenvuorot tässä ennallistamisasetuksessa. — Edustaja Piirainen näyttää tästä esimerkkiä. Olkaa hyvä.

16.38 Raimo Piirainen sd: Arvoisa puhemies! Ennallistamisasetuksessa on kyse luontokadon pysäyttämiseen tähtäävistä EU:n laajuisista luonnon monimuotoisuutta koskevista tavoitteista ja niiden seurannasta. Ehdotus edellyttäisi elinympäristöjen ja lajistojen tilan parantamista ja koskisi laajasti eri ekosysteemejä jopa 70 vuotta taaksepäin. Ennallistamisasetuksen tavoitteet ovat osin hyvät, mutta tulokulma on väärä. Asetuksella komissio pyrkii puuttumaan kansalliseen päätösvaltaan omilla ennallistamistoimenpiteillään ja murtaamaan Suomen budjettivaltaa.

Arvoisa puhemies! Valtioneuvoston kirjelmässä on todettu komission arvioon perustuen, että Suomelle muodostuvat vuotuiset kustannukset olisivat 931 miljoonaa euroa. EU:n jäsenvaltioille arvioiduista kokonaiskustannuksista tämä olisi 12,6 prosenttia. Suomen maksuosuus EU:n budjettiin on nykyisin 1,77 prosenttia. Suomelle kohdistuisi kolmanneksi eniten kustannuksia Ranskan ja Espanjan jälkeen, ja bruttokansantuotteeseen

Pöytäkirja PTK 120/2022 vp

suhteutettuna Suomelle aiheutuisi eniten kustannuksia, 0,39 prosenttia bkt:stä. Puolet Suomelle kohdistuvista vuotuisista kustannuksista aiheutuisi sisävesien ennallistamisesta, noin viidennes metsien ennallistamisesta ja noin kuudennes turvemaiden ennallistamisesta.

Arvoisa puhemies! Ehdotusten vaikutusten arvioinnin ja keinojen oikeasuhtaisuuden varmistamisen kannalta olennaista on, etteivät sääntelyn sisältö ja soveltamisala jää riippuvaisiksi ehdotetuista delegoiduista säädöksistä. Neuvotteluissa tulee suhtautua erittäin varauksellisesti delegoitujen säädösten käyttöön, joka koskee erityisesti asetuksen liitteitä 1—6. Ehdotukseen sisältyisi niin sanottu heikentämisvelvoite, joka ulottuisi kaikkien luontodirektiivin liitteen 1 lueteltuihin luontotyyppien esiintymiin riippumatta siitä, onko jäsenvaltio sisällyttänyt esiintymän kansalliseen Natura 2000 -verkostoon vai ei. Suhteellisuusperiaatteen kannalta valtioneuvoston ehdotusta on pidettävä ongelmallisena. Ehdotuksen on arvioitu merkitsevän ehdotetussa muodossaan tiettyjen luontotyyppien ja elinympäristöjen ehdotonta heikentämiskieltoa.

On syytä kiinnittää huomiota myös siihen, että ehdotuksen vaikutusarviossa ei ole tarkasteltu sääntelyn epäsuoria vaikutuksia. Esimerkiksi puun saatavuuden heikkenemisellä voi olla merkittäviä vaikutuksia arvonalisäykseen ja työllisyyteen metsäsektorilla sekä muilla kansantalouden toimialoilla. Lisäksi tulee kiinnittää huomiota ja arvioida ehdotuksen alueellisia vaikutuksia. Erityisesti turvepeltojen ennallistamista koskevilla tavoitteilla olisi aluetaloudellisia vaikutuksia, eikä ehdotuksessa ole myöskään arvioitu asian merkitystä huoltovarmuuden tai ruokaturvan kannalta.

Arvoisa puhemies! Suomen ei tule hyväksyä esitystä ehdotetussa muodossaan, vaan sitä koskevissa jatkoneuvotteluissa tulee edellyttää valtioneuvoston kanssa todettujen ja myös eri valiokuntien esille nostamien epäkohtien korjaamista. Ehdotuksen jatkovalmistelun aikana on toteutettava kattavaa ehdotuksen kustannusten ja hyötyjen arviointia sääntelyn hyväksyttävyyden selvittämiseksi. Suomen tulee vaikuttaa asetuksen jatkovalmistelussa aktiivisesti yhdessä samanmielisten jäsenvaltioiden kanssa niin, että asetuksessa turvataan riittävä kansallinen liikkumavara, velvoitteiden oikeasuhtaisuus sekä valtiolle aiheutuvien kustannusten kohtuullisuus ja oikeudenmukainen kohdistuminen. — Kiitoksia.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Kiitoksia. — Edustaja Virolainen.

16.42 Anne-Mari Virolainen kok: Arvoisa herra puhemies! Luonnon monimuotoisuuden turvaaminen on tavoite, jonka tulee velvoittaa tasapuolisesti koko Eurooppaa. Nyt käsitellyssä oleva komission esitys asetukseksi EU:n jäsenmaiden luontoa koskevasta ennallistamisesta ei kuitenkaan vastaa tavoitteeseensa oikealla tavalla. Esitys velvoittaa Euroopan maista kaikkein eniten Suomea, joka on kuitenkin kantanut vastuunsa. Me olemme pitäneet metsistämme Euroopan parasta huolta.

Asetuksessa metsien palauttamisen vertailuvuodeksi otetaan 1950-luku. Suomi oli tuolloin sotien jälkeisessä jälleenrakennusvaiheessa. Metsätuotteilla Suomi juuri nousi. Sotien jälkeisessä Suomessa keskeinen luonnonvaramme eli metsä on ollut meidän hyvinvointiyhteiskuntamme keskeinen rakennuspilari.

Suomessa metsään on suhtauduttu aina kunnioituksella. Me kohtelemme metsää uusiutuvana luonnonvarana, istutamme hakkuiden jälkeen aina uutta. Olemme pitäneet huolta metsien uusiutumisesta ja kestäväydestä kautta aikojen. Näin myös hiilinielumme ovat Euroopan mittavimmat.

Pöytäkirja PTK 120/2022 vp

Luonnon monimuotoisuuden turvaaminen ja luontokadon ehkäiseminen ovat äärimmäisen tärkeitä tavoitteita. Toimien on kuitenkin oltava vaikuttavia, kohtuullisia ja kustannustehokkaita, ja niiden on jakauduttava oikeudenmukaisesti, niin kuin monessa muussakin EU:n yhteistoimessa, mutta ei kuitenkaan sillä tavalla, että vastuullisesti toimineet maat, kuten Suomi, saavat mitalikseen paljon muita painavammat velvoitteet.

Arvoisa puhemies! Välikysymyksessämme nostimme esille Suomen EU-ennakkovaihtamisen tärkeyden. Suomen EU-politiikkaa pitää johtaa pääministerin, joka varmistaa hallituksensa yksituumaisuuden. Ja kuten tuossa aiemmin jo debattipuheenvuorossani sainoin, tämä huoli ennakkovaihtamisesta on aito. Tämä ei ole mitään vaalikamppailua. Kun me vaikutamme, meidän viestien pitää olla selkeät ja niiden pitää olla yhteneväiset eri tasoilla. On kysymys sitten asiantuntijoiden neuvotteluista tai ministereiden neuvotteluista, aina sama viesti — toisto, toisto, toisto.

Tämä prosessi on ollut aavistuksen erikoinen. Kun hallitus sai aikaiseksi yhteisen kantansa EU-ministerivaliokunnassa, niin se hallituksen kanta on tässä talossa muuttunut hyvinkin paljon. Kun me katsomme maa- ja metsätalousvaliokunnan, ympäristövaliokunnan ja talousvaliokunnan lausuntoja, niin näissä valiokunnissa keskustan, SDP:n ja RKP:n kansanedustajat ovat yhtyneet kokoomuksen mielipiteisiin hallituksen silloista EU-ministerivaliokunnassa tehtyä kantaa vastaan.

Nyt kun me saimme kuulla välikysymysvastauksen iltapäivällä, niin sanoitus oli muuttunut hyvinkin tiukaksi suhteessa tähän hallituksen alkuperäiseen kantaan, ja ilmeisesti näin oli tapahtunut juuri keskustan vaatimuksesta. Me olemme eri medioista lukeneet keskustan ministereiden ja edustajien tiukoista kannoista — mikä minulle on sopinut oikein mainiosti. Ne kannat ovat hyvin samankaltaisia, mistä me olemme kokoomuksessakin puhuneet.

Arvoisa puhemies! On aivan selvää, että metsäpolitiikka kuuluu kansalliseen päätöksentekoon. Kaikille tässä huoneessa ja kaikille suomalaisille on aivan varmasti selvää, kuinka tärkeästä asiasta nyt on kysymys. En tiedä, onko oikein sanoa, että jännityksellä odotamme, millaisen kannan saamme suuressa valiokunnassa ulos — siihen on vielä pari viikkoa aikaa — mutta silti, kun kuuntelin tätä keskustelua, kiinnitin huomiota siihen, että vihreiden eduskuntaryhmän edustajilla ja keskustan edustajilla oli melkolailla eriäviä linjauksia vieläkin.

Ministeri Ohisalo, kun kuuntelette näitä meidän puheenvuorojamme tässä illalla, niin haluan vielä korostaa teille sitä, että kokoomuksen kanta on kielteinen tähän nykyiseen komission asetukseen. Se ei kuitenkaan tarkoita sitä, että sanoisimme tack och adjö ja lähtisimme pois pöydästä. Ei suinkaan. Me haluamme käydä keskustelun kriittisistä ongelmakohdista ja tehdä omat parannusehdotuksemme siihen, ja seuraava paikka, missä tulemme näin toimimaan, on eduskunnan suuri valiokunta. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Kiitos. — Edustaja Ovaska.

16.47 Jouni Ovaska kesk: Arvoisa herra puhemies! Tänään tässä salissa ovat tunteet leikkuneet aika voimakkaasti, ja se kertoo siitä, että metsät ovat tärkeä asia suomalaisille. Puhdas luonto, ympäristö — niitä me haluamme puolustaa. Samalla me haluamme puolustaa omaisuudensuojaa ja niitä tuhansia, tuhansia, tuhansia metsänomistajia, joita on ympäri Suomen. Siten me heitä parhaiten tietysti puolustamme, että on laaja yhteinen näkemys eduskunnassa. Valiokunnissa on nyt nähty, että me pystymme muodostamaan sellaisen

enemmistön yli hallitus—oppositio-rajojen, ja tätä pitää nyt sitten vain jatkaa, kun mennään kohti sitä suuren valiokunnan kokousta, tämän kuun loppuun, jossa sitten Suomen kanta lopulta muodostetaan.

Haluan oikaista hiukan, arvoisa puhemies, kokoomuksen väitteitä siitä, että ennakkovai-
kuttamisessa on epäonnistuttu ja ollaan täysin myöhässä. Kun me seuraamme keskustelua
muualla Euroopassa, niin siellä jäsenvaltiot pikkuhiljaa heräilevät tähän esitykseen ja al-
kavat käsitellä asiaa. Me tiedämme, että vieläkkään ministerit eivät ole olleet kertaakaan
koolla tämän asian ympärillä ja ensimmäinen kokoontuminen on vasta sitten joulukuussa,
ja sitä varten Suomi ja eduskunta valmistelevat tällä hetkellä tymäkkää kantaa ja niitä reu-
naehtoja neuvotteluihin ja listaavat niitä kohtia, joita haluamme neuvotteluissa nostaa
esiin. Eli kuten keskustelussa aikaisemmin tänään on jo käynyt ilmi, tämä esitys, jonka ko-
missio on meille antanut, on liian kallis, se ei ota huomioon niitä vapaaehtoisia toimia, joi-
ta Suomessa tehdään ja tullaan jatkossakin tekemään, ja se uhkaa myöskin meidän maa- ja
metsätaloutta. Eli on aivan selvä, että tämä esitys sellaisenaan ei siis käy — kuten hallitus,
kuten Suomen Keskusta ja kuten Kansallinen Kokoomus ovat sen täällä salissa tänään to-
denneet, esitys ei sellaisenaan käy, joten toivon nyt, arvoisa kokoomus: vetäkää pois väli-
kysymyksenne. [Eveliina Heinäluoma: Kyllä!] Teidän tavoitteenne on nyt onnistunut. Te
olette nostaneet keskusteluun tämän metsäpolitiikan, ja me, hallitus ja eduskunta, olemme
kaikki samaa mieltä, että tähän asiaan pitää nyt vaikuttaa ja yhteisellä suomalaisella äänel-
lä. Eli vetäkää välikysymyksenne pois. [Eveliina Heinäluoma: Missä on kokoomus?] —
Sieltä edustaja Heinäluoma esitti hyvän kysymyksen, arvoisa puhemies: missä on kokoo-
mus? Se kertoo siitä, että televisiolähetys on päättynyt. [Naurua] Silloin kun lähetys päät-
tyy, täältä salista lähdetään aika nopeasti pois.

Sehän kävi ilmi, että täällä he puolustivat Suomen metsiä hyvin voimakkaasti Yleisra-
dion kertoessa siitä Suomen kansalle, mutta me kaikki tiedämme, että kun katsomme ää-
nestystuloksia tuolta Euroopan parlamentista, kokoomuksen kolmesta mepistä yksi äänes-
tää välillä tyhjää, yksi puolesta ja yksi vastaan. Se on plus miinus nolla. Se on plus miinus
nolla Suomen kannalta, ja kaikki me tiedämme, että kun Suomi muodostaa kannan ja jä-
senvaltiot muodostavat kantoja mennessään neuvostoon, niin siellä neuvotellaan. Samalla
lailla Euroopan parlamentti on yksi porukka, jonka kanssa sitten neuvotteluja käydään, ja
olisi tärkeää, että siellä Euroopan parlamentissa olisi sellaisia meppejä, jotka ajattelevat
suomalaista maa- ja metsätaloutta. Näin on ollut. Esimerkiksi keskustan mepit Elsi Katai-
nen ja Mauri Pekkarinen ovat hyvin voimakkaasti puolustaneet suomalaista metsätaloutta.
Samoin on esimerkiksi Eero Heinäluoma SDP:stä hyvin voimakkaasti suomalaisen metsä-
talouden ja suomalaisen metsänomistajan puolella. [Leena Meri: Samoin perussuomalai-
set!] — Ja Leena Mereltä erittäin hyvä havainto: myöskin perussuomalaiset. — Eli tällais-
ta koalitiota meidän pitää rakentaa, kun me puolustamme Suomea, suomalaista metsäta-
loutta ja Suomen ääntä Euroopassa.

Mutta loppuun, arvoisa puhemies: Miksi kokoomus sitten teki välikysymyksen? No, he
tietysti seuraavat kannatusmittauksia, toisaalta innostuneena mutta toisaalta huolissaan.
Jos nämä kannatusmittaukset nyt toteutuvat seuraavissa vaaleissa — toivottavasti eivät to-
teudu — ja mikäli Petteri Orpo on Suomen seuraava pääministeri, niin tämä asia on hänen
edessään. [Raimo Piirainen: Juuri näin!] Hän neuvottelee Suomen kannasta, ja hän neuvot-
telee siitä, miten Suomi vaikuttaa Euroopassa. Eli kokoomuksen täytyy nyt tarkkaan kat-
soa, mitä tähän paperiin kirjoitetaan.

Pöytäkirja PTK 120/2022 vp

Vielä loppuun, arvoisa puhemies, toissijaisuudesta: Kun puhutaan toissijaisuudesta, niin se tarkoittaa, että sitä arvioidaan sitten sen mukaan, kenellä se toimivalta on, onko se Brysselissä vai onko se Helsingissä, mutta jos ei ole toimivaltaa asiaan — kuten metsäpolitiikassa me katsomme, että ei ole EU:lla toimivaltaa — niin ei silloin toissijaisuutta arvioida, koska me katsomme, että metsäpolitiikka on Suomen käsissä eikä Brysselin käsissä.

Näin, arvoisa puhemies, [Puhemies koputtaa] tehdään yhdessä näitä asioita.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Edustaja Pitko.

16.52 Jenni Pitko vihr: Arvoisa puhemies! Jos yhtään haluaa kuunnella asiantuntijoita, on selvää, että meidän luonto on taantunut järkyttävällä tavalla ihmisen toiminnan vuoksi. Luonto on hätätilassa sekä Suomessa että maailmassa laajemmin. Siksi on aivan selvää, että luonnon tilan kohentaminen ja parempi luonnonsuojelu ovat välttämättömiä asioita. Tuntuu absurdilta joutua perustelemaan, miksi tämä tilanne pitäisi ottaa vakavammin kuin se nyt on otettu. Suomi on lukuisia kertoja monien hallitusten ja monien puolueiden toimesta sitoutunut torjumaan luontokatoa ja pysäyttämään luonnon monimuotoisuuden heikkenemisen, ja joka kerta Suomi on pettänyt nuo lupaukset. Ei meillä ole tällaiseen enää varaa. Luonto kun taantuu riittävästi, taannumme myös me. Ei ihminen selviä ilman luontoa — sen pitäisi olla kaikille selvä.

Luonnontilan parantaminen ja ennallistaminen halutaan usein, kuten tässäkin välikysymyksessä, saada kuulostamaan siltä, että siitä olisi enemmän haittaa kuin hyötyä. Tämä ei pidä paikkaansa. Edellä mainittujen eksistentiaalisten kysymysten lisäksi sitoutumalla ennallistamiseen ja luonnon elvyttämiseen saadaan itse asiassa runsaasti hyötyjä. Ennallistamisen hyödyt avautuvat paremmin, kun mietimme, millaisia vaikutuksia sillä voi olla vaikkapa jokaisen meistä lähiluontoon. Kun pidämme huolta vesistöjen tilasta, se näkyy muun muassa virkistätymispaikoilla, kuten uimarannoilla, kun vedet ovat kirikkaampia. Kun vähennämme avohakkuita, autamme monia metsien lintulajeja ja muitakin lajeja pysymään lähimetsissämme ja palaamaan sinne. Marjoja ja sieniä on varmastikin enemmän kerättäväksi. Suojelemalla ja lisäämällä monimuotoisuutta parannamme myös pölyttäjien tilanetta, mikä puolestaan auttaa satoisuutta vaikka omalla pihalla.

Usein puhutaan vaelluskalojen kohtalosta yhtenä Suomen luonnonsuojelun epäonnistumisena. Luonnon tilan ennallistaminen on myös kalateiden rakentamista padottuihin jokiin. Ennallistamisen myötä lohi voisi jälleen nousta ylävirtaan paikoissa, joissa sitä ei ole tapahtunut kymmeneen vuosiin.

Eikä ole kyse tietenkään pelkästään luonnon hyvinvoinnista, mikä itsessään on tärkein asia, vaan kyse on myös ihmisen hyvinvoinnista. Kaupungeissa viheralueiden lisääntyminen ja luonnon varjeleminen lisäävät viihtyvyyttä. Sellainen kaupunkitila, jossa luontoa on enemmän, houkuttelee enemmän viettämään siellä aikaa, ja sillä on myös kansanterveydellisiä ulottuvuuksia — houkuttelevampi ja viihtyisämpi kaupunki lisää muun muassa halua liikkuu. Vehreys suojaa myös kuumuudelta. Me olemme Suomessakin saaneet viime kesinä kokea ennätysellisiä helteitä. On myös viitteitä siitä, että monipuolisempi kaupunkiluonto lisää väestön vastustuskykyä tauteja vastaan. Tätä kaikkea me voimme saada, kun parannamme meidän luonnon tilaa.

Ilmastonmuutos ja luontokato kulkevat käsi kädessä. Molempien torjunta on keskeistä, eikä toisessa voida onnistua ilman toista. Monimuotoinen luonto sopeutuu paremmin muuttuvaan ilmastoon. Tämä on nähdäkseni myös täällä paljon esille nostetun metsäteol-

Pöytäkirja PTK 120/2022 vp

lisuuden etu. Ilmastonmuutos lisää esimerkiksi tuholaisriskejä metsissä, ja parantamalla metsien, myös talousmetsien, luonnon tilaa myös suojaudumme paremmin tuholaisriskiltä ja esimerkiksi myrskytuhoilta, jotka kovimmin osuvat avohakkuualueiden reunoille.

Tässä salissa on esitetty tänään, että luonnon ennallistaminen on tuomio Suomelle tai Suomen metsäteollisuudelle. Tämä on aivan väärin. Lukuisat esimerkit ovat osoittaneet, että aiemminkaan järkevät luonnon tilaa parantavat ja luonnonsuojelun tasoa kiristäneet lait eivät ole tuhonneet elinkeinoja, vaan ne ovat tehneet Suomen elinkeinoista maailman ympäristöystävällisimpiä, ja se on tällä hetkellä meidän yhteinen ylpeys.

Toivon, että tässä salissa vihdoinkin herättäisiin siihen, mikä kriisi luonnontilan heikkeneminen meillä on tänä päivänä. [Leena Meri: Se lukee täällä välikysymyksessä!] Tämä esitys auttaa meitä torjumaan sitä — se auttaa torjumaan sitä Suomessa ja Euroopassa. Itse näen tämän Suomen kansallisena etuna.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ledamot Adlercreutz.

16.58 Anders Adlercreutz r: Arvoisa puhemies! Tämän me tiedämme: Tiedämme, että luontokato on todellinen asia. Joka päivä eläin- ja kasvilajeja kuolee sukupuuttoon. Kairon ilmastokokouksessa pyritään taas saamaan yhteisymmärrys siitä, miten pääsisimme yhteisen tavoitteemme mukaisesti siihen, että ilmaston lämpeneminen saataisiin pysäytettyä puoleentoista asteeseen. Nämä ovat faktoja, tosiasioita, ja sellaisina ne tulee ottaa vakavasti. Niiden vakavasti ottaminen tarkoittaa myös tekoja.

Fakta on myöskin se, että Suomi on metsäinen maa. Fakta on se, että yli kaksi kolmasosaa Euroopan suojelluista metsistä sijaitsee Suomessa. Suomessa luonto on muuttunut huomattavan paljon sitten toisen maailmansodan, ja iso osa meidän metsistämme on yksityisessä omistuksessa. Niitä suojaa siis omistusoikeus. Tästä syntyy se ristiriita, jonka takia EU:n ennallistamisasetus on aiheuttanut paljon keskustelua. Meillä on komission kanssa yhteinen tavoite mutta eriävä näkemys siitä, miten siihen parhaiten päästään. Tämän hallitus on todennut omassa kannanotossaan. Sama on todettu myös lukuisissa valiokuntien lausunnoissa.

Oppositio ajattelee kuitenkin toisin. Kokoomus, perussuomalaiset ja KD sanovat, että meidän kantamme tulisi olla jyrkän kielteinen, ja puhuivat hylkäämisestä. Oppositio on valinnut taktiikakseen neliraajajarrutuksen, tietäen, mitä se tarkoittaa, tietäen, että se tarkoittaa, että Suomen metsäpolitiikasta silloin päättävät Bulgaria, Kreikka, Italia ja Espanja. Se ei ole vaikuttamista vaan hanskojen tiskiin lyömistä. Se on äärimmäisen vastuuton kanta, vaikka toki ymmärrän, että se on sisäpolitiikkaa. Ymmärrän, että sillä saa peukkuja somessa, mutta se ei muuta sitä tosiasiaa, että se on vastuuton linjaus.

Asetus tulee, ja siihen tulee vaikuttaa. Hallitus vaikuttaa, ja niin joutuu muuten seuraavakin hallitus tekemään.

Suomen osaamiseen luotetaan näissä kysymyksissä. Suomea kuullaan, mutta meitä kuullaan vain jos olemme pelissä mukana, vain jos me olemme kertomassa, että kustannukset ovat meille kohtuuttomat, vain jos olemme mukana kertomassa, että vertailuvuosi on meille kohtuuton.

Mutta Ruotsi, oppositio sanoo, mutta Ruotsi. Ruotsin eduskunta teki toissijaisuusilmoituksen. Se ei tehnyt sitä hallituksen kannan pohjalta, koska sellaista ei Ruotsissa vielä ole, toisin kuin oppositio on antanut ymmärtää. Se teki sen omasta aloitteestaan, itsenäisesti. Sen mekin täällä eduskunnassa olisimme voineet tehdä. Se ei olisi käytännön tasolla muut-

Pöytäkirja PTK 120/2022 vp

tanut mitään, mutta sen olisimme voineet tehdä. Sen olisivat voineet laittaa alulle tämän välikysymyksen allekirjoittajat, mutta sitä he tai kukaan muu ei tehnyt.

Haluamme tähän asetukseen muutoksia niin, että sen tavoitteet täyttyvät kestävästi, koska tavoitteet ovat tärkeitä, koska luonnosta ja ympäristöstä tulee pitää huolta myös käytännön tekojen tasolla. Huolen tulee ulottua myös tavoiteohjelmien sivujen ulkopuolelle.

Arvoisa puhemies! Haluamme asetukseen muutoksia, koska haluamme varmistaa, että metsäpolitiikka jatkossakin on omissa käsissämme. Uskomme, että me pystymme parhaiten pääsemään tavoitteeseen — kuten suuri valiokuntakin on todennut — vaikuttamalla asetukseen neuvottelujen kautta. Oppositio puhuu epäonnistuneesta vaikuttamisesta ja ehdottaa käytännössä, ettemme pyrkisi vaikuttamaan ollenkaan. Hallitus sen sijaan vaikuttaa, ei itkupotkuraivarein vaan olemalla mukana, rakentavasti omaa asiantuntemustamme esille tuoden. Toivon, että oppositiokin tulisi tälle linjalle mukaan vaikuttamaan.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Heinäluoma.

17.02 Eveliina Heinäluoma sd: Arvoisa puhemies! Luontokato on suoraan seurausta ihmisten toiminnasta. Suomelle tärkeän metsäteollisuuden ja luonnon monimuotoisuuden ei kuitenkaan tarvitse olla toisiaan pois sulkevia asioita. Metsäteollisuus on keskeinen hyvinvoinnin tuoja Suomessa, ja sillä on meille hyvin suuri taloudellinen merkitys. Metsäteollisuuden tuotannon arvo oli vuonna 2021 yli 18 miljardia euroa. Suomen tavaraviennistä metsäteollisuuden viennin osuus on noin 17 prosenttia. Kuten aiemmin tässä keskustelussa on jo todettu, ennallistettavasta pinta-alasta metsien osuus on vain yksi viidesosa kokonaisuudesta.

Neuvottelut ovat edessä, ja nyt on tärkeää, että Suomen edunvalvonta on yhtenäistä ja viesti selvä: tällaisenaan ehdotuksen kustannukset ovat Suomelle liian suuret. Siksi asetusta täytyy muuttaa ja sallia Suomelle paremmat työkalut omien metsiensä ja luontonsa suojeluun. Nyt tuleekin löytää ratkaisu, joka parhaiten turvaa metsien vastuullisen käytön ja kansallisen metsäpolitiikan mutta samalla huomioi luonnonsuojelun tarpeet. Meillä on Suomessa valtavasti osaamista, ja tiedämme kansallisesti, mitkä ratkaisut ovat meillä toimivimpia tavoitteiden saavuttamiseksi.

Arvoisa puhemies! On huolestuttavaa, että lähes kolmannes kaikista Suomen lajeista kuuluu uhanalaisten ja silmällä pidettävien lajien punaiselle listalle. Näistä lajeista lähes kolmannes elää meidän metsissä. Lajirikkaiden luonnonmetsien hävittäminen on Suomen luonnon monimuotoisuudelle kohtalon kysymys. Syke ja Luonnonvarakeskus Luke ovat myös todenneet, ettei Suomen luonnon monimuotoisuuden köyhtymistä ole saatu strategiapuheista, toimenpideohjelmista ja kansainvälisistä sopimuksista huolimatta pysäytettyä. Suomi on sitoutunut luonnon monimuotoisuuden suojelemiseen yli sadassa kansainvälisessä ympäristösopimuksessa ja hyväksynyt myöskin EU:n biodiversiteettistrategian, jonka tavoitteena on luontokadon pysäyttäminen vuoteen 2030 mennessä. Meillä on vahva tahto viedä myös suomalaista metsienkäyttöä kestäväan suuntaan ja löytää ratkaisuja luontokadon torjumiseksi.

Arvoisa puhemies! Tämä kysymys ei ole joko—tai vaan sekä—että. On meidän kaikkien etu, että pidämme huolta metsistämme ja säilytämme myös meidän hyvinvoinnin rahoituksen kannalta tärkeän metsätalouden kestäväan tulevaisuuden. Suomen pitää ajaa etuaan tulevissa neuvotteluissa ja samalla pitää mielessä, että metsien suojelu on paitsi terveyden ja luonnon tulevaisuuden myös suomalaisen metsätalouden kannalta merkittävä te-

Pöytäkirja PTK 120/2022 vp

ko. Hyvinvointimme ja taloutemme ovat riippuvaisia monimuotoisesta metsäluonnosta, ja tämän pitää olla suomalaisten ja Suomen eduskunnan viesti myös Euroopan unioniin.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Meri.

17.06 Leena Meri ps: Kiitos, arvoisa puhemies! Keskustelemme siis tänään opposition tekemästä välikysymyksestä ja ennallistamisasetuksesta, jonka EU on nyt lähettänyt meidän riesaksemme. Tässä on kysymys merkittävältä osin kansalliseen päätösvaltaan kuuluvasta metsäpolitiikasta ja siihen puuttumisesta kohtuuttomalla tavalla, ja Suomen ei pidä hyväksyä esitystä. Metsäpolitiikan ratkaisujen on jatkossakin kuuluttava jäsenvaltioiden omaan päätäntävaltaan. EU:n yhteisen ympäristöpolitiikan keinot on valittava tavalla, jolla kansallista metsäpolitiikkaa ei vaaranneta. Suomen kansallisen edun kannalta on välttämätöntä, että metsiä hyödynnetään kestävästi ja vastuullisesti suomalaisella päätöksenteolla.

Tämä on suomalaiselle taloudelle erittäin kallis ratkaisu. Jos ajatellaan, että kun täällä sosiaalidemokraattien ryhmäpuheessa kerrottiin, että Suomen metsäpinta-alasta 73 prosenttia on metsää ja Saksassa se on 32, niin miten se on sitten mahdollista, että meille tämä maksaa viisi kertaa enemmän, kun heillä on monta kertaa vähemmän sitä metsää? Sitä ei voi ymmärtää. Sehän tarkoittaa silloin sitä, että me maksamme heidän ennallistamisestaan.

Esimerkiksi äskeisessä puheenvuorossa ei tuotu esille sitä, että emme ole valmiita neuvottelemaan siitä, että tämä toimivalta siirtyy EU:lle. Huomasin kyllä, että tuossa äskeisessä sosiaalidemokraattien puheessa tuli esille se, että metsäkato on vakava ongelma ja näistä ehdoista tulee neuvotella. Elikkä sosiaalidemokraatit katsovat, että metsäpolitiikasta voidaan neuvotella, että se voitaisiin siirtää EU:n toimivaltaan, kun taas edustaja Ovaska, keskusta, vähän aikaa sitten sanoi, että ei tässä ole mitään ihmeellistä ja että metsäpolitiikka ei kuulu EU:n toimivaltaan. Se ei ole mikään ihme, että täällä ei kenelläkään ainakaan oppositiossa eikä varmaan tv:n katsojillakaan ole minkäänlaista käsitystä, mikä on hallituspuolueiden kanta, ja toivottavasti tämä yhtä sekava meininki ei ole jatkunut siellä ennakkovaikuttamisessa.

Mutta näinhän se on varmasti ollut, kun tänään katsoo näitä puheenvuoroja täällä — otetaan nyt esimerkkejä:

Keskustan ryhmäpuheessa edustaja kertoi, että keskusta ei hyväksy asetusta ja pakkoennallistamista, ja kertoi, kuinka hyvin Suomi on hoitanut metsiä, ja hän kiitti, että pääministeri on nyt kiristänyt linjaansa. Sitten ministeri Kurvinen kertoi täällä ihan viimeiseksi, ennen kuin debatti päättyi, että ei hallituksen kanta ole koskaan aikaisemmin ollut myönteisempi. No, keskustan samainen edustaja oli juuri äsken sanonut ja kiittänyt, että se linja oli muuttunut.

Vihreät kertovat, kuinka hienoa tämä kaikki on, ja puhuvat siitä, että oppositio ei ole kiinnostunut luonnon monimuotoisuudesta. No, jäi taas tämä välikysymys lukematta. Täällähän oppositio kertoo, kuinka tärkeätä on luonnon monimuotoisuus, mutta me emme anna päätäntävaltaa EU:lle emmekä sitä rahastuskoneistoa EU:lle, [Raimo Piirainen: Emme mekään!] mutta tätä ei ollut esimerkiksi vihreiden edustaja tuossa muutama puheenvuoro sitten ilmeisesti lukenut lainkaan, kun hän väitti, että oppositio ei ole kiinnostunut luonnon monimuotoisuudesta. No, se on populismia se, että vääristellään täällä, mitä sanotaan.

Pöytäkirja PTK 120/2022 vp

Sitten ministeri Saarikko on ilmoittanut tänään, että ei ole aivan varma siitä, äänestääkö keskusta luottamusta perjantain äänestyksessä, ja sitten meille muka pitäisi olla täysin selvää, mikä se kanta on, ja ”mitä te tämmöisiä välikysymyksiä teette”. Teillä ei kenelläkään ole yhteistä kantaa, ja nyt minä olisin halunnut tietää, mitähän se meinaa perjantaina keskustaa äänestää. Ministeri Saarikko ei siihen mitään vastannut, vaikka toin sen esille tuossa, kun oli debattivaihe, että tämmöisenkin esityksen hän on tänään sanonut mediassa. Lienee sitten niin, että ehkä keskustan edustajat täällä osaavat vastata, mikä se ajatus on.

Elikkä täällä on niin montaa eri linjaa, ja tämä kertoo juuri sen, että jos tämmöisillä eväillä ollaan tämä koko kesä vaikutettu EU:ssa, niin voi hellanlettas sentään. Jos osa on sanonut, että tämä on oikein hyvä, kun pikkusen saisi alennusta, ja osa on sanonut, että tämä on oikein hyvä näinkin, ja osa on sitten sanonut, että tämä ei käy ja tuo ei käy, niin ei siinä ole minkäänlaista järkeä, ja te tiedätte sen aivan hyvin itsekin. Sen takia olisi ollut hyvä, että olisi voitu myöntää omat virheet ja epäonnistumiset kesän aikana, ja se olisi pitänyt tuoda rehellisesti tänne ajoissa, että ei ole eduskunta voinut käyttää sitä toissijaisuusmenettelyänsä. Tässä on hirveästi virheitä, ja en ymmärrä, miksei asioita voi myöntää silloin, kun on tullut huonosti toimittua.

Toivottavasti te nyt kerrotte täällä sen yhteisen kannan, josta kukaan ei saa mitään selvää. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Kiitos. — Edustaja Wallinheimo.

17.11 Sinuhe Wallinheimo kok: Arvoisa puhemies! Vanhan poliittisen viisauden mukaan ”se on sitä, miltä se näyttää”, ja se, mitä tässä talossa on viimeisten viikkojen aikana tai tänään salissa nähty, kertoo olennaisen tämän hallituksen EU-politiikasta ja koko hallituksen toimintakyvystä. Pakka on valitettavasti levällään. Pääministeri ei johda EU-politiikkaa tällä hetkellä. Valtioneuvoston jäsenet painottavat keskenään eri viestejä. Ilman yhtenäistä viestiä ei Suomen kantaa ole ollenkaan. Ainoa, mikä teitä viittä puoluetta yhdistää, on halu löytää omalle heikolle suorituksellenne syntipukki, ja jälleen kerran tässäkin keskustelussa se on löydetty — kokoomuksesta. Edustaja toisensa jälkeen on puheenvuoroissaan toistanut mantraa ”mutta kun kokoomus” — mutta kun kokoomus ei oppositiopuolueena tehnyt suuressa valiokunnassa tai myöhemmin ympäristövaliokunnassa tästä huonosta ennallistamisasetuksesta toissijaisuusilmoitusta. Haluan muistuttaa, että perustuslain mukaan tässä maassa EU-politiikkaa johtaa hallitus ja erityisesti pääministeri, ei kokoomus. Siihen pitäisi kuulua automaattisesti myös halu kantaa vastuu omista kömmähdyksistään.

Tämän asetusehdotuksen osalta tällaista vastuunkantoa ei hallitukselta eikä erityisesti pääministeriltä ole ikävä kyllä nähty, miksi tämä välikysymys ylipäätään jätettiin. Kyse ei ole siitä paitsi ensimmäisestä kerrasta, kun tämä hallitus kompuroi meidän EU-politiikkamme johtamisessa. Vain vuosi sitten tässäkin salissa keskusteltiin hallituksen epäselvistä kannoista taksonomian ilmastokriteerien osalta. Brysselissä jo äänestettiin, kun Suomi sai kalkkiviivoilla kakistettua asiaan kantansa. Jos Suomi olisi ollut aktiivinen, olisi lopputulos voinut olla toinen.

Arvoisa puhemies! Mitä itse sisältöön tulee, tässä salissa on tänään siitä pidetty monia hyviä puheenvuoroja. On ensinnäkin helppoa allekirjoittaa asetusehdotuksen yleinen tavoite. On tärkeää tehdä niin kansallisesti kuin EU:n tasolla toimia, joilla luontokatoa pyritään pysäyttämään ja joilla suojellaan luonnon monimuotoisuutta. Mutta samalla on tun-

Pöytäkirja PTK 120/2022 vp

nustettava, että nyt esitetyssä muodossa komission esitys näiden tavoitteiden saavuttamiseksi on huono. Ehdotus on valuvikainen, epäoikeudenmukainen Suomelle ja vaikutusten arvioinneiltaan täysin puutteellinen. Emme voi ostaa sikaa säkissä, vaikka tavoiteltava asia olisi kuinka tärkeä tahansa. Se minimoi kansallisen liikkumatilan meille kriittisten tärkeiden sektoreiden kehittämisessä. Metsien lisäksi liipaisimella ovat niin maatalous kuin kaupunkiemme mahdollisuudet kasvaa ja kehittyä tulevina vuosikymmeninä, ja kaiken lisäksi hintalappu meille on kohtuuton. Suomi kantaa huomattavasti suuremman vastuun ja kustannukset kuin muut EU-maat.

Arvoisa puhemies! Tätä taustaa vasten on ollut ihmeellistä, miten hallituksen eri puolueet, erityisesti keskusta, ovat laittaneet mukisematta nimensä alle asetusehdotusta ymmärtävään U-kirjeeseen. Jos te kysytte, miksi me emme olleet hereillä kesällä suuren valiokunnan kokouksissa, samaa voisi kysyä teiltä syyskuun 14. päivän EU-ministerivaliokunnan kohdalta, kun tämä kokonaisuus oli siellä käsittelyssä.

On toki, arvoisa puhemies, paikallaan kiittää sekä SDP:n, keskustan että RKP:n edustajia siitä hyvästä yhteistyöstä, jota valiokunnissa on tehty hallituksen kannan muuttamiseksi, vaikka siinä eivät kaikki hallituspuolueet olekaan pysyneet mukana. Silti pelkään, että hallitus omalla eripuraisuudellaan ja ristiriitaisella toiminnallaan tässä asiassa on vienyt meiltä kallisarvoista aikaa tämän huonon asetuksen muuttamiseksi EU-pöydissä. Siksi kannatan edustaja Grahn-Laasosen epäluottamuslause-esitystä.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Lohi poissa. — Edustaja Holopainen, Mari.

17.16 Mari Holopainen vihr: Arvoisa puhemies! Luonnon monimuotoisuuden heikkeneminen vaikuttaa peruselinehtoihimme puhtaaseen ilmaan, juomaveteen ja ruoantuotantoon. Peilaten näihin riskeihin tämä päivä on ollut aika karmea täällä eduskunnassa. Täällä on väheksytty niin luontoarvoja kuin luonnonsuojelua joko avoimesti tai sitten vähän rivien välissä. Täällä on jälleen kerran taannuttu talouskeskustelussa 1950-luvulle. Tämä tuotiin kokoomuksen ryhmäpuheenvuorossa hyvin vahvasti esiin. Edustaja Sankelo totesi, että ”kokoomuksen eduskuntaryhmä arvostaa vuoden 1952 merkkitapahtumia, raivaajasukupolven työtä ja Ilo-hevosien työpanosta” muun muassa metsätalouden kehittämisessä. Kaikesta tästä puheesta välittyi sellainen kuva, että sinne 50-luvulle voidaankin jäädä, mutta pitäisi huomioida, että meidän elinkeinorakenne ja myöskin metsäteollisuus ovat kehittyneet jatkuvasti, ja meidän täytyy pysyä tässä muutoksessa mukana, jos me halutaan pärjätä taloudellisesti. Mutta silti todella moni puolue on valmis toimimaan tämän nykyisen metsäteollisuuden ja muiden etujärjestöjen pillin mukaisesti. Tämä on aivan häkellyttävää. Se ei ole Suomen talouden eikä yhteiskunnan etu. Meidän metsäteollisuuden tuottavuuden kehitys ei ole ollut kovin kaksista, ja meidän täytyisi ymmärtää, että yhteiskuntana meidän täytyy saada myös niistä metsistä parempaa arvonnäystä ja kehittää niitä enemmän ja jatkojalostaa niitä enemmän eikä myydä pelkästään sellua Kiinaan. Metsäteollisuus on totta kai yksi tekijä Suomen taloudessa, mutta kyllä sen rooli on selvästi täällä eduskunnassa hieman hämärtynyt. Muitakin monipuolisia elinkeinoja Suomessa on.

Nythän esimerkiksi hyvin tiedämme, että it-alalla on valtava tarve osaajista, ja meillä on tänään vaikka kuultu, että Facebook irtisanoo tuhansia huippuasiantuntijoita. Ovatko hallitus ja oppositio tekemässä töitä sen eteen, että me todella sitten saamme Suomeen riittävän määrän osaajia — mitä myös muuten elinkeinojärjestöt ovat tuoneet esiin, että tarvitaan jopa 130 000 osaajaa. Mikä tämä painopiste on elinkeinopolitiikassa? Tuntuu, että se

Pöytäkirja PTK 120/2022 vp

aina menee sinne alkutuotantoon ja luonnonvaroihin ja siihen samaan tapaan niitä hyödyn-tää, ja hyvin kapeasti kuullaan tiettyjä etujärjestöjä.

No, keskusta sitten totesi ryhmäpuheenvuorossaan, että kettutyöt ja Koijärvi-liike ja Elokapina ovat pilanneet kaiken. Tämä keskustelu meni aikamoiseksi farssiksi taas. Tulee mieleen Helsingin kasvisruokapäivä, jossa silloinkin kokoomus — keskustalaisia ei ole Helsingissä kovin monta, mutta kokoomuslaisia kyllä on — ja muut puhujat sitten ruusu-kaalista lähtien tekivät aikamoisen show’n siitä keskustelusta.

Ehkä tämänkin päivän keskustelun taso tulppaaneista lähtien osoittaa sen, että tässä asiassa oikeasti on nyt ravisteltu joitain sellaisia uskomuksia, jotka ovat aika syvällä mo-nessa puolueessa mutta jotka tarvitsevat muutosta, jos me oikeasti halutaan ilmastokriisiin ja luontokatoon vastata. Mutta hyvin huolestuttavaltahan se näyttää, ei se sinänsä ole mi-kään yllätys. Tällä kaudella on nähty monissa asioissa, että siellä ovat vihreät ja usein va-semmisto jääneet yksin puolustamaan sellaisia lakiesityksiä, joissa on pyritty ratkaise-maan luontokatoa ja ilmastokriisiä ja parantamaan ympäristön tilaa. Ei se mikään yllätys ole. Nythän se on täällä avoimesti kerrottu. Täällä monet puhujat ovat kiitelleet sitä, kuin-ka nyt hallituksen kanta on yhteisrintamassa kokoomuksen, perussuomalaisten, demarei-den ja keskustan kanssa pystytty muuttamaan — ja RKP siellä mukana. Eli tämän salin luontopuolueet ovat ne kaksi. Ei se nyt hirveän lupaavaa ole. Sitten jos ajatellaan, että meil-lä on kuitenkin aika monta puoluetta, jotka puheissaan ja omissa puolueohjelmissaan ovat sitoutuneet luontokadon ehkäisemiseen, niin hyvin huolestuttavaa tämä on.

Sitten kun katsotaan vielä esimerkiksi demareita, pääministeripuoluetta, niin ei se nyt hirveän hyvää kuvaa anna demareistakaan, että demareiden varapuheenjohtaja on ottanut kantaa, että metsäteollisuus voi itse säädellä itseään, että on todettu, että suomalaisella met-säteollisuudella on itsellään keinot huolehtia metsäympäristöjen kestävyyydestä. Tämähän ei pidä paikkaansa. [Puhemies koputtaa] Hiilinelut ovat romahtaneet Suomessa, ja luon-tokato etenee. Tutkimustieto puhuu vahvasti sen puolesta, että toimet luonnon monimuo-toisuuden parantamiseksi...

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin, ja aikasuositus, viisi minuuttia, on nyt täynnä.

...ovat välttämättömiä, ja tähän meidän tulisi sitoutua tässä salissa.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Toivon, että edustajat pysyvät tarkasti tässä otsikon aiheessa, eli tässä ennallistamisasetuksessa ja laiminlyönneissä siinä. — Edustaja Eskeli-nen näyttää nyt mallia.

17.21 Seppo Eskelinen sd: Arvoisa puhemies! Kyllähän tämän päivän keskustelu lähen-telee tämän eduskuntakauden juhlanäytöstä — jokainen voi roolinsa tulkita.

Tänään välikysymyksen kautta keskustelussa on Euroopan komission esitys ennallista-misasetuksesta, jonka tavoitteena on vastata luontokatoon ja ekosysteemien heikentymi-seen. Ehdotuksessa jäsenmaille määrättäisiin sitova ennallistamisvelvoite, joka rajoittaisi alueiden käyttöä. Tavoite koskisi myös metsämaita, joten ehdotuksella olisi merkittävät vaikutukset metsien käytölle, niin kuin puun saannille Suomessakin.

Me kaikki varmaan pidämme välttämättömänä luonnon tilaa parantavien toimien vah-vistamista luontokadon pysäyttämiseksi ja luonnon tilan heikkenevän kehityssuunnan kääntämiseksi, ja sen ympärillä tämäkin hallitus on tehnyt monia tärkeitä päätöksiä.

Pöytäkirja PTK 120/2022 vp

Tavoitteiden sisällöistä vallitsee näkemyseroja ja siitä, mitkä toimet ovat toteuttamiskelpoisia jäsenvaltioissa ja mitkä niiden vaikutukset ovat myös sitten kansantalouteen. Esityksessä on myös paljon hyviä asioita: vesistöjen tilan kohennustoimet ja vapaasti virtaavien vesien lisääminen.

Komissiolla ei ole tällä hetkellä perussopimuksen puitteissa toimivaltaa metsäpolitiikassa, vaan päätökset kuuluvat jäsenmaille. Kuitenkin EU:n ympäristö- ja ilmastopolitiikan kautta vaikutukset ovat ulottuneet vahvasti myös metsäsektorille. Nyt on merkittävänä vaarana, että komission ehdotus asettaisi kotimaisen metsätaloutemme kestävämpään tilanteeseen.

Metsät peittävät yli 70 prosenttia Suomesta, ja metsätalous on yksi meidän talouden peruspilareista. Yli 20 prosenttia tavaraviennistä tulee metsäteollisuudesta. Työllistämisympäristö on yli 200 000 työntekijää alihankintaketjuineen, ja verotuloja kertyy metsätaloudesta noin 2,7 miljardia euroa. Tätä kasvun ja talouden kivijalkaa ei pidä murentaa. Onkin tärkeää, että meillä on tulevaisuudessakin riittävästi hyvälaatuista puuta teollisuuden tarpeisiin sekä lisääntyvään jatkojalostukseen. Venäjän tuonnin loputtua tarvitsemmekin entistä enemmän kotimaista puuraaka-ainetta.

Ennallistamisen kustannuksien on arvioitu olevan miljardiluokkaa, minkä lisäksi vaikutukset ulottuisivat vahvasti koko kansantalouteemme, niin teollisuuden toimintaedellytyksiin, työllisyyteen kuin myös yksityisiin metsänomistajiin.

Komission tavoite luontokadon ehkäisemisestä on kannatettava, mutta keinoja tulee edelleen tarkastella jatkoneuvotteluissa kriittisesti.

Suomalainen metsätalous on jo kauan perustunut kattavaan ja maailman kärkeä olevaan tutkimustyöhön sekä metsänhoitoon, ja se on myös ympäristön näkökulmasta kestävä. Tätä työtä vahvistavat meillä laajat luonnonsuojelualueet sekä esimerkiksi tänäänkin kehu-
tut Metso- ja Helmi-ohjelmat, joilla on saatu paljon hyviä tuloksia aikaan metsien suojelussa. Metsiämme on suojeltu tällä hetkellä noin 13 prosenttia, ja suojelualueiden määrä on noussut tämän hallituskauden aikana 57 000 hehtaaria, josta kaksi kolmasosaa on suojeltu lainsäädännön kautta ja yksi kolmasosa talousmetsien monimuotoisuushankkeiden kautta.

Tutkimustyöhön perustuvalla metsien hoidolla voimme ottaa huomioon metsien käytön eri tavoitteet. Tätä tietotaitoa meidän tulee painottaa vahvasti tulevilla neuvotteluilla, kun komission ehdotusta käsitellään ja lopullista lainsäädäntöä muodostetaan. Yksi ylhäältä annettu malli ei sovi erityisesti Pohjoismaille, joille metsätalouden merkitys on valtava. Lisäksi suomalainen metsätutkimus, metsätalouden osaaminen ja metsien hoito on maailman ykkösluokkaa, ja sille pitää antaa myös arvonsa Euroopan kabineteissa. Samalla meidän tulee valmistelun aikana käydä perusteellinen keskustelu EU:n komission kasvavasta toimivallasta.

Arvoisa puhemies! Metsäpolitiikan tulee edelleen pysyä vahvasti jäsenmaiden omassa toimivallassa.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Edustaja Ranne.

17.26 Lulu Ranne ps: Arvoisa puhemies! Viron pääministeri Kaja Kallas on kuvaillut hyvin Venäjän neuvottelutaktiikkaa ja miksi sille ei pidä koskaan tehdä mitään myönnytyksiä. Venäjä vaatii aina maksimaalisesti jotain, joka ei sille kuulu. Sitten lapsellinen tai pelokas vastapuoli tekee kompromissin, jolloin Venäjä saa jotain, mitä sillä ei ennen ollut ja mihin sillä ei ole minkäänlaista oikeutta. Kuulostaako tutulta?

Pöytäkirja PTK 120/2022 vp

EU toimii juuri kuin Venäjä. EU vaatii asioita, jotka eivät sille kuulu. Kun kaikkein typerimmistäkin esityksistä tehdään aina kompromissi, EU saa kuitenkin jotain, mitä sillä ei ennen ollut, joka sille ei kuulu ja johon sillä ei ole oikeutta. Komissio vain on kasakkaakin ahneempi.

Hallituksellemme tuntuu olevan elimellisesti mahdotonta sanoa ”ei” millekään. Meille uskotellaan, että meillä on paremmat vaikutusmahdollisuudet, jos emme sano etukäteen ”ei”, silloinkaan kun sillä olisi vaikutusta. Kuviteltua poliittista pääomaa ei yritetäkään käyttää yhdessäkään kysymyksessä, koska silloin paljastuisi, ettei sitä pääomaa ole. Sitten surkeat neuvotteluhäviöt kuvataan kotimaassa voitoiksi ja keuhataan, että koko käsivarren menettämistä pelättiin mutta käsi menikin vain kyynärpäitä myöden.

Tässä välikysymyksessä ei itse asiassa ole kyse siitä, olisiko ennallistamisasetuksen esitykseen pitänyt tehdä toissijaisuushuomautus tai miksi sitä ei tehty. EU ei huomautuksista piittaa, vaikka koko EU myytiin meille läheisyysperiaatteella.

Arvoisa puhemies! Kysymys on luottamuksen puutteesta hallituksen kykyyn puolustaa Suomen etuja edes sisäisesti, saati suhteessa EU:hun. Kysymys on siitä, onko keskustan tukemalla vihervasemmistolla edes ymmärrystä siitä, mikä Suomen etu on. Kysymys on siitä, onko vihervasemmistolla edes halua ymmärtää ja puolustaa Suomen etuja. Asiaa ei auta, että hallituspuolueilla on EU:ssa oma viides kolonna.

Välikysymyksessä ennallistamisesta ei ole kyse yksittäisestä epäluottamuksen aiheesta, vaan enemmänkin kamelin selän katkeamisesta. Asetus liittyy pitkään jatkumoon, jossa huonosti olevat asiat korjataan huonommiksi ja toimivat asiat rikotaan. Lista asioista, joissa Suomen etuja ei ole joko riittävästi ajettu tai niistä on tahallisesti luovuttu, on pitkä. Jotain esimerkkejä: elpymisväline, suo- ja turvepolitiikka, uusiutuvan energian direktiivi, CAP-ohjelma, LULUCF, rahoituksen taksonomia, metsäkatoasetus ja nyt tämä ennallistamisasetus.

Suomi kävi viimeksi eilen EU-neuvotteluissa kuittaamassa itselleen vuodeksi 2030 korkeimman 50 prosentin vähennystavoitteen liikenteessä, maataloudessa, rakennusten erillislämmityksessä sekä jätehuollossa. Erityisen pahasti eduskunta vedettiin kölin alta Suomen hiilineutraaliustavoitteen määrittelyssä ja ilmastolain käsittelyssä. Eduskunta ei koskaan päässyt edes keskustelemaan, saati päättämään siitä, mikä on Suomen itsensä mielestä sen oikeudenmukainen osuus globaalista hiilibudjetista. Kyseessä on yksin Suomelle satojen miljardien arvoinen budjetti, josta eduskunnalta ei edes kysytty.

Arvoisa puhemies! Me haluamme varmasti kaikki hyvää. Keskustalla ja vihervasemmistolla vain tuntuu olevan hallussa jokin pyhä tieto ja tavoite, joka oikeuttaa mitkä tahansa keinot oheisvahingoista piittaamatta. Onko kyse jostain kantilaisesta ajattelumalliin liittyvästä itsepetoksesta, jossa näennäisesti eheä ajattelu mahdollistaa ja oikeuttaa täysin järjestömiin toimiin? Jos Eurooppa yleisesti ja Suomi erityisesti selviävät tästä ajasta ja ääri-vihreästä politiikasta niin, että edes pieni vapaan järjen valo jää lepattamaan, niin historioitsijoilla, talouden ja politiikan eri osa-alueiden tutkijoilla ja etenkin psykologian tutkijoilla riittää töitä.

Hallitus on taidollisesti kyvytön ja ideologisesti haluton ajamaan Suomen etua. [Puhemies koputtaa] Epäluottamuslause on täysin välttämätön.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Edustaja Kulmuni.

Pöytäkirja PTK 120/2022 vp

17.32 **Katri Kulmuni kesk:** Arvoisa puhemies! Tämä ennallistamisasetus on etenkin pohjoiselle Suomelle erittäin tärkeä kysymys. Kun tavoitellaan asetuksen mukaisesti sitä, että vuoteen 30 mennessä 30 prosenttia olisi ennallistettu, vuoteen 40 mennessä 60 prosenttia ja vuoteen 50 mennessä 90 prosenttia, niin näistä erittäin iso osa tulee kohdistumaan Pohjois-Suomeen laajasti — koskee Lappia, Kainuuta ja Pohjanmaata laajasti ajatellen.

Luonnonvarakeskus on arvioinut, että kun Suomessa luontodirektiivin mukaisiin luontotyyppeihin ja lajien elinympäristöihin tämä kohdistuisi ja nämä kattaisivat siis 12 miljoonaa hehtaaria eli kolmasosan koko maasta, niin näistä 12 miljoonasta hehtaarista 4,2 miljoonaa on heikentyneessä tilassa. Tästä laskien vuoteen 2030 mennessä 1,2 miljoonaa hehtaaria pitäisi ennallistaa, eli kaksi yli miljoonaa hehtaaria, ja vuoteen 50 mennessä 3,6 miljoonaa hehtaaria. No, historia on se, että viimeisten kolmen neljän vuosikymmenen aikana on ennallistettu noin 50 000 hehtaaria. Elikkä nyt mittasuhteet pöytään: viimeisten vuosikymmenten aikana on ennallistettu noin 50 000 hehtaaria, ja nyt vuosikymmenen loppuun mennessä pitäisi ennallistaa yli miljoonaa hehtaaria. Tässä ovat nämä mittasuhteet meille tähän keskusteluun. Se tarkoittaa noin Sodankylän kokoisen kunnan aluetta, ja Sodankylä on pinta-alaltaan Suomen toiseksi suurin kunta.

Täällä on laajasti kehuttu näitä vapaaehtoisia Helmi- ja Metso-ohjelmia, joita ehdottomasti tuen. Niiden kautta on tarkoitus suojella soita 60 000 hehtaaria, metsiä noin 10 000 hehtaaria vuoteen 26—30 mennessä. Elikkä millään tavalla nämä eivät tule riittämään. 30 prosentin tavoite tarkoittaisi soiden osalta yli puolen miljoonan hehtaarin ennallistamista — yli puoli miljoonaa hehtaaria — ja metsien osalta reilua 200 000:ta hehtaaria. Näihin lukuihin ei tulla pääsemään vapaaehtoisesti. Sitten tietenkin seuraa se, että jos niihin ei päästä vapaaehtoisesti, niin kuinka huolehditaan siitä, että tässä maassa noudatetaan perustuslakia ja omaisuudensuojaa?

Näillä pohjoisen alueilla vuoden 52 jälkeen on tietenkin raivattu peltoja ja tehty isoja ojituksia 60—70-luvulla, jotta pystyttiin vaikkapa Karjalan siirtoevakot aikoinaan sodan jälkeen asuttamaan ja jotta pystyttiin maksamaan sotakorvaukset, ja myös maatalouden painopiste kääntyi monin paikoin Pohjois-Suomessa turvepeltoille, koska se oli vain välttämättömyys ja pakko silloin.

No, mitä siitä sitten seuraisi, kun pitäisi puuston kasvun vuoksi aikoinaan tehtyjä ojituksia nyt sitten ennallistaa ja turvepeltoja takaisin vesittää? Onhan sillä suora vaikutus meidän ruokaturvaamme ja huoltovarmuuteen, ja monen Pohjois-Suomen kunnan alueella — omassa vaalipiirissäni on useampi kunta — pelloista 30 prosenttia on näitä turvepeltoja. Sillä on aika merkittävä osuus paikallisesti ja myös kansallisesti ruokaturvallisuuden kannalta. Ja uskallan kyllä sanoa, että vaikkapa tässä esityksessäkin papereissa mainitulla vesipuhvelilla kyllä Lapissa sorkat jäätyisivät.

Arvoisa puhemies! On varmasti alueita, missä talousmetsiä ei ole kasvanut ja peltoja ei ole viljelykäytössä näillä vanhoilla alueilla, joita on ojitettu, mutta näiden ennallistaminen ei tule riittämään tähän tavoitteeseen, vaan tultaisiin valtion maille ja yksityisille maille. Ja on kyllä minusta Suomen perustuslain näkökulmasta aivan kestämätöntä, että silloin ei minkäänlaisia korvauksia omaisuudensuojasta komission esityksessä olisi luvattavissa.

No, sitten nämä kustannukset, joista on täällä paljon puhuttu: Lähes miljardi euroa verovarvoja joka vuosi, bkt-suhteessa kaikista eniten, 0,39 prosenttia. Latvia ja Liettua tulisivat meidän perässä: 0,18 ja 0,16 prosenttia.

Pöytäkirja PTK 120/2022 vp

Mutta tämä itse käsittely: Siis vaikka me kuinka kirkasotsaisesti täällä vaatisimme, että me emme hyväksy tätä esitystä, niin se ei riitä. Ei riitä, että Ruotsi ei hyväksy, ei riitä, että Itävalta ja Slovenia eivät hyväksy. Me tarvitsemme 35 prosenttia EU-alueen kansalaisista olemaan samaa mieltä, siis noin 150 miljoonaa EU-alueen asukasta, ja nämä neljä maata yksistään eivät riitä, joten se, että vaikka kaikki olisivat täällä vastaan, ei vielä tätä asiaa ratkaise, vaan me tarvitsemme tähän suurten jäsenmaiden tukea, Ranskaa, Espanjaa ja muita, jotta tälle asialle todella tulee tapahtumaan jotain. [Puhemies koputtaa] Siksi toivon, että eduskunta tulee lopulta suuressa valiokunnassa sitten ottamaan tähän asiaan järkevän ja tiukan linjan.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Elo.

17.37 Tiina Elo vihr: Arvoisa puhemies! Jokainen ymmärtää viimeistään hetken pohdittuaan, että ajatus ympäristönsuojelusta ilman metsiä on älyllisesti epärehellinen. Sen sijaan, että kerta toisensa jälkeen kiistelemme siitä, missä määrin EU voi vaikuttaa siihen, mitä Suomen metsissä tehdään, meidän pitäisi keskittyä vaikuttamaan siihen, miten luontokato saadaan pysäytettyä koko EU:n alueella.

Luontokato ei ole mielipide- tai ideologinen kysymys. Joka yhdeksäs Suomessa elävä laji on vaarassa kuolla sukupuuttoon. Lintulajeista uhan alla on jopa joka kolmas. Suomalaiset pystyvät jo nyt näkemään luontokadon seuraukset lähiluonnossaan tuttuja lajien vähentymisenä ja häviämisenä. Välikysymyksen perusteella vaikuttaa siltä, että oppositiolla ei ole halukkuutta tehdä merkittäviä toimia luonnon tilan parantamiseksi. Luontokato kuitenkin etenee, eikä se ole Suomen tai suomalaisten etu. Luontokato uhkaa ruokaturvaamme, talouttamme, terveyttämme ja hyvinvointiamme.

Arvoisa puhemies! Suomessa on maalattu uhkakuvia EU:n ennallistamisasetuksen tuhoisista vaikutuksista Suomen metsätaloudelle. On kuitenkin tärkeää ymmärtää, että ennallistaminen ei tarkoita suojelua, vaan luontoarvojen vahvistamista kaikessa maankäytössä. Kyse ei ole siitä, että Suomen metsiä ei voisi enää käyttää tai ettei meillä olisi siihen päätösvaltaa. Kyse on siitä, että sitoudumme luontokadon pysäyttämiseen ja etsimme parhaat keinot tämän saavuttamiseen.

Keskustelu asetuksen ympärillä on pohjautunut pitkälti metsäteollisuuden esittämiin väitteisiin ja arvioihin asetuksen kustannuksista. Todellisuudessa arvioiduista kustannuksista vain viidesosa liittyy metsiin ja jopa puolet sisävesien tilan parantamiseen. Moni asiantuntija on todennut kustannusarviot ylimitoitetuiksi. Ympäristöministeriön mukaan arvio on pitkälti päällekkäistä olemassa olevan lainsäädännön kustannusten kanssa, siis asioiden kanssa, joihin me olemme jo sitoutuneet. On selvää, että luonnon tilan parantamistoimet on toteutettava tarkoituksenmukaisesti ja kustannustehokkaasti kunkin maan paikalliset olosuhteet huomioiden. Kansallisten toimien valinnassa tulee nojata parhaaseen tieteelliseen tietoon elinympäristöjen tilasta ja niiden parantamisesta. Tätä hallitus on alusta asti korostanut, toisin kuin oppositio antaa ymmärtää.

On myös hyvä muistaa, että Suomi on ennallistamistoimissa montaa muuta maata edellä. Hallituksen käynnistämä Helmi-elinympäristöohjelma on tästä hyvä esimerkki. Me olemme tällä hallituskaudella parantaneet elinympäristöjen tilaa muun muassa suojelemalla ja ennallistamalla soita, kunnostamalla lintuvesiä, perinnebiotooppeja ja metsäisiä elinympäristöjä sekä hoitamalla pienvesi- ja rantaluontoa. Tätä työtä meidän tulee määrätietoisesti jatkaa, ja siihen EU:n ennallistamisasetus antaa selkeät puitteet.

Pöytäkirja PTK 120/2022 vp

Arvoisa puhemies! Rikas metsäluonto ja suot, puhtaat järvet ja vapaat virtavedet, ne ovat meille suomalaisille rakkaita. Niitä tällä asetuksella halutaan varjella. Olemme tilanteessa, jossa uusien suojelualueiden perustaminen ei enää riitä, vaan luontoa on ryhdyttävä aktiivisesti ennallistamaan alueilla, joissa vahinkoa on jo tapahtunut, parantamaan luonnon tilaa näillä alueilla.

Arvoisa puhemies! Kuten täällä on todettu, Suomi on sitoutunut YK:n luonnon monimuotoisuutta koskevaan yleissopimukseen sekä EU:n biodiversiteettistrategiaan, jonka tavoite on pysäyttää luonnon monimuotoisuuden hupeneminen vuoteen 2030 mennessä. Emme ole onnistuneet pysäyttämään luonnon monimuotoisuuden heikkenemistä nykyisillä kansallisilla tai EU-tason toimilla. Nyt on korkea aika myöntää tämä tosiasia myös tässä salissa. Erilaiset todelliset tai oletetut intressit ovat estäneet tehokkaan työn luonnon tilan parantamiseksi. Nyt on myönnettävä, että uudet, tehokkaammat toimet ovat tarpeen. Luonnon monimuotoisuuden heikkenemisen pysäyttäminen ja luonnon tilan parantaminen on välttämätöntä, koska olemme täysin riippuvaisia luonnosta ja sen ekosysteemeistä.

Nyt käytävässä keskustelussa väitetään, että EU:n asetus luonnon tilan parantamiseksi olisi Suomelle kohtuuton taakka. Synkkää on ollut kuunnella tämän päivän keskustelua, joka on ollut lyhytnäköistä eikä lupaa hyvää Suomen luonnolle. Minä uskon, että tulevat sukupolvet kiittävät heitä, jotka tässä tilanteessa katsovat rohkeasti tulevaisuuteen ja keskittyvät vaikuttamaan siihen, että luontokato saadaan pysäytettyä koko EU:n alueella. Huolehtimalla luontomme kantokyvystä huolehdimme tulevien sukupolvien elämän edellytyksistä.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ledamot Kvarnström.

17.42 Johan Kvarnström sd: Tack, ärade talman, arvoisa puhemies! Tämä välikysymys koskee ehdotusta, jonka tarkoituksena on luonnon monimuotoisuuden pelastaminen ja joka on suuri ja tärkeä kokonaisuus. Itse välikysymys taas on lähinnä pikkumainen ja lyhytnäköinen.

Siinä on ensinnäkin kummallisia perusteluita ja ongelmallisia väitteitä. Toiseksi, siinä annetaan sellainen kuva, että kirves olisi jo heitetty kaivoon, vaikka asia on vielä hyvin alkuvaiheessa ja edessä ovat pitkät neuvottelut. Kolmanneksi, oppositio sanoo yhteen ääneen, että hallituksen sisäiset ristiriidat ovat ongelma Suomen edun kannalta, mutta on lähes naurettavaa väittää, että ristiriitoja ei olisi tai että ne olisivat nykyistä pienempiä, jos roolit olisivat päinvastaiset ja EU-myönteinen kokoomus ja EU-kriittinen perussuomalaiset olisivat samassa hallituksessa keskenään. Neljänneksi, pääministeriin kohdistuvat laiminlyöntisyytökset ovat täysin tuomittavia. Kukaan muu kansanedustaja ei olisi onnistunut pääministerinä Sanna Marinia paremmin. Oppositiosta on helppo huudella, että pääministerin pitäisi pystyä sanelemaan, mitä komission pitää kirjoittaa, mutta pieni realismi olisi paikallaan.

Tämä on kysymys, joka ratkaistaan EU:ssa enemmistöpäätöksellä, eikä siihen vaadita jokaisen jäsenmaan hyväksyntää. On selvää, että tämä vaikuttaa Suomen neuvotteluasemaan. Suomi haluaa ja aikoo neuvotella siten, että maamme olosuhteet otetaan huomioon ja että meitä kohdellaan oikeudenmukaisesti samalla, kun me hyväksymme ilomielin pannotukset luonnon monimuotoisuuteen ja kannatamme niitä. Se on kohtalonkysymys yhdessä ilmastokriisin kanssa, ja nämä kaksi kysymystä linkittyvät toisiinsa.

Pöytäkirja PTK 120/2022 vp

Arvoisa puhemies! Luontokato on aikamme suurimpia ongelmia ilmastonmuutoksen rinnalla. Suomi on sitoutunut EU:n biodiversiteettistrategiaan, jonka tavoitteena on luontokadon pysäyttäminen vuoteen 2030 mennessä. Asetusehdotus ennallistamiseksi on osa biodiversiteettistrategian toimeenpanoa. On äärimmäisen tärkeää, että pystymme parantamaan luonnon tilaa, ja siitä ennallistamisessa on kyse. Se tulee kuitenkin tehdä järkevästi ja oikeudenmukaisesti.

Kannatan komission esityksen tavoitteita, mutta neuvotteluissa on kuitenkin saatava parannuksia, jotta huolehditaan myös metsäpolitiikan säilymisestä kansallisessa päätösvallassa. Kansallinen liikkumavara on varmistettava, ei ainoastaan taloudellisista syistä vaan myös ekologisista syistä. Parhaat keinot löytyvät kansallisella harkinnalla.

Arvoisa puhemies! Metsäpolitiikan suhteen, joka on tämän suuren kokonaisuuden eniten huomiota saanut osa, Suomen linja on ollut koko ajan se, että se kuuluu kansalliseen päätösvaltaan. Samalla on ymmärrettävä, että ympäristösektorilla on välitöntä ja välillistä vaikutusta metsäpolitiikkaan, ja tältä osin on syytä olla tarkkana toissijaisuusperiaatteen kanssa. Toissijaisuusperiaatteen arvioinnissa on kyse siitä, millä tasolla päätökset tulee tehdä, ei itse sisällöstä. Komission ehdotuksen toissijaisuusperiaatteen mukaisuutta on vaikea arvioida, koska ehdotuksessa on aukkoja.

Valtioneuvoston kirjelmässä ja ympäristövaliokunnan lausunnossa todetaan, että asian jatkokäsittelyssä on syytä tarkistaa, että toissijaisuusperiaatetta noudatetaan. Suomen alustavan arvion mukaan niin tehdään, vaikka ehdotuksen sisältö onkin osittain ongelmallinen Suomen kannalta. Tältä osin viitataan usein Ruotsiin, mutta huomionarvoista on, että toissijaisuusperiaatetta koskevassa kysymyksessä ei ole kyse siitä, mitä mieltä olemme asiassällöstä, ja periaatteen noudattamisen arvioinnissa Ruotsin tulkinta on tähän asti poikkeus, joka vahvistaa säännön.

Kärpäsestä tehdään härkänen, jos väitetään, että valtioneuvoston kanta eroaisi valtavasti valiokuntien kannanotoista, ja jos vastustetaan ehdotusta sillä tavoin, miten osa valiokunnista on nyt lausunnoissa tehnyt. Se, että vastustetaan ehdotusta valiokuntien mainitsemien kohtien perusteella, ei eroa valtavasti siitä, että neuvotellaan niihin tehtävistä muutoksista valtioneuvoston kirjelmän mukaisesti.

Suomen tulee jatkaa neuvotteluja hyvin argumentein ja tosiseikkojen pohjalta, eikä vain sokeasti vastustaa tätä kokonaisuutta, koska siinä on pari kohtaa, joita on tarpeen muuttaa. Hallituksen vastaus välikysymykseen on kattava, vakuuttava ja riittävä. Marinin hallitus nauttii täysin minun luottamustani. — Kiitos, tack.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Kiitos, tack. — Edustaja Mäkelä.

17.47 Jani Mäkelä ps: Arvoisa puhemies! Ennen kuin käydään puhumaan asiasta, niin puhutaan hetki siitä asiattomuudesta, mikä tässä vähän aiemmin tapahtui lehteriltä käsin. Eli Elokupina on julkisesti sosiaalisessa mediassa ottanut vastuun siitä tapahtumasta, että banderolleja leviteltiin lehterillä, ja odotankin, että eduskunnan hallinto ryhtyy välittömästi toimiin asianomaisten henkilöiden vastuuseen saattamiseksi ja heidän oikeutensa tulla Eduskuntatalolle eväämiseksi eli suomeksi sanoen porttikielloksi.

Mitä tulee tähän itse asiaan, niin täällä monestikin on keskusteltu hieman ohi varsinaisesta aiheesta. Eihän täällä nyt siitä keskustella, pitäisikö luontoa ennallistaa. Ei täällä itse asiassa keskustella edes siitä, onko tämä komission esitys toissijaisuusperiaatteen mukainen, vaan täällä keskustellaan pohjimmiltaan siitä, että hallitus ei ole onnistunut EU-vai-

Pöytäkirja PTK 120/2022 vp

kuttamisessa tällä hallituskaudella ja tämän komission aikana. Ei tämä ennallistamisasia ole suinkaan ainut kysymys, missä hallitus on epäonnistunut EU-vaikuttamisessa, vaan niitä on monia muitakin. Sieltä tullaan aina takaisin jonkinnäköisen torjuntavoiton kanssa — iso lasku suomalaisille joka kerta. Voittoja on ollut vähän vähemmän, ja se niin sanottu poliittinen pääoma, mikä meillä on siellä EU:ssa, ei tunnu näkyvän näissä lopputuloksissa.

Tämä toissijaisuusperiaate siis tarkoittaa sitä, onko EU:lla toimivalta asian säätelyyn. Mielestäni siinä mielessä tästä asiasta keskusteleminen on vähän akateemista, että hallituksen on jo todennut, kuten debattipuheenvuorossani sanoin, omassa kannassaan, että tämä olisi hallituksen näkemyksen mukaan toissijaisuusperiaatteen mukainen, ainakin alustavan näkemyksen mukaan. Tämä on hallituksen kanta, ja sen jakaa silloin myös keskustapuolue, eli sieltäkin suunnalta on turha esittää eri näkemyksiä, ellette sitten irtisanoudu hallituksen kannasta.

Sen lisäksi hallitus on myös todennut kannassaan, että tämä on suhteellisuusperiaatteen mukainen. Eli hallituksen näkemyksen mukaan näillä ylikansallisilla sääntelytoimilla voidaan saada aikaan parempia tuloksia kuin kansallisilla sääntelytoimilla. No, mihin tämä näkemys sitten perustuu? En ainakaan itse ole kuullut kenenkään asiantuntijan laittavan nimeään alle sellaiseen näkemykseen, että tämä esitys jotenkin Suomea auttaisi suojelemaan omaa luonnontilaansa, että EU pakottaisi asetuksella tämän asian Suomelle.

Myöskin komission arvio 9,7 miljardin taloushyödyistä on käytännössä naurettu ulos kaikista valiokunnista. Yksikään asiantuntija ei ole lähtenyt laittamaan omaa nimeään sen taakse, että tämä lähes kymmenen miljardin vuosittainen hyöty olisi jollain tavalla todellinen. Tämä ennallistaminenhan olisi enemmän kuin uusi Nokia, jos siitä todella tulisi kymmenen miljardin vuosittainen hyöty.

Sen sijaan, kun täällä on arvosteltu vihreiden toimesta, että tämä noin miljardin suuruisen kustannus tästä esityksestä olisi metsäteollisuuden tai jonkun muun lobbarin laskelma, näin ei ole, vaan sehän on komission laskelma. Tämän keskustelun ehkä kaikkein absurdein kommentti on se, että metsät ovat vain osa tätä kokonaisuutta. Eli jos metsät, joiden merkitys on näin valtava — kerrannaisvaikutuksineen paljon suurempi kuin mitä tässä on laskettu, sillä jos metsäteollisuus ei saa puuta, meiltä häviävät työpaikat ja verotulot — ovat vain osa tätä, no, mitä se muu osa sitten on? Miten suuri se muu, jäävuoren huipun alle jäävä, vedenalainen osa sitten on, jos nämä metsät ovat vain osa tätä kokonaisuutta? Eli se on täysin vesitetty argumentti kokonaisuudessaan.

Tästä toissijaisuusperiaatteesta: Olisihan se huomautus ollut syytä tehdä, mutta ei se sinänsä tätä asiaa olisi ratkaissut, koska toissijaisuusperiaate vaatii yhden kolmasosan jäsenmaista taakseen. Se siis ei perustu jäsenmaiden äänimääriin, vaan jäsenmaat käsitykseni mukaan kyllä katsotaan siinä yksi ääni per maa -periaatteella, mutta jos komissio silti haluaisi sitä asiaa edistää, se voisi edelleen tehdä niin ja asia pitäisi kumota neuvoston määränemmistöllä tai parlamentin enemmistöllä, eli kyllä se olisi pitkä tie tämän toissijaisuuden kautta kumota.

Sen sijaan täytyy kuitenkin kysyä: kun kerran hallitus on tiennyt tästä asiasta jo noin vuoden päivät — tästä on ollut jo edellisenä syksynä tieto, että tällaista ollaan valmistellessa, virkamiehet ovat sen tienneet — niin minkä takia tässä asiassa ei ole lähdetty vaikuttamaan etukäteen silloin, kun se vaikuttaminen on pitänyt tehdä? Ei tämä niin toimi. Jos komissio tekee esityksen, että joku maksaa satasen, niin jos siihen pyritään vaikuttamaan sen esityksen jälkeen, niin se ehkä saadaan muuttumaan niin, että se maksaa kahdeksan-

Pöytäkirja PTK 120/2022 vp

kymppiä, mutta ei se sieltä häviä mihinkään. Eivät nämä esitykset enää siinä vaiheessa kokonaisuudessaan tule muuttumaan, kun komissio on ne esitykset jättänyt.

Hallituksen linjattomuus on suorastaan hämmäyttävää. Hallitus on keskenään niin riitainen hyvin monista näistä maatalouteen, metsätalouteen ja ympäristöön liittyvistä asioista lähinnä sen takia, että sinne on väkisin yritetty mahduttaa keskusta ja vihreät samaan hallitukseen, että niitä kantoja ei pystytä muodostamaan. Ja se, ettei ole kantaa, johtaa tilanteeseen, joka on joka tapauksessa Suomen kansallisen edun vastainen. [Puhemies koputtaa] Näin ei saa olla. Siksi hallitus pitää kaataa ja välikysymys on tarpeellinen.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Edustaja Kiviranta.

17.53 Esko Kiviranta kesk: Arvoisa puhemies! EU vainoaa metsätalouttamme ja metsäteollisuuttamme. EU:n kestävä rahoituksen luokittelujärjestelmä eli taksonomia-asetus voi johtaa siihen, ettei puun myyjä saa ainuttakaan ostotarjousta. EU:n uusiutuvan energian direktiivillä kielletäisiin energiapuun tukeminen siltä osin kuin energiapuun käyttö ylittää vuosien 2017—2022 keskiarvon. EU:n ekosysteemien ennallistamisasetuksella, jonka nimeksi loppusuoralla annettiin luonnon ennallistamisasetus, tehostettaisiin EU:n luonto- ja lintudirektiivivelvoitteiden täyttämistä.

EU:n komissio ehdottaa ennallistamisasetuksen muodoksi Euroopan parlamentin ja neuvoston suoraan jäsenvaltioita sitovaa asetusta. Komissio perustelee toimintatapaansa tarpeella taata säädöksen välitön sovellettavuus ja johdonmukaisuus kaikissa jäsenvaltioissa. Vaihtoehtoinen säädöksen saattaminen direktiivin kautta osaksi jäsenvaltioiden oikeusjärjestelmää veisi komission mukaan aikaa ehdotuksen tavoitteiden saavuttamisessa. Jäsenvaltioiden olisi toimitettava kansalliset ennallistamissuunnitelmansa komission arvioitavaksi 24 kuukauden kuluessa asetuksen voimaantulosta.

Elinympäristökohtaiset ennallistamistavoitteet kohdistuisivat EU:n luonto- ja lintudirektiivien tarkoitamiin luontotyypeihin ja lajeihin. Direktiivin luontotyyppien osalta tavoitteena on saattaa tietty prosenttiosuus kustakin luontotyyppiryhmästä ennallistamistoimien piiriin tietyssä aikataulussa, vuoteen 2030 mennessä 30 prosenttia, vuoteen 2040 mennessä 60 prosenttia ja vuoteen 2050 mennessä 90—100 prosenttia. Komission ehdotus voisi johtaa siihen, että noin 25 prosenttia Suomen pinta-alasta tulisi palauttaa luonnontilaan.

Ehdotuksessa kaikkia sellaisia alueita, joiden luontotyyppien tila on tuntematon, tarkastellaan siten kuin ne eivät olisi hyvässä tilassa. Esimerkiksi soiden osalta lähes 80 prosenttia pinta-alasta on tilassa, jota ei komission vaikutusarvioinnin mukaan tunneta. Ennallistamisasetus vaikuttaisi erittäin merkittävästi metsä- ja maatalouteen. Kaikilla ennallistamistoimien piiriin kuuluvilla alueilla ei voitaisi jatkaa nykyistä toimintaa, tai toimintaa olisi ainakin merkittäväällä tavalla muutettava. Metsä- ja maatalousympäristöissä ennallistamisella tavoiteltaisiin tiettyjen indikaattorien myönteistä kehitystä tyydyttävälle tasolle. Metsäympäristössä näitä indikaattoreita olisivat lahopuu, eri-ikäisrakenteisten metsien osuus eli jatkuva kasvatus, linnut ja orgaanisen hiilen määrä. Maatalousympäristössä indikaattoreita olisivat perhoset, hiilen määrä maassa, monimuotoisia maisemapiirteitä sisältävän maatalousmaan osuus, linnut, maatalouskäytössä olevien turvemaiden ennallistaminen ja niistä osan vettäminen.

Ennallistamistoimiin voisi sisältyä metsäalueiden vettämistä kaivamalla ojat kiinni, turvemaista tehtyjen peltojen muuttamista kosteikoiksi, maatalousmaaksi kuivatettujen me-

Pöytäkirja PTK 120/2022 vp

renlahtien penkereen puhkomista tai jopa järvenpintojen nostamista. Ennallistamisen kustannukset eivät jakaudu EU-valtioiden välillä tasaisesti. Me maksaisimme bruttokansantuotteeseen suhteutettuna kuusi ja puoli kertaa enemmän kuin muut EU-maat keskimäärin. Komission arvion mukaan ehdotus aiheuttaisi Suomelle noin miljardin euron vuotuiset kustannukset. Tämä olisi 12,6 prosenttia kaikista EU:n jäsenvaltioille aiheutuvista kustannuksista. Suomelle aiheutuisi kustannuksia kolmanneksi eniten.

Arvoisa puhemies! On erinomainen asia, että hallitus välikysymysvastauksessaan otti ennallistamisasetusluonnokseen tomeran kannan. Selvää on, että emme voi hyväksyä Suomen ennallistamiskustannusten nousua kuusi ja puoli -kertaiseksi EU:n keskiarvoon verrattuna. Selvää on myös, että miljardin euron vuotuinen kustannus maallemme tällaisesta on perusteeton ja loukkaa budjettisuvereniteettiamme. Kuten valtiovarainvaliokunta toteaa lausunnossaan, väitetyt hyödyt ovat pääosin markkinattomia, esimerkiksi kuinka suuren hyödyn ihmiset kokevat saavansa luonnossa liikkumisesta. Hyödyt ja haitat osuvat eri tahoille. Selvää on, että Suomen perustuslaki sisältää omaisuudensuojan eikä hyväksy pakkoennallistamista ilman täyttä korvausta. Ennallistamisen tulee perustua vapaaehtoisuuteen. [Puhemies koputtaa] Henkilökohtaisesti en hyväksy pakkoennallistamista lainkaan.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Edustaja Soinikoski.

17.58 Mirka Soinikoski vihr: Arvoisa puhemies! EU:n ennallistamisasetus on oppositiolle kuin mörkö sängyn alla. Sitä pelätään ja siitä kerrotaan kauhutarinoita, mutta kyse on lähinnä vilkkaasta mielikuvituksesta. Tosiasiassa ennallistamisasetuksessa on kyse luonnon elvyttämisestä: siitä, että parannamme ihmisen toimien heikentämän luonnon tilaa, torjumme luontokatoa ja puutumme luonnon köyhtymiseen, vapaaehtoisesti ja vastuullisesti. Käytännössä tämä tarkoittaa niittyjä pölyttäjille, kalateitä vaelluskaloille, puhtaampia sisävesiä ja enemmän tutkimusta Suomen luonnon tilasta.

Tämä tarkoittaa toimia niin kaupungeissa kuin maaseudulla. Luonnon elvyttäminen on välttämätöntä, sillä Suomessa joka toinen luontotyyppi ja joka yhdeksäs laji on uhanalainen. Luontokato on vakava uhka myös suomalaiselle ruokatuotannolle. Esimerkiksi pölyttäjien elinvoimaisuus on ehdoton edellytys ruoantuotannolle ja sitä kautta myös huoltovarmuudelle. Jos on aidosti huolissaan suomalaisesta luonnosta ja huoltovarmuudesta, niin silloin kantaa vastuunsa ja kannattaa EU:n ennallistamisasetusta. Hintalapusta voidaan neuvotella mutta luonnon monimuotoisuuden turvaamisesta ei. Luonnon elvyttämisessä on kyse tulevien sukupolvien oikeudesta puhtaaseen leipään, puhtaaseen ilmastoon ja terveeseen ympäristöön.

Arvoisa puhemies! Välikysymyksen keskeisin syytös on se, että hallitus on laiminlyönyt Suomen kansallisen edun valvomisen. Opposition syytös perustuu kuitenkin lyhytnäköiselle ja pikavoittoja tavoittelevalle politiikalle. Suomen kansallinen etu on, että luontokato pysäytetään vuoteen 2030 mennessä. Metsät, suot, niityt ja tuhannet järvet ovat kansallisaarteemme, jota meidän tulee vaalia tuleville sukupolville.

Julkisuudessa on keskusteltu asetuksen Suomelle aiheuttamista kustannuksista. Todellisuudessa komission kustannusarvio on hyvin karkea. Kustannusten todellinen hintalappu selviää vasta, kun keinot on määritelty, ja ne ovat meidän omissa käsissämme. Toisin kuin julkisuudessa väitetään, Suomi päättää itse keinoista, joilla suomalaista luontoa elvytetään. On myös olennaista huomioda, että liki puolen kustannuksista on arvioitu syntyvän sisävesien tilan parantamisesta ja vain noin viidenneksen metsien tilan parantamisesta.

Pöytäkirja PTK 120/2022 vp

Onko oppositio siis sitä mieltä, että Itämeren sinilevälauttoja ei tarvitse vähentää eikä järviemme kuntoa parantaa? [Marko Kilpi: Ei olla sitä mieltä!] EU:n ennallistamisasetus ei poista vastuutamme Suomen luonnosta. Luonnon elvyttäminen on investointi puhtaaseen lähiluontoon, suomalaiseseen ruokaan ja kirkkaisiin sisävesiin.

Arvoisa puhemies! Luonnontilaista metsää on Suomen maapinta-alasta vain 2,9 prosenttia. Suomi on metsäinen maa, mutta vanhat ja koskemattomat metsät ovat myös meillä harvinaisuus. Siksi metsäpolitiikassa on otettava askel kestävämpään suuntaan. Toisin kuin oppositio virheellisesti väittää, luonnon elvyttäminen ei estä taloudellista toimintaa elvytystoimien alueella. Menneisyydessä on paljon hyviä esimerkkejä, joissa tiukentuneet ympäristösäädökset ovat palvelleet sekä ympäristöä että yrityksiä Suomessa. Esimerkkinä 2000-luvun alussa komission ehdottaman päästökaupan väitettiin tuhoavan suomalaisen teollisuuden. Toisin kävi, ja nyt teollisuuden etujärjestökin kiittelevät päästökauppaa fiksunä tapana hillitä ilmastonmuutosta.

Metsiemme osalta ei ole kyse kohtuuttomista vaatimuksista. Luonnon monimuotoisuus voidaan turvata vaalimalla nykyistä paremmin arvokkaita luontotyyppisiä ja jättämällä metsään enemmän lahoppua, joka on todellinen voimapesä luonnon monimuotoisuuden kehittämiselle. Lisäksi meidän on suositettava jatkuvaa kasvatusta avohakkuiden sijaan. Vaihtoehtoja tarvitaan, sillä metsänkäsittelyn yksipuolisuus on yksi syy metsäluonnon tilan rajuun heikkenemiseen. Pelottelun ja voivottelun sijaan tarvitsemme yksituumaisuutta, toimia, joilla varmistamme, että metsä kestää ja kukoistaa myös meidän jälkeemme. Mitä pidempään toimeen tarttumisessa kestää, sitä kalliimmaksi se meille kaikille tulee.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Salonen.

18.03 Kristiina Salonen sd: Arvoisa puhemies! Eduskunnan suuri valiokunta käsittelee parhaillaan Suomen kantaa neuvotteluihin ennallistamisasetuksesta. Suuren valiokunnan linja toimii neuvottelujen ohjenuorana. Sen vuoksi asiaa käsittelevät eduskunnan valiokunnat ja suuri valiokunta ovat juuri nyt tarkan paikan edessä. Kaikki ennallistamisasetuksen ympärillä käytävä keskustelu on tarpeellista ja tervetullutta. Ennallistamisasetuksen lopulliseen muotoon vaikuttaminen ei kuitenkaan pääty tähän päivään tai tähän viikkoon. Suomen lopullinen kanta muodostuu vasta jäsenmaiden neuvottelujen loppuvaiheessa neuvoston, komission ja Euroopan parlamentin kolmikantaneuvottelujen jälkeen. Siis vasta siten, kun tiedämme, miten meille tärkeät asiat lopullisessa versiossa tulevat huomioiduiksi.

Haluamme kaikki pitää hyvää huolta suomalaisista metsistä ja vesistöistämme, meidän kansallisaarteistamme. Kansallisen metsäpolitiikan ja ylikansallisen ilmasto- ja ympäristöpolitiikan yhteiselo tulee korostaa EU:n päätöksenteossa, kuten Suomi on tehnyt tähänkin asti. Kyseessä ei ole joko—tai-kysymys, vaan pikemminkin sekä—että-tilanne, sillä luontopolitiikan ja metsäpolitiikan on oltava yhteensovitettavissa. Koska haluamme pysäyttää luontokadon vuoteen 2030 mennessä, kuten olemme sitoutuneet pysäyttämään, on meidän tehtävä toimia myös Suomessa. On kuitenkin tärkeää huomioida, että ennallistamisasetus kohtelee jäsenmaita hyvin eri tavoin. Moni EU-jäsenmaa on valmis allekirjoittamaan asetuksen tavoitteet, koska sen merkitys ei ole omalle maalle merkittävä johtuen maiden erilaisista metsäprosentteista sekä metsäteollisuuden merkityksestä.

Suomen metsäteollisuus ja maamme metsänhoitajat ovat tehneet jo pitkään ensiluokkaista työtä metsien kunnon parantamiseksi. Maiden luontotyyppit, lajikirjo sekä ennallistamishaasteet vaihtelevat, ja siksi asetuksen pohjaksi yksi samanlainen määrittelytapa kai-

Pöytäkirja PTK 120/2022 vp

kille ei ole pätevä ja sopiva jokaiseen maahan. Suomi ei saa kärsiä siitä, että olemme huolehtineet metsistämme. Jäsenmaiden oma asiantuntemus onkin parasta tietoa tässäkin asiassa. Ennallistamisen kustannusten täytyy jakautua oikeudenmukaisella ja kohtuullisella tavalla eri jäsenmaiden välillä, erityisesti nyt kun taloudelliset näkymät ovat vaikeat. Nyt ei ole myöskään oikea hetki heikentää vientiteollisuuden toimintaedellytyksiä. Lisäksi tässä ajassa on tärkeää ottaa huomioon metsätalouteen liittyvät huoltovarmuuskysymykset. Metsätalouden toimintaedellytyksien turvaaminen on tärkeää, sillä ilman metsäteollisuutta ja alan työpaikkoja meillä ei ole metsästä tulevaa taloudellista hyvinvointia.

Arvoisa puhemies! Pienen maan on tärkeää pitää puolensa ja vaikuttaa silloin, kun tilaisuus on. Mikäli neuvotteluissa ei löydetä tyydyttävää kokonaisratkaisua, Suomen tulee äänestää asetusehdotusta vastaan. Meidän on ajettava neuvotteluissa kustannusten merkittävää alenemista ja jäsenvaltioiden liikkumavaran lisäämistä sekä keinovalikoiman laajentamista. Asetusehdotusta vastaan äänestäminen ei kuitenkaan voi tarkoittaa sitä, että voisimme jättää huomiotta ennallistamisasetuksen tavoitteet pysäyttää luonnon monimuotoisuuden heikkeneminen. Luonnon tilan heikkeneminen on helppoa havaita omilla silmillä kesäisin vaikkapa maamme järivistä. Meillä ei ole aikaa hukattavaksi. Luonto ja talous voivat kuitenkin kulkea käsi kädessä, samalla säilyttäen olemassa olevat suomalaiset työpaikat ja luoden uusia. Puhdas ja terve luontoympäristö tulee turvata myös tulevaisuuden lapsillemme.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Multala poissa, edustaja Hoskonen poissa. — Edustaja Elomaa.

18.07 **Ritva Elomaa ps:** Arvoisa puhemies! Täällä salissa on puhuttu iltapäivästä asti ja puhutaan varmaan pitkälle iltaan ennallistamisesta ja esitetty, että oppositio ei välittäisi ympäristöstä, luonnosta, vesistöistämme tai Itämeren kunnosta. Tämä ei pidä ollenkaan paikkaansa. Kysymyshän on nyt tässä välikysymyksessä siitä, että kansallista päätösvaltaa omiin metsiin ja maatalousmaihin ollaan viemässä Suomelta pois, ja perussuomalaiset eivät varsinkaan hyväksy tällaista menettelyä.

Suomea pidetään EU:n kuuliaisena mallioppilaana, syrjäisenä jäsenmaana ja rahoittavana säästöpossuna, joka nielee nurisematta kaiken, mitä komissio sanelee. Vastaus riippuu siitä, mistäpäin Eurooppaa kysellään. Suomen kannalta vähemmän imarteleva maine EU-jäsenmaana kuvastaa pitkälti maamme hallitusten toimintaa EU-politiikan saralla vuosien saatossa — ei ole mennyt putkeen. Mutta nyt Marinin hallitus on mennyt Suomen EU-edunvalvonnan laiminlyömisessä aivan uudelle tasolle. Tästä on osoituksena muun muassa hallituksen läpi juntaama EU:n elvytyspaketti. Tuntuu, etteivät suomalaisten veronmaksajien miljardit paljoa paina ministerien mieltä. Nyt esillä on ennallistamisasetus, joka on maamme metsäteollisuudelle jääkylmä suihku. Osansa uhkaa saada myös maataloussektori. Suomalainen metsänhoito on ollut perinteisesti todella onnistunutta, ja Suomi onkin metsäluonnon ennallistamisessa kansainvälisissä vertailuissa edelläkävijä. Nyt asetus uhkaa viedä Suomelta oikeuden päättää, miten metsiä täällä hoidetaan, eli metsiensuojelu tällä asetuksella uhkaa lässähtää pahemman kerran.

Lisäksi ennallistamisasetuksen talousvaikutukset ovat suorastaan hyytävät. Metsäteollisuus on ollut yksi taloutemme ajureista, ja sen tulisi jatkossakin olla sitä. Tässä kurjassa taloustilanteessa Suomella ei ole yksinkertaisesti varaa antaa EU:n sanella metsäpolitiikkaamme maallemme äärimmäisen epäedullisella tavalla. Arvion mukaan asetuksen toi-

Pöytäkirja PTK 120/2022 vp

meenpano voi maksaa Suomelle vuosittain lähes miljardi euroa, ja päälle vielä roimat lisäkustannukset metsänomistajille. Suomessa asetuksen hintalapun arvioidaan olevan noin 0,39 prosenttia bruttokansantuotteesta. Tämä luku on EU-alueen korkein. Asetus on siis Suomelle äärimmäisen epäoikeudenmukainen.

Lisäksi ennallistamisasetus haastaa EU:n suhteellisuus- ja läheisyysperiaatteen, jonka perusajatus on tehdä päätökset mahdollisimman lähellä kansalaisia.

Naapurimme Ruotsi on vastustanut ennallistamisasetusta. Suomen hallitus on sen sijaan ollut tässä asiassa täysin kuutamolla.

Tämä välikysymys on todella paikallaan, sillä kyse on ennallistamisasetusta laajemmasta kokonaisuudesta. Suomen EU-politiikka ja suomalaisten edunvalvonta sakkaavat pahemman kerran, useilla hallinnonaloilla. Itselleni erityisen tärkeä aihepiiri on maatalous. Siihen liittyen epäonnistunut edunvalvonta Brysselissä on poikanut rutkasti ylimääräistä byrokratiaa ja kustannuksia ja ylimääräistä työtä aiheuttavaa sääntelyä sekä haastavan kilpailuaseman suhteessa muiden EU-maiden maataloustuottajiin. Kaupan päälle sitten vielä hallituksen omat, EU:n edellyttämää kunnianhimoisemmat ympäristötavoitteet, ja maatalouden ahdinko on valmis. Nyt sitten mietitään paniikissa, kuinka tilat saataisiin pidettyä pystyssä, niin ettei maailmelle elintärkeä huoltovarmuus romahtaisi elintarviketuotannon hiipumisen myötä.

Arvoisa puhemies! Perussuomalaiset ovat johdonmukaisesti jo pidemmän aikaa vastustaneet sellaista EU-politiikkaa, joka vie työpaikkoja ja nakertaa Suomen taloutta eikä johda globaalisti tarkasteltuna ympäristönsuojelun suhteen merkittäviin tuloksiin. Elpymispaketin perusajatus oli laittaa talouttaan paremmin hoitaneet jäsenmaat maksamaan muiden viulut, ja samaa säveltä on luvassa jatkossakin. Muut jäsenmaat ajavat omien kansalaistensa etuja vaikka kyynärpäätaktiikalla. Marinin hallitus sen sijaan myötäilee ja mielistelee komissiota ihan joka käänteessä. Liittovaltiokehityksen eteneminen on erityisen haitallista juuri pienten jäsenmaiden, kuten Suomen, kannalta. Isommat vievät, muut vikisevät. Suomen kannalta on erittäin ongelmallista, ettei meitä kuunnella tarpeeksi, kun EU-tasolla linjataan esimerkiksi luonnonvarojen käytöstä, energiapolitiikasta tai ympäristötavoitteista. Tämä ei voi enää jatkua näin.

Kannatan epäluottamuslausetta hallitukselle. — Kiitos.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Autto.

18.12 Heikki Autto kok: Arvoisa herra puhemies! Olemme tänään valtavan tärkeän asian äärellä. Kun puhumme pelkästään metsäteollisuuden tuomasta arvonlisästä Suomelle, niin metsäteollisuus vastaa neljänneksestä koko tavaravientimme arvosta. Se on ollut ja on edelleen keskeisin kulmakivi kansantaloudellemme ja sitä kautta hyvinvoinnillemme. Jos ajattelemmme vaikka energiantuotantoa, niin metsäbioenergiasta Suomi saa kolmanneksen kaikesta primäärienergiastaan — energiasta, josta tällä hetkelläkin Euroopassa on huutava pula. Eli metsä on meille taloudellisesti aivan valtavan tärkeä asia. Toki metsä on suomalaisten koti. Me asumme täällä metsän keskellä. Tässä mielessä se edustaa tietysti myös kaikkia muita arvoja.

Jotenkin tässä mielessä tietysti on kyllä erikoista, kuinka EU:n komissio tällä tavoin on lähtenyt meitä metsänhoidossa opettamaan, ja onkin täysin käsittämätöntä, miten Suomen hallitus on ollut suoralta kädeltä käytännössä valmis tekemään tällaisen tosiasiallisen metsäpolitiikan päätösvalan siirron EU:lle. Metsäpolitiikka kuuluu kansalliseen päätösval-

Pöytäkirja PTK 120/2022 vp

taan, ja on täysin käsittämätöntä, että lähtökohtaisesti Suomen hallitus on ollut valmis tässä tinkimään ja antamaan EU:lle päätösvaltaa metsäpolitiikassa.

Arvoisa puhemies! Voisimme ajatella, että tässä mielessä välikysymys on nyt tehnyt tehtävänsä ja ne kysymykset, joita oppositio on nostanut esiin, ovat saaneet hallituksenkin havahtumaan siihen, kuinka käsittämättömiä virheitä hallitus on tässä asian käsittelyssä aiemmin tehnyt, tai ennen kaikkea siinä, että hallitus on jättänyt vaikuttamatta asiaan. Mutta kyllä edelleen on kysymys auki siitä, mikä se Suomen kanta nyt lopulta on. Täällä pääministeri kovasti alleviivaa sitä, että Suomen kantaa on nyt terävöitetty, mutta kun kuuntelee eri sektoriministereitä, jotka asiasta vastaavat, niin tuntuu, että sitä on terävöitetty kahteen täysin päinvastaiseen suuntaan. Eli ei kyllä hyvältä vaikuta sen kannalta, miten Suomi tässä tai jatkossa muissa meille elintärkeissä kysymyksissä voi maamme kansallista etua edistää, ainakaan Marinin hallituksen toimesta. Tässä mielessä kyllä huomenna hallituksen luottamuksesta äänestettäessä olisi kyllä todella tärkeää tietää, mitä kantaa hallitus nyt ihan oikeasti tässä asiassa edistää.

Arvoisa puhemies! Vielä tästä itse asiasta: Tämähän on Suomelle tietysti täysin kohtuuton. Jos ajatellaan vaikka näitä suoraan julkiseen talouteen EU-komission arvioiden mukaan tulevia vaikutuksia, niin suomalaisten kustannustaakka olisi monikymmenkertainen vaikkapa saksalaisiin verrattuna, kun näitä arvioituja kustannusvaikutuksia suhteutetaan kansantalouden ja kansakunnan kokoon, eli täysin kohtuuton suomalaisia kohtaan, mutta tämä on suomalaisia kohtaan myös siinä mielessä kohtuuton, että me olemme huolehtineet luonnosta ja me olemme täällä säästäneet metsämme ja suomme, ja nämä ovat asioita, jotka Euroopasta on raivattu jo vuosisatoja sitten. Siinä mielessä tämä esitys on myöskin luonnolle kohtuuton. Jos halutaan kantaa luonnon ennallistamisesta huolta, niin eikö sitä luontoa pitäisi palauttaa luonnontilaan nimenomaan siellä, missä metsää on esimerkiksi vain reilu kymmenen prosenttia maapinta-alasta? Meillä metsää on lähes 75 prosenttia maapinta-alasta, joten ei ole kovin uskottavaa politiikkaa sellainen, että nämä vaikutukset kohdistuvat lähinnä ja ennen kaikkea vain Suomeen, vaan päinvastoin kyllä Suomen hallitus on nyt mennyt komission lankaan siinä mielessä tässä omassa alkuperäisessä kannanmuodostuksessaan, että selvästi komissiossa on voimia, jotka ajattelevat, että Suomesta tehdään tällainen Euroopan yhteinen luontoreservaatti, ja kun globaaleissa keskusteluissa vaaditaan, onko EU osoittanut johtajuutta ja onko EU tehnyt toimenpiteitä, niin voidaan osoittaa, että no, kyllä siellä Suomessa hongat humisevat ja siellä meillä on metsiä ja monimuotoisuutta löytyy.

Arvoisa puhemies! Tosiasia on, että vaikka kaikki Suomen metsät olisivat täynnä pelkkiä pötkelöitä, niin ei se lisää hyönteisten määrää tuolla Keski-Euroopassa yhtään. Kyllä tähän toimintaan täytyy tulla joku tolkkua. Meillä on metsää, ja meillä on tehty toimenpiteitä luonnon monimuotoisuuden lisäämiseksi. Meillä toimintalinja on sellainen, josta kaikkien muiden kelpaa ottaa mallia. Tämä komission malli, että eniten rangaistaan meitä, jotka olemme eniten tehneet, on täysin nurinkurinen, ja tämä ei kyllä hyvää lupaa jatkon kannalta, jos ei tätä nyt jämäkästi vastusteta ja onnistuta saamaan komissiota perumaan näitä suunnitelmia. — Kiitos, arvoisa puhemies.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Mattila.

18.18 Hanna-Leena Mattila kesk: Arvoisa herra puhemies! Euroopan unionin komissio julkaisi luonnon ennallistamista koskevan lainsäädäntöehdotuksen kesäkuussa 2022. Niin

Pöytäkirja PTK 120/2022 vp

sanotulla ennallistamisasetuksella tavoitellaan luonnon tilan parantamista maa-, metsä- ja merialueilla sekä kaupungeissa. Asetus on vasta komission ehdotus, jonka sisältöön voidaan vielä vaikuttaa. Esitys tarvitsee perusteellisia muutoksia ennen kuin EU-parlamentti ja jäsenmaat voivat hyväksyä sen.

Täällä Suomen eduskunnassa on myös noustu kapinaan. Useampi valiokunta on jo antanut oman lausuntonsa, jossa vastustetaan esitystä. Nykyisellään sisältöä ei voi hyväksyä, sillä se vaikuttaa haitallisesti Suomen maa- ja metsätalouden toimintakykyyn ja koko kansantalouteen.

Komission ehdotus lähtee ajatuksesta, että menneisyyden luonto on ollut monimuotoisempi, ja siksi ennallistamista koskevien toimien vertailukohdaksi on päätetty 70 vuoden takainen ympäristön tila. Jos komission esitys toteutuisi, Suomessa jouduttaisiin Brysselin sanelemana ennallistamaan jopa miljoonia hehtaareja. Näistä hehtaareista vesistöjen, metsien, soiden ja turvepeltojen osuus olisi suurin.

Kritiikki ennallistamisasetusta kohtaan on ollut ankaraa niin täällä Suomessa kuin myös EU-parlamentissa. Kukaan ei kyseenalaista luonnon suojelemisen ja monimuotoisuuden vaalimisen tarpeellisuutta, mutta esitystä tavoitteisiin pääsemiseksi pidetään yleisesti huonosti valmisteltuna ja epäoikeudenmukaisena.

Tyytymättömyyttä ovat aiheuttaneet esityksen kohtuuttomat kustannukset epävarmoihin hyötyihin nähden. Komission arvion mukaan ennallistamisesta koituvat kustannukset olisivat Suomelle 930 miljoonaa euroa vuodessa. Erityistä ärtymystä aiheuttaa esityksen sisältämän kansallisen liikkumavaran niukkuus. Jäsenmaille ei olisi tulossa valinnanvapautta siihen, mihin ennallistamisen voisi kohdentaa.

Arvoisa puhemies! Euroopan maiden luonnon tila ja tarpeet suojelulle vaihtelevat paljon. Suurinta huutoa ennallistamisen välttämättömyydestä pitävät ne Euroopan unionin jäsenmaat, jotka ovat hakkauttaneet omat metsänsä kauan sitten. Kaiken päälle suomalaisten maan- ja metsänomistajien omaisuudensuoja heikkenisi ja jokamiehenoikeuksien lisäksi ihmisten mahdollisuudet metsistä ja muusta luonnosta nauttimiseen arjessa vaarantuisivat.

Luonnon tilan heikkeneminen maailmalla ja osin myös Suomessa on vakava asia, johon tarvitaan ratkaisuja. Nyt jos koskaan pitää päinvastoin tehdä politiikkaa, jolla mahdollistetaan metsien ja kotimaisten luonnonvarojemme kestävä käyttö. Tehtävämme on varmistaa, että suomalaisilla on kaikissa tilanteissa Suomessa tuotettua ruokaa ja energiaa. Huoltovarmuuden varmistamisen ohella on tärkeää tukea työtä ja toimeentuloa koko Suomessa.

Saastuttavien fossiilisten polttoaineiden korvaaminen puhtailla ja mieluiten uusiutuvilla kotimaisilla polttoaineilla on myös vaikuttavin tapa päästöjen vähentämiseksi. Niiden raaka-aineet tulevat maasta ja metsistä.

Vaikka Euroopan unionissa on paljon hyvää, pyrkimys puuttua jäsenmaiden oleellisiin kansallisiin asioihin pitää pysäyttää. Tällä linjalla komissio murentaa vakavasti unionin oikeutusta. Päätösvalta näissä asioissa kuuluu yksiselitteisesti Suomelle ja ylipäätään Euroopan unionin jäsenmaille.

Suomessa metsät ovat säilyneet ja luonnosta on huolehdittu, koska se on välttämätöntä kestävässä metsätaloudessa. Nyt ei pidä Suomen antaa yhtään myöten loputtomille vaatimuksille lisätalkoista, sillä kovimmat päästöjen aiheuttajat ovat ihan muualla. Suomen edustajien tulee tehdä selväksi EU-pöydissä, että suomalaiset kyllä tietävät itse parhaiten, miten omia metsiämme tulee hoitaa.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Keto-Huovinen.

18.23 Pihla Keto-Huovinen kok: Arvoisa puhemies! Päätösvalta Suomen metsistä kuuluu ja tulee sen jatkossakin kuulua meille suomalaisille. On totta, että sääntelyllä on estettävä luonnon monimuotoisuuden heikkenemistä, koska se muodostaa ilmastokriisiin rinnastuvan uhan ihmisten, yhteiskuntien ja talouksien hyvinvoinnille. Ennallistamisasetuksen tavoitteet ovat tärkeitä, ja on selvä, että niihin tulee pyrkiä pitkäjänteisesti niin EU:n tasolla kuin kansallisestikin. EU:n yhteisen ympäristöpolitiikan keinot on kuitenkin valittava tavalla, jolla suomalaisten metsien vastuullista ja kestävää käyttöä ei vaaranneta. Kysymys ei ole siitä, että me kokoomuksessa emme välittäisi luonnosta ja vastustaisimme luonnon tilan parantamista, vaan siitä, miten se aiotaan tehdä.

Arvoisa puhemies! Komission arvio Suomelle aiheutuvista kustannuksista on hurjaa luettavaa. Sen mukaan Suomelle aiheutuisi vuosittain noin 930 miljoonan euron lasku. Esitys on Suomelle ja suomalaisille metsänomistajille todella epärealistinen. Suomen osuus olisi 12,6 prosenttia kaikista EU:n jäsenvaltioille aiheutuvista kustannuksista. Suomelle aiheutuvat kustannukset olisivat EU:n kolmanneksi suurimmat, siis kolmanneksi suurimmat, ja suurimmat bruttokansantuotteeseen suhteutettuna. Saksa jää kauas taaksemme. Hallitus vihdoin totesi välikysymysvastauksessaan, että Suomelle syntyvien kustannusten alentaminen on keskeinen neuvottelutavoite. Hyvä näin.

Asetusehdotuksesta aiheutuu myös epäsuoria kustannuksia ja vaikutuksia aluetalouteen ja työllisyyteen. Mikäli esimerkiksi metsien lisäsuojelun seurauksena puun saatavuus heikkenisi, tulisi tällä olemaan merkittäviä vaikutuksia metsäsektorin työllisyyteen ja edelleen muihin kansantalouden toimialoihin.

Unionin metsistä myöskin yli puolet on yksityisessä omistuksessa. Suomessa on välttämätöntä huolehtia maanomistajien oikeuksista ja omaisuudensuojan toteutumisesta. Kysymys on 600 000 metsänomistajan asiasta. Suomessa on pitkäaikaista kokemusta vapaaehtoisista luonnonsuojelutoimista. EU:n metsästrategiassakin Suomen Metso-ohjelma on mainittu esimerkkinä kansallisesta järjestelmästä, jolla kannustetaan yksityisiä metsänomistajia suojelemaan metsäluontoa korvaamalla suojelusta aiheutuvia kustannuksia ja tulonmenetyksiä. Onkin ensiarvoisen tärkeää, että tutkimustietoon perustuvia vapaaehtoisia suojelukeinoja kehitetään jatkossakin.

Arvoisa puhemies! Ruotsi antoi komission esityksestä toissijaisuushuomautuksen, ja talousvaliokunta on todennut, että vastaavaan olisi ollut perusteita myös Suomessa. Tämä juna kuitenkin meni jo. Ennallistamisasetus viipyi hallituksen käsittelyssä niin kauan, ettei eduskunnan suuri valiokunta ehtinyt sitä tehdä. EU:n jäsenmailla on kansallisia erityiskysymyksiä, joissa niiden on valvottava maansa etua. Suomen ollessa Euroopan metsäisin maa lienee selvää, että metsäpolitiikka on tällainen kysymys Suomelle. Meidän etujamme ei valvo kukaan muu kuin me itse. Meillä on jo käytössä monia merkittäviä toimia luonnon monimuotoisuuden parantamiseksi. Suomalaiseen kestävään metsätalouteen kuuluu aina osana myös luonnon hoito. Metsien vastuullinen ja kestävä käyttö on osa Suomen kansantalouden perustaa.

Hallituksen EU-vaikuttaminen on epäonnistunut merkittäväällä tavalla. Hallituspuolueiden kannat repesivät kolmessa eri valiokunnassa, eikä hallituksella ole ollut vielä tällä viikollakaan selkeää kantaa ehdotukseen. Siksi tämä välikysymys on ollut tarpeen. Suomen kannalta on elintärkeää vaikuttaa aktiivisesti yhdessä samanmielisten jäsenvaltioiden kanssa valmisteluun siten, että asetuksessa turvataan riittävä kansallinen liikkumavara, velvoitteiden oikeasuhtaisuus sekä jäsenvaltioiden kustannusten kohtuullisuus ja oikeudenmukaisuus.

Pöytäkirja PTK 120/2022 vp

Arvoisa puhemies! Ennallistamistoimenpiteiden olisi yhdessä katettava vähintään 20 prosenttia unionin maa- ja merialueista vuoteen 2030 mennessä ja kaikki ennallistamisen tarpeessa olevat ekosysteemit vuoteen 2050 mennessä. Esitetyillä tavoitteilla olisi huomattava vaikutus meidän maa- ja metsätalous- ja kalataloussektoreille. Suomen ei tule hyväksyä tällaista ehdotusta, jossa metsäpoliittista päätösvaltaa siirretään komissiolle, eduskunnan budjettivaltaa rajoitetaan ja omaisuudensuojaa heikennetään.

Monimuotoiset metsä- ja maatalousympäristöt ovat edellytys Suomelle tärkeiden elinkeinojen turvaamiselle pitkällä aikavälillä. Elinvoimaiset ekosysteemit ovat tärkeitä ilmastomuutoksen vaikutuksia hillitseviä hiilinieluja, ja voimme huolehtia niistä luonnon tilaa parantavin ja samalla kasvua lisäävin toimin. Maataloutta, metsätaloutta ja kalastusta on mahdollista harjoittaa kestävästi luonnon monimuotoisuutta heikentämättä. Ennallistamistoimet eivät saa heikentää meidän ruokaturvaa, huoltovarmuutta tai maaseudun elinkeinojen harjoittamista. — Kiitos.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Kivisaari poissa. — Edustaja Koponen, Ari.

18.28 Ari Koponen ps: Arvoisa puhemies! Muutama sana vielä taloudellisista vaikutuksista ja siitä, millainen lypsettävä lehmä olemme EU:lle tässäkin asiassa:

Esitetty lainsäädäntö vaikuttaisi merkittävästi suomalaiseen maa- ja metsätalouteen ja maksaisi jälleen kerran valtavasti. Suomen osuus olisi peräti 0,39 prosenttia maamme bruttokansantuotteesta. EU-maiden keskimääräinen maksu olisi vain 0,06 prosenttia. Suomi maksaisi siis yli kuusi kertaa enemmän kuin EU-maat keskimäärin. Tämä ei mene kenenkään oikeustajuun. [Sanna Antikainen: Paitsi vihreiden!]

Vuosikustannukset Suomelle olisivat arviolta lähes miljardi euroa eli melkein EU-maitten suurimmat, vaikka meillä on kestävät luontoarvot ja laadukasta metsänhoitoa ja olemme unionin metsäisin maa ja olleet metsien hoidossa malli muille maille niin kauan kuin muistamme. On väärin, että omat metsänsä tuhonneet maat alkavat opastaa ja laskuttaa meitä. Heidän pitäisi ottaa Suomesta mallia näissä metsäasioissa.

Ja vielä loppuun: vaikka kustannuksia saataisiinkin hieman alas, niin jos valta annetaan taas kerran EU:lle, on selvä, että sieltä tulee ennen pitkää vain uusia esityksiä ja uusia esityksiä.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Eestilä.

18.30 Markku Eestilä kok: Arvoisa puhemies! Tänään täällä keskustelussa joskus joku totesi, että tämä välikysymys olisi vaalien takia ja täyttä pelleilyä. Kyllä minä itse näen asian toisin: tämä välikysymys käsitykseni mukaan on yksi tärkeimpiä, mitä minun kansanedustajaurallani eli lähes 12 vuoden aikana on tehty, ja tämä meni täysin maaliin, koska nyt me saatiin hallituspuolueet ja kaikki kansanedustajat ja koko hallitus miettimään, miten me suhtaudumme tähän ennallistamisasetukseen. Se on lähtökohtana hyvä, ja kyllä tämän viestin jollakin tavalla täytyy mennä komissioon, joka kepillä kokeilee jäätä, kuinka paljon valtaa jäsenvaltioilta voidaan ulosmitata. Minun mielestäni täytyy ymmärtää, että jäsenvaltiot omistavat EU:n. Se on vähän sama kuin pörssiyhtiössä: siellä on omistajat ja operatiivinen johto ja hallitus, ja jos operatiivinen johto ja hallitus alkavat omistajia neuvomaan liikaa ja käskemään, mitä omistajan pitää tehdä, niin se pitkän päälle ei kyllä tule onnistumaan.

Pöytäkirja PTK 120/2022 vp

Toinen huomio, minkä tänään tein tässä keskustelussa: Kun aina pitäisi — ainakin tässä taloustilanteessa, missä Suomi on — miettiä kaikki asiat niin, että pitää olla taloudellinen, sosiaalinen ja ekologinen kestävyys, niin kyllä mielestäni tämä talousnäkökulma unohtuu valitettavasti aivan täysin nykyhallituksen puheissa. Ei anneta arvoa sille, mistä rahaa tulee ja miten rahaa tehdään. En usko, että täällä yhtään niin valistumatonta kansanedustajaa olisi, joka ei ymmärrä luontoarvojen päälle ja arvosta sitä kaikkea työtä, mitä nytkin tehdään jo vapaaehtoisesti näitten tiettyjen ohjelmien kautta, Helmi- ja Metso-ohjelmien. Muutenkin metsänomistajat ajattelevat tänä päivänä hyvin vastuullisesti ja ottavat riistatalouden huomioon, ja monta muuta tällaisista tekijästä. Ihan kuin niitä tekoja ei olisi ollut olemassaakaan, kun kuulee joskus juttuja, että on luontokato. Ja kyllä rohkenen myös ottaa esille sen, että kun puhutaan luontokadosta, niin siitä hyvin äkkiä tulee hokema, mutta jos esitän kysymyksen asiantuntijoille, että mikä asiantuntijoitien mielestä on luontokadon lähtötaso ja diversiteetin lähtötaso esimerkiksi Itä-Suomen laajoissa metsissä, niin en ole saanut kertaakaan vastausta kysymykseen.

Arvoisa puhemies! Kun joskus puheessa saattaisi olla hyvä olla konkretiaa, niin menen konkretiaan: 50-luvulta lähtien, jonne tämä ennallistamisasetus meinaa meidät viedä, Suomen metsien vuotuinen kasvu on noussut 30 miljoonaa kuutiota. Se on valtava määrä puuta teollisuudelle. Se työllistää, se tuo aluetalouteen euroja, ja tästä 30 miljoonan kuution lisäkasvusta turveperäisiltä metsiltä tulee yli 20 miljoonaa kuutiota. Voin kertoa sen syyn: syy on se, että aikoinaan Suomessa aika mittavassa määrin ruvettiin näitä suoperäisiä metsiä ojittamaan, yhteensä käsitykseni mukaan ojitettiin 4,7 miljoonaa hehtaaria. Siitä on seurannut valtava määrä puuta nimenomaan Itä-Suomen sahoille ja metsäteollisuudelle, ja siitä on seurannut työtä. Tänä päivänä metsäteollisuus työllistää suoraan 42 000 ihmistä ja välillisesti 32 000 ihmistä. Metsäteollisuus on investoinut viime vuosina Suomeen yli miljardi euroa vuodessa, ja esimerkiksi Pohjois-Savossa, mistä itse tulen, metsäteollisuus työllistää suoraan 2 300 ihmistä ja metsäteollisuus maksaa palkkoja 105 miljoonaa euroa vuodessa.

Mutta mennäänpä takaisin tuonne ojitetulle suolle, mitä tämän ennallistamisasetuksen myötä aletaan sitten pikkuhiljaa puskemaan umpeen. Siihen tarvitaan dieseliä, ja ilmeisesti päästöjä tulee, mutta valitettavasti kun vedenpintaa nostetaan ojitetulla suolla, siitä tulee valtavat metaanipäästöt, eli soitten ojittaminen itse asiassa pilaa ilmastoa, jos ajatellaan 20—30 vuoden aikajännettä, ja Suomesta tulee silloin enemmän päästöjä soilta. Ja toinen ongelma, mikä siinä tulee, on, että metsän kasvu pysähtyy. Silloin tulee kaksi vahinkoa, ja kolmas on työllisyys- ja talousvahinko. Pitäisi pikkusen joskus miettiä näitäkin talousnäkökymiä. Ei näitä metsänhoitotoita, vaikka niistä on ollut ongelmia, esimerkiksi ojituksesta fosfori ja typpi ovat lähteneet liikkeelle ja humusta on mennyt vesistöön, jos vesistöjä on ollut lähellä... Eivät nämä ole ongelmattomia, eikä semmoinen ajattelutapa, että me teemme joko näin tai näin, vaan siinä välilläkin on toimenpiteitä. Me joudutaan joskus hyväksymään se, että kun me taloudellista hyötyä saamme, työllisyyttä ja Suomen elintasoja koennamme, siitä joskus tulee väistämättä jonkunmoisia sivuvaikutuksia.

Näkisinkin näin, että tässä ennallistamiskysymyksessä Suomen pitää ajaa linjaa, että me itse määrittelemme pikkuhiljaa sen ennallistamistason, mikä on järkevä, emmekä missään nimessä lähde, niin kuin Sari Essayah täällä puheessaan totesi, vesittämään ja yrittämään leikkiä riisinviljelyä Suomessa — eihän se onnistu. Hallitus pisti siihenkin 30 miljoonaa. Kyllä tällaisesta pitäisi luopua, koska nämä turvepellot, joita sitten monta kertaa lihamaito-ohjelman kautta pidetään nurmella, sitovat hiilidioksidia, myös se rehu, ja siitä tulee

Pöytäkirja PTK 120/2022 vp

sitten sitä syömistä, mitä me tarvitsemme, ja ruokaomavaraisuutta. Kai nyt pitäisi jonkun Ukrainan sodan myötä huomata se, että me olemme aikamoisen ruokakriisin kynnyksellä kenties Euroopassa ja koko maailmassa.

Arvoisa puhemies! Lopetan puheen tähän, mutta halusin tuoda hieman erilaisen näkökulman, että kyllä tälle taloudellekin pitää joku merkitys antaa ja sille työlle, mitä metsänomistajat jo vuosikymmenien aikana ovat tehneet.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Huttunen.

18.36 Hanna Huttunen kesk: Arvoisa puhemies! Metsämme kuuluvat aivan yksiselitteisesti kansalliseen päätösvaltaan. Bryssel ja EU pitäkööt sormensa erossa meidän metsistämme.

Olen seurannut huolestuneena ja järkyttyneenäkin keskustelua, jota EU:ssa käydään metsistämme. Itse asiassa, jos ihan tarkkoja ollaan, keskustelun kohteena eivät ole maamme, Suomen, metsät vaan myös suomalaisen yksityisen ihmisen omistamat metsät, yksityinen omaisuus. Suomessa on yli puoli miljoonaa metsänomistajaa, jotka omistavat yli 60 prosenttia kaikista Suomen metsistä. Täällä Etelä-Suomessa ja Keski-Suomessa yksityiset henkilöt omistavat jopa kolme neljäsosaa metsistä. Keskustellessa maamme metsien käytöstä tämä fakta tuntuu olevan hukassa komission lisäksi joidenkin edustajien osalta jopa tässä talossa ja myös EU:n parlamentissa. Jokamiehen oikeudet eivät tarkoita oikeutta toisen ihmisen omaisuuteen.

Arvoisa puhemies! Vierailin toissa viikolla Brysselissä ja tapasin siellä Euroopan komissiossa luonnon monimuotoisuusasioiden parissa työskentelevän viranhaltijan. Kyseinen henkilö on ollut yhdessä tiiminsä kanssa kirjoittamassa tätä tänään keskustelussa olevaa ennallistamisasetusta. Olin todella järkyttynyt myös siitä, kuinka ohut hänen ja hänen porukkinsa tietämys oli metsistämme ja itse asiassa koko maastamme. Asiat tuntuvat perustuvan karttoihin ja siihen, että hän oli vieraillut Helsingissä. Esimerkkikuvat, joita hän meille näytti ennallistamisen tarpeesta, olivat Skotlannin nummilta ja Portugalista. Ei ollut metsää siellä, ei ollut. Kutsuimmekin hänet vierailemaan Suomessa, tarkemmin ottaen Pohjois-Karjalassa ja Lapissa, meillä kun sitä metsää täällä riittää. Nuo opintoretket tekisivät hyvää monelle muullekin maamme metsien pään menoksi pykälää suunnittelevalle henkilölle Euroopan lasipalatsissa. Ehkä omin silmin asioiden näkeminen saisi heidät ymmärtämään metsiemme määrän ja jo geeniperimässämme saamamme metsäosaamisen.

Arvoisa puhemies! Olen taustaltani metsätalousinsinööri. Minulle metsä, luonto ja luonnonvarat ovat merkinneet aina paljon. Metsistämme on moneksi. Ne tarjoavat jokamiehen oikeuksien mukaisesti luonnon antimia ja ne tarjoavat myös vapaa-aikaa. Myös tällä on maamme kriisinkestävyysdenkin kannalta erittäin suuri merkitys. Metsät tarjoavat raaka-ainetta rakentamiseen, lämpöön ja energiaan, kuten myös fossiilisia tuotteita korvaavan vaihtoehdon moneen muovinkaltaiseen tuotteeseen. Ne ovat meille aivan elintärkeitä.

Arvoisa puhemies! Pidän hyvänä, että pääministerinkin puheen mukaan koko hallitus on tullut keskustan linjoille ja on valmis puolustamaan kynsin hampain sitä, että metsät ovat ja niiden tulee jatkossakin olla kansallisen päätösvalan piirissä. Viestin on oltava selkeä, ja sen on tultava niin kaikkien hallituspuolueiden ministereiden kuin meppienkin suusta.

Debatissa aikaisemmin päivällä tuli esille, että ketään meppiä ei saisi moittia nimellä. Niinpä sanonkin vain, että pahin virheemme Euroopassa on viedä maastamme ristiriitaista viestiä, jonka sirpaleisella sanomalla emme saisi tarpeeksi vahvaa edunvalvontaa aikaisek-

Pöytäkirja PTK 120/2022 vp

si. Ja koska kehua kuitenkin saa nimellä, voin sanoa, että meidän keskustan mepit Mauri Pekkarinen ja Elsi Katainen hoitavat varmasti oman osansa ja hoitavat sen myös hyvin. Minulle ja keskustalle tämä asia on näes aivan päivänselvä: Emme hyväksy EU:n komission esittämää ennallistamisasetusta. Metsämme kuuluvat yksiselitteisesti kansalliseen päätösvaltaan.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Mäenpää.

18.40 **Juha Mäenpää ps:** Arvoisa puhemies, hyvät naiset ja miehet! Meillä on nyt täysistunnossa käsittelyssä perussuomalaisten ja muun opposition yhdessä esittämä välikysymys hallituksen EU-vaikuttamisen laiminlyönnestä ennallistamisasetuksessa. Perussuomalaisten linja itse ennallistamisasetuksen suhteen on selvä: Suomen kannan on oltava yksiselitteisen kielteinen tätä EU:n asetusehdotusta kohtaan.

No mistä tämä välikysymys johtuu? Tämä johtuu siitä, että kesällä on ennakkoaikaaminen unohtunut ja toissijaisuusvaatimus on jätetty tekemättä. Tässä hallitus on nukkunut. Juhlat on juhlittu kesällä, ja nyt sitten kun tätä asiaa nostetaan täällä esiin, mielestäni pääministeri vierittää syytä oppositiolle siitä, että tätä ei ole tehty. On puhuttu, että suuressa valiokunnassa opposition olisi pitänyt tarttua. [Keskustan ryhmästä: Eikö oppositiostakin voi vaikuttaa? — Ei näköjään! — Välihuutoja]

Suomi elää metsästä. Puu- ja paperiteollisuus on merkittävä työllistäjä ja taloutemme moottori. Me emme voi hyväksyä tätä asetusta, joka on laadittu jossakin EU:n norsunluutornissa joidenkin muiden maiden tilannetta paremmin ymmärtäen. Kuten äsken edellinen puhuja sanoi, siellä on näytetty Portugalista kuvia ja niillä suunnitellaan Suomen metsien sosialisointia Euroopan unionille.

Arvoisa puhemies! Lainaan hieman välikysymystä:

”Euroopan komissio antoi ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi luonnon ennallistamisesta 22.6.2022. Komission ehdottama asetusta jäsenvaltioille sitovat ja kunnianhimoiset tavoitteet luonnon ennallistamiseksi. Ekosysteemien ja elinympäristöjen ennallistamisella pyritään edistämään luonnon monimuotoisuuden elpymistä muun muassa palauttamalla hyvin laajoja pinta-aloja luonnontilaan.

Oppositio katsoo, että ennallistamisasetuksessa on merkittävältä osin kyse kansalliseen päätösvaltaan kuuluvaan metsäpolitiikkaan puuttumisesta kohtuuttomalla tavalla. Siksi Suomen ei pidä hyväksyä esitystä. Metsäpolitiikan ratkaisujen on jatkossakin kuuluttava jäsenvaltioiden omaan päätösvaltaan. [Tuomas Kettunen: Kyllä!] Euroopan unionin yhteisen ympäristöpolitiikan keinot on valittava tavalla, jolla kansallista metsäpolitiikkaa ei vaaranneta. Suomen kansallisen edun kannalta on välttämätöntä, että metsiä voidaan hyödyntää kestävästi ja vastuullisesti jatkossakin.”

Kysymmekin siis muun muassa: Miksi hallitus ei vastustanut sitä, että jäsenmaiden kansalliseen päätösvaltaan kuuluvaan metsäpolitiikkaan laaditaan näin yksityiskohtaisia velvoitteita määräävää EU-lainsäädäntöä? Miksi Suomi ei ottanut Ruotsin tavoin heti alkuun kielteistä kantaa Euroopan unionin komission esitykseen ennallistamisasetuksesta?

Arvoisa puhemies! Käsittelimme ennallistamisasetusta talousvaliokunnassa lokakuussa. Olin tuolloin mukana jättämässä perussuomalaisten kanssa eriävää mielipidettä valiokunnan lausuntoon. Me perussuomalaiset esitimme tuolloin, että suuri valiokunta huomioisi komission esityksen vaikutukset Suomen budjettivallan pitkäaikaisesta sitomisesta, sen merkittävät taloudelliset vaikutukset sekä delegoidun säädöksen kansallisen liikkuma-

Pöytäkirja PTK 120/2022 vp

varan vähäisyyden ja suhtautuisi kielteisesti ennallistamisasetukseen. Huomautimme, että asiantuntijalausunnoissa on todettu valtioneuvoston kriittisen kannan olevan riittämätön. Talousvaliokunnassa kuultujen asiantuntija-arvioiden mukaan esityksen kustannukset Suomelle on tehty karkealla tarkkuudella ja ne olisivat merkittäväällä tavalla alimitoitettut. Esitys lisäksi sitoisi merkittävältä osin eduskunnan budjettivaltaa lähes 30 vuodeksi.

Arvoisa puhemies, hyvät edustajakollegat! Ankea on katajaisen kansan kohtalo tällä keskustapuolueen ministerien siunaamalla menolla. Hallitus ei nauti luottamustani, ja toivon, että huoltovarmuuden kannalta tärkeät turvapelot ja muut huomiodaan. Olen kiitollinen siitä, että tämä välikysymys on jo aiheuttanut sen, että hallitus on joutunut tarttumaan näihin asioihin uudelleen ja miettimään omaa linjaansa. — Kiitoksia.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Könttä.

18.46 Joonas Könttä kesk: Arvoisa puhemies! Metsäpolitiikka ei kuulu EU:lle. Keskustan kanta asiaan on selvä. Esitetty ennallistamisasetus ei meille käy. Esitetty ennallistamisasetus ei Suomelle sovi. Kiitos hallituksen vastaukselle. Keskustan kanta on nyt Suomen kanta.

Euroopan unionin ennallistamisasetus on kahmimassa vaarallisella tavalla jäsenvaltioiden päätösvaltaan kuuluvaa metsäpolitiikkaa omiin käsiinsä. Komission suunnitelmat on ykskantaan torpattava. Luontoa on suojeltava, kuten maassamme on tehty jo vuosikymmeniä. Näin tulemme tekemään myös jatkossa, mutta emme tarvitse siihen EU-komissaareja opettajiksi, emme EU-byrokraatteja meitä paimentamaan.

Suomessa on hoidettu menestyksekkäästi metsäpolitiikkaa jo vuosien ajan. Maamme metsien kasvu on ylittänyt vuotuisen puuston poistuman jo 1970-luvulta. Suomen metsävarat kasvavat joka vuosi, ja Suomi on kasvanut metsien mukana. Suomalaiset metsänomistajat ovat huolehtineet omaisuudestaan hyvin ja tulevat tekemään niin myös jatkossa. Tähän me voimme luottaa.

Herra puhemies! Eduskunnan vastuulla on määrittää Suomen lopullinen linja. Tämä tapahtuu suuressa valiokunnassa. Useat valiokunnat ovat jo tähän mennessä ottaneet kielteisen kannan. Lopulta juuri suuren valiokunnan näkemys ratkaisee, mutta selvältä näyttää, että Suomi ottaa yksiselitteisen, jämerän linjan. Edessä on pitkä kansallisten etujemme puolustustaistelu. Asiaa ei ratkaista tänään eikä edes perjantain äänestyksessä. Suuren valiokunnan kanta, siis eduskunnan kanta, määrittää sen linjan, jolla lähdemme tähän puolustustaisteluun. Kansallisesti yhtenäisenä olemme vahvimmillamme.

Työtä on tehtävä kansallisesti yhdessä samanmielisten valtioiden kanssa ja myös Euroopan unionin tasolla. Kansallisesti laajan yksimielisyyden saavuttaminen eduskunnassa näyttääkin selvältä. Tästä kiitos yli hallitus—oppositio-rajojen kaikille puolueille, jotka ovat jo tähän mennessä tulleet keskustan linjalle.

Ruotsin EU-puheenjohtajuuskausi alkaa vuoden vaihteessa. Sen kuluessa esitystä on mahdollista korjata ja oikaista tai jopa kaataa se kokonaan. Asian lopullinen ratkeaminen voi silti venyä jopa ensi syksyyn. Pidän mahdollisena ja toivottavana, että tätä ennen koko hanke kaatuu omaan mahdottomuuteensa.

Kun Suomen linja on selvä ja toimimme samanmielisten valtioiden kanssa, on tärkeää, että myös EU-käytävillä viestimme on kirkas. Europarlamentaarikot Mauri Pekkarinen ja Elsi Katainen ansaitsevat kiitoksensa suoraselkäisestä Suomen etujen ajamisesta EU:n ytimissä.

Pöytäkirja PTK 120/2022 vp

Puhemies! Valitettavasti kaikkien europarlamentaarikkojen osalta tilanne ei ole yhtä hyvä. Suomessa eduskunta on laajalla enemmistöllä yhtenäinen puolustamaan maamme etua EU:n ennallistamiskysymyksessä. Sen sijaan Euroopan parlamentissa kokoomuksen me pit huseeraavat omiaan ja äänestävät Suomen etua vastaan tai tyhjää. Tätäkö on kokoomuksen EU-vaikuttaminen? ”Kokoomukselle ja muille puolueille sanoisin, että ensinnäkin kannattaa tutkia faktat, miksi tätä tehdään. Sen jälkeen kannattaa katsoa, mitä asetuksessa ehdotetaan.” Nämä eivät ole minun sanojani, vaan kokoomuksen johtavan EU-politiikan sanoja. 14.9. Euroopan parlamentin äänestäessä metsiemme kohtalosta, uusiutuvan energian direktiivin uudistuksesta, antoi kokoomuksen europarlamentaarikko tukensa Suomelle vahingolliselle pohjaesitykselle. Kokoomuksen muu europarlamentaarikkoryhmä äänesti tyhjää — siis tyhjää. [Tuomas Kettunen: Mikä on kokoomuksen linja?]

Viimeistään nyt tällainen Suomen etujen vastainen toiminta saa loppua. Tarvitsemme myös kokoomuksen yhtenäistä linjaa, emme Suomi-veneeseen keikuttelua. Keskusta lupaa kaiken tukensa ja apunsa kokoomuspuolueelle, mikäli tarvitsette neuvoja ja tukiopetusta yhtenäisen EU-politiikan muodostamiseksi ennallistamiskysymyksessä. Se on Suomen etu. Kysymys on niin vakava, että emme voi nyt sahata omaa oksaamme Euroopan unionin parlamentissa — emmehän, kokoomus? Kauanko kokoomus sallii etujemme vastaisen lobbauksen omissa nimissään Brysselissä? Kauanko kokoomus ajaa tässä Suomen kannalta äärimmäisen tärkeässä asiassa kaksilla kylmillä rattailla? Toivottavasti rivit saadaan suoristettua myös kokoomuksen EU-parlamenttiryhmässä.

Arvoisa puhemies! Suomen luonto ja metsät kuuluvat Suomelle ja suomalaisille. Se, mikä ei ole oikeus eikä kohtuus, ei saa olla EU-asetukseen.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Koskela.

18.52 **Jari Koskela ps:** Arvoisa herra puhemies! Edustaja Köntälle kiitokset siitä, että olette ottanut oppia perussuomalaisista. Me olemme aina ajaneet sitä asiaa, että päätösvalan metsistä pitää pysyä kansallisissa käsissä. Tämä on ollut meille ihan peruskysymys jo politiikkaan mukaan lähtiessä, äidinmaidossa. Metsäpolitiikka ei kuulu EU:n omien perussopimustenkaan mukaan unionille. EU:lle ei pidä hivuttaa yhtään enempää valtaa kuin sille on jo annettu erilaisten tukipakettien, elpymisvälineiden ja taksonomialuokittelujen kautta. Ja muuten ihan huomautuksena voin sanoa tähän vielä, että ainakin meidän me pit, Laura Huhtasaari ja Teuvo Hakkarainen, tietävät siellä, mitä he tekevät.

Ennallistamisasetuksessa vertailuvuodeksi on asetettu vuosi 52. Tuolloin Suomi oli vasta teollistumassa, kun taas muu Eurooppa oli hakannut metsänsä jo vuosikausia aiemmin. Asetus on epäoikeudenmukainen ja suorastaan palkitsee niitä, jotka ovat eniten luonnontilaisia metsiään hävittäneet. Suomessa metsänhoito on ollut kestäväällä tasolla. Meillä ymmärretään, että metsät ovat turva, jota tulevatkin sukupolvet tarvitsevat. Voidaankin sanoa, että loppupeleissä koko Suomi nojaa metsäteollisuuteen. Siksi meillä istutetaan jatkuvasti uutta puustoa. Nytkin olisi muuten paikallaan istuttaa esimerkiksi havupuita loppuun asti nostetuille turvealueille sen sijaan, että ne muutetaan vesijättömaiksi tai kasvatetaan pajukkoa. En ymmärrä sitä alkuunkaan, koska nämä jo käytetyt turvealueet olisi helposti istutettavissa havupuilla, ja se jos mikä mielestäni on ennallistamista.

Suomessa on 600 000 metsänomistajaa. Läpi mennessään ennallistamisasetus rajoittaisi heidän mahdollisuuksiaan hyödyntää omistuksiaan. Ennallistamisasetuksen tavoitteita ei voi saavuttaa vain valtion omistamia metsiä ennallistamalla. Kuten tiedämme, perustus-

Pöytäkirja PTK 120/2022 vp

lain mukaan jokaisen omaisuus on suojattu, siis meillä on omaisuudensuoja, joka on ihan kivijalka perustuslaissa. Ennallistamisasetus sotii siis oman perustuslakimme kirjausta vastaan. Me tiedämme nyt jo, että me toimimme hyvin pitkälti Euroopan hiilinieluna, ja siksi tuntuu jo tällä hetkellä epäoikeudenmukaiselta, että maanomistajille ei anneta mitään korvausta siitä, että he hoitavat metsiä hyvin ja tällä tavalla tätä nielua kasvattavat. Se olisi kohtuullista mielestäni.

Ennallistamisasetuksen on arvioitu maksavan Suomelle noin miljardin joka vuosi. Hyötyjen on arvioitu olevan kymmenen miljardia, mutta nämä hyödyt ovat pitkälti aineettomia ja vaikeasti määriteltäviä. Kustannus—hyöty-laskelmat eivät ole tasapainossa: kustannukset ovat todelliset, mutta hyödyt ovat tulkinnanvaraiset.

Arvoisa puhemies! En hyväksy sellaista solidaarisuutta, että Suomi on aina se, joka noudattaa EU:n sääntöjä äärimmäisen tarkasti ja jopa enemmän kuin vaaditaan. Muut EU-maat tulkitsevat sääntöjä luovemmin ja ajavat Suomea paremmin omaa etuaan. En sano niin, että siitä pitää ottaa mallia, vaan mielestäni tämmöisestä järjestelmästä pitää päästä pois. Meidän pitää vaatia näiden tarkkojen sääntöjen ja velvoitteiden noudattamista. Ei voi olla niin, että täällä joudumme kerta toisensa jälkeen maksumiehiksi, vaikka todelliset tuhot metsille ja luonnolle tai taloudelle on tehty aivan muualla Euroopassa. Tämä ei ole kohtuullista. Jos tämä ennallistamisasetus menee läpi, tulee Suomesta käytännössä muun Euroopan luonnonpuisto, jota metsänsä tuhonneiden valtioiden kansalaiset voivat tulla ihailemaan.

Vaikka metsien ennallistaminen on ollut keskustelun ytimessä, koskee asetuksen velvoitteista valtaosa vesistöjä. Ensisijaisesti vesistöjen ennallistaminen tarkoittaisi käytöstä poistettujen ja vanhentuneiden esteiden poistamista. Nyt voimassa oleva vesipuitelidirektiivi antaa kohtuullisen suojan muutettujen vesien vesivoimalle. Ennallistamisasetus ei kuitenkaan tunnista voimakkaasti muutettujen vesien erityistä asemaa. Voi olla, että asetus siis vaarantaa nykyisenkin vesivoiman tuotannon. Riski on suuri pienimmissä virtavesissä, mutta myös suurissa rakennetuissa vesivoimajoissa on siis selvitettävä ennallistamisasetuksen vaikutukset vesivoiman tuotantoon. Vesivoimalla on tärkeä rooli, koska se toimii epävarman tuulivoiman säätövoimana.

Arvoisa herra puhemies! Toivon, että Suomella on rohkeutta yksiselitteisesti vastustaa ennallistamisasetusta. Siksi kannatan edustaja Grahn-Laasosen tekemää epäluottamuslauseseitystä. — Kiitoksia.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Juuso poissa. — Edustaja Immonen.

18.57 Olli Immonen ps: Arvoisa puhemies! Euroopan unioni on jälleen ulottamassa valan lonkeroitaan asioihin, jotka eivät sille kuulu. Tällä kertaa kyse on EU-komission ehdotuksesta luonnon ennallistamisasetukseksi. Komission ehdotus sitoisi ja pakottaisi jäsenvaltiot kohtuuttomiin tavoitteisiin luonnon ennallistamiseksi. Ehdotuksen mukaan suomalaisia metsiä ja turvepeltoja pitäisi käytännössä palauttaa sotien jälkeiseen luonnontilaan. Ennallistamistoimien piirissä tulisi Suomessa olemaan miljoonia hehtaareja maa- ja vesialueita. Jopa kuivatettuja soita olisi tarkoitus palauttaa luonnontilaan. On selvää, että erityisesti huoltovarmuus uhkaisi vaarantua, jos esimerkiksi turvepeltoja jouduttaisiin asetuksen myötä poistamaan käytöstä.

Arvoisa puhemies! Jos ennallistamisvaatimus toteutuu, aiheutuu siitä Suomelle erittäin suuria taloudellisia kustannuksia. Komission vaikutusarvion mukaan ennallistamisesta aiheutuisi Suomelle vuosittain noin miljardin euron kustannukset. Miettikää, millaisiksi

Pöytäkirja PTK 120/2022 vp

nämä kustannukset kohoaisivat vuosikymmenten kuluessa. Kun kustannukset suhteutetaan bruttokansantuotteeseen, Suomi maksaisi EU-maista eniten, 0,39 prosenttia bkt:stä. Tämä on täysin kestävä ja epäoikeudenmukaista. Suurten kustannusten ja vastuiden vuoksi kyseessä olisi selkeä budjettivallan rajoite. Ennallistamisasetus näyttääkin olevan ongelmallinen budjettisuvereniteetin ja suomalaisten omaisuudensuojan kannalta. Hallitus ei ole tehnyt esimerkiksi selkoa siitä, onko komission ehdotuksessa sellaista säännöstä, joka velvoittaisi kustannukset jäsenvaltioiden maksettavaksi, eikä se kuvaa korvausten tasoa tai sitä, kuka määrittää korvausten tason, jolla yksityiselle ennallistamistoimia korvataan. Suomen on ensiarvoisen tärkeää suojella perustuslaissa turvattua eduskunnan budjettivallan säilymistä ja omaisuudensuojaa.

Arvoisa puhemies! EU:n perussopimuksissa ei ole määritelty oikeusperustaa EU:n yhteiselle metsäpolitiikalle. Siksi parempi kuvaus tuoreelle ennallistamisasetukselle onkin ”EU:n metsävallankaappaus”. Suomen ei tule hyväksyä sellaista perussopimusten tulkintalinjaa, jolla EU:n toimivaltaa laajennetaan ideologisin perustein sellaisille politiikan alueille, jotka eivät sille perussopimusten mukaan kuulu. Metsäpolitiikan on pysyttävä kansallisen päätävällän piirissä.

Arvoisa puhemies! EU:n toissijaisuusperiaatteen mukaan unioni ei saa puuttua lainsäädäntöön silloin kun jäsenvaltiot voivat hoitaa asian tehokkaasti kansallisella, alueellisella tai paikallisella tasolla. Eduskunta ei valitettavasti ehtinyt edes harkitsemaan toissijaisuushuomautusta. Hallituksella ei ollut yhteistä kantaa ennallistamisasetukseen, ja hidastelun vuoksi asia tuotiin eduskuntaan vain hetki ennen kuin toissijaisuushuomautuksen määräaika meni umpeen. [Sanna Antikainen: Tärkeää!] Eduskunnalla ei käytännössä ollut aitoa mahdollisuutta tehdä toissijaisuushuomautusta, jolla olisi voitu vaikuttaa komissioon. [Sanna Antikainen: Kauheata!]

Vihervasemmistohallitus on tällä vaalikaudella kerta toisensa jälkeen epäonnistunut yhtenäisessä EU-vaikuttamisessa ja Suomen kansallisen edun puolustamisessa EU:n päätöksenteossa. Lisäksi pääministeri on laiminlyönyt velvollisuutensa Suomen EU-asioiden valmistelun johtamisesta. Hallitus ei ole nytkään ennallistamisasetuksen kohdalla kyennyt puolustamaan suomalaisten etuja EU:ssa.

Arvoisa puhemies! EU-lainsäädännön määrittämiä yksityiskohtaisia velvoitteita kansalliseen päätösvaltaan kuuluvaan metsäpolitiikkaan on vastustettava määrätietoisesti. EU ei saa onnistua tavoitteessaan kaapata Suomen metsät ja metsäpolitiikan valtaansa. Suomalaisia metsiä, metsänomistajia ja maataloutta on puolustettava. Suomen kansallisesta edusta on huolehdittava niin, että metsiä voidaan hyödyntää kansallisin päätöksin vastuullisesti myös tulevaisuudessa. EU:n on pidettävä näppinsä erossa asioista, jotka eivät sille kuulu. Metsäpolitiikasta on päätettävä jatkossakin vain ja ainoastaan kansallisesti. Siksi EU:n ennallistamisasetus on hylättävä.

Arvoisa puhemies! Edellä mainittuun viitaten totean, että kannatan edustaja Grähn-Laaosen hallitukselle tekemää epäluottamuslause-esitystä.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Reijonen.

19.03 Minna Reijonen ps: Arvoisa herra puhemies! Kyllä nyt metsänomistajien ja maanomistajien on kuitenkin syytä olla varuillaan, kun tällaisesta ennallistamisasetusasiasta ollaan viemässä, tai näyttää sille, että ollaan viemässä etäpäin. Sillä, minkälaiset kannat tähän tulee, on iso merkitys.

Pöytäkirja PTK 120/2022 vp

Paljon on muuttunut siitä, kun 80-luvulla isäni kanssa rankoja ajettiin metsästä polttopuuksi pikku Valmetilla, vanhalla Valmet viistoistasella. Olin siellä mukana rankoja kankelemassa kärkeen, ja silloin ajateltiin, että metsät ovat kuitenkin se tulevaisuus, mikä se on Suomelle. Paljon on siitä muuttunut. Tätä päivää en olisi halunnut nähdä, että kaikki valta yritetään siirtää EU:lle, mutta näyttää olevan niin, että sitä halutaan siirtää. [Mikko Savola: Kuka haluaa?]

Tässä ministeri ei ole enää paikalla, mutta olisi ollut mielenkiintoista kysyä ministeriltä ihan näistä asioista, että mitä kaikkea tuleman pitää ja mitenkä on vaikutettu. Kerrottiin, että ollaan oltu vaikuttamassa EU-pöydissä. No, jos on oltu vaikuttamassa, niin mitenkä on vaikutettu, kun sitä kantaa ei ole vielä edes olemassa? Olisin halunnut kysyä, miten on vaikutettu ja mihin sillä on tähdätty, jos ei ole vielä Suomen kantaakaan ollut olemassa. Se kuulostaa vähän ihmeelliselle. Se vähän tuntuu kuin ommeltaisiin jotakin vaatetta ilman lankaa. Se ei tunnu ollenkaan johdonmukaiselle.

Näen kyllä, että tämmöistä ennallistamisasetusta, mitä nyt ollaan esittämässä, ei missään nimessä pidä hyväksyä. [Tuomas Kettunen: Ei niin!] Ei missään nimessä. On aivan karkeata ajatella, että tämä metsäpolitiikka siirretään EU:n vallan alle kokonaan, kun se nimenomaan kuuluu Suomen päätettäväksi. Eihän se EU:lle kuuluu ollenkaan. Kun aikoinaan EU:sta äänestettiin, niin kysyttiin silloin, halutaanko antaa metsäpolitiikkaa sinne? En ainakaan minä äänestäessäni antanut sitä lupaa. Ja kyllä silloinkin äänestin ”ei”, koska se EU ei tuntunut silloinkaan hyvälle, eikä se tunnu oikein nytkään hyvälle. Suomen etu on meille kaikille tärkeintä.

On ehdottoman tärkeätä, että Suomessa nimenomaan käytetään sitä metsää myös hyväksi. Eihän mitään järkeä ole tämmöistä talousmetsää ja muuta ruveta ennallistamaan. Pitää olla semmoista, että metsää voidaan käyttää hyväksi ja metsänomistajat ja maanomistajat voivat käyttää sitä hyväkseen. Sitä varten metsän- ja maanomistajat sijoittavat metsään, että he pystyvät myös hyötymään siitä. Ja turvetuotanto — on aivan ihmeellistä, että sitä on ajettu alas. Ei sitä pidä ajaa alas.

En missään nimessä hyväksy tätä ennallistamisasetusta. Tässä Sanni Grahn-Laasonen teki esityksen, että ei hallitukseen olisi oikein luottamusta, ja ehdottomasti kannatan tätä esitystä, että hallitukseen ei ole nyt luottamusta. — Kiitos.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Antikainen.

19.06 Sanna Antikainen ps: Kiitos, arvoisa herra puhemies! Tämä Euroopan unionin asetus asettaa jäsenvaltioille sitovat luonnon ennallistamistavoitteet. Pidän tässä nyt tänään kaksi puhetta. Tässä ensimmäisessä puheessa haluan tuoda esille faktoja salissa keskustelussa olleesta toissijaisuusperiaatteesta.

Arvoisa puhemies! Tämä ennallistamisasetus on taloutemme kannalta kohtalokas. Metsätalous on maamme kivijalka. No, kuinka hallitus on hoitanut, pääministeriä lainaten, Suomen vihreää kultaa koskevaa esitystä tähän asti? Pääministeri Marin piilotteli asiaa pöytälaatikossaan peräti 12 viikkoa. 12 viikkoa meni hukkaan. Tuona aikana menetimme muun muassa mahdollisuuden käyttää niin sanottua toissijaisuushuomautusta. No, nyt sitten Marin tapansa mukaan syyttää kaikkia muita, esimerkiksi etteivät suuri valiokunta tai eduskunta käyttäneet mahdollisuuttaan tähän toissijaisuushuomautukseen, vaikka se oli silloin jo liian myöhäistä. No miksi se oli myöhässä? Siksi koska edelleenkin esitystä pantattiin kolmen kuukauden ajan, vaikka on niin, että toissijaisuusperiaatetta koskeva huo-

Pöytäkirja PTK 120/2022 vp

mautus on normaalisti tehtävä kahdeksan viikon sisällä komission ehdotuksen antamisesta, mutta ennallistamisasetuksen kohdalla toissijaisuushuomautuksen määräaika oli normaalia pidempi eli 12 viikkoa kesäkuukausista johtuen. Eli vaikka tälle toissijaisuushuomautukselle oli annettu kuukausi lisää, silti hallitus panttasi sitä koko huomautuksen antamisajan. Ruotsi muuten teki tämän huomautuksen jo kesällä ja ilmoitti EU:lle, että sille ei ennallistamisasetus käy, sillä se katsoo, että säädösehdotuksen tavoitteet voidaan saavuttaa kansallisesti paremmin kuin EU:n tasolla. Kysymys kuuluu: miksi ja mikä Suomen hallituksella kesti 12 viikkoa, jotta se kykeni tuomaan tämän asian eduskuntaan?

Arvoisa puhemies! Koska Marin ja hallitus on syytellyt toissijaisuusperiaatteen suhteen meitä oppositiossa, niin lienee paikallaan kerrata taas lisää faktoja: Suuren valiokunnan lausunnossa 12/2010 vp sanotaan, että Suomen EU-asioiden käsittelyjärjestelmän mukaisesti on, että eduskunta valmistelee kaikki mahdolliset kannanotonsa toissijaisuusasioissa yhteistoiminnassa valtioneuvoston kanssa. Lausunnon mukaan valtioneuvoston on kiirehdittävä — siis kiirehdittävä eikä pantattava — perustuslain 96 ja 97 §:n mukaisten kirjelmien toimittamista eduskuntaan, mikäli ehdotuksen toissijaisuusperiaatteen vastaisuudesta on esitetty Suomessa tai muiden jäsenvaltioiden piirissä perusteltuja epäilyjä. Lisäksi oikeusministeriön ohjeessa valtioneuvoston EU-valmistelijoille on korostettu, että jos ministeriö arvioi, että säädösehdotus saattaa rikkoa toissijaisuusperiaatetta, on U-kirjelmä tai E-kirje toimitettava eduskuntaan hyvissä ajoin ennen määräajan umpeutumista, vaikka asia ei muutoin olisi EU-tasolla kiireellinen. Kaiken tämän jälkeen on selvää, että hallitus on selvästi laiminlyönyt edellä mainitut periaatteet esimerkiksi panttaamalla esitystä kolme kuukautta.

Arvoisa puhemies! Pääministeri ja hallitus, nyt te mokasitte. Te mokasitte pahemmin kuin mokasitte elpymispaketin ja hoitajien pakkolain kanssa yhteensä. Te mokasitte yhtä pahasti kuin Paavo Lipponen kaasuputkimiehenä, ja nyt te tänään täällä taas olette syytelleet omista mokistanne oppositiota. Olen täysin kyllästynyt hallituksen ja pääministerin jatkuvaan vastuunpakoiluun, ja kun oppositio huomauttaa asiasta, niin selitys on aina sama: kaikki on aina muiden vika. Jos ette vielä viisi kuukautta ennen kauden päättymistä ymmärrä asemaanne valtionjohtona, niin vetäkää sitten siitä vaikka ihan omat johtopäätöksenne. — Kiitos.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Simula poissa. — Edustaja Savola.

19.11 Mikko Savola kesk: Arvoisa herra puhemies! Viime viikot on puhuttu metsistä, ja mikäpä niistä puhuessa — metsät ovat Suomen vahva voimavara, ne ovat meidän kansantaloutemme pohja, niihin nojaavat niin paperiteollisuus kuin metsäteollisuus ylipäätään, sahat, meidän puurakentaminen. Metsästä saadaan biotuotteita, voidaan korvata muoveja, metsästä voidaan valmistaa lääkkeitä, voidaan tehdä vaatteita, me saamme metsästä energiaa, ja sen lisäksi tietysti metsä on meille vahva virkistyslähde. Meistä moni metsästä, meistä moni kalastaa. Meillä on kauniita luonnontilaisia metsiä, aarnimetsiä, meillä on suojelualueita, mitä Suomeen on tehty vuosien saatossa. Suomen metsät ovat myös ennen kaikkea virkistyslähde.

Suomi on vahva metsäosaaja. Meillä on metsä saatu vuosikymmenten saatossa kasvaamaan. Meillä metsä kasvaa enemmän kuin metsää hakataan, ja meillä on vuosien varrella lainsäädännöllä, itse asiassa hyvin vanhalla lainsäädännöllä, varmistettu se, että meillä metsiä asianmukaisesti hoidetaan. Kun metsäkuviolle suoritetaan avohakkuu, sinne istute-

Pöytäkirja PTK 120/2022 vp

taan uudet taimet, tehdään aikanaan varhaisperkaus, ensiharvennus, tehdään toinen harvennus, ja metsä kasvaa koko ajan siihen saakka kun taas vuosikymmenien jälkeen sinne voidaan tehdä hakkuu. Eli meillä osataan metsiä käyttää. Meillä metsä on monin tavoin lähde, joka sitoo hiiltä ja joka tuottaa meille kansantalouteemme hyvää.

Meillä on myöskin metsäkoulutukseen panostettu. Meillä puu- ja metsäosaaminen on paitsi oma vahva tuottemme myös vientituote, jota meidän kelpaa ylpeänä maailmalla esitellä.

Tänään puhutaan välikysymyksestä, joka on jätetty EU:n metsien ennallistamisesta. EU on valitettavasti esittänyt asetusta, joka tulee kansallisen päätöksenteon tontille. Suomen hallituksen kanta on selvä, ja se tänään täältä aitiosta pääministerin suullakin kuultiin: EU:n on pidettävä näpit irti metsistämme, ja hallitus ei hyväksy tällaista asetusta, mitä EU:sta ollaan esitetty. On myös perustettu maa- ja metsätalousministeriön johdolla niin sanottu metsämaiden yhteinen rintama, jossa ajetaan tätä yhteistä etua. Tässä edelliset puhujat viittasivat muun muassa Ruotsiin, ja Ruotsi on tässä yhteisessä rintamassa mukana ja ensi vuonna myös EU:n puheenjohtajamaa, mikä on tärkeä asia tässä kysymyksessä.

Herra puhemies! Kun puhutaan yhteisestä rintamasta, niin sellainen yhteinen, vahva isänmaallinen rintama on myös täällä eduskunnassa. Muun muassa maa- ja metsätalousvaliokunnassa, ympäristövaliokunnassa, talousvaliokunnassa ja valtiovarainvaliokunnassa ovat keskusta, kokoomus, SDP, kristillisdemokraatit ja RKP löytäneet toisensa tässä kysymyksessä. Näissä valiokunnissa vihreät, vasemmisto ja perussuomalaiset ovat jättäneet eriävät mielipiteet, tokikin eri syistä. Näitten lausuntojen pohjalta suuri valiokunta tekee kannanmuodostuksen, sen kannanmuodostuksen, joka on Suomen virallinen kanta — mikä meidän perustuslaistamme tulee, että suuri valiokunta määrittää tämän — ja tätä kantaa on sitten ministerien noudatettava ja hallituksen noudatettava, niin nykyisten ministerien ja nykyisen hallituksen kuin seuraavankin hallituksen.

Tämä prosessi on pitkä. Tässä ehditään vaikuttamaan, jos niin halutaan, ja meidän pitääkin vaikuttaa kaikilla mahdollisilla sektoreilla, [Tuomas Kettunen: Juuri näin!] eduskunnassa ja hallituksessa mutta kyllä myös laajemmin Euroopan parlamentissa. Tämä on ollut mielestäni hämmentävää ja kiusallista, koska tämän välikysymyksen jätti kokoomus, ja heidän omassa puolueessaan on aika vahvasti hajontaa siinä, kuinka näihin metsäkysymyksiin vaikutetaan. [Tuomas Kettunen: Totta!] Euroopan parlamentissa yksi äänestää puolesta, yksi vastaan, yksi tyhjää, joten vaikuttaminen tältä osin on nolla. [Jukka Kopran välihuuto]

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Pirttilahti poissa, edustaja Vähämäki poissa. — Edustaja Kettunen.

19.16 Tuomas Kettunen kesk: Kunnioitettu herra puhemies! Olipa edustaja Savolalta todella hyvä puheenvuoro — kiitoksia. [Mikko Lundén: Pistä paremmaksi!]

Tosiaan Euroopan unionin komissio on antanut tämän ennallistamisesityksen. Se tarkastelee mielestäni metsiä ja suopeltoja aika yksipuolisesta näkökulmasta. Täytyy heti tähän puheen alkuun todeta, että metsiä ja peltoja ei saa ennallistaa pakolla, vaan vapaaehtoisilla toimilla päästään parhaaseen tulokseen. Viimeisen 70 vuoden aikana on kasvatettu huoltovarmuutta raivaamalla peltoja myös suoalueille. Niin on tehty meillä Kainuussa, omassa kotimaakunnassani. Kainuun metsien kasvu on myös moninkertaistunut — kiitoksia metsänomistajille hyvästä työstä. Tämä komission esitys nyt määräisi ennallistamaan suopel-

Pöytäkirja PTK 120/2022 vp

lot ja metsitetyt suot. Jos asetus astuisi voimaan, niin muun muassa Kainuun talousmetsistä poistuisi käytöstä jopa kolmannes. Isolle osalle viljellyistä suopelloista kävisi samoin. Molemmat toimenpiteet vähentäisivät merkittävästi hiilinielua. Tämä asetus, mikä komission suunnalta on tuotu, merkitsisi metsien ennallistamista vuosikymmenten takaiselle tasolle, ja tätähän ei voi missään nimessä hyväksyä.

Puhemies! Kainuu yhtenä maakuntana on hiilineutraali, ja sen metsät ovat erinomaisessa kunnossa. Ennallistamisen eteen tehdään jo nyt jatkuvasti töitä. Erityisesti vajaatuottoisten kitumaiden palauttaminen luonnontilaan on kannatettavaa. Kainuussa on myös tehty purojen ja pienvesien kunnostuksia, joista arvokkaimpia ovat raakku- ja tonkovesistöt. Omassa kotikaupungissani Kuhmossa Pajakkakoski on entisöity.

Ennallistaminen onnistuu vähillä toimenpiteillä edullisesti tai jopa kokonaan ilman aktiivisia toimenpiteitä. Siksi vapaaehtoisuus on paras tapa edetä tässäkin asiassa. Metsälaki, hyvän metsänhoidon suositukset sekä vapaaehtoisuuteen pohjautuvat ohjelmat tukevat metsien monimuotoisuuden säilyttämistä loukkaamatta yksityistä omistusoikeutta. Meillä Suomessa maakunnissa on osattu aina elää luonnon ehdoilla ja luonnonvaroja kestävästi hyödyntäen, mikä näkyy myös suomalaisessa metsänhoidossa.

Puhemies! Suomen Keskusta tunnustetaan selkeästä ja rakentavasta linjastaan. Me vahvistamme ihmisten uskoa tulevaisuuteen ja kansalliseen päätöksentekoon. Keskustalainen politiikka perustuu arvoihin, tietoon ja kokemukseen. Luottamus ja yhteistyö ovat maakuntien Suomen kantavia pilareita, ja näitä Suomen Keskusta on rakentanut, ennen, nyt ja tulevaisuudessa. [Mikko Lundén: Näyttäkää se!]

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Aittakumpu.

19.20 Pekka Aittakumpu kesk: Arvoisa puhemies! Tänään on monella suulla jo todettu se, että Euroopan komissio toimii väärin hamutessaan eri tavoin valtaa Suomen metsistä ja luonnosta. EU:n perussopimusten mukaanhan metsäpolitiikka kuuluu jäsenmaiden kansalliseen päätösvaltaan.

Puhumme nyt siis komission esittämästä ennallistamisasetuksesta, jossa asetettaisiin useita sitovia luonnon tilan parantamistavoitteita ja erilaisia velvoitteita unionin jäsenmaille. Toimenpiteiden on katettava vähintään 20 prosenttia EU:n maa- ja merialueista vuoteen 2030 mennessä. Luontoa tulee viljellä ja varjella, se on selvä. Keskustan kanta on, että metsäpoliittista päätösvaltaa ei kuitenkaan tule siirtää ennallistamisasetuksella komissiolle. Tämä on yhtä selvää. Eduskunnan budjettivaltaa ei saa rajoittaa. Velvoitteiden on oltava oikeasuhtaisia asetettuihin tavoitteisiin nähden. Kustannukset eivät saa kohdistua epäoikeudenmukaisesti, ja omaisuudensuojaa ei pidä heikentää.

Arvoisa puhemies! Muutama huomio siitä, miksi ennallistamisasetuksen torppaaminen on Suomelle niin tärkeää:

Ensinnäkin siksi, että Suomelle tulisi asetuksesta kaikkiaan vuosittain jopa reilun 900 miljoonan euron kustannukset. Bruttokansantuotteeseen suhteutettuna Suomelle kohdistuisi jäsenmaista eniten kustannuksia.

Toiseksi siksi, että asetus johtaisi talousmetsien puuntuotannon vähenemiseen. Sillä olisi heikentävä vaikutus teollisuuden investointeihin, työllisyyteen koko Suomessa, valtion verotulojen kertymään ja yksityisten metsänomistajien talouteen. Suomessa on noin 600 000 yksityistä metsänomistajaa, ja heidän omistusoikeuttaan tulee varjella, ei murentaa.

Pöytäkirja PTK 120/2022 vp

Kolmanneksi siksi, että tämä ennallistamisasetus perusteettomasti vaikeuttaisi maamme metsien kestäväää käyttöä ja tällä tavalla jopa hidastaisi ilmastonmuutoksen ja luontokadon torjuntaa. On erinomaista, että muu hallitus tuli keskustan linjalle ja että hallitus ei hyväksy komission esittämää ennallistamisasetusta.

Neljänneksi tätä asetusta ei voi sen vuoksi hyväksyä, että jäsenmailla täytyy edelleen olla itsenäinen päätösvalta muun muassa metsiensä käytöstä. Suomessa tiedetään parhaiten, miten suojelemme luontoamme ja käytämme metsiämme kestävästi. Siitä on meillä runsaasti esimerkkejä.

Viidenneksi sen vuoksi, että tämän asetusehdotuksen turvemaita koskevat pinta-alatavoitteet ovat liian korkeat jäsenmaille, joissa turvemaita on paljon, kuten Suomelle. Ennallistamistoimien ei tule estää olemassa olevien turvepeltojen hyödyntämistä ruoantuotantoon ja tällä tavalla vaarantaa suomalaista maataloutta.

Kuudenneksi sen vuoksi, että tämä ehdotus rajoittaisi kuntien ja kaupunkien kaavoittamista ja kehittämistä ja siten puuttuisi myös kuntien itsehallintoon.

Arvoisa puhemies! Suomi on tosiaan Euroopan unionin metsäisin maa, ja Suomi on metsien kestävään hyödyntämisen mallimaa. Maamme metsien tila on parempi kuin kertaakaan sataan vuoteen. Jos joku tulee ulkopuolelta määräämään metsiemme käytöstä, silloin kajoetaan rujolla tavalla suomalaisten sielunmaisemaan. Metsillä on ollut ja tulee olla valtava merkitys maamme hyvinvoinnille. Metsät tarjoavat ratkaisuja myös ilmastonmuutoksen torjunnassa, kun kehitetään esimerkiksi muovia ja fossiilisia polttoaineita korvaavia tuotteita.

Arvoisa puhemies! Ei ole ihme, jos Euroopan unioni on menettämässä uskottavuuttaan kansalaisten silmissä. EU:n suunnasta on viime aikoina tullut suorastaan hengästyttävällä tahdilla suomalaisille haitallisia esityksiä. Muun muassa taksonomia, uusiutuvan energian direktiivi ja tämä mainittu ennallistaminen sisältävät Suomelle isoja uhkia. EU-tasolla ei valitettavasti ymmärretä suomalaista metsänhoitoa ja maamme metsiä, ja on tärkeää, että me suomalaiset yhtenäisesti puolustamme näitä meille niin tärkeitä asioita.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Lundén.

19.25 Mikko Lundén ps: Kiitos, arvoisa herra puhemies! Viime aikoina sekä täällä eduskunnassa että eduskunnan ulkopuolella on puhuttu runsaasti niin sanotusta EU:n ennallistamisasetuksesta, eikä syyttä. Nyt käsittelyssä oleva komission esitys on täysin tuhoisa Suomelle. Ensinnäkin luonnon monimuotoisuus- ja ilmastotavoitteiden varjolla unioni kahmisi merkittävästi toimivaltaa itselleen maa- ja metsätaloussektoreilla, joiden toimintamahdollisuudet ja kansallinen liikkumavara kaventuisivat merkittävästi. Etenkin metsäpolitiikka, jonka pitäisi olla täysin jäsenmaan toimivallassa, otettaisiin asetuksen myötä EU:n ohjaukseen.

Toisaalta tulee myös muistaa, että perussuomalaiset eivät myöskään hyväksy päätös- ja budjettivallan merkittävää luovuttamista unionille, maa- ja metsätaloutta koskevaa ennallistamisvelvoitetta ja ehdotuksen muita epämääräisiä ja tulkinnanvaraisia tavoitteita, joiden vaikutuksia on mahdotonta edes arvioida. Se kuitenkin tiedetään jo nyt, että esitys on mitä todennäköisimmin Suomen suvereniteettia eniten kaventava esitys, mitä Euroopan unionista on tullut tähän mennessä. Tämä ei käy perussuomalaisille, joille Suomen etu tulee aina ensin.

Pöytäkirja PTK 120/2022 vp

Arvoisa herra puhemies! Kolmanneksi pahoin pelkään, että esityksen vuotuiset kustannukset nousevat lähes miljardiin. Niin ikään useiden asiantuntija-arvioiden mukaan esityksen kustannusarviot Suomelle on tehty karkealla tarkkuudella ja ne ovat merkittävällä tavalla myös alimitoitettut.

Arvoisa herra puhemies! Muutoinkaan me perussuomalaiset emme voi yhtyä valtioneuvoston tavoitteeseen liittyen tietyn ekologisen tilan saavuttamiseen tai hiilineutraaliustavoitteeseen 2035. Pikemminkin näemme, että hallituksen ylikireä ilmastopolitiikka on ajanut jo ennen ennallistamisesitystä sekä maataloutemme että perusteollisuutemme ahdinkoon. Lisähaasteita tässä maailmantilanteessa, jossa elämme ja olemme, ei tarvita eikä edes keitetä. Tämän johdosta emme myöskään voi olla hyväksymässä nyt tehtyä esitystä.

Arvoisa herra puhemies! Loppuun tahdon sanoa vielä, että täällä on tänään useasti mainittu vuosi 1952. Tahdon myös mainita yhden merkittävän asian, joka liittyy tähän vuoteen, jonka moni unohti tai ei tiennyt mainita. Äitini meinaan syntyi silloin. Kiitos äidille kaikesta tähän asti, ja kiitos, arvoisa herra puhemies, puheenvuorosta. Päätän lähetyksen tähän. — Kiitos. [Mikko Savola: Onnea kaiman äidille!]

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Kopra.

19.28 **Jukka Kopra kok:** Arvoisa herra puhemies! Keskeinen ongelma tähän ennallistamisasetukseen liittyen on se, että hallitus on täysin epäonnistunut vaikuttamisessa EU:n suuntaan. Asia on tullut käsittelyyn kuukausia sitten, mutta hallitus on hautoanut kantaansa. Tämä ei ole tehokasta EU-vaikuttamista. Jähkailun sijaan olisi tullut jämäkästi ja jämerästi jo komission paperin saapuessa ilmoittaa Suomen vastustava kanta. Näin teki Ruotsi. Jos Suomi olisi ollut yhtä tiukka kuin Ruotsi, olisi neuvotteluasemamme nyt tällä hetkellä parempi. Tämä etu menetettiin hallituksen saamattomuuden takia. Nyt on pelastettava se, mitä voidaan, mutta pahoin pelkään, että lasku on suuri. Toivottavasti ei kuitenkaan se lähes miljardi euroa, kuten nyt näyttää. Hallitukselta tämä on joka tapauksessa eepinen epäonnistuminen, todellinen pohjanoteeraus, osoitus siitä, ettei EU-politiikkaamme johda kukaan.

Hallituspuolueiden edustajien enemmistö on täällä havaintojeni mukaan tänään julistanut, etteivät hekään nyt sitten hyväksy ehdotuksia ennallistamisasetukseksi ja että metsät kuuluvat kansalliseen päätäntävaltaan. Erittäin hyvä, jos näin on. Toivottavasti nämä puheet pitävät myös perjantain luottamusäänestyksessä ja suuren valiokunnan käsittelyssä. Joka tapauksessa me olemme nyt merkittävällä takamatkalla tässä asiassa johtuen hallituspuolueiden vetelästä toiminnasta. Ei jatkoon.

No, sitten eräät edustajat täällä, erityisesti edustaja Könttä, joka ei valitettavasti nyt ole paikalla, [Tuomas Kettunen: Tulee varmasti!] käyttivät runsaasti taiteellisia vapauksia kuvatessaan kokoomuksen toimintaa ja vaikutusvaltaa tähän asiaan liittyen Euroopan parlamentissa. En nyt ehkä keskittyisi yhden yksittäisen mepin toimintaan. Sen sijaan haluan kertoa teille, että EPP-ryhmittymä, johon kokoomus siis Euroopan parlamentissa kuuluu, on yksiselitteisesti ilmoittanut, että tämä ennallistamisasetus on huonosti valmisteltu ja se pitää palauttaa takaisin valmisteluun. Se ei siis sitä hyväksy. Sen sijaan RE-ryhmittymä, johon ystävämme keskustan siskot ja veljet kuuluvat Euroopan parlamentissa, on ollut aivan vaiti asiasta eikä ole ottanut minkäänlaista kantaa. Olisiko vihdoinkin aika? [Tuomas Kettunen: Mihin ryhmittymään komission puheenjohtaja kuuluu?]

Pöytäkirja PTK 120/2022 vp

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Kilpi poissa, edustaja Kimmo Kiljunen poissa. — Edustaja Hänninen.

19.30 **Katja Hänninen vas:** Arvoisa puhemies! Olemme tänään keskustelleet pitkään ja monipuolisesti komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi luonnon ennallistamisesta. Tähän ennallistamisasetukseen on jo lähtökohtaisesti valtioneuvosto ottanut hyvin kriittisen kannan, toisin kuin oppositio on antanut ehkä tässä salissa ymmärtää. Valtioneuvoston kannassa nimittäin todetaan, että valtioneuvosto pitää välttämättömänä, että ehdotuksen valtiontaloudellisia kustannusvaikutuksia pyritään alentamaan merkittävästi, ja samalla valtioneuvosto korostaa budjettivallan tärkeyttä. Lisäksi kirjelmässä sanotaan suoraan, että hyväksyttävän kokonaisratkaisun saavuttaminen edellyttää alustavan arvion mukaan kustannusten merkittävää alenemista sekä jäsenmaiden liikkumavaran ja keinovalikoiman joustavuuden turvaamista tai lisäämistä.

Mielestäni tämä kanta jo tässä muodossaan edellyttää muutoksia, jotta Suomi voisi asetuksen hyväksyä. Mutta toisin kuin keskustelusta voisi päätellä, Suomen ei kannata asiassa heittää hanskoja naulaan ja antautua muiden EU-maiden vietäväksi, vaan meidän on oltava niissä pöydissä, joissa tästä ennallistamisasetuksesta väännetään ja sisällöstä lopulta päätetään. Ei olisi Suomen metsien, soiden, vesistöjen tai luonnon monimuotoisuuden näkökulmasta viisasta, jos me emme edes yrittäisi vaikuttaa näin merkittävään asiaan kuin tämä ennallistamisasetus on.

Arvoisa puhemies! Meille kaikille Suomen luonto on ylpeyden aihe, ja jokainen meistä ymmärtää vihreän kultamme merkityksen niin talouden kuin luontoarvojen näkökulmasta. Jokainen meistä tietää, kuinka kallisarvoista on esimerkiksi puhdas juomavesi. Se on yllisyyttä, josta on suuri pula muualla maailmassa, mutta me saamme sen sijaan juoda puhdasta vettä suoraan hanasta. Tätä emme aina muista arvostaa tarpeeksi, ja ehkä me pidämme puhdasta juomavettä jopa itsestäänselvyytenä, vaikka sitä se ei todellakaan ole.

Me osaamme antaa siis arvoa kotimaiselle ruualle, eliöstöllemme, metsätaloudelle, luontomatkailulle ja puhtaalle luonnolle ylipäätään. Suomalaiset ovat tehneet ja tekevät yhä koko sydämellään työtä metsiemme ja luontomme parhaaksi. Minusta on ihan oikein, että me voimme myös vaatia muilta EU-mailta vähintään yhtä paljon, jos ei enemmän, toimenpiteitä ja sitoutumista metsien ja luonnon biodiversiteetin parantamiseksi.

Arvoisa puhemies! Välikysymyksiä saa ja pitääkin toki tehdä, ja hallitustakin on joskus syytä varmasti haukkua. Mutta kuitenkin totuus on, että jos me aidosti olemme kaikki Suomen asialla, silloin me tarvitsemme ratkaisukeskeistä ja rakentavaa keskustelua ja päätöksentekoa. Ehdotus on ehdotus, ja siihen me voimme vielä onneksi vaikuttaa. Kysymys kuuluu, olemmeko me samassa veneessä soutamassa samaan suuntaan vai käytämmekö kaiken energiamme toistemme nälvimiseen ja haukkumiseen ja heitämme hukkaan mahdollisuutemme vaikuttaa ennallistamiskysymyksiin.

Arvoisa puhemies! Lopuksi vain toivotan meille kaikille viisautta tässäkin asiassa.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Hoskonen.

19.35 **Hannu Hoskonen kesk:** Arvoisa herra puhemies! Nyt käsittelyssä oleva oppositio välikysymys mielestäni on kuivunut aika pitkälti kasaan. Nyt kuulumme tämän päivän puheenvuoroissa, pääministerin puheenvuorossa... Ja myös esimerkiksi edustaja Kalmarin puheenvuorohan oli aivan loistava. Hän paalutti sen, missä mennään. Eliikkä totta kai tämä

Pöytäkirja PTK 120/2022 vp

on kansallinen asia, mutta tähän ennallistamisen asiaan varmasti paneudutaan, ja keskustan kanta tässä on kirkas kuin keväinen päivä: [Tuomas Kettunen: Kyllä!] keskusta ei tule hyväksymään tällaista asetusta, ei. [Tuomas Kettunen: Juuri näin!] Siihen on tultava olenaisia muutoksia. Kustannusten on laskettava, ja toimivaltaisuuden rajat on selvitettävä.

Pääministerihän mainitsi omassa puheenvuorossaan useaan kertaan, että muun muassa omaisuudensuoja huomioidaan. Elikkä Suomen perustuslain omaisuudensuojaa ei tulla purkamaan eikä tulla purkamaan elinkeinovapautta eikä tulla purkamaan sitä, että meillä on edelleen olemassa budjettisuvereniteetti. Siitä 931 miljoonasta eurosta, joka on muka kustannus tälle ennallistamiselle per vuosi vuoteen 50 mennessä, ovat muun muassa perustuslakiasiantuntijat aivan yksimielisesti sanoneet, että jos näin toimittaisiin, niin tämä nimenomaan koskisi omaisuudensuojaan ja budjettisuvereniteettiin vahvasti. Tämä siis ei tule onnistumaan. Elikkä jos lähdetään argumentoimaan, niin kannattaa pitäytyä tiukasti kokonaisuudessa ja ennen kaikkea totuudessa ja siinä, mikä on Suomen lain tulkinta. On totta, että Euroopan unionin lainsäädännössä on paljon sellaista epätarkkuutta, joka on helposti ymmärrettävissä väärin, tai jos siihen vähän halua on, niin vielä helpompi on ymmärtää sitä väärin. Joka tapauksessa omaisuudensuoja ja budjettisuvereniteetti, ja niin kuin pääministeri puheenvuorossaan mainiosti kuvasi, tällainen oikeudenmukainen käsittely tulee tapahtumaan, elikkä siitä älköön kukaan ensi yönä painajaisia nähkö tai öitä valvoko, ensi yönä tai seuraavanakaan.

Metsäpolitiikka on kansallista politiikkaa aivan varmasti. Se nyt tänä päivänä lienee tullut kaikille selväksi. Meillä on tässä maassa erittäin hyvät perinteet metsienhoidossa. Meillä on metsälaki ollut jo toistasataa vuotta voimassa, ja siinä ensimmäisen lain ensimmäisessä pykälässä sanottiin, että ”metsää älköön hävitettävä”. Olemme koko maailman metsienkäytön maa numero yksi, aivan ylivoimaisesti. Meillä on yli sata vuotta vanha metsäntutkimusperinne. Meillä on tarkat tilastotiedot metsien kasvusta yli sadan vuoden ajalta. Jos joku tässä salissa tulee minulle sanomaan — tai jollekin teistä, kunnioitetut edustajat ja arvoisa puhemies — että tämä ei ole totta... Joka sana on totta, ja ne tilastot löytyvät netistä ihan vapaasti Luonnonvarakeskuksen sivuilta.

On totta, että se 930 miljoonan euron kustannus, joka on arvioitu tulevaksi, on ilmasta otettu luku, ja aivan yhtä ilmasta otettu luku on se, että ekosysteemipalvelut tuottaisivat ennallistetussa Suomessa yli yhdeksän miljardin tuoton. Ne ovat niitä juttuja, joita yleensä puhutaan mätäkuun aikaan tai sitten aprillipäivänä, mutta onneksi ne eivät pidä paikkaansa.

Kuten sanottu, Suomi osaa metsänsä, ja meillä on lainsäädäntö jo nyt viilattu siihen asentoon, että me osaamme tämän ennallistamisen hoitaa. Suomessa on metsiä hieman vajaa 22 miljoonaa hehtaaria, metsänomistajia on noin 600 000 ja keskimääräisellä metsälöllä, hieman vajaan 30 hehtaarin metsäalueella, on yli 40 metsäkuviota. Elikkä tämä tarkoittaa, että Suomen yksityismetsissä on noin 225 miljoonaa erilaista metsäkuviota. Jos joku vielä väittää tässä salissa, että monimuotoisuutta ei ole, niin se on kyllä niin paikkansapitämätön tieto kuin olla ja voi. Koko tämä meidän yksityismetsätalouden järjestelmä takaa tähän maahan ilmaiseksi loistavan monimuotoisuuden, erinomaiset puuvarat tämän kansakunnan käyttöön ja ennen kaikkea elintason noston. Elikkä älköön tästä kukaan olko enää huolissaan. Me osaamme nämä metsäasiat. Suomi on johtava metsävaltio ja metsämaa koko maailmassa ihan millä mittarilla tahansa mitattuna. Toivon, että tällaisten puolivillailaisten totuuksien heitteleminen ilmaan lopetettaisiin tähän minun puheenvuorooni, koska asiat ovat onneksi näin. Itse olisin huolissani, jos ne olisivat jotenkin muuten.

Pöytäkirja PTK 120/2022 vp

Ennallistamisesta vielä, arvoisa puhemies, sen verran, että, kuten sanottua, se ei keskustalle käy. Anne Kalmari keskustan ryhmäpuheenvuorossa teki sen selväksi. Yksi asia tästä ennallistamisesta pitää nyt vielä sanoa julki: Meillä sanotaan, että ennallistamista on pidetty ratkaisuna ilmastomuutoksen torjuntaan, mutta sehän ei pidä paikkaansa. Meillä nimenomaan jos suot ennallistetaan, me tuotetaan valtava määrä metaania ilmakehään, joka varmasti on 40 kertaa pahempi kasvihuonekaasu kuin hiilidioksidi koskaan. Sillä siis tuhoetaan ilmakehää, jos suot ennallistetaan. Ja toinen, arvoisa puhemies: jos metsiä ennallistetaan, silloin me tuhoamme hiilinielun, ja se on vielä pahempaa, koska hiilensidonta loppuu, ja se tarkoittaa hyvin kohtalokkaita seurauksia ilmakehälle. — Arvoisa puhemies, jatkan vielä hetken kuluttua uudella puheenvuorolla. Kiitoksia.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Antikainen.

19.40 **Sanna Antikainen ps:** Kiitos, arvoisa herra puhemies! Tässä ennallistamisesityksessä luonnonmetsän tavoiteltava pinta-ala määrittyy sen mukaan, kuinka paljon sitä oli vuonna 1952. Valittu ajankohta on keskieurooppalaisittain maksimaalisen suotuisa ja vastaavasti suomalaisittain äärimmäisen epäsuotuisa. Ennen vuotta 52 Suomi menetti, muutamaa vuotta aiemmin, Neuvostoliitolle noin kymmenesosan pinta-alastaan ja joutui raivaamaan viljelymaata Karjalan evakoille, sotainvalideille, leskille, orvoille ja rintamamiehille. Sotien jälkeisinä vuosina soita ojitetiin pelloiksi ja metsiksi yli neljä miljoonaa hehtaaria. Muissa EU-maissa taas metsät oli hakattu viljely- ja asumiskäyttöön jo paljon ennen 1950-lukua, jopa satoja vuosia aiemmin. Tämä on siis se lähtökohta, josta lähdemme, Keski-Euroopalle erittäin suotuisa ja Suomelle erittäin epäsuotuisa. Kuulostaako tutulta? Kyllä. Tulee mieleen hallituksen suurin munaus tähän asti, elpymispaketti, jossa siinäkin Suomi maksoi ja muut jatkoivat kulutusjuhliaan.

Arvoisa puhemies! Arvion mukaan asetuksen toimeenpano voi maksaa Suomelle vuosittain lähes miljardi euroa. Lisäksi Metsäkeskuksen alustavan arvion mukaan pelkästään metsäisten alueiden puunkäytön rajoituksista syntyisi metsänomistajille 50—100 miljoonan euron vuosittaiset tulonmenetykset. Suomessa asetuksen toimeenpano maksaisi arvion mukaan noin 0,39 prosenttia vuosittaisesta bruttokansantuotteesta, kun keskimäärin EU:ssa se jäisi 0,06 prosentin tasolle. Suomelle ennallistamisesta aiheutuvat kulut olisivat bruttokansantuotteeseen suhteutettuna EU-alueen korkeimmat.

Kulujen lisäksi oleellista on huomata suomalainen metsänhoidon tila, joka on maailman parhainta. Olen itse metsänhoitajan tytär ja kasvanut niitten metsien keskellä, joita isäni ja perheeni hyötykäytti mutta joita hän myös sitten hoiti suurella sydämellä, ja tämä tapa on maanlaajuinen. Sitä metsää, jota hyötykäytämme, myös hoidamme. Näin isäni opetti. Suonette pari lausetta hänestä: Metsänhoitajaisäni Jussi on jo edesmennyt. Terveisiä, isä, taivaaseen. Täällä ollaan puolustamassa Suomen kansallisaarretta isänmaallisuuden hengesä, kuten opetit.

Mutta nostalgiasta ja isästä eteenpäin — vaikkakin tietenkin isät ovat erittäin tärkeitä koko tälle maalle, ja tulossa on kohta isänpäivä, joten hyvää isänpäivää kaikille: Kuten tiedätte, tästä hienosta suomalaisesta metsänhoidosta on esimerkkinä Luonnonvarakeskuksen uusin tutkimus, jossa kerrotaan, kuinka havumetsävyöhykkeen hiilivaraston kasvu on ollut nopeampaa hyödynnetyissä Pohjoismaiden metsissä kuin Kanadan ja Venäjän vähemmän hyödynnetyissä metsissä. Hoitamattomien tai vain vähän hyödynnetyjen havumetsävyöhykkeen metsien hiilivarasto säilyy mutta ei kasva. Tämä johtuu esimerkiksi

Pöytäkirja PTK 120/2022 vp

metsäpalojen aiheuttamista hiilihäviöistä. Esimerkiksi meillä Pohjois-Karjalassa metsät kasvavat erinomaisesti. Pohjois-Karjalan metsien kasvu on 9,91 miljoonaa kuutiota. Metsäntutkimuslaitoksen laskelma osoittaa, että Pohjois-Karjalan kestävä metsänhakuutaso on 7,1 miljoonaa kuutiota. Tämä on kaksi miljoonaa mottia enemmän kuin mitä maakunnan metsiä käytetään. Viime vuosina maakunnan metsien markkinoihin liittyvät hakkuut ovat olleet noin 5,7 miljoonan kuution tasolla.

Arvoisa puhemies! Kannatan tässä käsittelyssä olevan välikysymyksen hyväksymistä siten, että hallituksen toiminnalle osoitetaan epäluottamusta. Hallitus on ylipäätään toiminnallaan osoittanut vakavaa piittaamattomuutta Suomen selkärangan, metsän, vihreän kul-
lan, asioiden hoidosta. — Kiitos.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Kettunen.

19.45 **Tuomas Kettunen kesk:** Kunnioitettu herra puhemies! Tosiaan, kun käydään tätä keskustelua, niin kyllähän linjan pitää olla selvä ja selkeä. Nyttén kun tätä eduskunnan kantaa muodostetaan ja tästä käydään välikysymyksen kautta keskustelua, niin kyllähän eduskunnan kannan tähän komission esitykseen pitää olla Suomen edun mukainen. Haluan kyllä tässä puheenvuorossa antaa kiitoksen pääministerille, koska nyt tätä kantaa on selkeästi ja selvästi tiukennettu. Kanta on nyt Suomen edun mukainen, ja nyt tässä pitää olla yhdessä Suomen puolella. Sen takia vähän ihmettelen tätä kokoomuksen tekemää välikysymystä, ja ihmettelen sitä myös senkin vuoksi, että kun me käymme tätä tärkeää keskustelua Suomen metsistä, Suomen pelloista, maa-alueista ja vesialueista, niin tässä keskustelussa, minkä kokoomus on välikysymyksellään tehnyt, ei kyllä kokoomusedustajia näy. [Jukka Kopra: Ohhoh!] — Edustaja Kopralla kyllä täytyy antaa kiitosta. Te olette teidän puolueen soturi täällä vastaamassa näihin kysymyksiin. [Pekka Aittakumpu: Erinomainen edustaja!] Ja muiden oppositiopuolueitten edustajista, edustaja Antikainen perussuomalaisista ja edustaja Huru perussuomalaisista, teille täytyy kiitosta antaa, että te olette edes puhumassa tästä. Mutta muuten ei näytä tämä tärkeä aihe kiinnostavan.

Niin kuin tänään jo päivällä keskustelussa kävi ilmi edustaja Kyllösen puheenvuorossa, tämän asian keskustelu on vasta alussa komission suunnassa, ja sen eteen pitäisi nyt tehdä yhteistyössä työtä täältä Suomen suunnalta sinne Brysselin suuntaan. Mutta samalla vähän ihmettelen kokoomuksen linjaa, että mennään vähän kaksilla rattailla, [Petri Huru: Perussuomalaisten linja pitää Brysselissä!] koska teidän mepit eivät oikein tiedä, mihin suuntaan pitäisi mennä. Edustaja Hoskonen käytti jälleen kerran ansiokkaan puheenvuoron, että metsäpolitiikan pitää olla kansallista jatkossakin. Sehän on aivan selvä asia. Metsää alkoon hävitettävä on jo sata vuotta vanha perinne ja lainsäädäntö, ja sen mukaisestihan me nyt sitten toimimme.

Puhemies! Tämä tavoite luontokadon torjumisestahan on aivan oikea. Luonnon tilan heikkeneminen maailmalla ja osin myös Suomessa tulee ottaa vakavasti, mutta tätä asiaa pitää viedä maalaisjärjellä eteenpäin, maalaisjärjellä. Luonto on meille suomalaisille tutki-
tustikin todella tärkeä, mutta ratkaisu ei voi kuitenkaan olla ison osan Suomea museoiminen, minkä tämä komission asetus toisi mukanaan ja mitä ennallistamisesitys nyt ihan käytännössä tulisi tarkoittamaan. Ennallistaminen koskisi miljoonia hehtaareja, joista vesistöjen, metsien, soiden ja turvepeltojen osuus olisi suurin. Ei tarvitse kyllä olla mikään raketti-
tieteilijä ymmärtääkseen, että tällaisen tien päässä olisi reservaatti-Suomi.

Pöytäkirja PTK 120/2022 vp

Tässä on monessa puheenvuorossa tuotu esille, että me elämme maasta ja metsästä. Metsätalous on investoinut, tälläkin vaalikaudella omassa maakunnassani useampi saha: Kuhmo Oy omassa kotikaupungissani, Pölkky Oy investoi sahojen laajentamisen myötä, Junnikkala Oy tekee tuonne Pohjois-Pohjanmaalle Oulun alapuolelle aivan uutta sahaa, Kemin sellutehdasinvestointi, Paltamon sellutehdasinvestointi. Ja mikä näitten investointien osalta on tärkeää, on se, että meidän teollisuus luottaa suomalaiseen politiikkaan. Tämä punamultahallitus on tehnyt paljon hyvää alueitten tasa-arvon nimiin tekemällä hyvää politiikkaa. Yksi aivan esimerkki on se, että tämä hallitus on laskenut teollisuuden sähköveron EU:n sallimaan minimiin, ja tämä on edistänyt ja auttanut sitten teollisuutta, muun muassa metsäteollisuutta, investoimaan.

Arvoisa puhemies! Päätän tämän puheenvuoroni tähän. Mikäli tässä vielä tulee huoltovarmuuteen liittyvää keskustelua, niin saatan ottaa vielä yhden puheenvuoron.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Aittakumpu.

19.50 **Pekka Aittakumpu kesk:** Arvoisa puhemies! Kuten edustaja Kettunen erinomaisessa puheenvuorossaan äsken totesi, olemme viime aikoinakin saaneet monia hyviä uutisia meidän metsäteollisuuden puolelta. Tosiaankin tällä hallituskaudella aivan erityisesti Pohjois-Suomeen on saatu miljardikaupalla metsiin perustuvia investointeja, jotka nimenomaan perustuvat metsien kestäväan käyttöön. Tämä metsien kestävä käyttö pitää turvata. Kemiin on tulossa Metsä Groupin biotuotetehdas, ja Stora Enso laittaa Ouluun toista kartonkikonetta. Ne merkitsevät yhteensä tuhansia uusia työpaikkoja. Lisäksi muun muassa Pölkky Oy on tehnyt sahaiinvestointeja Kajaaniin ja Taivalkoskelle ja Junnikkalan saha laajentaa Ouluun, muutamia mainitakseni. Nämä investoinnit antavat suuntaa koko Suomelle, ja hallitus on auttanut niitä muun muassa liikennejärjestelyitä rahoittamalla. Lisäksi puunkuljetuksille olennaisille yksityisteille on suunnattu merkittävästi lisärahoitusta tällä kaudella, ja nyt myöskin yksityisteiden valtionavustusprosenttia ollaan korottamassa.

Arvoisa puhemies! On todellakin syytä kiittää lausuntovaliokuntia kielteisestä suhtautumisesta tähän ennallistamisasetukseen. Tärkeintä ja oleellista on se, että myös eduskunnan ja Suomen kannan muodostavasta suuresta valiokunnasta saadaan kielteinen kanta asetukselle ehdotetussa muodossa. Kannan tulee olla kielteinen, ja Suomen tulee ehdottomasti vastustaa asetuksen käyttämistä sääntelyvälineenä ja komission himoamaa valtaa meidän omien metsiemme käyttöön.

Kiitän itsekkin hallitusta tänään esitellystä linjasta. Yhdessä me voimme pitää vastuullisesti kansallisista eduistamme kiinni.

Arvoisa puhemies! Se ei tietystikään riitä, että Suomi vastustaa tätä komission ennallistamisasetusta, vaan Suomen tulee lisäksi myös ennakoivasti vaikuttaa EU:n linjaan — vahvemmin, selkeämmin, entistä enemmän ennakoiden. Komissio on jatkuvasti ottamassa jäsenmailta valtaa sellaisessa, mikä sille ei kuulu. Näyttää tosiaan siltä, että Suomi koetetaan laittaa maksamaan Keski- ja Etelä-Euroopan virheistä. Luontoa pitää suojella mutta ei museoida. Siksi tämä EU:n pakkoennallistaminen pitää torjua. Suomi hoitaa kyllä omat metsänsä ja ympäristönsä. Sen tiedämme.

On arvokasta, että hallitus pääsi yhteisymmärrykseen ja tuli keskustan linjalle siinä, että Suomi ei tätä asetusta hyväksy. Samalla, kun ympäristöstä ja ilmastosta puhutaan, on todettava, että on tärkeää myöskin laittaa erilaiset ääriliikkeet kuriin. Viime aikoina on uutisoitu aktivismin nimissä tehdyistä laittomuuksista, kuten erilaisia kulttuurihistoriallisesti

Pöytäkirja PTK 120/2022 vp

tärkeitä taidekohteita vastaan hyökkäämisistä. Niitä on yritetty töhriä. Sellaiset ovat yksiselitteisen tuomittavia. Tällaiset ääriliikkeet tekevät näillä laittomuuksillaan hallaa itse asialle. Tarvitsemme rakentavaa yhteistyötä, ja on tärkeää, että emme Suomessa anna ilkiöitä harjoittaville ääriliikkeille tilaa. Olemme pieni maa ja yhdessä olemme vahvempia.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Kopra.

19.54 Jukka Kopra kok: Arvoisa herra puhemies! Tuossa tosiaan kun kuuntelin arvostamieni keskustan kollegoiden puheenvuoroja, niin kuulostaa siltä, että asiahan on ihan kunnossa. [Tuomas Kettunen: Kyllä!] Keskustan suuresti arvostamani Hoskosenkin puheenvuoron keskeinen sisältö oli se, että asia kunnossa, ei mitään puhuttavaa, hajaantukaa.

Mutta onko se asia nyt oikeasti näin? Toki jos asia nyt menisi niin kuin te täällä tänään puhutte, niin mitään hätäähän ei olisi, mutta miksi tämä puheenparsi löytyi vasta nyt? Tosiasiahan on se, että tämä komission ennallistamisesitys oli menossa täysin sukkana teidän ohitsenne ja läpi eduskuntakäsittelyssä, ja kun oppositio kokoomuksen johdolla asettui vahvasti poikkiteloin, tekin vasta silloin heräsitte tätä vastustamaan. Kiitos siitä, että liitytte kokoomuksen tekemiin eriäviin esityksiin ja näin sitten torjuitte tämän hallituksen läpi menossa olleen esityksen. Niinhän tässä tosiasiasa kävi. On hyvä, että tämä puheenparsi on nyt löytynyt, mutta siihen tarvittiin tämä välikysymys. Jos oppositio ei olisi ollut hankala ja asettunut tässä asiassa poikkiteloin, niin teidän olisitte, hyvät keskustalaiset, jo suostuneet tähän kaikkeen, mitä komissio esittää. Sen takia tämä välikysymys on ollut tarpeen, että saadaan tämä asia keskusteluun. Tekin olette heränneet, ja nyt me odotamme sitä, että te toimitte niin kuin te olette täällä tänään puhuneet: pysäyttäkää tämä haitallinen hallituksen esitys, äänestäkää perjantaina epäluottamusta, ja viimeistään sitten suuressa valiokunnassa, kun asiaa käsitellään, pitäkää tekin osaltanne huoli, että se esitys on todellakin Suomen etujen mukainen, niin kuin te olette täällä luvanneet. Asia on kuitenkin niin, että tämä asia on teidän hallituspuolueiden käsissä, ja teidän vastuullanne on se Suomen kannan luominen, pääsääntöisesti. Hallitus tätä johtaa, tai ainakin pitäisi johtaa. — Kiitos.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Savola.

19.57 Mikko Savola kesk: Arvoisa herra puhemies! Itse asiassa otin tämän puheenvuoron, kun näin, että edustaja Kopra varasi puheenvuoron ja arvelin, että tässä voisi olla hieman selvennettävää, mitä hän omassa puheenvuorossaan esiin toi.

Tehdään nyt selväksi myöskin se, että ensinnäkin eduskunnassa valiokunnassa käsiteltiin tällä niin sanotulla isänmaallisella rintamalla, metsärintamalla, tätä asiaa jo ennen kuin te tämän välikysymyksen eduskuntaan toitte. Yhteisymmärrys löytyi niin talousvaliokunnassa, maa- ja metsätalousvaliokunnassa kuin ympäristövaliokunnassa. Nyt se on löytynyt myös valtiovarainvaliokunnassa, ja uskon, että se löytyy myöskin suuressa valiokunnassa. Sen takia on hieman hämmentävää se, että kun kerran yhteistä kantaa sorvataan hyvässä yhteistyössä, silloin tuodaan se välikysymys tänne meille käsiteltäväksi, ja tässä välikysymyksessä ei voi välttyä ajatukselta, etteikö tässä kuitenkin olisi tämmöinen vaalipolitiikoinnin maku, kun kerran täällä jo löytyy tämmöinen kansanrintama, missä isänmaallisesti yhteistyössä tätä asiaa katsotaan.

Pöytäkirja PTK 120/2022 vp

Välikysymysäänestys tai välikysymys ylipäättään ei ratkaise sitä kantaa, mikä Suomella on tulevaisuissa neuvotteluissa, kun metsäkysymyksestä ja metsäasetuksesta puhutaan. Sen kannan määrittelee suuri valiokunta — muun muassa edustaja Ovaska tässä suuressa valiokunnassa istuu. Tuo valiokunta tulee määrittelemään Suomen kannan, ja sitä kantaa pitää muuten nykyisen hallituksen ja nykyisten ministereiden noudattaa. Mutta kun katsotaan tätä aikataulua, mitenkä aidosti ja oikeasti tätä metsäasetusta tullaan EU:ssa käsittelemään, niin se on ensi kesäkuussa aikaisintaan, kun tästä voidaan EU-tasolla päätöksiä tehdä, kun trilogin eli Euroopan parlamentin, komission ja sitten jäsenmaiden kannat on yhteensovitettu. Ja en usko, että Sanna Marinin hallitus enää istuu siinä vaiheessa, vaan se on jo seuraava hallitus, joka silloin tästä päättää, eli tämä suuren valiokunnan kanta tulee sitomaan myöskin seuraavaa hallitusta. Eli yritetään pysyä edes tietynlaisissa faktoissa myös tältä osin, kuinka tämä prosessi täällä menee ja millä päätöksellä tai äänestyksellä voi vaikuttaa mihinkin asiaan.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Ovaska.

19.59 Jouni Ovaska kesk: Arvoisa herra puhemies! Pahoittelen muuten, että minulla ei ole kravattia, mutta olin jo lähdössä pois työhuoneesta, mutta oli televisio auki ja kuuntelin edustaja Kopran puheenvuoron, ja hän kertoi uutisen. Hän sanoi, että EPP-ryhmittymä on yksiselitteisesti ilmoittanut, että esitys on huonosti valmisteltu ja se pitää palauttaa takaisin valmisteluun — että EPP:stä on tullut nyt tällainen ilmoitus.

Minä otin kaksi puhelua Brysseliin saman tien. Kysyin, onko näin. Heillä ei mitään tietoa tästä. Siellä ei ole vielä aloitettu edes valiokuntakäsittelyä. Vielä on toimivaltakiista siitä, kuka sanoo lopullisen sanan, koska tähän menee nyt ympäristövaliokuntaan ja myöskin AGRIin eli maatalouspuolelle. Ei mitään tietoa, että EPP, Euroopan parlamentin suurin ryhmä — kuuluuko Orbánkin vielä siihen ryhmittymään — olisi todennut, että tämä on huonosti valmisteltu. Jos näin on ja EPP täydellä poliittisella voimalla tulee niin ajamaan, niin sehän tarkoittaa, ettei tämä asetusta etenee.

Edustaja Kopra, tuokaa minulle paperi tai linkki, mistä minä löydän tämän uutisen, että EPP on näin ilmoittanut, koska tähän on merkittävä linjaus ja tämä on todella tärkeä linjaus Suomen kannalta, koska silloinhan me näemme, että meillä on kumppaneita myös muualla. Tällä hetkellä eurooppalaisia puolueita kun kuuntelee, niin he eivät aina ymmärrä, mitä se Suomen metsäpolitiikka on, ja sen takiahan me tarvittaisiin myös Euroopan parlamentissa se yhteinen ääni metsäpolitiikan puolesta, eikä sitä kolmen tyhjää-puolesta-vastaan-linjaa, mitä kokoomuksen linja on. Tarvitaan se selkeä linja, mistä me olemme täällä tänään puhuneet.

Te myös puhuitte, arvoisa kokoomusedustaja, siitä, että miksi vasta nyt. No näin se vaan Suomessa tämä prosessi menee, että kun meille annetaan esitys, niin suuri valiokunta määrittelee eduskunnan kannan. Ruotsissahan tilanne on täysin erilainen, koska siellä hallitus käy EU-politiikkaa. Heillä oli vaalit tulossa. He tekivät toissijaisuusilmoituksen, niin että ehdivät käydä vaalitaistoa eikä keskittyä niinkään tähän asiaan. Nyt sitten heidän hallituksensa pohtii varmasti tulevana viikkoina ja kuukausina kantaansa. Mutta Suomi on siitä poikkeuksellinen, että meillä on suuri valiokunta. Me erotaan EU-jäsenmaista siinä, että normaalistihan hallitukset määrittelevät EU-politiikan kannan, mutta täällä se kannanmuodostus on haluttu viedä tälle korkeimmalle päättävälle taholle eli eduskunnalle, niin että

Pöytäkirja PTK 120/2022 vp

koko eduskunta yhdessä määrittelee sen, mitä ne ministerit siellä sitten sanovat ja tekevät. Eli, edustaja Kopra, siksi, siksi juuri vasta nyt.

Eli prosessi etenee, ja sehän etenee hitaasti, täytyy sanoa. Ruotsista tulee nyt sitten puheenjohtajamaa, ja puheenjohtajamaahan ei ota kantaa tällaisiin kysymyksiin vaan ehkä laittaa Suomen tekemään likaisen työn. Se nähdään sitten lähikuukausina. Mutta uskon, että se on Espanjan puheenjohtajuuskausi, jolloin tässä ratkaisuja tehdään, ja silloin mitataan se, mitä EPP tekee. Ja tokihan me tuemme, jos EPP esittää, että uudelleen valmisteluun.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Edustaja Huru.

20.02 Petri Huru ps: Arvoisa herra puhemies! Metsän merkitys omistajille, teollisuudelle, kansantaloudelle ja kaikille sen käyttäjille on kiistaton. Suomalaiset rakastavat metsää. Olemme hyödyntäneet sitä taloudessa, onhan metsä kultakaivos maalle, jolla ei ole öljyvarantoja tai jalokiviä. Moni muukin maa on hyödyntänyt metsäänsä, osa tosin raivaamalla ne vain pelloiksi. Suomessa näin ei ole tehty, vaan päinvastoin: Suomi kasvattaa enemmän puuta kuin hakkaa, ja metsiemme puuston tilavuus on suurempi kuin koskaan, sillä me ymmärrämme, mikä merkitys uusiutuvalla luonnonvaralla on. Siksi EU:n ennallistamisasetus on Suomelle tuhoisa. Tähän asti metsiä koskeva päätäntävalta on ollut selkeästi kansallisvaltioiden käsissä, mutta uuden EU:n ennallistamisasetuksen myötä päätäntävaltaa ollaan tässäkin asiassa siirtämässä Brysseliin. Metsäpolitiikka on ehdottomasti pidettävä kansallisissa käsissä sen sijaan, että osaltamme siitä päättävät metsänsä hävittäneiden maiden poliitikot.

Ennallistamisasetus on monelta osin kohtuuton Suomelle. Se maksaisi meille arviolta 930 miljoonaa euroa vuodessa, joka on bruttokansantuotteeseen suhteutettuna eniten EU:ssa. Mittaluokka huomioiden on selvää, ettei Suomelle aiheutuvista kustannuksista pystyittäisi kattamaan kovinkaan suurta osaa EU-rahastojen kautta kanavoituvan rahoituksen avulla. Lisäksi esitys sitoisi merkittävältä osin Suomen eduskunnan budjettivaltaa vuosikymmeniksi.

Arvoisa puhemies! Metsiin ja luontoomme vaikuttavia EU-prosesseja on samanaikaisesti vireillä useita. Ennallistamista koskevan asetusehdotuksen vaikutuksia arvioitaessa on otettava huomioon sen yhteydet muihin EU-säädöksiin ja niiden yhteisvaikutuksiin maa- ja metsätaloudellemme. Nyt näin ei tehdä. Etenkin metsäpolitiikka, jonka pitäisi olla täysin jäsenmaan toimivallassa, otettaisiin asetuksen myötä EU:n ohjaukseen. Tämä myös loukkaa omaisuudensuojaa merkittävästi, sillä suurin osa Suomen metsistä on yksityisissä omistuksissa. Suomen tuleekin ottaa ennallistamisasetukseen kielteinen kanta, samoin kuin Ruotsi on jo tehnyt.

Ilmasto- ja ympäristötoimissa tulee huomioida kotitalouksien ostovoima ja teollisuuden kilpailukyky. Valtion taloudellinen tutkimuskeskus VATT moittii ankarin sanakäntein hallituksen talouspolitiikkaa ja ensi vuoden budjettia. Metsäteollisuus on Suomen suurimpien vientialojen joukossa, joten sen merkitys Suomen taloudelle on valtava. Jatkuvien metsärajoitusten ja uusiutuvan energian lisärakentamisen vaatimien metsähakkuiden myötä herää huoli, jääkö talousmetsää enää riittävästi metsäteollisuuden tarpeisiin. Tällä on suuri merkitys myös esimerkiksi Satakunnalle, jossa on merkittävästi metsäteollisuutta sekä sen suoraan ja välillisesti luomia työpaikkoja.

Pöytäkirja PTK 120/2022 vp

Arvoisa puhemies! Suomen tulee ottaa käsittelyssä olevaan ennallistamisasetukseen esitetystä muodosta selkeästi kielteinen kanta kriittisen sijaan. Kannatankin tehtyä välikysymystä.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Hoskonen.

20.06 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa herra puhemies! Muutama asia vielä illan päätteeksi omalta osaltani:

Ensinnäkin kun puhutaan hiilinieluista, niin hiilinieluhan on käytännössä Suomen olosuhteissa metsien hoitoa, metsien kasvua, tuottavaa talousmetsää ja samalla myös peltojen hoitoa. Maatalousmaa on myös merkittävä hiilinielu, kun sitä oikein hoidetaan. Nämä molemmat meillä osataan.

Sanon tässä välillä, kun edustaja Kopra piti äsken mielestäni ihan hyvän puheenvuoron ja puhuitte ansiokkaasti yhteistyöstä, niin ainakin talousvaliokunnassa, missä istun yhtenä jäsenenä, olemme tehneet — kokoomuksen edustaja Sankelo, puheenjohtaja Sanni Grahn-Laasonen ja muutkin kokoomuslaiset — erittäin hyvää yhteistyötä, ja olen siitä suorastaan kiitollinen ja ymmärrän opposition näkemyksen. Oppositio käyttää järkeintä asettaan, välikysymystä, silloin kun haluaa, eikä yhdenkään hallituspuolueen jäsenen siihen kannata mennä sanomaan, että se on väärin. Sen harkinnan tekee oppositio, ei hallitus, ja sitä pitää kunnioittaa. Se on yksi eduskunnan työn parhaita mausteita tässä koko hommassa, että saa keskustella ja purkaa sydäntään siitä, miten asiat ovat. Arvostan tätä edustaja Kopran hyvää työtä omassa puolueessaan ja varsinkin sitä, että hän on tällä hetkellä ainoa kokoomus-edustaja salissa, ja se osoittaa, että hänellä on ainakin tahtoa ja osaamista tämän asian vahvaan esiin tuomiseen — kiitos siitä.

Mutta vielä hiilinieluista jatkan sen verran, että metsienhoidon hyvä taso varmistaa meille hiilinielun toimivuuden. Jos me teemme sen viisauden, niin kuin olemme vahvasti pyrkimässä, että laitamme taimikot kuntoon metsissämme, ne taimikot, jotka ovat uudistamisvaiheen jälkeen kasvaneet ihan sinne seitsemään kahdeksaan metriin, kun laitetaan kuntoon... [Petri Hurun välihuuto] — Edustaja Huru, ei kannata etuilla. — Toinen asia ovat sitten nämä nuoret kasvatusmetsät eli kehitysluokka kakkonen. Siellä on meillä tällä hetkellä noin 500 000 hehtaarin kiireellisten rästien määrä odottamassa tekijäänsä. Sieltä tulisi erittäin hyvin energiapuuta, kun ne tehtäisiin. Se on se ensimmäinen homma, mikä pitää kiireellä tehdä. Toinen on sitten vielä noin lähes miljoona hehtaaria normaalia kakkoskehitysluokkaa, joka on toki hakkuun tarpeessa mutta millä ei vielä hätä ole. Eliikkä meillä on mahdollisuuksia vaikka kuinka paljon. Harventamalla kuntoon nämä nuoret kasvatusmetsät saavutamme sellaisen lisäkasvun, joka helposti nostaa metsien kasvua miljoonia motteja per vuosi.

Sitten otamme edustaja Hurun jo ansiokkaasti viittaaman suomaiden nuorten kasvatusmetsien tuhkalannoituksen. Sillä pystymme lisäämään helposti viisi miljoonaa, jopa kymmenen miljoonaa mottia metsien kasvua vuoteen, ja tuhkalannoituksen kasvuvaikeus kestää jopa 20—25 vuotta, kun se oikein tehdään. Olen sen omin silmin nähnyt, kun olen metsämiesuran aikanaan tehnyt, ja se muuten pitää paikkansa. Kymmenen vuotta sitten tuhkalannoitettu ensiharvennettu männikkö on ilo silmälle. Siellä puu kasvaa, ja myös kenttäkerroksessa siellä löytyy sitten kesäisin erilaisia marjoja ja heinät kasvavat, ja se luonto on erittäin monimuotoinen — tämä vihreille tiedoksi, jotka eivät muuten nyt ikävä kyllä ole paikalla.

Pöytäkirja PTK 120/2022 vp

Joka tapauksessa, jos pidämme metsät talouskäytössä, se on varmin tapa pitää Suomen hiilinielu kunnossa. Ennallistaminen olisi hiilinielun tuho, olkoon sitten kyseessä suo taikka kova metsämaa. Molemmissa tapauksissa suoritetaan valtava karhunpalvelus hiilinielulle. Elikkä toivoisin, että kun edustajat puhuvat näistä asioista, pysyttäisiin totuudessa.

Toisena meillä iso ongelma — tämä on valtava mahdollisuus, tämä ensimmäinen asia — on sitten tämä 15 miljoonan hiilitonnin puhallus. Meillä hiilinieluun lasketaan mukaan 15 miljoonaa tonnia hiilidioksidipäästöjä, jotka eivät sinne kuulu. Ensinnäkin turvemaiden pellot muka tuottavat kahdeksan miljoonaa tonnia hiilidioksidia ilmakehään. Se on aivan huuhaata. En jaksaa ymmärtää, minkä tautta Suomessa ministerit edelleen siitä puhuvat ja varsinkin virkamiehet, ja Ilmastopaneelin puheenjohtaja Markku Ollikainen myös. Eihän ole mitään totuus pohjaa sillä väitteellä. Toinen on sitten se, että emme pysty laskemaan eduksemme koko metsien kasvua. Ja kolmantena koskemattomien soiden sitoma hiili on viisi miljoonaa tonnia, ja sitäkään ei lasketa meille eduksi. Sieltä tulee yhteensä Suomelle vuosittain yli miljardin euron lasku, ja se lasku raksuttaa silläkin hetkellä, kun menemme nukkumaan. Elikkä minkä takia valtio sallii tämän, ja minkä takia eduskunta tätä hiljaa vierestä katselee?

Arvoisa puhemies! Tämä on oikaistava. En minä jaksaa ikinä antaa sitä anteeksi, että tällainen vääryys tapahtuu silmiemme edessä eikä kukaan halua siihen edes puuttua.

Lopuksi, arvoisa puhemies, eduskunnan kannasta: Eduskunnan talousvaliokunta antoi ensimmäisen lausuntonsa tästä ennallistamispaketista — erittäin vahva, kielteinen lausuma, niin selvä kuin keväinen päivä. Sitten tuli ympäristövaliokunnasta erittäin hyvä lausunto, jossa oli aivan sama linja. Sama koski maa- ja metsävaliokunnan antamaa lausuntoa — aivan yhtä selvä. Ja samoin valtiovarat antoi tänä päivänä lausunnon, ja näköjään perjantaina tulee perustuslakivaliokunnan lausunto. Elikkä eduskunnan kanta on selvä.

Arvoisa puhemies! Lopuksi: Kaikki tiedämme, että kun nämä lausunnot ovat nyt valiokunnista tulleet, niin suuren valiokunnan on tehtävä tästä vain yksi johtopäätös: tiukka lausunto, joka on tälle ennallistamiselle kielteinen. Uskon, että esimerkiksi keskustan suuren valiokunnan jäsenet edustaja Ovaska ja edustaja Kettunen pitävät tästä huolen, ainakin edellytän, että näin tapahtuu. Ja tulkitsen edustaja Kettusen ilmeestä, että näin tulee myös tapahtumaan. Siitä kiitän. [Tuomas Kettunen: Voitte olla siitä varma!]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Edustaja Kettunen.

20.12 Tuomas Kettunen kesk: Kunnioitettu herra puhemies! Tässä on käytetty hyviä puheenvuoroja. Edustaja Ovaska vastasi kyllä edustaja Kopralle ansiokkaasti omassa puheenvuorossaan, kuinka toimitaan, ja haluan kyllä vielä muistuttaa siitä, että neuvottelut ennallistamisasetukseen liittyen ovat vasta lähtökuopissa. Mitään ei ole vielä menetetty. Nyt sitä Suomen linjaa muodostetaan, tämänkin keskustelun myötä, mutta tosiaan suuri valiokunta tulee marraskuun loppuun mennessä antamaan sen Suomen linjan. Kaikki mahdollisuudet vaikuttaa neuvotteluihin siten, että lopputulos on Suomen edun mukainen, ovat edelleen olemassa.

Mutta, puhemies, tuosta omavaraisuudesta halusin vielä sen verran sanoa, että kun tässä maailmanajassa eletään ja Venäjän silmitön hyökkäyssota Ukrainan suuntaan vielä jatkuu ja kansainväliset jännitteet meinaavat vähän voimistua, niin kyllä se omavaraisuuden tarkeys korostuu. Ja mistä se omavaraisuus tulee? Se tulee maakunnista, sieltä maa- ja metsätalouden sektorilta. Suomella pitää olla kaikissa tilanteissa — kaikissa tilanteissa — ruo-

Pöytäkirja PTK 120/2022 vp

kaa, suomalaista puhdasta ruokaa, ja energiaa omasta takaa, kotimaasta. Maasta ja metsästä omavaraisuus, huoltovarmuus, sieltä ne tulevat. Lopulta ne tuovat osaltaan sitten meille turvaa, meille kaikille suomalaisille. On aika käsittämätöntä, että tässä tilanteessa nyt jotkut ajavat sekä Suomessa että Euroopassa politiikkaa, joka veisi nämä asiat täydellisen väärään suuntaan. Vaarallinen esimerkki, arvoisa puhemies, tässä yksioikoisen jyrkässä linjassa on tämä EU:n komission tekemä ennallistamisesitys.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Kopra.

20.14 Jukka Kopra kok: Arvoisa herra puhemies! Edustaja Ovaska tuossa soitti Brysselin tietotoimistoon eikä saanut sieltä vahvistusta puheille siitä, onko EPP ottanut tähän ennallistamisesetukseen kantaa. Pyydän häntä kyllä nyt tarkistamaan kontaktinsa. Ei tarvinnut soittaa edes Brysseliin asti vaan katsoa Maaseudun Tulevaisuus -lehteä: 19.10.22 julkaistu juttu, otsikko ”EPP-ryhmä haluaa pysäyttää ennallistamisesityksen” ja niin edelleen. Pyydän kaikkia, joita asia kiinnostaa, jos aikaa on, lukemaan tämän jutun. Siellä on: ”Euroopan parlamentin EPP-ryhmä haluaa palauttaa tai vähintään pysäyttää EU:n ennallistamisesityksen ja torjunta-aineita koskevan esityksen” ja niin edelleen. On otettu vahva kanta siihen, ettei tämä ennallistamisesetusesitys kelpaa. [Arto Pirttilahti: Yksimielisesti?]

Nyt tässä yhteydessä Ovaska tuossa puheenvuorossaan kovasti puhui, että vielä ei ole aika ja ehditään vielä vastustaa, ja niin varmaan ehditäänkin. Mutta kun nyt voisi jo vastustaa ja nyt voisi toimia, niin miksi antaa kaverin kävellä heikoille jaloille ja varoittaa vasta sitten, kun jää ritisee alla, kun sen varoituksen voisi antaa jo etukäteen? Nyt kysynkin teiltä, arvoisat keskustalaiset: miksi teidän europarlamenttiryhmänne Renew Europe ei ole ottanut kantaa asiaan ollenkaan? Ei mitään linjausta. Onko teillä linjaa siellä Euroopassa vai ei? Vai tehdäänkö siellä kaksien rattaiden politiikkaa toisin tavoin, ja täällä te sitten yritätte pitää äänestäjänne tyytyväisinä näillä puheilla, mitä on tänään kuultu?

Tuosta ympäristöneuvostosta vielä toteaisin sen, kun siihen jossain puheenvuorossaan edustaja Kettunen viittasi, että muut EU-maat ovat siellä ympäristöneuvostossa ottaneet jo näitä kantoja. Suomelta ei ole kuulunut sielläkään mitään, ja tämäkin asia on hallituksen vastuulla.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Edustaja Aittakumpu nyt vastaa.

20.16 Pekka Aittakumpu kesk: Arvoisa puhemies! On kieltämättä ehkä hiukan kiusallistakin kuulla kokoomuksen suunnalta vihjailuja kaksilla rattailla ajelemisesta, kun kaikki tietävät, ja Suomessa on ollut viime päivinä paljon esillä juuri ihmettely siitä, että kokoomus toimii vähintäänkin kaksilla rattailla näissä metsäasioissa: Brysselissä puhutaan ja toimitaan toisin kuin täällä Suomessa.

Mutta minusta on hienoa tässä keskustelussa se, että näyttää, että nyt päivän aikana kokoomuksen linja ehkä aavistuksen verran on kirkastunut. Jospa kokoomus saisi rivinsä suoraksi sillä tavalla, että myöskin heidän europarlamentaarikkonsa yhdessä rintamassa, meidän kaikkien muiden kanssa yhdessä, ajaisivat Suomen etua ja muun muassa meidän metsiemme kestävää käyttöä, sillä, arvoisa puhemies, nyt jos koskaan pitää tehdä sellaista politiikkaa, jolla mahdollistetaan metsien ja kotimaisten luonnonvarojen kestävä käyttö. Se varmistaa sen, että meillä suomalaisilla on kaikissa tilanteissa ruokaa ja energiaa omasta takaa täältä kotimaasta.

Pöytäkirja PTK 120/2022 vp

Ei ole kovin pitkä aika siitä, kun keskustaa moitittiin ja naureskeltiin muun muassa näille niin sanotuille risupaketeille, kun keskusta on pitkään ajanut sitä, että me käytämme suomalaisista metsistä tulevaa bioenergiaa. Keskustan linja on ollut selvä: me olemme tätä ennallistamisasetusta kritisoineet, ja on hienoa, että hallitus nyt tosiaan tuli keskustan linjalle ja hallituksen linja on kielteinen tähän ennallistamisasetukseen tällaisessa muodossa. Sitä on ehdottomasti korjattava. Suomessa on tosiaan iät ja ajat noudatettu kestävä metsähoitoon periaatteita, viljelyn ja varjelun periaatteita. Meillä Suomessa metsien kestävä käyttö osataan, ja meidän täytyy yhdessä pitää kiinni tästä linjasta joka ikinen päivä.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja joka ikinen yö. — Edustaja Pirttilahti.

20.19 Arto Pirttilahti kesk: Arvoisa puheenjohtaja! Tänään on hyvinkin värikkäästikin käyty keskustelua, ja aivan hyvä niin. Asia kyllä puhuttaa. On ihan oma ja keskustankin mielipide, että EU pysyköön lestissään eli päätösvalta metsistä ei kuulu EU:lle, EU:n toimivaltaan. Toimivalta kuuluu meille suomalaisille ja Suomelle.

Tämä ennallistamisasetuksen muoto, mikä nyt on, ei kyllä meille sovi. Se loukkaa meidän metsänomistajien ja maanviljelijöiden, joita on yhteensä noin 700 000, omaisuuden suojaa hyvinkin paljon. Me ollaan tehty Suomessa hyvin paljon tämän ennallistamisen eteen Helmi-ohjelmalla, vapaaehtoisella toiminnalla ja sillä, että meillä on erittäin hyvä metsähoito. Olen kuusikymppinen äijä, ja minun ikäni aikana Suomen metsien kasvu on kaksinkertaistunut — kaksinkertaistunut — ja nyt se on 110 miljoonaa kuutiota. Eli on vahvat hiilinielut, ja kuten tuossa edustaja Hoskonen mainitsi, meidän tulee vaalia niitä. Meidän pitää tehdä sellainen linjanveto, että me pidämme molemmat yllä yhtä lailla, hyvän luonnon arvot mutta myös nämä hiilinielut. Ne tarvitsevat hyvää metsähoitoa ja hyvää omaisuudenhoitoa, ja siinä mielessä tämä ennallistamisasetus ei kyllä suomalaisille sovi näin.

Asetus myös rajoittaa Suomen valtion budjettivaltaa. Tässä on arvioitu nyt noin miljardin euron kustannukset vuositasolla, ja siinä ei ole mukana niitä sivukustannuksia, mitkä aiheutuvat meidän materiaalivirtojen hidastumisesta, tai siitä, saadaanko materiaalia, teollisuuden kustannuksiin ja työvoimakustannuksiin liittyvistä asioista, saatikka sitten maanomistajakorvauksista ja niihin liittyvistä kuluista. Eli puhutaan yli miljardin vuosittaisista kustannuksista tällä haavaa.

Kyllähän tämä aika höttöä on vielä sitten tässä tämä tulopuoli, mitä tässä esityksessä heitetään hanskasta tai hihasta, että kymmenen miljardia euroa on tulopuoli, eikä sitä ole sen paremmin selvitetty. Todellakin miljardi euroa olivat vuotuiset kustannukset, ja tästä kymmenestä miljardista ei edes tiedetty, millä ajanjaksolla se on.

Tästä asiasta tullaan varmaan, ja tullaankin, vahvasti suuressa valiokunnassa päättämään. Minä kiitän siitä kaikkia eduskuntapuolueita, ainakin kokoomusyhteistyötä. Meidän valiokuntakäsittelyissä ollaan päästy vahvaan yhteistyöhön, vahvoin sanamuotoihin ja hyvään kriittisyyteen, ja pitää kiittää myös pääministeriä tänään hänen puheestaan, millä tavalla Suomi ottaa tämän asian hyvinkin näillä argumenteilla, mitä nytkin ovat aika monet meistä käyttäneet niin oikealta kuin vasemmalta arvioidessaan ja arvostellessaan tätä komission esitystä, sen vaikutusta juuri talouteen, omaisuudensuojaan ja meidän omaan päätäntävaltaan mutta myös sitten luontoon.

Olen vanha luomuviljelijä ja ymmärrän luontoarvoja ja arvostan luontoa ja myös sitä pyhättöä, mikä meillä metsissä on, mutta meidän pitää katsoa se myös talousvaikutuksen nä-

Pöytäkirja PTK 120/2022 vp

kökulmasta ja sosiaalisen kestävyysnäkökulmasta. Toivon kyllä kovasti nyt meille yhteistä näkemystä, kun tosiaan suuri valiokunta tekee oman päätöksensä ja Suomen kannan tästä asiasta. Toivon vahvasti voimia näille neuvottelijoille, kun saadaan kanta selville, että he jaksavat vääntää EU:n kanssa tästä asiasta.

Tämä ei suinkaan ole ainoa asia, mitä EU on meille tuuppaamassa. Meillä on kymmenkunta muuta asiaa, jotka ovat meillä yhtä lailla vaalittavia ja valvottavia. Metsiin kohdistuu muun muassa energiankäytön RED kolmonen, LULUCF maankäytön osalta ja luonnonsuojelunäkökulmat ja ilmastonäkökulmat muista asioista. Siellä on putkessa näitä, sanotaan, tulppaanimaan Timmermansin esityksiä tällä komissiolla useita, ja avustajina on sitten Greenpeacen entisiä nokkahahmoja. Näitten pohjalta meidän täytyy pystyä puolustamaan suomalaisia arvoja, suomalaista metsää ja suomalaista elinympäristöä.

Miten me saataisiin lisää informaatiota sinne EU:hun, siinä on tekemistä, mutta on tämä kotimainenkin näkökulma: Jos tulee metsistä joku kysymys, mennään ensin kysymään Ilmastopaneelilta ja sitten mennään kysymään Luontopaneelilta, että mites metsissä voidaan. Ministeri Kurvinen on valmistelemassa, ja me tarvitsemme Suomeen metsä- ja biotalouspaneelin mahdollisimman pian tekemään myös tieteen tasoista tutkimusta [Puhemies koputtaa] ja myös tähän liittyvää selvää tieteseen pohjautuvaa tutkimusta ja tilastoja, miten suomalaiset metsät ovat ja voivat. Tätä vääristellään muun muassa näissä kahdessa edellisessä paneelissa.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Edustaja Kopra.

20.24 Jukka Kopra kok: Arvoisa puhemies! Ymmärrän, jos edustaja Aittakumpu tuntee olonsa kiusaantuneeksi, sillä onhan keskustapuolueen myöhäisherännäisyys tässä asiassa silmiinpistävää, ja varmasti myös nolottaa se, etteivät toverit siellä Brysselissä ole tehneet asian eteen vielä yhtään mitään.

Sen haluan todeta, että kokoomuksen kanta ennallistamisasetukseen määrätään täällä eduskunnassa kokoomuksen eduskuntaryhmän toimesta eikä missään muualla. Mitään muuta paikkaa sille ei ole.

Sen lisäksi edustajamme Brysselissä toimivat EPP-ryhmittymässä, joka on jo siis ottanut kielteistä kantaa alustavasti tähän ennallistamisasetukseen, mikä nyt on todistettu, ja asia on siis toisin kuin edustaja Ovaska — joka ei enää ole paikalla — väitti, eli ettei tällaista kantaa olisi otettu. EPP-ryhmällä on alustava kielteinen kanta tähän. Samaa ryhtiliikettä toivon nyt keskustapuolueen RE-ryhmältä siellä Brysselissä. Rohkaiskaa puoluetovereitanne siellä ottamaan tähän asiaan myöskin kielteinen kanta.

Mielestäni edustaja Pirttilahti piti erinomaisen puheenvuoron. Hän puhui yhteistyön merkityksestä ja yhteisestä näkemyksestä. Nythän se alkaa löytyä, ja siihen varmaan tarvittiin tämä välikysymyskeskustelu, koska nyt kun tätä kuuntelee, niin eiväthän nämä meidän näkemyksemme niin kaukana toisistaan ole. Varsin sama näkemys on. No, siihen tarvittiin se, että ensin keskusta tuli kokoomuksen linjalle ja sitten veti hallituksen keskustan linjalle, niin että saatiin tämä akseli syntymään. Näinhän tässä kävi, ja nyt teidän, arvoisat kollegat siellä hallituspuolueissa, pitää viedä tämä pallo sitten maaliin, että saadaan Suomen kannalta hyvä ratkaisu aikaiseksi.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Wallinheimo.

Pöytäkirja PTK 120/2022 vp

20.26 Sinuhe Wallinheimo kok: Arvoisa puhemies! Edustaja Kopra todisti tuossa äsken kyllä erittäin hyvin. Ongelma tässä lähtökohtaisesti on ollut koko ajan se, että miksi ei valtioneuvosto ole tähän tarttunut aikaisemmin kiinni. Se on ollut monta kertaa siellä ministerivaliokunnassa käsittelyssä ja siellä mennyt sukkana sisään keskustalaisilta ministereiltä. Miten ministeri Saarikko ei ole puuttunut tähän aikaisemmin? Tämä on itse asiassa alun alkaen se ongelma. Ja sama tähän ennalta vaikuttamiseen, koska tilanne on se, että kun komission esitys tuossa kulmassa tulee, silloin on epäonnistuttu kuitenkin siinä ennakkovaikeuttamisessa, ei ole tehty kotiläksyjä, ja tätä kautta se tulee heti väärässä asennossa tänne. [Tuomas Kettunen: Komission puheenjohtaja on EPP:ssä!]

Toivoisin, että tämän välikysymyskeskustelun lopputulema tietyllä lailla on se, että nyt me saadaan tiukat kannat tähän kysymykseen, jotta me pystytään sitten suuressa valiokunnassa katsomaan. Ja jos jotain, niin todennäköisesti tämä tämän päivän keskustelu on tehnyt isänmaalle palveluksen. Me olemme saaneet selkeästi kiristettyä näitä kantoja, ja nyt meidän todennäköisesti voi olla helpompi tehdä sitten loppuun työ tuolla suuressa valiokunnassa, mutta sen aika näyttää.

Keskustan kollegoille oikeastaan tässä kysymys: miksi ministerivaliokunnassa keskusta ei ole kertaakaan äänestänyt tätä vastaan?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Sen kertoo meille edustaja Aittakumpu.

20.27 Pekka Aittakumpu kesk: Arvoisa puhemies! Toden totta, että tämä keskustelu on ollut hyvää siinä mielessä, että olemme saaneet selkeää yhteistä linjaa tässä suhteessa tähän ennallistamisasetukseen. On hienoa ollut kuulla, että myöskin oppositiosta kokoomukselta tulee tukea tälle keskustan linjalle, joka on kirkas ja selkeä ollut koko ajan. Edustaja Wallinheimo aivan oikein totesi, että täällä eduskunnassa muodostetaan Suomen lopullinen kanta, ja itse pidän tärkeänä ja on ollut hienoa kuulla nyt tänään siitä vahvistusta myöskin eri puolilta eduskuntaa, että suuri valiokunta tulee tekemään hyvän kannan tähän ennallistamisasetukseen.

Arvoisa puhemies! Tämän puheenvuoroni otin sen vuoksi, että puhumme paljon rahasta — ja se on tärkeää, sillä metsissä on Suomen talouden perusta — mutta kaikkea ei voi edes mitata rahassa. Luonto on suomalaisille tutkitustikin hyvin tärkeä. Se lisää hyvinvointia ja terveyttä ja antaa voimaa arkeen — sellaisia asioita, joita ei suoraan rahassa voi mitata mutta jotka ovat äärimmäisen arvokkaita. Siksi on hyvin tärkeätä, että luonto kuuluu myös tulevaisuudessa jokaiselle suomalaiselle. Meillä on tärkeät jokamiehenoikeudet, jotka antavat suomalaisille mahdollisuuden virkistäytyä metsässä ja muun muassa poimia marjoja ja sieniä.

Luonto pitää turvata myös maamme isoimmissa kaupungeissa. Emme puhu pelkästään maaseudusta. On kestävämpää, että monin paikoin kaupunkien puistoja, viheralueita ja lähimetsiä jopa hyvin yksioikoisesti ja lyhytnäköisesti lanataan rakentamisen tieltä ja vieläpä itseään luonto- ja ympäristöpuolueina myyvien johdolla, kuten täällä Helsingissä valitettavasti on nähty. Luonnon monimuotoisuuden hupeneminen ja suoranaan luontokato ovat vakavia ongelmia kautta maailman, ja kuten tässä tänään on monella suulla todettu, Suomessa asiat ovat varsin hyvässä tilassa, mutta täälläkin tietysti töitä riittää.

Tärkeintä on, että Suomella säilyy itsenäinen päätösvalta meidän metsistä ja muista alueista, ja on hienoa, että eduskunnassa on nyt löytymässä laaja yhteisymmärrys tähän.

Pöytäkirja PTK 120/2022 vp

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Edustaja Pirttilahti.

20.30 Arto Pirttilahti kesk: Arvoisa puhemies! Tuosta ennakkovaikuttamisesta: Tämä asiahan tuli varmaan vuosi sitten EU:ssa käsittelyyn, ja me suuressa valiokunnassa jo kuultiin, että tässä ennakkoon on vaikutettu ja myös ministeritasolla, niin että tästä nyt kauheimmat hirveydet otettiin pois päältä, kuten turvamaiden 50 prosentin vesittäminen ja tähän liittyviä muita seikkoja. Mutta kyllähän tässä tosi paljon, kuten tuossa esille otin, on asioita, mitä ei Suomen näkökulmasta tule hyväksyä eikä voi hyväksyä.

Todellakin nyt luodaan Suomen kanta siihen, ja toivon, että saadaan hyvä kanta, mutta myös, että meidän Suomen mepit mutta yhtä lailla myös erityisavustajat ja virkamiehet ottavat sen kannan tosissaan tuolla EU:n suunnassa. Se ei tule ihan pelkästään poliittiselta pohjalta: siellä moni virkamies neuvottelee toisten virkamiesten kanssa. Itse olin tässä 13 artiklan neuvotteluissa, ja olin yllättynyt — en sano nyt henkilöitten nimiä — millä tavalla ovat myös suomalaiset virkamiehet virittäytyneet näihin asioihin. Jos he tulisivat tänne esitelmää pitämään heidän lähtökohdistaan, millä tavalla he Suomea siellä edustavat, olisi muuten koulutuksen paikka, että otettaisiin Suomen etu ensin ja edellä ja pystytettäisiin kertomaan näistä asioista. Ehkä siellä on liian hyvät simpukkapadat olleet liian pitkään näillä virkamiehillä. Se on yksi osa-alue sitten.

Aivan hyvä oli se edustaja Kopran puheenvuoro, rauhaa rakentava ja kehittävä, että me saadaan yhteinen näkemys tästä. On aivan loistavaa, että kokoomuskin on tullut keskustan linjalle näissä asioissa — varsinkin vielä kun mainitsitte, että EPP on tullut keskustan linjalle. Eihän meillä ole tässä enää mitään huolta, [Mikko Savola: Hallitus on keskustan linjalla!] kun vahvasti teemme töitä tämän yhteisen asian eteen.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Edustaja Wallinheimo,

20.32 Sinuhe Wallinheimo kok: Arvoisa puhemies! Valitettavasti en saanut vastausta arvostamiltani keskustan kollegoilta siihen kysymykseen, minkä takia viimeksi 14.9. on mennyt ministeri Saarikolta, teidän puheenjohtajaltanne, läpi tämä valtioneuvoston todella löperö kanta. Voisitteko te kertoa, miksi tämä on mennyt läpi? Tämän jälkeen joudumme sitten tekemään valtavan työn täällä eduskunnassa, että saadaan kannat tiukemmaksi. Onko teillä mitään sanottavaa tähän? Teidän puheenjohtajanne Annika Saarikko on päästänyt tämän läpi ihan tuosta noin vaan, ja nyt te täällä kaadatte sitten oman puheenjohtajanne esityksiä. Näinkö tämä täällä menee? Voisitteko te vastata tähän, kiitos?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Kettunen vastaa.

20.33 Tuomas Kettunen kesk: Kunnioitettu herra puhemies! Tähän en pysty vastaamaan, mutta esitän jatkokysymyksen. Nyttén kun te, arvon edustaja Wallinheimo, puhutte ennakkovaikuttamisesta siellä Brysselin suunnassa, esitän teille vastakysymyksen: miksi sitä ennakkovaikuttamista ei ole tehty teidän meppien toimesta? Teillä on kolme meppiä Brysselin suunnassa, [Kokoomuksen ryhmästä: Montakos teillä on?] Pietikäinen, Virkunen ja Sarvamaa. Ovatko he vaikuttaneet ennakkovaikuttamisen osalta siihen, että tällaisia järjettömiä ennallistamisasetuksia ei tulisi meidän maan parlamenttiin? Tätä haluaisin kyllä kysyä.

Pöytäkirja PTK 120/2022 vp

Mitä tulee tähän Suomen kantaan, tämän ennallistamisasetuksen sitten määrittelee lopuksi eduskunnan suuri valiokunta. Siellä me, edustaja Wallinheimo, tulemme tekemään tämän osalta kaikkemme, että meidän Suomen kanta on hyvin tiukka sen suhteen, että Suomen metsistä päättäminen ja päätöksenteko metsien osalta kuuluu kansallisvaltioille, piste.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Nyt ilmeisesti ollaan sopu saavutettu, ja keskustelu on päättynyt.

Keskustelu päättyi ja asian käsittely keskeytettiin.

6. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 18 b §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 202/2022 vp

Valiokunnan mietintö VaVM 26/2022 vp

Mietinnön pöydällepano

Mietintö pantiin pöydälle 10.11.2022 pidettävään täysistuntoon.

7. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tuloverolain väliaikaisesta muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 204/2022 vp

Valiokunnan mietintö VaVM 27/2022 vp

Mietinnön pöydällepano

Mietintö pantiin pöydälle 10.11.2022 pidettävään täysistuntoon.

8. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi Säteilyturvakeskuksesta sekä säteilylain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 137/2022 vp

Valiokunnan mietintö TaVM 23/2022 vp

Mietinnön pöydällepano

Mietintö pantiin pöydälle 10.11.2022 pidettävään täysistuntoon.

9. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi maataloustuotteiden markkinajärjestelystä annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 169/2022 vp

Valiokunnan mietintö MmVM 12/2022 vp

Mietinnön pöydällepano

Mietintö pantiin pöydälle 10.11.2022 pidettävään täysistuntoon.

Pöytäkirja PTK 120/2022 vp

10. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi työttömyysturvalain 2 a ja 4 luvun muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 180/2022 vp

Valiokunnan mietintö StVM 23/2022 vp

Mietinnön pöydällepano

Mietintö pantiin pöydälle 10.11.2022 pidettävään täysistuntoon.

11. Seuraava täysistunto

Eduskunnan seuraava täysistunto on torstaina 10.11.2022 klo 16.00. Täysistunto lopetettiin klo 20.35.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

Maija-Leena Paavola